

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

37'nci Birleşim
19 Aralık 2025 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir ile Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Artvin Milletvekili Faruk Çelik'in, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Artvin Milletvekili Faruk Çelik'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Leyla Zana'yla ilgili hadiseye ilişkin açıklaması

3.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Leyla Zana'yla ilgili hadiseye ilişkin açıklaması

4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Meclisin Dikmen Kapısı'nda basın bildirisi okumak isteyen BİRLEŞİK KAMU-İŞ'e bağlı sendikalara ilişkin açıklaması

5.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

8.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

9.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

10.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Mezopotamya Kültür Merkezinin düzenlemek istediği konsere ilişkin açıklaması

11.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Mezopotamya Kültür Merkezinin düzenlemek istediği konsere ilişkin açıklaması

19 Aralık 2025 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Rümeyza KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Nerede var? Allah aşkına, var mı? Göz var ızan var, var mı?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Başkan "Var." diyorsa var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Vay be! Vay be!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, program uyarınca 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226)¹

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 9'uncu maddeyi okutuyorum:

Mahalli idarelere ilişkin işlemler

MADDE 9- (1) Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin;

a) 22-12.31-01-05.02 tertibinde yer alan ödenek, 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca il özel idarelerine devredilen personelin aylık ve diğer her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemelerini karşılamak üzere il özel idarelerine,

b) 36-12.31-01-07.03 tertibinde yer alan ödenek, Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) kapsamında köylerin altyapı ihtiyaçları için il özel idareleri ve/veya köylere hizmet götürme birliklerine,

c) 21-12.31-01-07.03 tertibinde yer alan ödenek, Su Kanalizasyon ve Altyapı Projesi (SUKAP) kapsamında belediyelerin içme suyu ve atık su projelerini gerçekleştirmek üzere İller Bankası Anonim Şirketine,

tahakkuk ettirilmek suretiyle kullanılır. SUKAP kapsamında ihtiyaç olması hâlinde genel bütçe kapsamındaki ilgili kamu idaresi bütçesine veya özel bütçeli idare bütçesine ödenek aktarılabilir. Bu fıkra kapsamında ilgili idarelere yapılan Hazine yardımları haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(2) Birinci fıkranın (a) bendine göre yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir.

(3) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan ödeneklerin, 2026 Yılı Yatırım Programında belirlenmesini müteakip, KÖYDES Projesi için iller bazında; SUKAP için ise belediyeler bazında dağılımı, kullanılması, izlenmesi ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından karara bağlanır.

BAŞKAN - 9'uncu madde üzerinde gruplar adına ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Elif Esen'in.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri ve çok değerli Bakanlarımız; aslında ben bugün çok farklı bir konuşma yapmak için hazırlığımı da yapmıştım ancak ülkemizin gözü yaşlı, vefakâr insanının çektiği dertleri düşünerek uyku tutmayınca bu konuşmayı yapmak bana farz oldu. Birileri bunları konuşmak ve "Kral çıplak!" demek zorunda ve belki de o birileri, zamanında, bizim gibi, AK PARTİ'nin ilk yıllarında inanan ama daha sonra yanlışları görerek kenara çekilen ve edebiyetle duran kişiler olmalı. Bir düşünün, zamanında destek veren, üst düzey yöneticilikler yapan, bakanlıklar yapan ancak daha

1. 226 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncı Birleşim Tutanağı'na ektir.

2. 227 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncü Birleşim Tutanağı'na ektir.

sonra yanışları g r erek kenara çekilen ve edebiyatla duran kişiler. Bir düşünün, yine bu kişiler zamanında destek vermiş, çekilmişler. Bugün bambaşka bir zihniyetle ne yazık ki yol alıyoruz, bizler de o zihniyetle mücadele ediyoruz.

Bakan Işıkhan yerine soruları yanıtlayan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın sözleri zihnimde yankılanıyor, bu sözler şunlardı: "Türkiye'de açlık ve yoksulluk sınırı dediğiniz TÜRK-İş'in yaptığı hesaplamalar. Yoksulluk olarak hesapladığı, geçen ay..."

VELİ AĞBABA (Malatya) - Televizyondan öğrenmiş, televizyondan!

ELİF ESEN (Devamla) - "...televizyonlardan gördüm; 97 bin lira."

VELİ AĞBABA (Malatya) - Maalesef!

ELİF ESEN (Devamla) - "Yani neredeyse 2.500 dolara yakın bir geliri olan yoksul olarak tarif ediliyor." diyor. "Siz 5 bin dolar da dersiniz, açık arttırmaya da çıkabilirsiniz, tüm toplumu da yoksul ilan edersiniz." diyor. "Ama bir uluslararası  l te, istatistiğe dayalı bir yaklaşım değil bu, sendikal olarak hazırlanmış, muhtemelen sendikal taleplere baz teşkil etmek üzere yapılan çalışmalar." diyor. Ne diyeyim? Aslında makul biri olarak görür, konuşmalarını da dikkatle dinler ve takip ederdim ancak bu konuşma günlerdir zihnimde yankılanıyor. Yahu, bize ne dolardan, bize ne o eurodan veya yabancı ülkelerin bakış açılarından, para değerlerinden? Bizim önem verdiğimiz, ülkemizde yaşanan zorluklar, vatandaşımızın mutfağındaki zorluklar, mutfağın tenceresinde, kadının mutfağının tenceresinde et yerine pişen, et yerine geçen sebzeler, varsa o da. Yoksulluk olarak hesaplandığında "97 bin lirayı televizyonlarda gördüm, açık arttırmaya da çıkabilirsiniz." diyor. Gerek yok Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, siz ve çevrenizdekiler bilmeseniz de bu ülkenin emekli, işçisi,  i  isi, asgari  cretlisi bir ayı nasıl geçireceğini düşünüyor yoksullukla, bu ülkenin zorluklarıyla ve bunu iliklerine kadar hissederek. Tabii, çeken bilir ya da onlar gibi düşünebilmeyi bilenler bilir. Bir kere daha açıklayayım  yleyse size o hor görülen, istatistiklere hapsedilen, kötülenen sendika zihniyetlerine hapsedilen açlık ve yoksulluk sınırını. Açlık sınırı bugün 4 kişilik bir ailenin sadece gıda masraflarından oluşuyor ve yaklaşık 30 bin lira. Yoksulluk sınırı denilen şey ise bugün artık 100 bin liraya yaklaşmış      gıda masraflarının yanı sıra bir ailenin kirası, bir ailenin elektriği, suyu, doğal gazı, faturaları, ulaşımı, sağlığı, hepsini içine katın, elbette buluyor 100 bin liraları. Çok düşündüm, çok üzüldüm, nereden nereye dedim      2002'de böyle yola  ıkınamıştınız, "adalet", "kalkınma" diyerek yola  ıkımtınız, yoksulun h linden anlıyordunuz. Ancak şimdi, bugün MHP olmadan muktedir olamayan, kanun bile geçiremeyen, kendi iktidarını, içini gücünü sürdürme gayretinde olan bir anlayış hâkim; az da olsa bardağın dolu kısmını anlatan arkadaşlarımızı fanatik e alkışlayan, halkın dertlerinden kopuk bir zihniyete dönüştü. Biliyorum, elbette aralarında bu duruma üzülen, vicdan muhasebesi yapan arkadaşlar var; onlar da üzülüyor, hatta bazen yapılanlardan utanıyor, görebiliyorum.

Çok üzülüyorum      bu gidilen yol yol değil. 19 trilyon liralık ülke bütçesinde, gider bütçesinde 3 trilyonu bulan faizle bu gidilen yol yol değil. İşçiyi,  i  iyi, memuru, esnafı, kadını, çocuğu, genci, yaşlıyı, engelli, zorluklarla ezerek alınan yol yol değil.

Çok üzülüyorum      "Nas günah." diye diye yaklaşık 4 trilyon liralık faiz borcunu vatandaşın sırtına yüklediniz. 4 trilyon      bunun yaklaşık 2,7 trilyonu i  ve dış borçlar, 1 trilyonu da hazineye, Merkez Bankasına devredilen kur korumalı mevduatın faizi; 1 trilyondan fazla, o yüzden 4 trilyon diyorum. Vatandaşın sırtına yüklediniz; hissettirmeden de vergilerle, ekmekten, sütten, yumurtadan bile alınan KDV'yle, daha çok, yine yoksulluk çeken vatandaşın sırtına yüklediniz bu yükü; eziyete, zorluklara, açlığa kilitlediniz. Nasıl ge inilir emekli maaşıyla, nasıl ge inilir bir asgari ücretle bir ay? Mümkün m , siz söyleyin ya!

 z l yorum      bugün bu yoksulluk kötülüklerin anası oldu; toplumda yaşanan bu büyük sıkıntılar ve zorlukların getirdiği   r meler. Hor gören, ülke gerçeklerinden kopuk, halktan kopuk bir zihniyet y nettini sanıyor bu ülkeyi. Bugün  ocuğun bile adının suça karıştığı, suçla yan yana anıldığı, hatta çocukların, akranların birbirine zarar verdiği bir ülkeyi yaşıyoruz. Anneleri kapıyı üstlerine kilitleyip çöp toplarken yanan çocuklardan bahsediyoruz. Hiçbir şeye yetmeyen emekli maaşıyla kötü bir otel köşesinde ömrünün son yıllarını geçirmek zorunda kalan yaşlılarımızdan bahsediyoruz. Yıllarını çalışarak geçirdikten sonra emekli maaşının hangi faturalarına, hangi giderlerine yeteceğini düşünen yaşlılarımızdan, emeklilerimizden bahsediyoruz. Asgari ücretiyle pazara gidip torbada birkaç sebzeyle, meyveyle dönen vatandaşımızdan bahsediyoruz, mahcup dönen vatandaşımızdan. Artık  niversite okumayı bile gerekli görmeyen gençten bahsediyoruz      diyor ki: "Mülakatta tanıdığı olan benim önüme geçecek, hakkımı yiyecek. Ben ne yapabilirim ki?" Umutsuz, yaşadığı zorluklarla artık umudunu kesen gençten bahsediyoruz. Bir yaz boyunca mahsulünün karşılığını görmek için ekip biçen, masraf yapan  i  inin " n m zdeki yıl ekmeyeceğim." dediğini görüyoruz. Maliyetlerin çok artmasıyla k rı uçup giden esnafımızı, sanayicimizi görüyoruz, kapatmayı düşünen ya da kapatan ya da yurt dışına kaçan.

İşsiz kalan ve neyle ge inebileceğini düşünen ailelerin hakkını savunan sendikaları k t lemeyi bırakıp da ne demek istediklerini düşünmek lazım. Engelli çocuğunu merdivene zincirle bağlayıp merdiven silen anne biliyorum. Canım  lkemde bu dünyada zindanı yaşayan insanları bildiğim için çok üzülüyorum.  z l yorum      19 trilyon liralık b t  giderinin 3 trilyonu "nas" diye diye faize  denecek. Kim mutlu? Elbette parası olan, kur korumalı mevduata parasını yatıran zengin, parasına para katan zengin ya da dolarda, euroda parası olan. Anlaşılan AK PARTİ'li arkadaşlarımızın da çevrelerinde bolca bu insanlardan var; bu kadar rahat konuşulması bunun bir göstergesi. Önerim, bir pazara gitmeleri ya da yoksul mahallede bir okulun önüne arabalarını park edip okula giren, çıkan öğrencilerin çantalarına, ayakkabılarına, montlarına bakmalarıdır. Tüm bunlar bu ülkede çarkların d nmediğinin, iş imin, k yl m n, esnafımın, sanayicimin zorda olduğunun göstergeleri.  arklar kime dönmüş? Faiz lobilerine. "Nas günah." diye diye biz bunu merkezimize...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ELİF ESEN (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAşKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Ömer Karakaş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÖMER KARAKAş (Aydın) - Değerli milletvekilleri, bugün, bu kürsüde, biten ekonomiyi, tükenen umudu, açlığa mahkûm ettiğiniz milyonlarca asgari ücretliyi,  l me terk ettiğiniz emekliyi, geleceğini bu ülkede göremeyen gençleri, kısacası ülkeyi ne hâle getirdiğinizi konuşmak istiyorum. Bu ülkede b t  artık bir kalkınma aracı değil krizi gizlemek için makyajlanan, yoksulluğu ertelemek için şişirilmiş, günü kurtarmak için hazırlanmış bir aldatma belgesine dönüşmüştür. Emekliye ayrılan pay

yetmiyor, asgari ücret daha cebe girmeden eriyor. Çiftçi destek bekliyor, esnafsa kan açılıyor çünkü bu bütçe üretimi değil borcu, refahı değil faizi, milleti değil zengini finanse eden bir bütçedir. TÜRK-İŞ'in açıkladığı kasım ayı verilerine baktığımızda, açlık sınırı 29.828 lira, yoksulluk sınırı ise 97.159 lira yani yoksulluk sınırı 100 bin liraya dayanmış durumda.

Şimdi, buradan iktidar milletvekillerine soruyorum: Bu ülkede kaç emekli, kaç işçi, kaç memur 100 bin lira maaş alabiliyor? Asgari ücreti açlık sınırının bile altında tutup sonra da "Büyüyoruz." diyorsunuz. Peki, kim büyüyor? Vatandaş mı, yoksa saray mı? Vatandaşın borçları, sarayın ise masrafları büyümektedir. 2025 Türkiye'sinde, ülkenin başkentinde emekliler, şiddetten kaçan kadınlar, kirasını ödeyemediği için evinden atılan vatandaşlar otobüs terminalinde bankların üzerinde hayatta kalmaya çalışıyorlar. Bir yanda "Şahlandık, çağ atladık." nutukları ama diğer taraftan, otogarın soğuk banklarında titreyerek yatan insanlar. En düşük emekli maaşı 17 bin lirayı bile bulmazken ülkemizde en düşük kira 15 bin lira yani emekliye diyorsunuz ki: "Siz aldığınız bu parayla ister kiranızı ödersiniz ister açlıktan ölürsünüz." Bakınız, bunlar AŞTİ'de, Ankara Otogarı'nda yatan insanlar; bunlar yolcu, otobüs bekleyen insanlar değil. Bakınız, buradaki insanlarla yapılan röportajlarda 66 yaşında bir emekli -ömrünü bu ülkeye vermiş, alın teri dökmüş- diyor ki: "Para holdinglere gidiyor, ben ise otogarda yatmak zorunda kalıyorum." Bakınız, arkadaşlar, bir çift, yeni evli bir çift altı aydır otogarda kalıyor, bir haftadır yemek yemediklerini söylüyor, "Çöpten ekmek topladık, yedik, 80 kilodan 60 kiloya düştük." diyor ve maalesef bu insanları görmüyorsunuz. Bakınız, arkadaşlar, iktidarınızın ülkeyi getirdiği hâl bu. Bu cümleler, maalesef, AK PARTİ iktidarının yirmi üç yıllık özettir.

Şimdi, sizlere soruyorum: Hazırladığınız bu bütçeye kimlere gidiyor; emekliye mi, memura mı, asgari ücretliye mi, kime? Ben size söyleyeyim: Para 5'li çetelere, yandaş müteahhitlere, kurduğunuz, sonrasında da çiftlik hâline getirdiğiniz vakıflara, israf düzenine gidiyor. Sayın iktidar partisi milletvekilleri, hiç vicdanınız sızlamıyor mu? Bu görüntüleri televizyonlarda, sosyal medyada gördüğünüzde hiç içiniz acımıyor mu, hiç yürekleriniz yanmıyor mu? Yoksa sarayın duvarları bu insanların seslerini, çığlıklarını duymayacak kadar kalın mı? Siz son model makam araçlarında dolaşırken bu millet banklarda sabahlıyor. Siz istikrar masalı anlatırken bu millet hayatta kalma mücadelesi veriyor. Bu sadece bir ekonomik kriz değildir, bu bir ahlak krizidir, bu bir vicdan israfıdır, bu ülkeyi yönetememe hâlidir. Milletimiz sadaka değil sadece ve sadece insanca yaşamak istiyor.

Değerli milletvekilleri, şimdi sizlere ülkemizin kanayan başka bir yarası olan hukuk ve adaletten de bahsetmek istiyorum. Hazreti Ali'ye sormuşlar "Devletin dini olur mu?" diye, Hazreti Ali'ye "Devletin dini adalettir, adaleti olmayan devlet dinsizdir." demiş. Peki, bu ülkede sizler gerçekten adaletin olduğuna inanıyor musunuz? Acı ama gerçek, olmadığını sizler de biliyorsunuz. Bir ülkede adalet, sarayın kapısında bekler hâle gelmişse, hukuk yoksa, adalet yoksa o ülkede huzur yoktur, orada güven yoktur, orada devlet yoktur ve ne yazık ki bugün Türkiye'de vatandaşın devlete olan inancı, adaletle olan güveni her geçen gün tükenmektedir. Mahkemeler artık hukukun değil talimatın gölgesinde karar verir hâle gelmiştir. Savcılar dosyalara siyasi rüzgâra göre bakmaktadırlar. Bugün hâkimler verdikleri karardan önce hukuku değil yarın görevde kalıp kalamayacaklarını düşünüyorlarsa, orada adaletten söz etmek mümkün değildir. Maalesef, Türkiye'de adalet, kişilere göre değişkenlik göstermektedir. İnsanlar artık adil yargılanacaklarına inanmıyor ve güvenmiyorlar. İktidara yakınsanız dosyalar rafta bekliyor, muhalifseniz sabaha karşı kapınız çalınıyor. İktidarınıza yakın birisinin yolsuzluk belgesi çıktığında üstü örtülüyor, tek bir savcı bile kılını kıpırdatmıyor ama muhalifseniz bir "tweet" atarsanız yıllarca yargılanıyor, hatta anında tutuklanıyorsunuz. Vatandaş "Başım derde girmesin." diye konuşmaktan korkuyor, iş insanı "Maliyeciler kapıma dayanır, beni iflas ettirir." diye konuşmaktan korkuyor, susuyorlar, gençlerimiz "Bu ülkede adalet yok." diyerek bavullarını topluyor; bu mudur sizin yerli ve millî anlayışınız! Türkiye Cumhuriyeti sizin iktidarınızdan önce kimseden talimat almayan hâkimlerin, kimseden korkmayan savcılarının, kimseden icazet beklemeyen yargının omuzlarında yükselmişti. Ama bugün görüyorsunuz ki yargı yürütmenin arkabahçesi hâline getirilmiş, kuvvetler ayrılığı fiilen ortadan kaldırılmıştır; Meclis, yetkilerini saraya devretmiş bir noter makamı hâline gelmiştir. Hiç kimsenin adaletin olmadığı bir ülkede yarını planlama şansı yok. Hiçbir genç hukukun olmadığı bir memlekette hayal kuramaz, gençlerin kurabildikleri tek hayal maalesef ama maalesef, bir imkânını bulup da yurt dışına gidip orada kuryelik, garsonluk yapabilme hayali.

Bu ülkeden bugün kaçan sadece sermaye değildir; kaçan umuttur, kaçan gelecektir, kaçan iyi yetişmiş genç beyinlerimizdir. Hukuku ayakta tutanlar kazanacak, adaleti ayaklar altına alanlar ise elbet bir gün kaybedecektir. Büyük Türk milleti bu düzeni hak etmiyor diyor, hepinizi vicdanınızla baş başa bırakıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Sadir Durmaz.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SADİR DURMAZ (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insanoğlu beşikten mezara kadar uzanan hayat serüveni boyunca şehirle doğrudan veya dolaylı olarak iletişim hâlinindedir ve bu ilişki karşılıklı ve dönüştürücü bir bağdır. İnsan şehirleri kurar, şehirler de zamanla insanın davranışlarını, hayallerini ve hatta kimliğini biçimlendirir. Dolayısıyla, şehri inşa etmek aslında insanı inşa etmektir. Vakıf geleneğiyle başlayan kamusal sorumluluk bilinciyle israfın haram kabul edildiği bir ahlakla şekillenen ve bugünlere uzanan kadim şehircilik anlayışımızda şehir yalnızca sokaklardan, binalardan veya fiziki mekânlardan ibaret değildir. Bu yönüyle şehir hafıza, anlam ve aidiyet üretir; meydanlar, sokaklar ve mahalleler insanların anılarıyla şekillenir. İnsan yaşadığı şehirle birlikte kendisini tanımlar. Şehir de insanların gündelik pratikleriyle karakter kazanır. İşte bu nedenle, şehrin imarı ile insanın ihyasının ayrılmaz bir olgu olduğu gerçeği asla göz ardı edilmemelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insana verdiğimiz değerın mücessem hâli olan mahallî idareler demokrasimizin yereldeki en güçlü tezahürü, devletimizin vatandaşla temas ettiği en yakın kamusal yapıdır. Bu yapının en görünür, en etkin ve vatandaşın günlük hayatına en fazla dokunan unsuru ise hiç şüphesiz belediyelerdir. Belediyeler bu yönüyle yalnızca hizmet üreten idari birimler değil, aynı zamanda vatandaş ile devlet arasındaki en sıcak temas noktası, kamusal hayatın yereldeki yüzü konumundadır. Belediyeler kamu emanetinin taşındığı, milletin alın terinin korunup çoğaltıldığı kurumlar olarak da önemli bir işleve

sahiptir. Şehrin düzeni, kamusal hizmetlerin kalitesi, kaynakların kullanımı ve toplumsal güvenin inşası doğrudan belediye yönetimlerinin ahlakı, ilkel duruşları ve yönetim kabiliyetiyle ilgilidir.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak belediyeçiliği günü kurtaran değil, geleceği inşa eden bir sorumluluk alanı olarak görüyoruz. Bizim için belediyeler Türkiye'nin büyük kalkınma hamlesinin en önemli güç çarpanlarıdır. Bu bakımdan, mahallî idarelerin Türkiye'nin büyük kalkınma hamlesine destek olacak şekilde tarımdan sanayiye, finanstan kültüre, sağlıktan eğitime kadar her alanda gelişime açık olması şüphesiz büyük önem arz etmektedir. Altyapısı ve üstyapısıyla, toplumsal bağlarıyla afetlere dirençli hâle gelmiş, çevresi korunmuş, iklim uyumu sağlanmış ve enerji verimli bir şekilde yeniden imal edilmiş şehirler bizim belediyeçilik vizyonumuzu tarif etmektedir.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu anlayışımızı "üretken belediyeçilik" kavramıyla ifade ediyoruz. Üretken belediyeçiliğin temelinde her şeyden önce kamu emanetine sadakat var. Belediye bütçeleri aziz milletimizin ortak emaneti olup israf edilmeden, adaletle ve ihtiyaç önceliği gözetilerek kullanılması da ahlaki bir zorunluluktur.

Bu anlayışla, kamu kaynaklarının gösterişe, popülizme ya da günübürlük siyasi hesaplara kurban edilmesi elbette kabul edilemez. Bu konuda hassasiyeti taraflı-tarafsız herkesçe bilinen Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin belediye başkanlarımıza hitaben söylediği "Devleti ebet müddet, milleti ebet müddet amacıyla tek yürek olmuş bir Türkiye'nin çağlar üzerine sıçramasına hizmet mi edeceğiz yoksa nefislerimize, egolarımıza, siyasi ihtiraslarımıza teslim olup günlük polemiklerle vakit mi kaybedeceğiz?" sözleri bizim için doğru yolu gösteren pusula mahiyetindedir. Yine, Saygıdeğer Genel Başkanımızın bizlere, belediye başkanlarımıza her zaman dile getirdiği ve muhakkak suretle riayet edilmesini şart koştuğu "Devletin malına, yetimin hakkına tevessül etmeyeceksiniz, ettirmeyeceksiniz." uyarısı bizim yerel yönetimlere bakışımızı özetleyen temel ilkimizdir. Milliyetçi Hareket Partisi milletin parasını millet için harcamayı, hesabını veremeyeceği hiçbir işe girmemeyi temel bir kural olarak benimsemektedir. Zira biz hizmet edenin himmet göreceğine, dürüst ve samimi olanın dua ve rıza kazanacağına, helal-haram ayrımı yapanın iki dünyasını da kurtaracağına sonuna kadar inanıyoruz. Aksine davrananlarla yollarımızı ayırmamızın beş dakikayı geçmeyeceğini de herkes çok iyi bilmektedir.

Değerli milletvekilleri, üretken belediyeçilik anlayışımızın bir diğer temel dayanağı şeffaflık ve hesap verebilirliktir. Şeffaflık bir tercih değil yönetime duyulan güvenin ön şartıdır. Yerel yönetimlerde ortaya çıkan ve toplum vicdanını rahatsız eden her iddia, şüphe ve ihbar hangi belediyede, hangi yönetimde, hangi dönemde olursa olsun ciddiyetle ele alınmalı ve gereği yapılmalıdır. Zira, kamu kaynağını korumak hem siyasetin hem de ahlakın gereğidir. Mahallî idarelerde etik standartların yükseltilmesi, hesap verebilirliğin güçlendirilmesi, bütçenin şeffaf, denetlenebilir ve israfı reddeden anlayışla kullanılmasını sağlamak siyasi bir tercih değil, kamusal bir zorunluluktur. Bu anlamda, siyasi etik kanunu teklifinin bir an önce gündeme alınıp görüşülerek yasalaşması beklentimiz ve temennimizdir. Kamu kaynaklarının akıbetinin tartışıldığı, şeffaflığın zedelendiği, etik sınırların aşıldığı her durumda yalnızca yerel yönetimlere değil, toplumun devletine duyduğu güven de zedelenmektedir. Milliyetçi Hareket Partisinin üretken belediyeçilik anlayışı, kamu emanetine sadakat, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sürdürülebilir ekonomi ilkeleri üzerine inşa edilmiştir. Bu anlayış, rantı değil hizmeti, israfı değil üretimi, günü kurtarmayı değil geleceği planlamayı esas almaktadır. Biz, belediyeleri borç yükü altında ezilen değil, millete güven veren, üreten, ayakta duran kurumlar hâline getirmeyi hedefliyoruz çünkü inanıyoruz ki güçlü şehirler olmadan güçlü bir Türkiye inşa edilemez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; medeniyetimizin şehirleri adaletin gölgesinde yükselmiş, emanet bilinciyle korunmuş, insana hürmet ve hizmetle anlam ve değer kazanmıştır. Bugün bize düşen bu mirası geleceğe taşıyacak ilkeleri savunmak, yerel yönetimlerde etik değerleri güçlendirmek ve şehirlerimizi hem kültürümüze hem çağın ihtiyaçlarına uygun biçimde geliştirmektir.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygılarımla selamlıyor, yaklaşan yeni yılın şimdiden ülkemiz, milletimiz ve insanlık adına hayırlara vesile olmasını diliyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Cengiz Çandar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 bütçesi ve Cumhurbaşkanlığı bütçe ödeneği üzerinde söz alan hemen herkes sözü bir şekilde yol aldığımız sürece, Cumhurbaşkanlığı temsilcilerinin ifadesiyle "terörsüz Türkiye"ye, daha doğru ve kabule şayan tanımla barış ve demokratik toplum hedefine getirdi. Ama 2026 bütçesinde ülkemizin ve toplumumuzun bu en ihtiraslı, en heyecan verici, her şeyin üzerinde gelen, en büyük tarihî amacı olan barış sürecine tek bir kuruş kaynak ayrılmamış durumda. Biz barıştan sonuna kadar yanayız, bu yolda hedefe yürümek için sonuna kadar varız ama bu amaç için tek kör kuruş ayırmayı düşünmemiş olan bu bütçeye bizden nasıl olumlu oy vermemiz beklenebilir?

Bakın, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan 29 Kasım'da -şunun şurasında bir ay bile olmadı- neler dedi? "'Terörsüz Türkiye' sürecinin, inşallah tüm bölgenin kaderini değiştirecek bu stratejik hamlenin kimleri, nasıl rahatsız ettiğinin farkındayız. Bu sefer muvaffak olamayacaksınız, Allah'ın yardımıyla inşallah bu sefer başaracağız, hep birlikte başaracağız." dedi ve Suriye'de 10 Mart mutabakatının hayata geçirilmesinin bölgenin geleceğini yakından ilgilendirdiğini belirterek şöyle devam etti: "Mutabakatın öngördüğü hedeflere ulaşması Suriye için en hayırlı netice olacaktır. Suriye hakkında birçok odağın planları olabilir, hayalleri olabilir. Tuzak kuranların oyunlarını bu mutabakatın hayata geçmesi bozacaktır." Sayın Cumhurbaşkanının bu sözlerinin her harfine katılıyorum "Suriye hakkında birçok odağın planları olabilir, hayalleri olabilir." diyor, çok doğru. Bunların başında, tuzak kuranların başında İsrail geliyor. İki yıl içinde çocuk, kadın demeden 70 bin Filistinlinin canını alan, kanına giren soykırımcı İsrail'in geldiğine kuşku yok. Peki, ne zaman söyledi Sayın Cumhurbaşkanı bu sözleri? 13 Aralık günü yani bir hafta bile olmadı ve aradan daha bir hafta geçmeden bakın, dün Anadolu Ajansı nasıl bir haber yaptı? Haberin bir bölümünü okuyorum: "Suriye'de 'SDG' adını kullanan terör örgütü PKK-YPG'nin durumuna ve Suriye'ye entegrasyon sürecine ilişkin Fidan -Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ı kastediyor- şunları kaydetti: 'Tekrar askerî yollara başvurmak istemiyoruz ancak SDG ilgili aktörlerin sabrının tükenmekte olduğunu anlamalıdır.'" Şimdi, bu dil bu aynı konuda Recep Tayyip Erdoğan'ın kullandığı dil mi? Bu, tehdit dili, bu, Türkiye'deki süreci zehirleyecek dil, bu dille mi Türkiye'deki süreci başarıyla yönetecek, bahsettiğiniz bin yıllık Kürt-Türk kardeşliğini pekiştireceksiniz?

Sayın Cumhurbaşkanına çağrıda bulunuyorum: Dışişleri Bakanınıza ayar verin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Dışişleri Bakanının kullandığı dil, yaptığı imalar, üstü kapalı tehditler Türkiye'de ve Suriye'de, her yerde milyonlarca Kürt'ün kalbini kırıyor ve Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Hep beraber yazmaya başlayacağız." dediği destanın yazılmasını imkânsız hâle getiriyor.

Sayın milletvekilleri, dikkatinize getirmek istediğim bir önemli husus var. Bazı bilgilere sahip olursanız olan biteni ve Suriye'de olması gerekenleri daha iyi anlayabilirsiniz kanısındayım. SDG 10 Mart mutabakatının muhatabı değildir, imzacısıdır. Altında 2 imza var; birinde Ahmed Eş Şara yazıyor, diğerinde Mazlum Abdi; birinin sıfatı Suriye Geçici Cumhurbaşkanı, diğerinin sıfatı Suriye Demokratik Güçleri (SDG) Başkomutanı. Mazlum Abdi 10 Mart mutabakatını imzaladığı vakit SDG, ne bunun öncesinde ne sonrasında "terörist" sıfatıyla tanımlanmamıştır, şimdi de değildir ama şimdi sıkı durun, Ahmed Eş Şara'nın örgütü, Şam'da iktidarı elinde bulunduran Heyet Tahrir el-Şam Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1267, 1989 ve 2253 sayılı Kararları uyarınca hâlâ terörizm listesinde bulunuyor. 2025'in sonuna geldik, IŞİD ve El Kaide'yle akrabalığı bulunan HTŞ henüz Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi terörizm listesinden çıkmış değil, Ahmed Eş Şara'nın kendisi ancak bir buçuk ay önce, 6 Kasım'da çıktı. Türkiye bütün kurumlarıyla aylardır bu yapıyla düşüp kalkıyor ve de kalkıyor SDG'yi imzacısı olduğu 10 Mart mutabakatına uymaya davet ediyor. Ne ilginçtir ki SDG de Şam'daki HTŞ rejimini 10 Mart mutabakatına uymaya çağırıyor.

10 Mart mutabakatı ayetikerime değil, 8 maddelik bir metin ve Şam rejimi bu mutabakatın 1'inci, 2'nci ve 5'inci maddelerini bugüne kadar yerine getirmedi. Ankara, bu 8 maddenin sadece 4'üncü maddesiyle ilgili... Türkiye'den sürekli olarak gelen 10 Mart mutabakatına uyulması çağrısına konu olan 4'üncü madde aynen şöyle diyor: "Sınır kapıları, havaalanı ve toprak ve gaz sahaları dâhil olmak üzere kuzeydoğu Suriye'deki bütün sivil ve askerî kurumların Suriye devletine entegrasyonu." Bu imzalandığı zaman daha ortada Suriye devleti filan da yoktu, onu da söyleyeyim. Evet, bu sağlanmış değil ama bu konuda taraflar arasında zaman zaman kesintiye uğrasa da bir diyalog var. Türkiye tehdit dili kullanmak yerine bu diyaloga yardımcı olmalı hatta başını çekmeli ve Suriyeli hiçbir tarafı İsrail'e doğru itmemelidir. Bu diyalog ve müzakerenin Suriyeli taraflar arası bir uzlaşmayla sonuçlanması Türkiye'deki sürecin de Kürt-Türk kardeşliğiyle tahkim edilmesine ve taçlanmasına yardımcı olacaktır. Çünkü -daha önce de bu kürsüden vurguladım- Türkiye Kürtlerini Suriye Kürtlerinden ayıramazsınız; tarih bir, coğrafya bir, dil bir, din bir, her şey bir. Türkiye ile Suriye arasındaki, Kürtlerin arasındaki sınır 1 metre enindeki demir yolu hattından ibarettir ve bu fiktif bir sınırdır. O nedenle Suriye Kürtlerini incitirseniz Türkiye Kürtlerini incitirseniz; Türkiye Kürtlerini incitirseniz süreci nihayete erdiremezsiniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Tayyip Erdoğan'ın ve tabii ki bu sürecin önünü açmakta, hatta başını çekmekte tarihî bir rol oynamış olan Sayın Devlet Bahçeli'nin bu konuda aynı düşüncede olduğundan eminim. Bütün bunlardan ötürü kullanılan dil, ağızımızdan çıkan ve çıkacak her sözcük sürecin selameti için çok ama çok önemli sayın milletvekilleri. Sürecin dilini oluşturamazsak bu sürecin başarısı için olmazsa olmaz şart olan toplumsal rıza ve toplumsal desteği de oluşturamayız. Bu konuda üzülersek söylemeliyim, siz sayın iktidar partisi mensupları gereken özen ve çabayı göstermiyorsunuz, göstermediniz. Örneğin, bu Parlamentonun bedel ödemiş eski bir üyesi, bir kadın, bir anne, bir torun sahibi anneanne, başta ülkemizin Kürt halkının, Kürt kadınlarının çok sevdiği, çok saydığı, onuru olan Leyla Zana için iktidar temsilcilerinden bir tepki gelmesini beklerdik. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bursa'da bir grup kendini bilmez ırkçının hakaretlerine karşı en başta öncelikle siz kadın milletvekillerinin bu kürsüden çıkıp iki çift laf etmesini beklerdik, etmeliydiniz, hâlâ da etmelisiniz. Ben Bursa'daki aile kökeni yedi yüz yıl geriye giden bir insan, nüfus kütüğü Bursa'da olan bir insan olarak Leyla Zana'dan tüm Bursa namına özür diliyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreç için olmazsa olmaz şart diye toplumsal rıza ve toplumsal desteği hatırlatmışken bir can alıcı noktaya da değinerek konuşmamı tamamlamak istiyorum. Önceki gün Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz son sözleri olarak yeni bir anayasa yapımı gereğinden söz etti. Yeni anayasa yapılmasını istemek için buna hakkınız olması lazım. Kendi yaptığınız Anayasa'ya bile uymaz, onu çiğnerseniz yeni anayasa istemeye hakkınız olmaz. Eğer 2004'te değiştirdiğiniz Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin beşinci fıkrasına uysaydınız, AIHM kararlarını uygulaysaydınız bugün Selahattin Demirtaş ve birçok insan cezaevinde kalmazdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamlı) - AYM ve AIHM kararlarını uygulayın, Anayasa'yı çiğnemeyin, Anayasa'ya uyun, gelin, süreci hep birlikte başarıya ulaştıralım.

Genel Kurula saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Çandar, ifade ettiğiniz Leyla Zana'yla ilgili meseleye ben buradan sadece tek bir kelimeyle cevap vereceğim: Leyla Zana onurumuzdur; nokta. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

FARUK ÇELİK (Artvin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

FARUK ÇELİK (Artvin) - Müsaade ederseniz kürsüden bu konuyla ilgili görüşlerimi arz etmek isterim.

BAŞKAN - Şimdi, böyle bir usul yok Sayın Çelik.

FARUK ÇELİK (Artvin) - Yok ama bu konunun hassasiyeti kaç gündür devam ediyor, konunun hassasiyeti açısından önemli olduğunu arz etmek istiyorum.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Gruba bir sataşma kabul edebilirsiniz.

BAŞKAN - Yani bu konu hassas bir konu, doğru. Size kürsüden söz hakkı vereyim ve açıklık getirin lütfen.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Artvin Milletvekili Faruk Çelik'in, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

FARUK ÇELİK (Artvin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, salı günü Soma'da gerçekleştirilen Somaspor-Bursaspor maçında, maçın bitimine üç-dört dakika kala maalesef hiç istenmeyen, hiç arzulanan ve bugüne kadar da, yaklaşık iki yıldır kulübün başında bulunan oğlum dolayısıyla yakinen izlediğim Bursaspor'un, takip ettiğim Bursaspor'un hiçbir maçında bu ve benzeri hiçbir olayı yaşamadığımız bir sahneyle karşı karşıya kaldık. Şimdi, sosyal medyada da ifade ettim, Bursaspor 3-0 galip ve maç bitiyor, bitmek üzere; bunu bir soru işareti olarak huzurlarınıza koyuyorum, bir. İkincisi, şunu da açıkça ifade ettim, dedim ki: "Bu yanlış, bir. Kabul edilemez, iki. Doğru değildir, üç. Ve müsamaha gösterilemez." diye 4 madde altında bunları ifade ettim, çok net bir şekilde. Sayın Cengiz Çandar "İfade edilmedi, konu geçiştirildi." anlamında söylediği için bunları söylüyorum.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Kulüp Başkanı oğlunuz özür dilemedi Sayın Bakan.

FARUK ÇELİK (Devamla) - Ben inanıyorum ki şu eylem karşısında bu 4 ifade bütün Meclisin ittifak ettiği, hiçbir milletvekilinin "hayır" demeyeceği 4 madde diye düşünüyorum. Yani bu hoş görülecek veya tasvip edilecek veya "Ne iyi olmuş." denilecek bir olay değil; aksine kınanacak, aksine bunun müsamahasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

FARUK ÇELİK (Devamla) - Müsamaha gösterilme gibi olay olmadığını da ifade etmek istiyorum. Evvela bu konuda hemfikir durum var. Fakat esas mesele şu: Biz siyasetçiyiz, mümkün merteye de vitrinden uzak durmaya çalışıyoruz. Ya sorumlu bir siyasetçi olacağız ya da sorumlu bir siyasetimiz olacak. Bu konuda sorumlu siyasetçi olarak davranmak mecburiyetindeyiz. Burada ifade ettiğimiz herhangi bir kelimenin topluma, stadyumlara, seyirciye, tribünlere nasıl yansıdığını mutlak surette değerlendirmek durumundayız.

Bakiniz, Bursaspor ve Amedspor... Geçmişte yaşanan bazı olaylar var. Bu olayların tam son döneminde bu takım oğlum tarafından yönetiliyor. Şimdi, ilk yaptığımız şey şudur.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Özür dilemek...

FARUK ÇELİK (Devamla) - Bunları gözden kaçırmayın diye söylüyorum. Bir, fair play hedefi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK ÇELİK (Devamla) - İki, "çirkin tezahürata hayır" çalışmaları var. Üç, statta kadın sayısının artırılması çalışmalarını başlattılar.

Sayın Başkanım, önemine binaen istirahat ediyorum. Ben yaralayıcı bir şeyin peşinde değilim.

BAŞKAN - Peki, tamamlayın lütfen.

FARUK ÇELİK (Devamla) - 1'inci yıl fair play ödülü alındı. "Çirkin tezahürata hayır" noktasında çok ciddi mesafeler katedildi ve statta kadın sayısı ve ailece maçların izlenmesi konusunda çok ciddi mesafeler alındı. Hatta taraftarlar arasında şöyle oldu, dedik ki: Bütün rakip taraftarlar gelsinler, kahvaltı sofralarında karşılıklı buluşsunlar ve statta da rakip takımlar alkışlansın noktasında da çok başarılar elde edildi. Çok güzel mesafeler katedildi.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yaptırım yok ama!

FARUK ÇELİK (Devamla) - Bakın, bunların görülmesi gerektiği için söylüyorum, ciddi bir mücadele.

Şimdi, geçen yıl Muş Spor taraftarları geldiler, birlikte konuşuldu, yemekler yendi ve Muş Spor, Bursa Stadı'nda alkışlandı.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yaptırım, yaptırım!

FARUK ÇELİK (Devamla) - Efendim, şunu ifade edeyim ben. Bakın...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Özür dilemek bu kadar zor mu ya! Soruşturulmasını istiyoruz demek bu kadar zor mu ya!

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Bunları bir hoşgörün, yeter yani! Bunu bir takdir edin ya!

FARUK ÇELİK (Devamla) - Efendim, lütfen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Ne Muş Spor'u ne Bursaspor'u ne taraftarı ne oğlunuzdu! O kadar zor mu özür dilemek ya! Özür diliyoruz deyin, soruşturacağız deyin bitsin yani!

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Hiç olmazsa bunu bir takdir edin ya! Olumlu konuşuyor, müspet konuşuyor, bir takdir edin hiç olmazsa ya!

FARUK ÇELİK (Devamla) - Bakın, ben bir tartışma açmak için söylemiyorum.

BAŞKAN - Sayın Çelik, ben 3 sefer söz verdim ama sonuca gelmiyorsunuz, siz geçmişi anlatıyorsunuz.

FARUK ÇELİK (Devamla) - Geliyorum efendim, geliyorum.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Aynen öyle, topu ayağınızda çevirmeyin!

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen, son bir kez.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, böyle bir usul yok. İç Tüzük'te böyle bir şey yok!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - "Yanlış, bir. Kabul edilemez." deyin!

FARUK ÇELİK (Devamla) - Bakınız, birinci bölümde söylediğim 4 tane cümleyi hepimiz kenara koyduk, o konuya itirazımız yok.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Tamam, o zaman soruşturma açacaksınız ya!

FARUK ÇELİK (Devamla) - Ama bir gayret var fair play konusunda. Bu konuda şunu söylüyorum bakınız...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Oğlunuzun savunmasını yapmayın burada bize, yok öyle bir dünya!

FARUK ÇELİK (Devamla) - Ya, olumsuzlukları öne çıkarmanın bir anlamı yok arkadaşlar. Bakınız, yapılması gereken, söylenmesi gereken çok şey var ama...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Özür dilemek... Bir daha olmayacak...

FARUK ÇELİK (Devamla) - ...söylememenin daha doğru olduğunu inancı içerisindeyim. Bir yanlış üzerinde giderek bu işi, uçurumu derinleştirmenin doğru olmadığı inancı içerisindeyim. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Çelik, neden bahsediyorsunuz!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Sayın Vekilim, bunu da bir özürle halledebilirsiniz.

FARUK ÇELİK (Devamla) - Üzerimize düşeni yapalım, hep beraber yanlışın karşısında duralım, yanlış ortadan kaldıralım düşüncesindeyim. Bu olay, bir spor kulübü başkanının rastgele bütün Bursa'yı, bütün camiayı, hatta şahsımızı hedef alan açıklaması neticesinde olmuştur, bunlar da tatlıya bağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK ÇELİK (Devamla) - Bundan sonra da Meclis olarak, siyasetçi olarak üzerimize düşen görevi, sorumluluğu yerine getirirsek ben inanıyorum ki bu olumsuzlukların önüne geçilecektir. (AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

PERİHAN KOCA (Mersin) - Tatlıya bağlanan bir şey yok!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Öyle düşünmüyorsanız yaptırım uygulayın ya! Hayret bir şey!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - "Yapacağız." diyorlar, "Devam edeceğiz." diyor taraftarlar! Sorumluluk sizde o zaman!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yaptırım uygulayın. Karşıysanız yaptırım uygulayın!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Arkadaşlar, müsaade edin.

BAŞKAN - Sayın Temelli...

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Artvin Milletvekili Faruk Çelik'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, şimdi konuyu bu kadar teferruatta boğmaya gerek yok, zaten böyle bir usul yok ama biz kendisini dinlerken bir özrü bekledik her şeyden önce çünkü bu ülkenin en onurlu siyasetçilerinden birine inanılmaz bir hakaret, saldırı ve küfür söz konusu olmuştur. Tabii ki biz tüm Bursa'yı ya da tüm Bursa taraftarını suçlamadık, bir grubun bu suçu işlediğini söyledik. Mesele bir, özürdür; iki, bu suçu işleyenler hakkında gerekli soruşturmanın açılmasıdır.

Ben bir kez daha buradan "Leyla Zana onurumuzdur." diyorum ve bu konuda da İçişleri Bakanlığını göreve davet ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Temelli.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Gökçek'te.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bütçe nedir? Bütçe, sizin bir yıl boyunca millettten toplayacağınız vergileri nereye harcayacağınızı anlattığınız, demokrasi adına vatandaşın ilk haklarından biridir. İktidarlar için de bütçe vaatlerini yerine getirebilme imkânıdır. Siz yirmi üç yıldır bütçe yapıyorsunuz. Peki, bu millete vaatlerinizi yerine getirebilmiş misiniz, bir bakalım. Bakın, 18 Mart 2003 günü o zamanki Başbakan Recep Tayyip Erdoğan yüzde 18'lerde olan enflasyon için ne demiş: "Hükümetimiz enflasyonu tek haneli rakamlara indirmek, kamu stokunu düşürmek için toplumumuzun desteğini alacak yeni bir ekonomi programı uygulayacaktır." Aynı Recep Tayyip Erdoğan'ın bugünkü vaadi ne? Tam da bu kürsüden Meclisin açılışındaki konuşmasında "Enflasyonu bu yılın sonunda yüzde 30'un altına -2025'ten bahsediyor- 2026 yılında ise yüzde 20'nin altına indirmeyi planlıyoruz..." Yirmi üç yılda tek haneli enflasyon hedefinden enflasyonu yüzde 30'un altına indirmeyi başarı gören bir hedefe terfi etmişsiniz; vallahi, helal olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, ha, enflasyonu da yüzde 30'un altına indirebilmiş değilsiniz. Bir işte çok iyisiniz, o da hedef koyma. Ama hedef koymada kimse elinize su dökemez gerçekten.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yalanda, yalanda! "Yalanda!" de, kibarlığa gerek yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Ağbaba kendi vekiline bile laf atıyor.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - İş hedefleri yerine getirmeye gelince aynı başarıyı gösteremiyorsunuz. Mesela, seçim mi yaklaşıyor, hemen seçim beyannamenize yazıyorsunuz "Bir öğün ücretsiz beslenme verilecek." diye. Sonra, seçim vaadinizi bu kürsüde sizin karşınıza getiriyoruz, eliniz titremeden, vicdanınız sızlamadan "ret" oyu veriyorsunuz yani siz bu millete verdiğiniz sözleri tutmuyorsunuz.

Bir de bir işte daha çok iyisiniz, Allah var, o da sorumsuzluk. Yirmi üç yıldır sorumluluk, iktidar başkasındaymış gibi çıkıp buradan konuşabiliyorsunuz mesela. İyi giden bir şey varsa AKP yapmıştır, kötüye giden bir şey varsa, iç güçleriyle, dış güçleriyle hep başkası yapmış oluyor. E, genel gidişat iyiye değil kötüye gittiğine göre herhâlde yirmi üç yıldır bu ülkeyi dış güçler yönetiyor.

Geçtiğimiz yıl yine bir bütçe yaptınız, muhalefetin bir tane makul önerisini dinlemediniz. Peki, bakalım, sizin yaptığınız bütçeniz vatandaşa ne getirmiş? İzmir Aliğa'da "Her gün her şeye zam geliyor, çalışmak için iş de bulamadım." diyen bir vatandaş not bırakıp hayatına kıydı. Sağlık Bakanlığı Ordu'da temizlik görevlisi için ilan açtı, 67 kişilik ilana 27 bin kişi başvurdu, 10 bini üniversite mezunuydu. (CHP sıralarından alkışlar) 10 bin üniversite mezunu temizlik görevlisi olmak için yarıştı bu ülkede. Mersin'de 16 yaşındaki Emir Kılınç, çocuk işçi olarak çalıştığı sanayide hayatını kaybetti. Emir'in annesi "Emir sekiz yıldır çalışıyor." dedi. Ya, 16 yaşındaki bir çocuk, sizin iktidarınızda doğan bir çocuk on altı yıllık hayatının sekiz yılında çalışıp bir de iş cinayetine kurban gitti, hiç mi utanmıyorsunuz? (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Patronların yağlı çarkı dönmeye devam etsin diye uydurdunuz bir MESEM garabeti, 17 çocuk can verdi, biriniz burada "Yeter." diyemediniz, "Yeter." demek için protesto eden 16 TİP'li genci de tutuklattınız.

Şimdi, 2025 bütçenizde getirdiğiniz bunlar, dahası da var da zaman kısıtlı. Şimdi, bir de bu milletten 2026 bütçesini istiyorsunuz ve yine muhalefetin hiçbir makul talebini dinlemiyorsunuz. En basiti, yurtların tadilatı için koca bütçede 288 bin lira ayırmışsınız, 500 milyon artıralım dedik, önerge verdik, "Yok." dediniz. Ya, bugün 288 bin liraya dairesini tadilat yaptırabilen varsa gelsin buraya. Sıcak su yok, asansör arızalı, yemekler kurtlu, odalar fareli ama bütün bunları çözmek için sizin ayırdığınız para 288 bin lira. (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM ÇALKIN (Kars) - Ya, vicdanınız olsun ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yazıklar olsun!

ADEM ÇALKIN (Kars) - Vicdanınız olsun ya! Size yazıklar olsun, bunu görmeyenlere yazıklar olsun!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Yine, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi görüşülürken bütçeye 252 milyar lira ekleyelim, en azından her çocuğun midesine bir gün sağlıklı bir öğün yemek girdiğinden emin olalım dedik, ona da "Yok." dediniz. Bir konuda hemfikiriz sizinle, hep diyorsunuz ya: "Biz sadece AKP'ye oy verenler için çalışmıyoruz." diye, haklısınız. Siz sadece bu ülkenin zenginleri için çalışıyorsunuz, zenginleri. (CHP sıralarından alkışlar) Genel Başkanımız diyor ya hani "Recep Tayyip Erdoğan fakiri sevmez." diye, yaptığınız her bütçeyle siz bunu kanıtlıyorsunuz. Yüzyılın buluşumuş gibi öve öve bitiremediğiniz KKM'yi getirdiniz, bu yıl da bitirdiniz. KKM'nin ülkeye maliyeti ne kadar? 60 milyar dolar. 60 milyar doları dağıtmışsınız. Şimdi, 60 milyar doları TL'ye çevirip 86 milyona bölünce ne çıkıyor? 30 bin lira. 4 kişilik bir aileye 120 bin lira yapar. Ben vatandaşlarımıza soruyorum: Etrafında 120 bin lira KKM'den faiz alan biri var mı? Eğer yoksa bilin ki sizin yerinize birileri o 120 bin lirayı aldı ve o parayı AKP iktidarı sizden topladığı vergilerle ödedi. (CHP sıralarından alkışlar) Bu faizi alanlar ülkenin zenginleri, bunu biliyoruz da acaba ödeyenler kimler? Ödeyenler, kredi kartı borcunu dahi ödeyemeyenler, kartları değiştirip değiştirip borca takla attırmaya çalışanlar. Ülkenin yarısı kredi kartı borçlusu, siz onların borcuna her gün faiz bindiriyorsunuz, hatta borca eklediğiniz faizden vergi alıyorsunuz. Evet, bu ülkede birileri kredi kartı borcunu ödeyemediği için üzerine yüklenen faiz üzerinden vergi ödemek zorunda kalırken birileri o toplanan vergilerle servetine servet katıyor ama sevgili halkımız müsterih olsun, zenginlerin AKP'si varsa bu milletin de Cumhuriyet Halk Partisi var. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu milletin artık sizden beklediği tek bir şey var, o da seçim sandığı. Seçim sandığından kaçamayacağınızı bildiğiniz için adayımızı kaçırmaya çalışıyorsunuz. Hepimiz gördük, aylarca burada olur olmadık iftiraları seslendirdiniz, ne oldu? İddianame çıktı, fos çıktı. Aslan gibi arkadaşlarımız, başkanlarımız cezaevinde yatıyor, niye? Dışarıda olurlarsa siz onları yenemeyeceksiniz diye. Zeydan Karalar niye hâlâ tutuklu kardeşim ya? Bu adamın iddianamesi çıktı, Zeydan Başkana karşı bir tane delil yok iddianamede. Ya, suçu sabit olsa yatırı yattığını karşılıyor, bu adam niye hâlâ Silivri'de? Niye Adana'da değil Silivri'de? (CHP sıralarından alkışlar) Dahası, parti meclis üyemiz Baki Aydoğan, kardeşim Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Hakan Bahçetepe; iddianameye adını yazamadınız bu adamların, hâlâ bekliyorlar. Yahu, Beyoğlu Belediye Başkanı İnan Güney aylardır niye cezaevinde iddianameyi bekliyor? Ama sadece o da değil, Utku Caner Çaykara niye içeride? Benim gençlik kollarından kardeşim yine. Bakın, spor kulübüne bağış yaptırdığı iftirasıyla tutuklattığınız, aylardır bir tane delili ortaya koyup iddianameyi yazamadığınız Hasan Akgün, Ömer Kazancı niye hâlâ cezaevinde? Ben size söyleyeyim mi; esas sebep, Ekrem İmamoğlu'nun sizi sandıkta 1 değil, 2 değil, 3 kere tuş etmesi ve esas sebep, sizin Ekrem İmamoğlu'nun karşısına 4'üncü kez çıkacak cesaretinizin olmaması. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Aliciğim, zaman her şeyi gösterecek.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Siz, ağabey, siz kendinizi hiç kötü hissetmiyor musunuz ya?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, yirmi üç yıldır...

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Ya, burada bu kadar milletvekili var, tabii, şu an görüşmede yok ama bu kadar, bu sıraların hepsi AKP milletvekili.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sizden fazlayız, merak etmeyin! Sizden fazlayız, sorun yok.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Genel Başkanınız size güvenmediği için, seçimi kazanacağınıza inanmadığı için yargı yoluyla Cumhuriyet Halk Partisine darbe yapmaya çalışıyor ya! Ya, ben sizin yerinizde olsam kahrolurum, kabul edemem bunu ya! (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Genel Kurulda bu kadar ağır konuşuluyor...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Aliciğim, kendi içinizdekilere bakmanız lazım.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Dahası, sizin için en zoru da şunu kabul etmek olmalı; yere göre sığdıramadığınız lideriniz adayımızın karşısına çıkmaktan korkuyor arkadaşlar, asıl mesele bu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ya, yalan ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, yirmi üç yıldır ne olmuş Aliciğim, yirmi üç yıldır?

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Bir şey söyleyeyim mi; ben size bir şey söyleyeyim, korkunun ecele faydası yok.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Göreceğiz!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Ne yaparsanız yapın, ne kadar uğraşırsanız uğraşın, milletin iradesini engelleyemeyeceksiniz.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bu sefer ana muhalefet bile olamayacaksınız!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Her ne kadar davalarla, iftiralarla, ayak oyunları, hukuksuzluklarla bu alıştığınız koltuklardan kalkmaya direnseniz de gümbür gümbür gelen halkın iktidarını engelleyemeyeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, çeyrek asır olmuş Aliciğim, çeyrek asır.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biz halkın iktidarı değil miyiz, biz kimin iktidarıyız? Bu nasıl bir laf ya! Bu nasıl bir laf ya! Vallahi çok yanlış. Ayıp ya!

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Çok beklersiniz, çok!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Bu vesileyle, millet için değil kendiniz için, zenginleriniz için, eşiniz, dostunuz, akrabanız için yaptığınız bu bütçeye "hayır" oyu vereceğimizi söylüyorum.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Bu 24'üncü bütçe ya!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yazık, CHP'ye üzülüyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Akçay sisteme girmiş.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - CHP'ye üzülüyorum ya, bu kadar cahil vekilleri var ya! Yazık, günah! Halka üzülüyorum ya.

BAŞKAN - Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Leyla Zana'yla ilgili hadiseye ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Halka üzülüyorum ya, bu kadar cahil vekilleriniz var ya!

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bak, biz böyle bir konuşma yapsaydık Murat Emir çıkmış, cevap vermişti Sayın Başkan.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Vallahi öyle ya! Bu kadar cahillik olmaz güzel kardeşim ya!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Biraz önce, Sayın Leyla Zana'ya hakaretimiz, küfürü tezahürat yapıldığını kürsü arkasında Sezai Bey'den öğrenmiştim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bu nedir ya, Allah rızası için!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, siz söyleyin, ben cevap veririm.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ya, olmaz yani. Biz halk değil miyiz ya?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Elit halksınız!

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim, sayın hatip konuşuyor, Sayın Grup Başkan Vekili konuşuyor.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Sayın Başkanım, Grup Başkan Vekilim, mikrofondan söyleyin, gerekirse ben cevap veririm.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Ya, müsaade eder misiniz arkadaşlar.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ne cevabı ya, cevabı ben veririm.

BAŞKAN - Müsaade edin lütfen. Lütfen...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ya, benden sonra Bünyamin Bey konuşacak, çıkar, cevabını verir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayret bir şey ya! Ya, nedir ya?

Sayın Başkanım...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çok rahatsız oldular vallahi; Ali, tebrik ederim.

BAŞKAN - Sayın Akçay, yeniden başlatacağım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Zengin, müsaade eder misiniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç rahatsız olmadım, üzülüyorum, CHP'ye üzülüyorum ya, vatandaşım üzülüyorum, size oy veren vatandaş.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Anladım da bana da üzülün ya, lütfen.

BAŞKAN - Ama söz verdik Sayın Akçay'a. Lütfen...

Yeniden başlatıyoruz.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce öğrendiğim bu hadiseyi, Leyla Zana'ya yapılan küfürü tezahüratı şiddetle kınıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

İkincisi, bir noktada da ben koyuyorum: 1992 yılında -o zamanın partisi HEP diye hatırlıyorum- Leyla Zana'nın mensubu olduğu HEP heyeti Milliyetçi Hareket Partisini ve Başbuğumuz Alparslan Türkeş'i de ziyaret etmişlerdi, bir rapor sunmuşlardı. O görüşme esnasında Başbuğumuz Alparslan Türkeş de Leyla Zana'ya "kızım" diyerek hitap etmişti, o dönemde çok da konuşulmuştu. Başbuğ Alparslan Türkeş'in "kızım" diye hitap ettiği bir şahsiyettir; nokta diyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, ben de bir söz alabilir miyim?

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Bünyamin Bozgeyik.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, bir söz talebim olmuştu ama görmediniz. Görmediniz, sonra rica ediyorum.

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜNYAMİN BOZGEYİK (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı merkezî yönetim bütçesinin 9'uncu maddesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Genel Kurulda görüşmekte olduğumuz 2026 bütçesi ülkemizin yönetim geleneği açısından ayrı bir önem arz etmektedir zira bu bütçe AK PARTİ'mizin hazırladığı 24'üncü, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin 8'inci ve Türkiye'nin Yüzyılı vizyonumuzun 3'üncü bütçesidir. Bu tablo, milletimizin sandıkta ortaya koyduğu güçlü iradenin, istikrar ve güven siyasetinin bütçeye yansımış hâlidir.

Hamdolsun, Türkiye, son yirmi üç yılda krizlerle savrulan değil krizleri yöneten, belirsizlikleri fırsata çeviren bir ülke konumuna gelmiştir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde vesayetin tasfiye edildiği, millî iradenin merkeze alındığı, karar alma süreçlerinin hızlandığı bir yönetim anlayışı tesis edilmiştir. Türkiye Yüzyılı vizyonu, işte bu kararlı duruşun ve güçlü siyasi iradenin adıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye küresel belirsizliklerin arttığı, enerji ve tedarik krizlerin derinleştiği bir dönemde dahi büyümesini sürdürebilen sayılı ülkelerden biridir. 2025 yılının üçüncü çeyreğinde yakalanan yüzde 3,7'lik büyüme oranı ve ekonomimizin aralıksız 21 çeyrekten büyümesi popülist söylemlerle değil, sorumluluk alan, milletin menfaatini önceleyen bir ekonomi yönetimiyle bu noktaya gelindiğinin açık göstergesidir.

2026 yılı bütçesi gelir gider dengesinin ötesinde ekonomimizin rekabet gücünü artırmayı, bölgesel kalkınma farklarını azaltmayı, üretim zincirini derinleştirmeyi, kamu hizmetlerini daha erişilebilir kılmayı ve sosyal devlet kapasitesini güçlendirmeyi hedefleyen bütüncül bir kalkınma belgesidir.

Ekonomiden eğitime, sağlıktan ulaşıma, çevreden gençliğe kadar her alanda Bakanlıklarımız, merkezî idare, mahallî idareler ve ilgili kurumlarla güçlü bir koordinasyon içerisinde hareket etmektedir. Bu eş güdüm kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımını sağlamakta ve hizmetlerin vatandaşlarımıza daha hızlı ve nitelikli şekilde ulaşmasına imkân tanımaktadır.

Üretimi, istihdamı, yatırımı ve sosyal adaleti aynı anda gözeten bu bütçe anlayışı AK PARTİ'nin siyaset yapma biçiminin de özeti niteliğindedir. Bizim siyasetimiz laf değil eser siyaseti; polemik değil hizmet siyasetidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yaklaşım Cumhurbaşkanımızın yıllardır kararlılıkla savunduğu "güçlü devlet, güçlü toplum" ilkesinin bütçeye yansımış en somut halidir. Görüşmekte olduğumuz 9'uncu madde kapsamında mahallî idarelerimize ayrılan kaynakların artırılması da bu anlayışın doğal bir sonucudur.

2026 yılında mahallî idarelere ayrılan toplam kaynak 1 trilyon 657 milyar liranın üzerine çıkarılmaktadır. AK PARTİ iktidarlarından önce bütçe içerisindeki payı yüzde 4 olan bu kaynak bugün yüzde 8,7 seviyesine ulaşmıştır. Böylece mahallî idarelerimiz temel hizmetlerini vatandaşlarımıza kesintisiz ve etkin bir biçimde sunabilecekler.

Buna ilave olarak, köylerin altyapısının desteklenmesi için KÖYDES Projesi kapsamında 10 milyar, belediyelerin su ve kanalizasyon altyapısının desteklenmesi için SUKAP projesi kapsamında 6 milyar lira kaynak ayrılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarları boyunca mahallî idareleri kalkınmanın, sosyal refahın ve şehir vizyonunun temel aktörleri olarak ele aldık. Şehirlerimizin geçmişten devraldığı altyapı eksikliklerini gidermekle yetinmedik, aynı zamanda onları geleceğin ihtiyaçlarına cevap verebilen, planlı, estetik ve yaşanabilir şehirler hâline getiren bir yerel yönetim anlayışını hâkim kıldık. Bugün mahallî idarelerimiz yol, su ve kanalizasyon hizmetleri sunan yapılar olmanın ötesine geçmiş, dijitalleşen, akıllı şehir uygulamalarını hayata geçiren, çevreye duyarlı ve sosyal politikalar üreten güçlü kurumlar hâline gelmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın "İnsan şehrin, şehir de insanın aynısıdır." sözüyle ifade ettiği vizyon doğrultusunda mahallî idarelerimizde insanı merkeze alan, bugünün ihtiyaçlarını karşılarken yarını da planlayan bütüncül bir perspektifle hareket ediyoruz. Aynı zamanda gençliğe yapılan her yatırımın ülkemizin istikbaline yapılan en stratejik yatırım olduğu gerçeğinden hareketle Gençlik ve Spor Bakanlığımızın koordinasyonunda yürütülen çalışmalar sayesinde mahallî idarelerimizin sorumluluk alanındaki spor tesisleri ve gençlik merkezlerinin yapımı, yenilenmesi ve donanım ihtiyaçları merkezi kaynaklarla karşılanmakta, yerel bütçeler üzerinde ilave bir yük oluşturmadan kamu yatırımları hayata geçirilmektedir. Sporun tabana yayılması yetenekli gençlerimizin erken yaşta keşfedilmesi ve Türkiye'nin sporcu altyapısının güçlendirilmesi işte bu vizyoner ve planlı yaklaşım sayesinde mümkün olmaktadır. Bu tesisler, aynı zamanda gençlerimizi zararlı alışkanlıklardan uzak tutan, onları sporla, sanatla ve sosyal hayatla buluşturan, aidiyet duygusunu güçlendiren güvenli ve nitelikli yaşam alanlarıdır. Bu iş birliği modeli, merkezî idare ile yerel yönetimler arasında kurulan eş güdümün, hizmet siyasetinin ve ortak aklın başarılı bir örneğidir. Özellikle depremde etkilenen şehirlerimizde hayata geçirilen bu yatırımlar yalnızca fiziki birer yapı değil, devletin milletinin yanında olduğunun somut göstergesidir.

Asrın felaketinin ilk anlarından itibaren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliği ve talimatıyla devletimizin tüm imkânlarıyla sahada olduğu illerimizin başında gelen Gaziantep'imizde, özellikle Nurdağı ve İslâhiye ilçelerimizde milletimizle omuz omuza verilen mücadelenin bugün somut sonuçlarını görüyoruz. O gün milletimize verilen sözler bugün birer birer yerine getirilmektedir. Nitekim, Gaziantep'imizde 23.694 konut, 1.219 iş yeri ve 4.587 köy evi tamamlanarak toplamda yaklaşık 29.500

konut ve iş yeri hak sahiplerine teslim edilmiş olacaktır. Bu süreçte, Çevre Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum başta olmak üzere, ilgili tüm bakanlarımız, milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızla birlikte sahada yoğun bir çalışma yürütüldü. Sayın Bakanımıza deprem bölgesindeki kararlı duruşu, koordinasyonu ve yeniden inşa sürecine verdiği güçlü katkılar için özellikle teşekkür ediyorum zira, bir şehri ayağa kaldırmak yalnızca binaları değil umudu, güveni ve geleceğe dair inancı da yeniden inşa etmektir. Bu kapsamda, 81 ilimizde hayata geçirilen ve toplamda 500 bin sosyal konutu kapsayan Yüzyılın Konut Projesi içerisinde Gaziantep'imize yaklaşık 14 bin sosyal konut düşmesi deprem sonrası toparlanma sürecinde şehrimize verilen önemin açık bir göstergesidir. Yürütülen çalışmalar sadece barınma ihtiyacını karşılamakla sınırlı değildir, sosyal hayatın ekonomik canlılığı ve şehir kültürünün yeniden ihyasını hedefleyen bütüncül bir yaklaşımla adımlarımızı atıyoruz. İnaniyoruz ki Gaziantep, üretim gücü, girişimci ruhu ve kadim şehir kimliğiyle bu zor günleri geride bırakırken yeniden ayağa kalkmanın en güçlü örneklerinden biri olacaktır.

Bu anlayışla, milletimizin her bir ferdinin huzuru, güvenliği ve refahı için çalışmaya, milletimize verilen sözleri aynı kararlılık ve samimiyetle yerine getirmeye devam edeceğiz. 2026 yılı bütçesinde mahallî idarelere ayrılan kaynakların artırılması güçlü yerel yönetimler eliyle kalkınmayı tabana yayan, şehirlerimizin imkânlarını büyüten, güçlü Türkiye hedefimizi mali altyapıyla destekleyen stratejik bir tercihtir.

AK PARTİ olarak, millet iradesini esas alan siyaset anlayışımız, güçlü liderlik ve güçlü siyasi iradeyle yerelden merkeze uzanan hizmet zincirini kesintisiz şekilde sürdürerek Türkiye Yüzyılı hedeflerine emin adımlarla yürümekteyiz. Allah'ın izniyle milletimizden aldığımız yetkiyi bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da lafla değil eserle; vaatle değil hizmetle taahhütlemeyi sürdüreceğiz.

Bu düşüncelerle, 2026 bütçesinin ülkemiz, milletimiz ve şehirlerimiz için hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum, Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına konuşmalara geçmeden önce Sayın Zengin sisteme girmiş.

Buyurunuz.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Leyla Zana'yla ilgili hadiseye ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Ben de Sayın Leyla Zana'yla alakalı bir açıklama yapmak istiyorum.

Şimdi, olaya baktığınız zaman, olayın olma şekli... Bakıyorum, Somaspor-Bursaspor maçı. Neden, niçin, hangi şartlarda böyle bir pankart açıldığını anlamak mümkün değil. Bunun muhakkak suretle toplumda bir kötülüğü yaymak, toplumda bir kargaşa çıkarmak için yapıldığını düşünmek gerekiyor. Bu anlamda, bize düşen, bu konuyla ilgili...

Biz bunu şiddetle kınıyoruz; hiçbir kadına, hiçbir siyasetçiye, hiçbir kadın siyasetçiye ve Leyla Zana'ya böyle bir şey yapılamaz, asla kabul edilemez. (AK PARTİ ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Devamında da Sayın Adalet Bakanımız da bir açıklama yaptı, bir soruşturma başladı. Bunu yapanların kim olduğu, hangi saikle yapıldığı muhakkak suretle bulunmalı fakat aynı anda hem Bursaspor'u...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bir cümle...

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...hem Bursa halkını hem de Somalıları, tamamını kötü niyetle telin eden, onlar üzerine yük getiren bir tavır içerisinde de olmamak lazım. Bunu kim yapıyorsa onlarla alakalı soruşturmayı biz de Genel Kurulda milletvekilleri olarak takip edelim ve hiç kimse bir daha böyle bir şeyi yapmaya cesaret edemesin.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz Sayın Zengin.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Şahısları adına ilk söz, Siirt Milletvekili Sayın Mervan Gül.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERVAN GÜL (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin 9'uncu maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

AK PARTİ olarak yirmi üç yıldır ülkemizin birçok problemini çözdük. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyoner liderliğinde ve Sayın Devlet Bahçeli'nin cesur girişimleriyle "terörsüz Türkiye" idealini de gerçeğe dönüştürüyoruz.

Bu kararlı mücadele sayesinde kaynaklarımız artık kalkınmaya akacak; Siirt'imiz bu büyük dönüşümün en parlak örneklerinden biridir. AK PARTİ Hükûmeti olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde altyapı çalışmalarını başlattık. Demir yolu yatırımları bu çalışmaların simgesidir. Kurtalan-Siirt Demir Yolu Projesi 2025 Yatırım Programı'na alınarak ihalesi tamamlandı ve altyapı çalışmaları hızla ilerliyor, 34 kilometrelik çift hatlı yol ilimizi ulusal ağa bağlayacak, tarım ve sanayi ürünlerimiz düşük maliyetle pazarlara ulaşacak, ihracat artacak, yeni yatırımcılar gelecek, istihdam artacaktır.

Hükûmetimizin şehirlerimizdeki başarısı kentsel dönüşüm projelerinde kendini gösteriyor. Kentsel dönüşüm projesi 1'inci etap çalışmalarımızda yüzde 40'lık bir ilerleme kaydettik; bu, sadece bir sayı değil, yüzlerce ailenin huzuru ve can güvenliği için attığımız somut bir adımdır. 2026 sonlarında bu güzel daireleri hak sahibi kardeşlerimize teslim edeceğiz. Ayrıca, Yüzyılın Sosyal Konut Projesi'nde de Siirt'imize 1.615 konut ayrılmıştır. Birileri yıllarca laf üretti, projeler masalarda tozlandı; biz ise sadece ter döktük, sonuç aldık. Siirt'imizi depremlerden korkmayan, modern ve yaşanabilir bir şehre kavuşturacağız. Buradan sesleniyorum: Biz AK PARTİ olarak milletin hizmetkârıyız, bu aziz toprağa sevdalıyız; her bir tuğlada, her bir betonda geleceğimizi görüyoruz.

Ulaşım seferberliğinin kalbi asfalt plenti tesisidir; Siirt İl Özel İdaresinin öz kaynaklarıyla, 559 milyon TL'lik yatırımla kurulan tesis 160 bin ton asfalt üretti; bir yılda 111 kilometre sıcak asfalt döktük. Köy yolları konforlu ve güvenli hâle geliyor, yatırım ürünleri hızla taşıyor. Bu yatırım, AK PARTİ Hükûmetinin kırsal kalkınmaya verdiği önemi gösteriyor.

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye Yüzyılı vizyonu ile enerjide dışa bağımlılığı bitiriyor. Gabar'dan Karadeniz'e, Siirt'imizden Şırnak'a kadar her köşede millî kaynaklarımızı yerin altından çıkarıyoruz. Eruh'ta Türkiye'nin en kaliteli petrollerinden birini üretiyoruz, şimdi de yeni kuyularla bu potansiyeli daha da artırıyoruz.

Ayrıca, petrol çıkmayan kuyulardan sıcak su çıktığını görüyoruz. Bu suların jeotermal enerji kaynağı olarak değerlendirilmesi büyük bir fırsattır. Özellikle jeotermal sera projeleriyle bu sıcak suları tarıma kazandırarak modern seracılık yapabiliriz, yıl boyunca sebze ve meyve üretimiyle hem istihdamı artırır hem de yerel ekonomimizi güçlendiririz.

Kırsal kalkınmanın bir diğer ayağı gelir getirici orman projeleridir. Tarım ve Orman Bakanımızla yaptığımız görüşmelerde, tarıma uygun orman arazilerine bölgelerdeki gelir getirici ürünler olan fıstık, badem, ceviz ve zeytin ekelim, sonra da bu arazileri uygun bir bedel karşılığında protokolle vatandaşlarımıza kiralayalım; böylece hem orman arazilerini değerlendirmiş oluruz hem de köylerden kentlere göçün önüne geçeriz. Asıl amaç "terörsüz Türkiye"yle beraber yatırım, istihdam ve üretimi artırmaktır.

Garzan Sulama Projesi'nin tamamlanması için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu proje, Garzan Çayı'nın suyunu tarım arazilerine ulaştırarak kuraklık sorununu çözecektir. Böylece tarımsal verimlilik artacak, ürün çeşitliliği çoğalacak ve çiftçinin geçim kaynakları güçlenecektir. Sulama imkânları sayesinde tarıma dayalı sanayi alanında da gelişim gösterip bölgeye yatırımlar artacak ve göç gibi sosyal sorunlar azalacaktır. Siirt'imizi cazibe merkezi yapan bu yatırımlar durmayacak, hizmetler katlanarak devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERVAN GÜL (Devamla) - Güçlü Türkiye'nin güçlü Siirt'i için AK PARTİ Hükûmetiyle, liderimiz Sayın Recep Tayyip Erdoğan'la yola kararlılıkla devam edeceğiz. Bu eserler AK PARTİ Hükûmetimizin ölümsüz mirasıdır.

2026 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ikinci söz, Amasya Milletvekili Sayın Reşat Karagöz'ün.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Genç yaşta kaybettiğimiz Şehzadeler Belediye Başkanımız Gülşah Durbay'ı rahmetle anıyor; ailesine, sevenlerine ve örgütümüze başsağlığı ve sabır diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Mahallî idareler üzerine söz almış bulunuyorum. Mahallî idareler, belediyelerden il özel idarelerine, köylerden mahallelere kadar yurttaşın devleti en yakından hissettiği yapılarıdır. KÖYDES projeleriyle, yapılan yatırımlarla kırsaldaki yaşama ayakta tutmayı amaçlayan bu sistem, bugün ne yazık ki yetersiz ve merkezîyetçi bir anlayışla yürütülmektedir. Bu süreçte mahallî idarelerin temel taşı olarak köyünün ve mahallesinin sesi olmaya çalışan tüm muhtarlarımıza emekleri için teşekkür ediyorum. Ancak "mahallî idareler" başlığı altında bir değerlendirme yapılacaksa bugün esas olarak konuşulması gereken mesele AKP'nin son 2 yerel seçimde yaşadığı hezimetin intikamını almak adına başvurduğu hukuksuz uygulamalardır. Bugün Cumhuriyet Halk Partili belediyeler çalıştırılmaz hâle getirilmek istenmektedir. İller Bankası paylarının kesilmesi ve geciktirilmesi, kredi ve borçlanma taleplerinin keyfî biçimde reddedilmesi, devlet bankaları üzerinden finansmana erişimin engellenmesi, geçmiş borçlar gerekçe gösterilerek yapılan orantısız kesintiler ve daha pek çok hizmeti baltalamaya yönelik uygulamalar bunun açık göstergesidir.

Sayın milletvekilleri, ancak iktidar bununla da yetinmemiştir, cumhuriyet tarihinin ilk sivil darbesi olan 19 Mart sabahı İstanbul'da yapılmış ve millî irade açıkça hedef alınmıştır. Millî iradenin temsil edildiği bu Meclis kürsüsünün hemen önünde duran tabloda 19 Mart sivil darbesiyle tutuklanan belediye başkanlarımızın isimleri yer almaktadır. Ancak bu listede ne yok biliyor musunuz sayın milletvekilleri? Kesinleşmiş bir hüküm yok, sabitlenmiş bir suç yok, adil ve bağımsız bir yargılama yok. Kısaca, AKP iktidarı döneminde hak yok, hukuk yok, adalet yok. (CHP sıralarından alkışlar) Yıllardır baskı var, zulüm var, ayrıştırma var.

Değerli arkadaşlar, buradan soruyorum: Halkın oyuyla seçilmiş belediye başkanları cezaevindeyken biz burada hangi mahallî idareden söz ediyoruz? Mahallî idareleri gerçekten güçlendirmek istiyorsanız önce mahallî idarenin seçilmiş olan belediye başkanlarını özgür bırakmak zorundasınız. Bu vesileyle, Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu başta olmak üzere tutsak edilen tüm yol arkadaşlarımıza buradan mücadele dolu selamlarımı gönderiyorum.

Sayın milletvekilleri, belediye başkanlarımız özgürlüğüne kavuşmayı beklerken memleketim Amasya da yirmi üç yıldır hizmete kavuşmayı bekliyor. Amasya'da eğitim, sağlık, tarım, turizm, ulaşım, sanayileşme ve işsizliğe kadar birikmiş dünya kadar sorun bulunuyor. Amasya'da onlarca branşta doktor eksikliği var. Hemşhîrlerimiz sağlık hizmetine ulaşabilmek için maalesef aylarca bekliyor. İşsizlik büyürken sanayi yatırımları ve istihdam projeleri bir türlü hayata geçirilemiyor. Gençler iş, yatırımcı üretim umuduyla bekliyor. Çiftçi, her sene zarar üstüne zarar ediyor; mazottan ÖTV'nin kaldırılmasını, taban fiyat uygulamasına geçilmesini, artık hak

ettiği tarımsal desteği almayı bekliyor. Emekçilerimiz asgari ücretin partimizin teklifi olan 39 bin liraya yükselmesini beklerken esnafımız 7200 prim gün sözünün tutulmasını, düşük faizli finansman imkânlarının sağlanmasını bekliyor. Ömürlerini çalışarak geçiren ve artık rahat bir nefes almak isteyen emeklilerimiz, maaşlarının bir asgari ücret olarak yükseltilmesini bekliyor. (CHP sıralarından alkışlar) Her sene olduğu gibi 2026 bütçesinde Amasya'nın da 86 milyonun da payına düşen tek şey maalesef yine beklemek oluyor. Ama herkes şunu iyi bilmelidir ki: Amasya beklemeye alışık bir şehir değildir. Bu şehirde Mustafa Kemal Atatürk Millî Mücadele'yi bekleyerek başlatmamıştır. "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." diyerek Amasya'da Millî Mücadele'nin ateşini yakmış ve bir milletin kaderini değiştirmiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu toprakların mayasında beklemek yoktur, haksızlık karşısında irade koymak, sorumluluk almak, mücadele etmek ve millet adına ayağa kalkmak vardır. Bu yüzden, millî iradeyi yok sayan, 86 milyon yurttaşın sorunlarına çözüm getiremeyen, bu ülkeyi yıllardır oyalayan bu bütçeye "hayır" diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, belediye başkanlarımıza buradan mücadele dolu selamlarımı yolluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi soru ve cevap işlemine geçiyoruz.

Sisteme giren sayın milletvekillerine beş dakika içerisinde soru sormaları için söz vereceğim.

İlk söz Sayın Serhat Eren'in.

Buyurun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

UNESCO Dünya Mirası statüsüne sahip Hevsel Bahçeleri'nde ağaç kesimi, yakma, kaçak yapılaşma, kamu arazilerinin fiilî işgali ve yüz binlerce kök kenevir ekimi tespit edilmişken Kültür ve Turizm Bakanlığı bu alanı neden etkin biçimde korumamıştır? Bu tablo bir yönetim ve denetim zafiyeti midir? Yoksa Dünya Mirası statüsünün Diyarbakır ve Kürt coğrafyası söz konusu olduğunda yalnızca kâğıt üzerinde kalmasını mı tercih ediyorsunuz?

Bir diğer şey, Diyarbakır ili Lice ilçesinde sit alanı ilan edilen Bırkleyn Mağaraları'nın yakınında kurulmuş olan maden ocağının faaliyetlerinden dolayı sürekli bir şekilde dinamitler patlatılıyor ve sit alanı ilan edilen Bırkleyn Mağaraları zarar görüyor. Bunu neden korumuyorsunuz Sayın Bakan?

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tarihin sıfır noktasında olan dünyanın en kadim kentlerinden biri Urfa, turizm potansiyelinin çok çok altında çünkü kültüre, tarihe, turizme ve tanıtıma ayrılan bütçe maalesef ki yok. Sizin otellerinizden yana bir sıkıntınız olmadığını çok iyi biliyoruz ama gelin görün ki Urfa Turizm Potansiyelleri Derneğinin açıklamasına göre, ekim ayında 2 otel hariç 126 konaklama tesisi yalnızca yüzde 50 dolulukla hizmet vermiş. Tarihin sıfır noktası iflasın sıfır noktasına dönmek üzere.

Urfalılar adına size soruyorum: Urfa'daki tarihî, dinî, kültürel ve doğa turizmine dair çalışmalarınız olacak mı? Yine, günübirlik ziyaretler ve içi boş kısa vadeli projeler dışında nasıl bir vizyon geliştirmeyi düşünüyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Bakan, Amasya gibi tarihsel ve kültürel mirasıyla öne çıkan şehirler tanıtım bütçelerinde neden hak ettiği payı alamamaktadır? Kültür ve Turizm Bakanlığının Türkiye vizyonunda neden Anadolu'ya yer yoktur? Turizm hedefi yalnızca sahil şeridinden mi ibarettir? Hâlâ uygulanmayan yüzde 5 kurumlar vergisi indirimi, on iki ay istihdam sağlanmayan sektör için verilmeyen SGK destekleri ve yatırımları, desteklemek için verilmeyen uzun vadeli kredi mekanizmaları turizm alanını açık bir şekilde krize sürüklemektedir. 2026 bütçesinde turizmin temel sorunları için neden bir vizyon ortaya koyulmamıştır? Turizm politikalarınız küçük esnafı, yerel rehberleri ve pansiyonculuğu sistematik olarak dışlamaktadır. Turizm yönetiminde önceliğin belirli zincir otellere ve tur şirketlerine verilmesinin asıl nedeni -sizin sahip olduğunuz- Kültür ve Turizm Bakanımızın otel zinciri ve tur şirketi sahibi olması olabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Şırnak Cizre'de tarihî Birca Belek Surları'nı size sormuştuk. Aynı durum diğer tarihî mekânlarımız için de geçerli. Dünyanın ilk mucitlerinden olan İsmail Ebul-iz'in, Kürt edebiyatının seydalarından Melaye Cizîrî'nin simgesi olan Kırmızı Medrese yıllardır Hayrat Vakfına bırakılmış; Cizre halkının kültüründen, mekânın hafızasından kopuk bir biçimde kullanılıyor.

Yine "Cizre Dengbej Evi" olarak bildiğimiz Mehmet Ağa Kasrı -Konağı- kayyum kararıyla Millî Eğitim Müdürlüğüne bedelsiz devredildi. Bu konuda Cizre Belediyesine iade edilmesine ilişkin karara rağmen iade edilmiyor. Bu mekânlar halkın kullanımına, turizme kazandırılmıyor. Sizlerin dediği gibi, Şırnak'ta, Mardin'de, Amed'de turizmin engeli güvenlik değil, rant, yandaş vakıf, kayyum politikalarıyla yarattığınız bürokratik engeller ve ayırmadığınız tanıtım bütçelerinin ta kendisidir.

BAŞKAN - Sayın Koca...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sayın Bakan, Türkiye genelinde çalışan turizm işçilerinin hakları açıkça gasbediliyor. Ne Anayasa'yla ne de 4857 sayılı İş Kanunu'yla bağdaşmayan düzenlemeyle konaklama tesislerinde çalışan turizm işçileri artık haftada altı gün değil on gün çalıştıktan sonra hafta tatili kullanabiliyorlar. Üstelik bu süre zarfında çalıştırılan işçilere fazla mesai ücretinin de ödenmemesi kararlaştırılmış durumda. İş Kanunu'nda kırk beş saatlik haftalık çalışma süresinin ardından en az yirmi dört saat dinlenme süresi açıkça tanımlanmıştır.

Soruyoruz: Sayın Bakan, neden Anayasa çiğneniyor? Bu düzenleme bizzat sizin turizm patronu olmanızla ilgili olabilir mi? Bir diğer soru: Turizm patronlarının kârları işçilerin haklarından daha mı önemlidir sizin için?

BAŞKAN - Sayın Güneş...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kültür Bakanlığına bağlı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının çalışmalarından biri olan eğitim sisteminde ayrımcılığın en önemli nedeni olarak dil bariyerini göstermişsiniz. Şimdi, ana dili Türkçe olmayan milyonlar adına soruyorum size:

Yurt dışında ayrımcılık tespiti yaparak hak arayışına girip burada halkların dillerini, kültürlerini inkâr etmek kültürel şiddet, asimilasyon değil midir? Ne zaman dil kültür çalışmalarınıza Kürtçeyi, Süryaniceyi, Keldaniceyi, Ermeniceyi ekleyeceksiniz? Bir de Mardin Kalesi'ni ne zaman turizme açacaksınız Sayın Bakan?

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi Komisyona söz veriyorum cevapları için.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Milletvekillerimizin sorduğu sorular Komisyonumuzdan ziyade Sayın Bakanımızla ilgilidir, sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Şimdi, önce, Hevsel Bahçeleri'yle ilgili, bakın, UNESCO denetiminde olduğu için UNESCO heyeti geldi, denetledi, bu dediğiniz iddiaları da denetledi ama UNESCO'nun son raporunu da ben özellikle okudum, sıkıntılı bir durum yok, tespit yok, korunduğuna dair bir rapor var. Son raporunu size söylüyorum sadece.

"Urfa turizm açısından desteklenmiyor." deniyor. Tam tersi, özellikle benim dönemimde Urfa hiç olmadığı kadar destekleniyor. Biliyorsunuz, Göbeklitepe hikâyesi 1963'ten beri kazılıyor ama özellikle son yedi yıl tüm dünyada en popüleritesi yüksek seviyeye gelmiş dönemdir ve Göbeklitepe'yle de sınırlı değildir. Göbeklitepe, Taş Tepeler Projesi'ne evrilmiştir, 100 kilometrelik bir hat üzerinde 12 tane daha Göbeklitepe tarzı tepe ki Karahantepe de bunlardan biridir. Çok yoğun tanıtım yapılıyor.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Bakan, otellerin doluluk oranları ortada.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Hatta, bakın, Urfa'da Neolitik Çağ'la ilgili dünyanın en önemli 1'inci kongresi yapıldı ve Urfa şu anda bütün dünyada arkeoloji konusunda, Neolitik Çağ konusunda merkez ilan edildi. Bütün bunlar hiç olmadığı kadar... Bakın, yurt dışından binden fazla akademisyen Urfa'da toplandılar.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bu sizinle ilgili değil, Göbeklitepe'yle ilgili bir şey. O, Neolitik Çağ'ın başlangıcı yani.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Göbeklitepe değil. Bakın, Göbeklitepe demek, Urfa demek. Şimdi, bir yeri siz cazip hâle getirmek istiyorsanız bir rotanın parçası yapmak zorundasınız. Eğer bir rotanın parçası yapmazsanız sırf Urfa'da bir şey göreceğim diye gelmez. Aynı şekilde, Urfa'da gastronomi olsun, diğer ürünler olsun çok yoğun tanıtım yapılıyor.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Bakan, günübirlik olduğu için sorun yaşıyor; derneğin açıklaması bu.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Hayır, bakın, şu anda Urfa'yı ben takip ediyorum, özellikle turizm master planını da beraber yapıyoruz. Milletvekilleriyle de konuştuk, orada sizin belediyenizle de Belediye Başkanıyla da konuştuk.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Biz milletvekiliyiz, bizi niye çağırılmıyorsunuz? Bizimle niye konuşmuyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Ben gittiğimde kim varsa onunla görüşüyorum, bana kim gelirse onunla görüşüyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Anladım.

Bizi niye çağırılmıyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Belediye Başkanıyla da görüşüyorum. Belediye Başkanı da master plana destek veriyor ve turizm master planını oluşturuyoruz hep birlikte ve turizm master planıyla -ki rakamlara da bakıyorum- her geçen sene ciddi şekilde turist sayısı artıyor ve yatırım da artıyor. Otellerin yatırım sayısı da artıyor, yatak sayısı da artıyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Niye Türkiye 80'inci sırada? Gelişmişlik Endeksi'nde Türkiye 80'inci sırada ama.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Şimdi, bakın, turizmde izinlerle ilgili, işçilerin izinleriyle ilgili ben bunu geçen sefer anlattım ama bir daha kısaca özetleyeyim. Bakın, burada sizin iddia ettiğiniz gibi mağduriyet söz konusu değil. Yani "On günde bir kullanılıyor." Sadece bir esneklik getirildi ve bu, turizm işçisinin de talebi yani sadece turizm yatırımcısının talebi değil, turizm işçisinin de talebi. En ufak bir hak kaybı söz konusu değil. Yani şöyle özetleyeyim size: Bir ayda dört gün izin kullanıyorsa yine bir ayda dört gün izin kullanıyor. Bu, aslında birleştirme açısından çalışanlar için de faydalı bir şey ve herkesin takdir ettiği bir şey ve bundan dolayı memnuniyet var. Ya size tam anlatılamadı bu uygulama ama sahaya inip bakacak olursanız bununla ilgili en ufak bir şikâyet yok. Tam tersi, bununla ilgili bir talep vardı ve talep de yerine getirildi ama tekrar altını çiziyorum, bakın, iki kere çiziyorum, en ufak bir hak kaybı yok. Adamın yani çalışanın dört gün izni varsa aylık ortalama baktığınızda yine bu dört gün izni kullanıyor ama bazen gününü kaydırıyor, bazen birleştirerek kullanıyor. Sektör esnek bir sektör olduğu için bu da uyumlu hâle iki taraf için de getirilmiş durumda. Bu açıdan da bir sıkıntı görmüyorum.

Yine "Teşvikler ve destekler, otel zincirleri, tur operatörleri..." dediniz ve "Kendi firmanıza mı veriyorsunuz?" dediniz. Bakın, benim firmam yerel, lokal operatör yani yabancı operatör değil, en ufak bir destek almıyor o yüzden. Bizde tur operatörlerinin destek alması için uçak riskine giriyor olması lazım ve yurt dışından turist getiriyor olması lazım. Benim şirketim o gruba girmediği için zaten en ufak bir destek kullanmadı, kurulduğundan beri kullanmadı, kullanamaz da zaten mevcut mevzuatlarımıza göre. Artı, bizde ağırlıklı destek... Otel zincirleri hiçbir destek almaz, bakın, arkadaşlar, otel zincirleri hiçbir destek almaz; tam tersi, ağırlıklı olarak Turizm Geliştirme Ajansı'na pay ödeyenler otel zincirleridir. Bunlardan alınan gelirler Türkiye'nin ve illerin, ilçelerin markalaşması için kullanılır. Hiçbir otel zincirine bununla ilgili bir pay ödenmez, otel zincirleri teşvik edilmez. Zaten siz eğer ülkeyi tanıtıyorsanız, markalaştırabiliyorsanız, gastronomiyi ön plana çıkarabiliyorsanız turist geliyor. Turist gelince otel otomatikman doluyor zaten. Bizim yani "Turizm Geliştirme Ajansı ve Turizm Bakanlığının ana politikası nedir?" diyorsanız, ana politikamız bu aslında. Kesinlikle markalaşmasını sağlamak Türkiye'nin ve il bazında markalaşmasını sağlayıp on iki aya ve 81 vilayete yaymak. Yani tur operatörlerinin, yerel tur operatörlerinin, tekrar özetleyeyim -ki benim firmam da yerel tur operatörü olduğu için- ne geçmişte ne şimdi ne gelecekte en ufak bir teşvik alması veya bununla ilgili bir destek alması söz konusu değil. Aynı zamanda, otel zincirlerinin de bu dediğim sebepten dolayı destek alması söz konusu değil, sadece tanıtıma kullanılıyor ve zaten bu tanıtım bütçesine karar verenler de sektörden seçilerek seçimde geliyor. Yanlış anlamayın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Mardin, Sayın Bakan, Mardin ne oluyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Yazılı gönderiyim.

Mardin'in en favori... Mardin'le ilgili özel bir şey varsa getirin bana.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, bir dakika verin, Mardin önemli.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Öyle de favori olması yetmiyor.

BAŞKAN - Peki, cevapları yazılı vereceğini ifade etti.

Sayın milletvekilleri, 9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

Fonlara ilişkin işlemler

MADDE 10- (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin stratejik hedef planı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç planları uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve NATO altyapı yatırımları için yıl içinde yapılacak harcamalar; 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonunun kaynakları, bu amaçla bütçeye konulan ödenekler ve diğer aynı ve nakdi imkânlar birlikte değerlendirilmek suretiyle Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilecek esaslar çerçevesinde karşılanır.

(2) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden birinci fıkra hükümleri gereğince tespit edilecek tutarları; Emniyet Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden zırhlı araç, uçak ve helikopter, insansız hava araçları (İHA), uçuş simülatörü, Elektronik Harp (HEWS) ve Kent Güvenlik Yönetim Sistemleri (KGYS) projeleri ile istihbarat ve güvenliğe yönelik alımlara ilişkin tutarları; Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden motorbot alımına yönelik tutarları; Orman Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden yangınla mücadele hizmetlerinde kullanılmak üzere helikopter ve uçak alımlarına ilişkin tutarları; Kültür ve Turizm Bakanlığına bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden Bilgi ve İletişim Teknolojileri Projeleri ile Tarihi Eserlerin Kimliklendirilmesi Projesine ilişkin tutarları; Adalet Bakanlığı, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden ceza infaz kurumları, adliye binaları ve hizmet binalarının güvenlik yönetim sistemlerinin tedarikine ilişkin tutarları; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden Özgün Helikopter Projesi Sertifikasyonu, Bölgesel Sivil Uçak Projesi Sertifikasyonu ve diğer sertifikasyon faaliyetlerine dair projelere ilişkin tutarları; Türkiye Uzay Ajansı Başkanlığına bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden uzay ve havacılık bilimi ile teknolojileri faaliyetlerine ilişkin görevler kapsamında yürütülen çalışmalara yönelik tutarları; ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödemeye ilgisine göre; Milli Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Tarım ve Orman Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanı, Adalet Bakanı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı veya Sanayi ve Teknoloji Bakanı yetkilidir.

(3) Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak tutarları bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve geçen yıllar ödenek bakiyelerini devretmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(4) İlgili yıllar bütçe kanunları uyarınca, yürütülmesi öngörülen projeler için Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılan tutarlardan kullanılmayan kısımlar, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan ilgili genel bütçeli idarenin merkez muhasebe birimi hesabına; özel bütçeli idarelerde ise muhasebe birimi hesabına yatırılır ve ilgili idarenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını ilgili idare bütçesine ödenek kaydetmeye genel bütçeli idarelerde Cumhurbaşkanı, özel bütçeli idarelerde ise ilgili özel bütçeli idare yetkilidir. Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dışındaki idarelerde ödenek kaydı, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilerek yapılır.

(5) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün ilgili yıllar bütçe kanunları uyarınca yürütülmesi öngörülen projeleri için Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılan tutarlardan kullanılmayan kısımlar, ilgili Bakan onayına istinaden proje sahibi idarenin Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülmesi öngörülen diğer projeleri için kullanılabilir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime 13.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:12.42

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Rûmeysa KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, 8 milletvekili var burada yani yazık, günah. Yani bu hakikaten...

BAŞKAN - Evet, evet, Genel Kurul boş gerçekten.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani çok özür dilerim sizden, 8 milletvekiliyle bu bütçe... Bu elektriğe yazık, bu tasarruf...

Bilmiyorum yani...

BAŞKAN - Evet, şimdi gelirler Sayın Tanal, muhtemelen geleceklerdir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Peki, umarım gelirler.

BAŞKAN - Ben ilk sözü, YENİ YOL Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Ertuğrul Kaya'ya veriyorum.

Buyurunuz. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Değerli milletvekilleri, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, rahmetli Süleyman Demirel, 1988 yılındaki bütçe görüşmelerinde, tam da bu kürsüde, bütçeyi "Bütçe, bir devletin hesabı kitabı demektir." diye tanımlamıştı, sonra da eklemişti "Ama bir devletin hayatı sadece hesap ve kitaptan ibaret değildir." demişti.

Evet, sevgili arkadaşlar, hesabın kitabın, sayıların, tabloların yanında daha önemli bir faktör var; insan faktörü. Bu bütçenin kendisi için kullanılmasını bekleyen bir milletimiz var. Milletimizin hükümetlerden 3 temel beklentisi vardır: Adalet, zenginlik ve güvenlik. Değerli arkadaşlar, bu beklentiyi karşılayacak en temel adımlar da bütçelerdir. Bütçeler, aynı zamanda hükümetlerin karneleridir. Bütçeler, hükümetlerin yaptığı işin, icraatların aynasıdır. Bu aynaya bakan milletimiz ne yazık ki umut göremiyor, parlak bir gelecek göremiyor, refah göremiyor, zenginleşme göremiyor. Peki, bu aynaya bakan milletimiz ne görüyor? Yoksulluk görüyor, zaten ödemekte zorlandığı faturaların daha da arttığını görüyor, çarşıya pazara gittiğinde sepetine çantasına koyacağı sebzenin, meyvenin daha da azaldığını görüyor. Milletimiz bu aynaya bakınca umutsuzluk görüyor, kendisinin sokulduğu çıkmazdaki çaresizliği görüyor, ekonomik krizin daha da büyüyeceğini görüyor, sosyal çöküşün daha da derinleşeceğini görüyor.

Değerli arkadaşlar, Hükümetin 2026 bütçesi sanayicimize, memurumuza zenginlik vadetmiyor. Bu bütçe esnafımıza, emeklimize refah vadetmiyor. Bu bütçe gençlerimize, çocuklarımıza her türlü bağımlılığın kökünü kazımayı da vadetmiyor. Bu bütçe kadınlara güvenli sokaklar da vadetmiyor. Bu bütçe borç ve faiz girdabına saplanmış bir bütçedir değerli arkadaşlar. Hükümetin bu girdaptan tek çıkış planı ise maalesef zamlar olmuştur. Hükümetin milletimize tavsiyesi, çok duyduğumuz "Az kaldı, sabredin." demek olmuştur. Değerli arkadaşlar, hükümetlerin görevi milletimize tavsiye vermek, sabır telkin etmek değildir; hükümetlerin görevi sorunları çözmektir.

Bütçe, Hükümetin -az önce de ifade ettim- karnesidir. Evet, şimdi gelelim karnedeki notlara. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimiz 2018'den bu yana "Kervan yolda dizilir." mantığıyla hareket edilmiştir. Ekonomi politikaları sürekli değişmiştir. Ekonomi yönetimi Merkez Bankası başkanlarını değiştirince ekonominin düzeleceği sanılmıştır ama âlem yine o âlem, devran yine ol devran. Ekonominin toparlanmasını bakan değişikliklerinde arayan bir yönetim anlayışı bizlere gösterdi ki nice isimler ekonominin dümenine geçmesine rağmen ekonominin vahametine çözüm bulunamamıştır. Uzun lafın kısıası, beş yılda 5 bakan, beş kocaman ekonomik kriz yılı lakin çözülemeyen bir buhran. Geniş tanımlı işsizlik yüzde 30'lara dayanmıştır, asgari ücret açlık sınırının altına düşmüştür, asgari ücret 10 milyonlarca vatandaşımızın ortalama ücretine dönüşmüştür. Türkiye'deki toplam servetin yüzde 40'ı sadece yüzde 1'lik kısmın eline geçmiştir. Türkiye, gelir dağılımının en bozuk olduğu ülke hâline dönüşmüştür. Nüfusumuzun sadece yüzde 5'inin geliri reel olarak artmış, büyüyor denilen ekonomideyse sadece bu yüzde 5 büyümüştür; milletimizin yüzde 95'i ise maalesef fakirleşmiştir. Gelir dağılımındaki adaletsizlik derinleşmiştir. Bir zamanlar toplumun omurgası olan orta direk çökmüştür. Hazinesin faiz yükü ilk kez anapara yükünü geçmiştir. Daha da vahimi, ekonomideki bu kötü gidişatın derin sosyal yaralar açması olmuştur. Ekonomik çöküş, artık bir sosyal güvenlik meselesi hâline dönüşmüştür. Kumar, bahis, uyuşturucu bağımlılığı yurdun dört bir yanını maalesef sarmıştır. 5 milyon gencimiz ev gencine dönüştürülmüştür. Evet, bu ülkede, bir zamanlar benzin ve yağ kuyrukları vardı, bu doğrudur. Şimdi bu kuyrukların yerini vize kuyrukları almıştır. Milyonlarca genç, ülkeden umudunu kesmiş, vize kuyruklarında umut arar hâle gelmiştir.

Bu bütçenin dayanağı olan para politikasında bardağın yarısı dolu, diğer yarısı boştur. Para politikası sadece faiz eksenine hapsedilmiştir. Maliye politikasında ise bardak neredeyse boştur. Sadece dolaylı vergi artışları yapılmış, kapsamlı bir vergi reformu ve harcama reformu yapılamamıştır. Kurallı maliye politikasına geçişle ilgili hiçbir adım atılmamıştır. Yapısal reformlarda ise bardak tamamen boştur. Kamu İhale Yasası, şeffaflık, kamu yönetimi reformu, sektörel dönüşüm programları ve benzeri alanlarda hiçbir adım atılmamıştır. Bu politikaların sonucunda çiftçimiz tarlasına gübre atamaz, traktörünün mazot parasını ödeyemez hâle gelmiştir. Bunun üstüne bir de yüksek maliyetlerle mücadele eden çiftçi elindeki ürünün düşük alım fiyatları nedeniyle tüccarların insafına terk edilmiştir. Çiftçi alın terini toprağa değil bankalara olan borcuna akıtmıştır. Bir zamanların hububat ambarı olan Anadolu, şimdi ekilemeyen tarlalar diyarına dönüştürülmüştür. Sonuç çok vahimdir: Mercimek Kanada'dan ve Rusya'dan, nohut Meksika'dan, pirinç Hindistan'dan, barbunya Özbekistan'dan, baharatlar Vietnam'dan, bademler Amerika'dan.

Değerli arkadaşlar, bu bütçedeki sorunlara ve bu sorunların kaynağını teşkil eden yanlış politikalara kısaca değindim. Gelelim bu hastalıkların tedavisine: Kuvvetler ayrılığı esasına dayanan parlamenter sisteme derhâl geçilmelidir. Hukukun üstünlüğü, yargının tarafsız ve bağımsızlığı derhâl temin edilmelidir. Tüm özgürlüklerin ve temel insan haklarının uluslararası sözleşmeler ve evrensel değerler çerçevesinde garanti altına alınması sağlanmalıdır. Hukuka bağlı, vatandaş odaklı, saydam ve hesap verebilir bir kamu yönetimi hayata geçirilmelidir. İsrar ve yolsuzluğun kökü kazınmalıdır. Vergi reformu yapılarak dolaylı vergiler azaltılmalıdır. Pansuman tedbirler yerine yapısal reformlar ve sektörel dönüşüm programları yapılmalıdır. Sosyal destek programları acilen hayata geçirilmelidir. Uzun vadeli strateji ve planlamadan sorumlu teşkilatlanma kurulmalıdır. Merkez Bankasının bağımsızlığı yasal garanti altına alınmalıdır. Kapsamlı bir harcama reformu yapılarak tüm harcamalar bütçe içine taşınmalıdır. Mali kural hayata geçirilmelidir. Kamu İhale Kanunu AB standartlarına uyumlu hâle getirilmelidir. Sayıştay denetimi güçlendirilmelidir. İmar kaynaklı rantlar etkili bir biçimde vergilendirilmelidir. Siyasi etik ve siyasetin finansmanının şeffaflaştırılmasına ilişkin yasal düzenlemeler derhâl yapılmalıdır. İş gücü piyasası mevzuatı dijital dönüşüme uygun hâle getirilmelidir. Genç kadın ve dezavantajlı grupların istihdamı için özel programlar ve teşvikler getirilmelidir. Sosyal yardımları hak temelli, arz odaklı hâle getirerek farklı kurumlar tarafından yapılan aynı ve nakdî yardımlar tek çatı altında toplanmalıdır. Yoksul yurttaşlarımıza aile bazlı asgari gelir desteği verilmelidir. Kapsamlı bir tarımsal destekleme reformu hayata geçirilmelidir. Tarımsal sulama yatırımları en geç beş yıl içerisinde tamamlanmalıdır. Dijital dönüşüm, teknoloji ve girişimcilik için ayrı bir bakanlık kurulmalıdır. Gayrisafi yurt içi hasılanın en az yüzde 3'ü AR-GE ve yenilikçi politikaları desteklemek için ayrılmalıdır. "Start-up" kanunu acilen çıkarılmalıdır, girişimcilik merkezi kurulmalıdır. Risk sermayesi, kütle fonlaması ve etki yatırımcılığı gibi alternatif finansman kanallarının önü açılmalıdır. Fiber altyapı 1 milyon kilometreye derhâl çıkarılmalıdır. İnternet erişimi, dijital cihazların üzerindeki vergi yükü indirilmelidir. Öğrencilere, gençlere ücretsiz teknolojik ekipman, yazılım ve internet desteği verilmelidir. Otonom hava, yer, su araçları, yapay zekâ ve veri teknolojileri, dijital ve yüksek teknolojik yatırım, biyoteknoloji ve gıda, nanoteknoloji ve uzay alanlarında bilim ve teknoloji seferberliği başlatılmalıdır. Blok zincir ve büyük veri gibi yepyeni teknolojilerde sıçrama programları hazırlanmalıdır. Yüksek katma değerli ve kritik önemi haiz ham maddelerin yerli üretimi teşvik edilmelidir.

Evet, AK PARTİ'li arkadaşlar, buradan binlerce çözüm önerimizi saymaya devam edebilirim ancak malumunuz, vaktimiz kısıtlı. Bu saydıklarımın hepsi ve daha nicesi, bütçesiyle beraber hayata geçirilmesi için gerekli süreleri dâhil olmak üzere DEVA Partisi kadroları tarafından çalışılmış konular değerli arkadaşlar; biz bunları er ya da geç hayata geçireceğiz. Burada anlattım ki bir

an evvel, yetki sizdeyken bu reformları hayata geçirin. Milletimizin kaybedecek bir saniyesi olmadığını buradan bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Sizler de farkındasınız, ülkemizde işler maalesef iyi gitmiyor. 2026 bütçesinin, milletimizi yoksulluğa iten, ekonomimizi zayıflatan, mevcut yapıyı sürdüren değil az önce ifade ettiğim köklü dönüşümü başlatmanın başlangıcı olmasını, gerçek bir değişim vadinin ilk adımı olmasını isterdik ancak vaziyet böyle değil. Ne yazık ki ekonomik krizin, kurumsal yozlaşmanın faturası vergilerle, zamlarla vatandaşımızın sırtına yüklenmiştir.

Evet, arkadaşlar, ülke yönetmek veballi bir iştir, onun için sizlere sorumluluğunuzu bugün burada bir kez daha hatırlatıyor, tavsiyelerimize kulak vermenizi temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ PARTİ Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 bütçesini değerlendirirken AK PARTİ'nin karnesini de vermemiz gerekir. 2011 yılında 2023 hedeflerini açıklayan AK PARTİ, 2026 yılına girmeye hazırlandığımız şu günlerde bakalım sınavlarından geçmiş mi?

Ülkemiz 2011'de dünyanın en büyük 17'nci ekonomisiydi, 2002 yılında iktidara geldiğinizde 21'inci sırada olan Türkiye'yi yirmi üç yıl sonra hiçbir ilerleme yokmuş gibi aynı sıraya geriletiniz. Geldiğimiz noktada, ülkemiz, dünya ülkeleri arasında 21'inci sıraya gerilemiş durumdadır.

2011'de "Enflasyon tek haneli sayılara inecek." dediğinizde enflasyon yüzde 10,43 seviyesindeydi, 2023'te bu rakam TÜİK verilerine göre yüzde 85'lere çıktı, aynı dönemde bağımsız araştırma şirketleri enflasyonu yüzde 170 civarında hesaplıyordu. Son yedi yıldır yüzde 30'un altında enflasyon göremedik yani bu dersten sınıfta kaldınız.

2011'deki önemli ekonomik vaatlerinizden biri de yüzde 9,8 olan işsizlik oranını yüzde 5'in altına çekmekti. Bugün işsizlik yüzde 8,5'in altına düşmüyor, geniş tanımlı işsizlik ise yüzde 29'lara ulaşmış durumda.

AK PARTİ'nin 2023 için vadettiği kişi başına düşen millî gelir 25 bin dolardı, bugün yaklaşık 13.500 dolar seviyelerine çıkarmaya çalıştığınız kişi başına düşen millî gelirle övünür hâle geldiniz. Gayrisafi yurt içi hasıla 2011'de 772 milyar dolarken 2023 için hedeflenen miktar 2 trilyon dolardı. Bütçesini yaptığımız 2025 yılında 1,5 trilyon dolar hasıla 2023 hedefinizin bile yüzde 25 altında gerçekleşiyor. Kısacası, gelirden ve işsizlikten de sınıfta kaldınız.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ'nin ulaştırma karne notlarına da bakalım. Bu konuyu iki yıldır söylüyorum, Strateji ve Bütçe Başkanlığının her yıl yayımladığı bütçe gerekçelerindeki başlıklar hatalı ve yanıltıcı. 2023 raporlarına baktığımızda, 2025 ve 2026 yıllarının hedeflerini değiştirdiğiniz görüldü. 2024 raporlarına baktığımızda, 2025, 2026 ve 2027 verilerini farklı yazdığınız görüldü. Her yıl birbirinden farklı hedef ve tahminlerinizi hazırladığınız 500 sayfalık gerekçenin içinde araya sıkıştıramazsınız.

Vaatleriniz arasında 36.500 kilometrelik bölünmüş yol uzunluğuna 2023'te ulaşılması hedefleniyordu. İki yıl önce bitümlü sıcak yol ağında planlanan hedefi tutturamadınız, 31.480 kilometre olarak hedeflenen bu yol ağının 620 kilometre gerisinde kaldınız. Peki, Türkiye'nin 100'üncü yılında hedef koyduğunuz 36.500 kilometre bölünmüş yol uzunluğuna 2027 hedeflerinizde bile ulaşamadığınıza ne cevap vereceksiniz?

2023 hedefleriniz arasında 7.500 kilometre otoyola ulaşacağınıza söz verdiniz. Bugün yapılan otoyol uzunluğu ancak yarısı kadar, 3.796 kilometre. 2011 yılında meydanlarda estirdiğiniz vaatleri bugün mahcubiyetle anlatmanız gerekirken sanki ülkeyi otoyollarla örmüş bir iktidar gibi propaganda yapmaya devam ediyorsunuz. Bu raporlardan ve performans değerlendirmelerinden anlıyoruz ki iktidar bu dersten de sınıfta kalmış; söz verdiği, planladığı hiçbir yatırımı ve projeyi tamamlayamamıştır.

İktidar, kibir ve gurur denizinde boğulmaktan kurtulmalı, özellikle son on yılda söz verdiği ancak büyük çoğunluğunu yarıda bıraktığı ve bitiremediği projeleri hayata geçirerek milletimizin hizmetine sunmalıdır. AK PARTİ iktidarının art niyetle laf ettiği Atatürk dönemi yatırımları kapsamında 4.075 kilometre demir yolu yapılmıştır. Yeni kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti tarafından bedeli imtiyaz sahibi şirketlere ödenerek devir alınan demir yolu uzunluğu ise 4.559 kilometredir. "Demir ağlarla ördük ana yurdu dört baştan." denilen bu dönem sonunda Türkiye'nin 9 bin kilometreye yakın demir yolu ağı olmuştur. Savaştan çıkmış Türkiye'nin mali kaynak ve teknoloji olanaklarıyla günümüz Türkiyesinin olanakları ve teknolojisi karşılaştırıldığında beğenmediğiniz on beş yıllık Atatürk dönemine dahi yetişemediğiniz ortadadır. Yirmi üç yıllık iktidarınızda isteseydiniz bu ülkeyi 10 kattan fazla demir yoluyla donatabilirdiniz ama siz yandaşlarınızı zengin etmeyi, bu milletin helal vergilerini şaibeli ihalelerle birilerine aktarmayı tercih ettiniz, bu dersten de bile sınıfta kaldınız. Çünkü emir komuta merkeziniz size yol yapmanızı emrediyordu ancak görüyoruz ki yol yapmakta da sınıfta kaldınız. Araç geçiş garantili otoyolları, köprüleri saymıyorum bile; otoyollardaki, köprülerdeki yap-işlet-devret vurgununu vatandaşımız çok iyi biliyor. Paralı yolların fahiş fiyatlarla kullanılması, yapılan sözleşmelerle bu yollardan hiç geçmeyen vatandaşımızın cebinden ve vergilerinden bile garanti ödemelerin yapılması tam bir garabettir.

Değerli milletvekilleri, 2011'de 153 kilometre olan İstanbul raylı sistem ağının 2023'e kadar 2 katına çıkarılması hedefleniyordu. İktidar 300 kilometreden fazla raylı sistem yapacağını açıkladı. AK PARTİ 2019'da İstanbul Büyükşehir Belediyesini CHP yönetimine devrederken uzunluk sadece 17 kilometre artmıştı ve 170 kilometreydi. Sözlerinize ve vaatlerinize bakacak olursak günümüzde raylı sistemin çoktan 300 kilometreyi geçmesi gerekiyordu. Şimdi iktidara soruyorum: Yaptınız da muhalefet mi elinizden aldı? İstanbul'u cezalandırmaktan vazgeçin. Ankara için de durum hiç de farklı değil. 2011'de, 2023'e kadar yapılacağı duyurulan Esenboğa Havalimanı'nın Ankara merkez arasındaki metro güzergâhı henüz yapılmış değil. Ulaştırma Bakanının müjdesine göre Esenboğa Havalimanı metro projesi 2026 yılında başlayacakmış. Hani, 2023'te çoktan yapılmış olacaktı, bu metroyu neden kimse sormuyor? Ankara Büyükşehir Belediyesini kaybettiniz diye mi cezalandırıyorsunuz Ankaralıları? İktidarı uyarıyorum, yerel yönetimlere hizmet gitmesi için illa tüm belediyeler AK PARTİ belediyesi mi olmalıdır? Bunu savunmak demokrasiyi hiçe saymaktır.

Demokrasi deyince akla Anayasa geliyor. Dönemin Başbakanı Sayın Erdoğan partisinin 2011 Seçim Beyannamesi'ni anlatırken 2023 için "En önemli, 1 numaralı projemiz." dediği yeni Anayasa'yı henüz yapmadınız. Sanıyorum 2011'den bugüne "Anayasa'yı nasıl yapsak, kiminle yapsak?" diye düşündünüz. Gele gele, adına "terörsüz Türkiye" dediğiniz ama aslında bebek katiliyle görüşerek karar verdiğiniz bir garabet sürecine... Bugün milletimizin öfke ve endişeyle izlediği bu süreç, AK PARTİ'nin sonu

olacaktır. Anlayacağınız, Türk milleti bu dersten de size kocaman bir sıfır verdi. "Terörsüz Türkiye" söylemiyle milletin hassasiyetlerini istismar edenler, Anayasa masasına terörün gölgesini düşürerek tarihi bir vebalin altına girmiştir. Bir yandan şehit ailelerinin yüzüne bakamazken diğer yandan İmralı yollarını aşındıran bu ikiyüzlü siyaset, devlet aklı değil teslimiyet aklıdır. Anayasa pazarlık metni değildir, hele ki eli kanlı bir teröristten meşruiyet devşirme aracı hiç değildir. Türk milletinin iradesi, terörle temas edenlerin değil teröre karşı net, onurlu ve tavizsiz duranların omuzlarında yükselecektir.

Değerli milletvekilleri, bunca soruna ve yanlışla rağmen AK PARTİ'nin muhasebe etmesi gerekenler var. Bu kötü tablolara, bu berbat karneye rağmen Türk milleti size hep destek verdi, kredinizi her seçim öteledi ve sizden bir gayret bekledi. Peki, siz ne yaptınız? Siz, bu milleti açlık sınırının altındaki asgari ücrete, yoksulluk sınırının altındaki memur maaşına, krizler içinde boğuşan bir ekonomiye mahkûm ettiniz. Asgari ücret ülkemizde maalesef yaygın ücrete dönüştü. Hedeflerinizi açıkladığınız 2023 yılında asgari ücretle çalışanların oranı yüzde 33,7 iken 2024 yılında bu oran yüzde 47'lere, 2025'te ise yüzde 50'nin üzerine çıktı. Emekliyi açlığa, asgari ücretliyi sefalete, dar ve sabit gelirliyi hayatta kalma mücadelesine mahkûm eden bu iktidar, yirmi üçün yılın sonunda ülkeyi refah değil enkaz noktasına sürüklemiştir. "Büyüyoruz." masalları anlatılırken vatandaş pazardan filesi boş dönüyor, faturasını ödeyemiyor, torununa harçlık veremiyor; iktidar sarayın penceresinden halkın hâlini sessizce seyrediyor.

Bunca yetkiye, bunca desteğe rağmen ortaya konan tablo liyakatsizliğin, israfın ve yandaş düzenin iflas belgesidir. AK PARTİ'nin Türkiye'ye bıraktığı miras yoksulluk, adaletsizlik ve umutsuzluktur. İşte bu bütçenin adı da "tükeniş bütçesi"dir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Cumali İnçe.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA CUMALİ İNCE (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı bütçesi kapsamında 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan savunma ve güvenlik altyapımız açısından büyük önem taşıyan fon düzenlemeleriyle Türk Silahlı Kuvvetleri ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarının modern araç, teçhizat ihtiyaçlarının planlı ve verimli şekilde karşılanması sağlanmaktadır. Savunma Sanayii Destekleme Fonu'nun güvenlikten sivil havacılığa uzanan yapısı millî güvenliğimizi güçlendirmekte olup bu düzenlemeleri güçlü biçimde desteklediğimizi ifade etmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2026 yılı bütçesi kapsamında seçim bölgem olan Niğde ilimiz hakkında birkaç konuya daha değinmek isterim. Öncelikle, Genel Kurulumuzun çalışmadığı günlerde özellikle hemşehrilerimizle bir arada bulunarak şehrimizin dört bir yanını ziyaret ettiğimizi ifade etmek isterim. İlçe, belde, kasaba ve köylerimize yaptığımız bu ziyaretlerimiz sırasında ise vatandaşlarımızla kucaklaşıp, hanelerine misafir olup sıcacık sohbetlerine ortak olduk; hem sıcak çaylarını içtik hem de dertlerini dinledik, not ettik ve takipçisi olup sıkıntılarına çözüm bulacağımızın sözünü verdik.

Bu noktada, sözümüzün de arkasında durarak Gazi Meclisimizin kürsüsünden dile getirmek istediğim ilk konu, ilimizin temel geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılık konusudur. Tarım konusunda patates üretiminde maliyet 10 liraya ulaşmış, ürün depoda 6 liraya düşmüştür. Kuru fasulyede maliyet 47 liradır, piyasa ise 33 liraya gerilemiştir. Elmadaki don zararı henüz tam anlamıyla telafi edilmemiş, destekler yetersiz kalmıştır yani çiftçi zarar etmektedir. Bu konularda acil yapılması gereken ise üreticilerimize özel kredi ve hibe verilmesidir. Tarım konusunda diğer bir sorun ise sulama suyu sorunudur. Özellikle Misli, Melendiz, Emen ve Altunhisar Ovalarında sulama suyu sorunu derinleşmiştir, baraj ve gölet yetersizdir. Yer altı suları düşmekte, enerji maliyetleri artmaktadır. Hükûmetimizden beklentimiz, dış havzalardan su temini, yeni baraj ve gölet yatırımlarının ivedilikle hayata geçirilmesidir.

Hayvancılık konusunda ise ilimizde 2025 yılında ilk kez görülen şap SAT-1 suşu hastalığı üzerinde durmak isterim çünkü bu durum bölgede hayvancılığı ciddi biçimde etkilemiştir; il içi ve il dışı hayvan ve hayvansal ürün sevkleri durdurulmuştur, hastalık süt veriminde belirgin düşüşe yol açmış, hayvanlarda canlı ağırlık kaybı nedeniyle et verimini azaltmıştır. Ayrıca, işletme sahipleri artan tedavi giderleriyle karşı karşıya kalmıştır. Bu sorunların telafisi için ise beklentilerimiz süt destekleme miktarlarının artırılması, bir defaya mahsus yem desteği sağlanması, 2026 yılı aşı programının eksiksiz uygulanması, karantina ve denetimlerin güçlendirilmesi, hastalıktan etkilenen üreticilere telafi edici desteklerin sağlanmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; diğer bir konu ise yük taşımacılığı yapan nakliyecilerimizin sorunları ve talepleridir. Nakliyecilerimizin ağır bir maliyet baskısı altında olduğunu, vergilerin, trafik cezalarının, motorlu taşıt vergilerinin, sigorta ve muayene ücretlerinin sürdürülemez düzeyde olduğunu söylemektedirler. Ayrıca, akaryakıt, yedek parça ve bakım giderlerinin hızla artmakta olduğu, şoför istihdam maliyetlerinin de esnafı zorladığı, nakliye ücretlerinin maliyeti karşılamadığı söylenmektedir. Bu konuda talepleri ise vergi ve cezalarda düzenlemelerin yapılması, akaryakıtta destek sağlanması, otoyol ve köprü geçiş ücretlerinin indirilmesi, dinlenme alanlarının artırılması, K1 belgeleri ve kantar uygulamalarının yeniden düzenlenmesidir.

Gittiğimiz bazı yerleşim yerlerimizde diğer bir sorun ise iletişim altyapılarındaki sorunlardır. Söz konusu bu sorunlar ise gencinden yaşlısına kadar herkes için aynı önemdedir. Özellikle ilimiz Bor, Ulukışla, Çiftlik ilçelerindeki bazı yerleşim yerlerinde vatandaşlarımız hâlâ temel iletişim hizmetlerine erişemediklerini ifade etmektedirler. Ulukışla ilçemize bağlı Kozluca, Çiftahan, Katrancı, Koçak, Hasangazi, Küme 4, Ardıçlı, Handeresi, İlhanlı ve İmrahor; Bor ilçemize bağlı Badak, Havuzlu, Okçu; Çiftlik ilçemize bağlı Çınarlı gibi yerleşim yerlerimizde telefon çekim gücü son derece zayıftır. Birçok bölgede sabit hat yoktur, internet erişimi ise kısıtlı ya da hiç bulunmamaktadır. İletişim altyapısındaki bu eksiklik, vatandaşlarımızın günlük hayatını ciddi şekilde zorlamaktadır. Bu konuda talebimiz, söz konusu bu yerleşim yerlerimizin iletişim altyapısının acilen güçlendirilmesi, iletişim kapsama alanının genişletilmesi ve sabit hat internet erişiminin sağlanmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Niğde ilimizin özellikle ekonomik kalkınması açısından ise üç önemli temel yatırım ihtiyacını Meclisimizin dikkatine sunmak istiyorum. Öncelikle, Bor Besi Organize Sanayi Bölgesi hayvancılık kapasitemizin gelişmesi için kritik bir öneme sahiptir. Bu projenin 2026 yılı bütçesinde yatırım programına alınmasını talep ediyoruz. Ecemiş Sulama Suyu

Projesi ise su kısıtı yaşayan üreticilerimize büyük kolaylık sağlayacak olup enerji maliyetlerini düşürerek verimliliği artıracaktır. Bu projenin de yine 2026 Yatırım Programı'na dâhil edilmesi gerekmektedir. Niğde havaalanı projesi ise yatırımcı erişimini kolaylaştıracak ve bölgesel ticarete önemli ivme kazandıracaktır. Bu yatırım taleplerimizin yanında Niğde'miz için Hükümetimiz tarafından hayata geçirilen ve devam eden yatırımların önemini de özellikle vurgulamak istiyorum.

Devlet Su İşleri 45'inci Şube Müdürlüğümüzün aracılığıyla 2025 yılında tamamlanan taşkın koruma yatırımları ve gölet projeleri ilimizin tarımsal üretimine ve can, mal güvenliğine doğrudan katkı sağlamıştır. Bu desteklerin devam eden ve planlanan projeler için de aynı kararlılıkla sürdürülmesi gerekmektedir.

Bu noktada taleplerimiz ise Bor Halaç Göleti ve sulama işinin tamamlanması, Ulukışla Göleti'nin 2025 yılı içinde tamamlanması, Tepeköy ve Emirler Göletlerinin tamamlanması için ödenek temin edilmesi, Ulukışla Güney Köyü Göleti'nin tamamlanmasına uygunluk verilip proje yapımına geçilmesidir.

İlimizin spor altyapısı ise Gençlik ve Spor Bakanlığımızın destekleriyle önemli ölçüde güçlenmiştir ancak ilimiz için yapılan yatırımlar elbette bunlarla sınırlı kalmamalıdır. Bor ilçe stadına atletizm pisti, tenis kortları, yeni sentetik saha ve çok amaçlı spor salonu yapılması planlanmaktadır. Ayrıca, Ulukışla ilçemizdeki futbol sahasına soyunma odası, 500 kişilik portatif tribün ve aydınlatma tesisi yapılması planlanmakta olup bu konularda da Bakanlığımızın desteğini beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Bütün bu konularda Hükümetimizin ilimize ve üreticilerimize yönelik desteğinin süreceğine ve 2026 yılı bütçesi uygulamalarında karşılık bulacağına da inancım tamdır.

Bu vesileyle, 2026 yılı merkezî yönetim bütçesinin ülkemize, milletimize ve Niğde'mize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Sayın Vezir Coşkun Parlak.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önceki dönem Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ'a, Hakkâri Belediyemizin mevcut ve önceki dönem tutuklu Eş Başkanları Sıddık Akış ve Cihan Karaman'a, önceki dönem Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven'e, Geve Belediyesi Eş Başkanımız Remziye Yaşar'a ve onların şahsında binlerce siyasi tutsak arkadaşlarımıza selam ve sevgilerimizi gönderiyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Üzerinde konuşmakta olduğum madde, Millî Savunma Bakanlığı ve güvenlik harcamalarına bağlı olarak diğer kurumların bütçeleriyle ilgili teknik düzenlemeleri içeriyor. Halkın cebinden vergi olarak çıkan paranın önemli bir kısmı güvenlik ve savunma harcamalarına gidiyor fakat bu harcamalar halktan saklanıyor. Altı doldurulmayan bir "ulusal çıkar" söylemiyle milyarlarca dolar harcanan işlemler denetimden azade tutuluyor. Başta, milletvekili olduğum Hakkâri olmak üzere birçok Kürt kenti güvenlikçi politikalar altında can çekişiyor, köylü toprağını işleyemiyor, hayvancı merasını, yaylasını ne yazık ki kullanamıyor. Bu kentler bütçeden ve refahtan yeterli payı alamıyor. Diğer taraftan, siyasi baskı devam ediyor; binlerce insan siyasi gerekçelerle yıllardır cezaevlerinde tutulmaya devam ediliyor.

Şimdi, önceki dönem HDP Merkez Yürütme Kurulu üyemiz, sosyalist iktisatçı, Kobani kumpas davası kapsamında haksız yere cezaevinde tutulan değerli Alp Altınörs yoldaşımızın bütçeye dair değerlendirmelerini içeren mektubunun bir kısmını sizlere okuyacağım:

"Değerli milletvekilleri, değerli halkımız; sizlere bu satırları Hakkâri Milletvekilimiz Vezir Parlak'ın teşvikiyle yazıyorum. Bizler HDP'nin Merkez Yürütme Kurulu üyeleri olarak beş yıldır Kobani kumpas davasından tutukluyuz, beş yıldır siyasi çalışmalarımız engelleniyor ancak bu demek değildir ki bizler hapiste de olsak siyaset üretmiyoruz. Elbette aklımız ve kalbimiz hep dışarıda; emekçi, yoksul, ezilen halkımızla birlikte. Bu vesileyle Hakkâri halkına da özel selamlarımı iletmek istiyorum.

Bu bütçe yüksek faiz bütçesidir. 2026 yılı bütçesinde faiz ödeneği 2,7 trilyon lirayı aşıyor. Bütçenin yüzde 14,5'i faize gidiyor. Yüksek faizle sıcak para çekmeye dayalı mali model 2026 yılında da sürdürülecektir. Yüksek faiz kesat demektir, yüksek faiz işsizliktir, yatırımsızlıktır, sermayenin dışarıya göçüdür. Ancak bugünkü yüksek faiz, 2023 yılı seçimlerinden önceki bedava faiz politikasının bir sonucudur. Seçim ekonomisi amacıyla iki yıl boyunca âdeta bedavaya kredi dağıtıldı. Suyun başını tutanlar muslukları sonuna kadar açtı. Bunun sonucu olarak başta döviz kurları, konut fiyatları, otomobil fiyatları, arsa fiyatları, petrol fiyatı olmak üzere pek çok makrogöstergede dengesizlik oluştu, makroekonomik dengesizlik hiperenflasyona dönüştü, gerçek enflasyonun yüzde 150'yi bulduğu bir dönemi yaşadık. Neticede, cumhuriyet tarihinde ilk kez bir hükümet kendi kendine enkaz devretti. 2023 Mayısından sonra bu enkazın baskısı altında yüksek faize geçildi. Bu politikayı uygulamak üzere Londra mali sermayesinin temsilcisi Mehmet Şimşek, Hazine ve Maliye Bakanı yapıldı. Güya iki yıl içinde tüm bu sorunlar çözülecekti. İktidar mensupları enflasyonu iki yılda düşürüp Merkez Bankası rezervlerini toparlayacaklarını öne sürüyorlardı. İşte o iki yıl geçti, emekçinin kemerinde sıkacak delik kalmadı; grevler yasaklandı, sendikalaşma engellendi, emeklilerin maaşları ölümcül seviyeye geriledi. Peki, enflasyon sorunu çözülebildi mi? Dolar kuru, konut fiyatları, enerji fiyatları dengelenebildi mi? Hiçbiri olmadı. 2026 yılında da yüksek faize devam edilecek. Enflasyon Türkiye'de talep kaynaklı değil arz yönlüdür ancak arz şartlarının iyileştirilmesiyle düşürülebilir. Örneğin, gıda fiyatlarındaki artışı siz ücretleri düşürerek dizginleyebildiniz mi? Yapılması gereken tarımın, çiftçinin desteklenmesiydi; aracı tüccarların devreden çıkacağı tarladan sofraya kooperatif modellerinin geliştirilmesiydi. AKP iktidarı ise gıda enflasyonunu yaratan tarım krizini çözmemiştir, enflasyon bahanesiyle ücretleri düşürmüştür. İşçi çocukları beslenemiyor, maalesef bir nesil yetersiz beslenmeyle büyüyor.

Türkiye enflasyonunun temel bir nedeni de savaş ekonomisidir. Bütçede savaş ve güvenlik harcamaları artırılıyor. Bu harcamalar en son 2013-2015 yılı bütçesinde düşürülmüştü. O dönem barış ikliminde Türkiye ilk kez güvenliğe daha az para harcayacaktı, barış ekmeğine nasıl kan bulaştırıldığını hep birlikte yaşadık. Sonrasında, 2016-2020 yılı arasında savaş bütçesi dört yılda 4 kat arttı, artmaya da devam etti, bu bütçede de artırılıyor.

Diğer yandan, son on yılda Türkiye'de devlet harcamaları korkunç derecede şişirilmiştir. Elbette sosyal amaçlı kamu harcamalarını kastetmiyoruz ki sosyal yardımlar bu bütçede sadece yüzde 4,8'lik bir yer tutuyor. Tarıma ayrılan destekleme payı yasal zorunluluk olan yüzde 1'in çok altındadır ama güvenlik adı altında yapılan harcamalar devasa düzeydedir. Savaş dönemi,

Türkiye'de pahalı devlet olgusunu yaratmıştır ki bu da enflasyonun başlıca nedenlerinden biridir. Kemer sıkılacaksa devlet kemer sıkmalıdır; artık yurttaşın sofrasına göz dikmekten vazgeçin, lüks makam araçlarından inin.

Değerli milletvekilleri, Azeri şaire sormuşlar 'Nerelisin?' diye, ünlü dizeleriyle yanıtlamış: 'Nerede mektepten çok zindan görerseniz/Bilin, o yerliye, oraliyam men.' demiş.

Türkiye son on yılda mektepten çok zindan yapan bir ülke hâline gelmiştir. Eskiden üniversite kampüsleri vardı, şimdi devasa cezaevi kampüsleri bütün şehirlerde. Yarım milyona yaklaşan hapisane nüfusu arttıkça artıyor. Sadece bizim bulunduğumuz Sincan Cezaevi kampüsünde 11 cezaevi var; Silivri, Aliağa, Tekirdağ ve daha nicesi; cezaevi kampüsleri yayılıyor. Bizler, IŞİD canilerinin Kobani kentinde yapmaya giriştikleri soykırımı engellemek amacıyla sosyal medyadan demokratik protesto çağırısı yapmıştık, bu gerekçeyle beş yıldır hapisteyiz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi suçsuzluğumuzu tescil eden 3 ayrı karar verdiği hâlde hapiste tutulmaya devam ediliyoruz. Bu süreçte 'tweet' atmak, sosyal medyada paylaşım yapmak Türkiye'de en ağır suçlardan biri hâline getirildi. Medya tamamen iktidarın elinde tekelleşmişken halkın doğru bilgiye ulaşabileceği yegâne kanal olan sosyal medya ise ceza tehdidi altında. İfade özgürlüğü varoluşsal bir tehdit altında. Gazetecilik en tehlikeli meslek hâline geldi. Siyasi faaliyet yürüten binlerce insan, özellikle de DEM PARTİ ve CHP üyeleri hapiste. Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ siyasi parti faaliyetleri gerekçesiyle dokuz yıldır hapiste tutuluyorlar. Hatay Milletvekili Can Atalay ve Gezi tutsakları üç yıldır hapiste.

Sosyal suçlarda da bir patlama yaşanıyor. Elbette sosyal suçlardaki patlama da aklıktan, yoksulluktan, çaresizlikten bağımsız değildir. Mektepten çok zindan yapanlar gençliğe gelecek umudu sunamazlar. Üniversite mezunu işsizliğinde rekor kıran bir ülkede mafya, çeteler eleman bulmakta hiç zorlanmazlar. İşte, hapishaneler adli suçlardan hüküm giymiş yüz binlerle dolup taşıyor.

2026 yılı bütçesi yeni cezaevleri yapmayı öngörerek aslında tüm bu siyasi ve sosyal gerçekleri ortaya koyuyor. Kapatılan köy okullarının açılması ise 2026 yılında da öngörülmüyor. Oysa köy okullarının açılması kent nüfusunda kademeli bir azalma sağlayarak gıda üretiminin artışına da katkı sağlayabilir. Öğretmen atamaları artırılarak üniversite mezunu işsizliği de azaltılabilir.

Hapishaneleri azaltıp bütçeyi okul açmaya ayıracak bir ülke düşünüyoruz. Düşüncenin özgür, siyasi faaliyetin serbest olduğu bir ülke arzu ediyoruz. Kaynakların savaşa, silaha, hazine garantili müteahhitlere değil eğitime, sağlığa, istihdama ayrıldığı bir ekmek ve barış bütçesi istiyoruz.

Saygılarımla.

Alp Altınörs.

Sincan 2 Nolu F Tipi Hapishanesi." (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Alp Altınörs ve diğer binlerce yoldaşımız cezaevinde olmalarına rağmen düşünmekten, üretmekten asla ve asla geri durmuyorlar. Onların onurlu mücadelesini selamlıyor, özgür ve demokratik bir ülke idealimizden vazgeçmeyeceğimizi bir kez daha tekrarlıyoruz.

Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut Tanal.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Tanal, başarılar diliyoruz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Yumuşak, yumuşak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Baştan pazarlık yapıyorlar Sayın Tanal. Baştan pazarlık yapıyorlar, daha fazla Şanlıurfa'ya yüklenmen lazım. Arada Tekirdağ'ı da söyle ama Urfa'nın yanında.

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepsini hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

2026 bütçesi ne getiriyor? AK PARTİ Grubu Başkan Vekili bana diyor ki: "Biraz yavaş yavaş konuşun, yumuşak yumuşak." Evet, yumuşak yumuşak konuşuyorum şimdi: 2026 yılının bütçesi kiralari düşürecek mi? 2026 yılının bütçesi refahı artıracak mı? 2026 yılı bütçesi faizleri düşürecek mi, kredi faizlerini düşürecek mi? 2026 yılı bütçesi enflasyonu düşürecek mi, gıda enflasyonunu düşürecek mi? Et, süt ekmekte ucuzluk olacak mı? 2026 yılı bütçesinde dolar düşecek mi, euro düşecek mi, altın kontrolsüz bir şekilde yükselecek mi? 2026 yılı bütçesinde emeklinin yüzü gülecek mi, bayramda torununa harçlık verebilecek mi?

CAVİT ARI (Antalya) - Çok zor Sayın Tanal, mümkün değil.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Nerede!

MAHMUT TANAL (Devamla) - Asgari ücretli onurlu bir şekilde yaşayabilecek mi? 2026 yılının bütçesinde çocukların karnı doycak mı? Okuldaki çocuklar ücretsiz su içebilecek mi, ücretsiz yemek yiyebilecek mi? 2026 yılının bütçesi gençleri ülkede tutabilecek mi, gençlere umut verebilecek mi? 2026 yılının bütçesi çiftçiyi, esnafı, köylüyü koruyacak mı? Çiftçinin mazotu ucuzlayacak mı Sayın Bakanım? Allah rızası için, bu sorduğum soruların cevabını Sayın Bakanlık bize versin, Sayın AKP Grubu bize versin. (CHP sıralarından alkışlar) Yani bana bu bütçeyi destekleyecek haklı bir neden söyleyin, biz de destekleyelim.

CAVİT ARI (Antalya) - Yok Sayın Tanal, yok!

MAHMUT TANAL (Devamla) - Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; bakın, Şanlıurfa peygamberler şehri. Sayın Bakan biraz önce dedi ki: "Şanlıurfa'ya turizm geliyor, şu geliyor, bu geliyor." "Okay" saygı duyuyorum yani o dediğiniz olayla birlikte -turizm, turist- ne diyoruz biz buna: "Bacasız fabrika" diyoruz; evet, "bacasız fabrika."

Şimdi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Sosyal Gelişmişlik Endeksi'ne göre -yani SEGE- 81 il arasında Şanlıurfa 79'uncu sırada Sayın Bakanım, 79'uncu sırada. 2003 yılında... AK PARTİ'li Şanlıurfa milletvekilleri size sesleniyorum, Şanlıurlılara sesleniyorum, Türkiye'ye sesleniyorum: 2003 yılında Şanlıurfa, Gelişmişlik Endeksi'ne göre 63'üncü sıradaydı, 2017 yılında 73'üncü sıraya geldi, yıl 2025; 79'uncu sıraya geldi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Tekirdağ da hizmet alımında, yatırımda 73'te.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Bu ne demek? Bu yoksulluk demek, bu fakirlik demek, bu eğitimin götürülmediği demek, hastanelerin yetersiz olduğu demek, öğretmenlerin yetersiz olduğu demek, sınıfların yetersiz olduğu demek, vatandaşın göç etmesi demek yani fakir fukara demek; buradaki insanlar geçinemiyor. Yani, Şanlıurfa 63'üncü sıradan 73'e, 2017'de 73'teyken 2025'te

79'uncu sıraya gelmişse 81 il arasından bu... Şanlıurfalılar tulum tulum AKP'ye oy veriyorlar ya şikâyeti de bana yapıyorlar, oyları AKP'ye veriyorlar, şikâyeti de bana yapıyorlar; işte, Şanlıurfa'ya AKP'nin getirdiği konu bu. (CHP sıralarından alkışlar) Onun için, Şanlıurfalıları uyarıyorum: AKP'ye verilen her oy Şanlıurfa'yı geriye götürür. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Tekirdağ'ın da farkı yok, Tekirdağ'ın da!

CAVİT ARI (Antalya) - Aynen.

MAHMUT TANAL (Devamla) - 63'üncü sıradan 73'üncü ve 79'uncu sıraya geldi. İşte "Yatırım yaptık." diyorsunuz. Sayın Bakanım, eğer yatırım yapıldıysa bu Şanlıurfa neden 81 il arasında 79'uncu sırada geliyor? Bunun tek bir cevabı var: Yatırım yok. Devlet Planlamayı kaldırmamış olsaydınız illere göre planlama yapılırdı. Bu yatırımlar da buna göre, Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi'ne göre yapılırdı. Şanlıurfa bugün burada 79'uncu sırada kalmazdı.

Bir ipucu daha vereyim: Bu 81 il arasında, ilk 20 il arasında 1, 2, 3... Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi'ne göre, Bakanlığın yaptığı bu endekse göre, ilk 20 ilin 14 ili Cumhuriyet Halk Partisinin yönettiği belediyelerdir ve diğer 7 tanesi de AK PARTİ'nin. Bu, neyi gösteriyor? Demek ki Cumhuriyet Halk Partili belediyeler bulunduğu ili geliştiriyor, ilerletiyor; vatandaşın sosyoekonomik durumunu geliştiriyor ve halkı iyileştiriyor, ilaç gibi geliyor. Onun için, oylarınızı Cumhuriyet Halk Partisine vermeye devam edin, AKP'ye verilen her oy bu ülkeyi geriye götürmekte.

Şanlıurfa'nın -adliyeyle ilgili- tüm adli yapıları dağınık, yargıç sayısı yetersiz, cezaevi sayısı kabarık, uzman personel eksikliği var, ilçeler dağınık, Adli Tıp Kurumu yetersiz, tam teşekküllü adli kurum gerekiyor, UYAP dijital altyapı sorunları var, engelliler adliyeyle ulaşamıyor, duruşma, mahkeme salonlarının fiziki yapısı yetersiz, istinaf mahkemeleri yok, ilçelerde nöbetçi noter uygulaması yok, Şanlıurfa'da yok, yok, yok, yok, yok; maalesef, olay bu şekilde. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, eğer GAP bitmiş olsaydı Şanlıurfa'nın elektrik sorunu çözülmüş olacaktı. Ne hikmetse, bu bütçede zerre kadar GAP'a herhangi bir bütçe ayrılmıyor yani ülkenin sorunu GAP'ın bitirilmesi mi yoksa Kanal İstanbul mu? Ülkenin sorunu GAP, GAP, GAP! (CHP sıralarından alkışlar) GAP bitmiş olsaydı Güneydoğu kalkınmış olacaktı, mevsimlik tarım işçileri 81 ilin 67 iline gitmemiş olacaktı, Şanlıurfa'da kalacaktı. Şu anda her yıl 600 bin Şanlıurfalı Türkiye'nin değişik illerine mevsimlik tarım işçisi olarak gidiyor, en az 150-200 öğrenci okulunu bırakıyor. Bunun tek sebebi, maalesef, siyasi iktidar.

Değerli arkadaşlar, bu ülkede... Benim elimde şu anda ehliyetim var. Bu ehliyetimin arkasında ne yazıyor biliyor musunuz? Benim 68 yaşından sonra 124 Serçe arabasını, otomobili kullanabilmem için doktora gitmem lazım, reflekslerim yerinde mi değil mi diye bir rapor almam lazım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ama çok yerinde.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Evet, çok yerinde.

Peki, bugün bir arabayı teslim edemediğiniz insana bu ülkenin yönetimini nasıl teslim ediyorsun Başkanım? (CHP sıralarından alkışlar) Çok doğru söylüyorsun yani bu ülkenin yönetimi bir araçtan daha mı kıymetsiz? Ve sizi destekliyorum ben.

GÖKHAN DİKTAŞ (Tekirdağ) - Adayınız kimdi geçen seçim? Cumhurbaşkanı adayınız kimdi?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sizin adayınız kaç yaşındaydı?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Kılıçdaroğlu kaç yaşındaydı?

MAHMUT TANAL (Devamla) - Şimdi, Sayın Faruk Çelik Bey karşımda. Çok güzel, Şanlıurfa milletvekili adayı ve Bakan, diyor ki: "Biz iktidara gelirse Şanlıurfa'ya 414 tane proje yapacağım." 414 Urfa'nın posta kodu. Sayın Faruk Bey, Allah'tan korkun, eğer o 414 tane projeyi yapsaydın Şanlıurfa, Gelişmişlik Endeksi'ne göre 79'uncu sırada mı kalacaktı? Neden yapmadınız? Bu bir.

İki, Güvenç var, Urfa Valisi, o da AKP milletvekiliydi, belediye seçimlerinde dedi ki: "Biz iktidara gelirse Urfa'ya 763 tane proje yapacağım." 63, sonu var ya, Urfa'nın plakası. Yahu, kardeşim, 763 tane projeyi yapsaydınız Urfa 81 il arasında 79'uncu sırada mı olacaktı? (CHP sıralarından alkışlar) Hiç mi utanmadınız? Urfalıları bu kadar niye bıktırdınız? Onun için, maalesef ama maalesef...

Gelelim bakanlarınıza, Cumhurbaşkanı'na. Cumhurbaşkanı diyor ki: "Bana güvenin." Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı diyor ki: "Bana güvenin." Maliye Bakanı diyor ki: "Bana güvenin." E, biz size güvenelim, bize bir gerekçe verin. Arkadaşlar, çıkan haberlere göre Cumhurbaşkanının torununun Amerika vatandaşlığına geçtiği iddia ediliyor, Amerika'da okuduğu iddia ediliyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Burada okuyor, imam-hatipte okuyor.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Cumhurbaşkanı "Bu ülkeye güvenin." diyor, kendi torununu bu ülkede okutmuyorsa, bu ülkenin vatandaşlığından gidip Amerika vatandaşı yapıldığı doğruysa o zaman biz sana nasıl güveneceğiz Cumhurbaşkanı?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - İmam-hatipte okuyor.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Belçika vatandaşı, çocukları Belçika'da okuyor. Çocuklarını bu ülkeye niye getirmiyor? Çocuklarımızı nasıl koruyacak bu Bakan?

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Yalan, yalan!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Burada okuyor ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Burada okuyor.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Gelelim, Maliye Bakanınız. Maliye Bakanını siz İngiltere'den getirdiniz, Maliye Bakanı oldu. Maliye Bakanı görevi bitti, bir daha İngiltere'ye gitti, bir daha İngiltere'den getirdiniz, Bakan yaptınız. Görevi bitince tekrar İngiltere'ye gidecek. Yahu, arkadaşlar, sizin Cumhurbaşkanınız, sizin bakanlarınız bu ülkeye güvenmiyorsa bu vatandaşa nasıl "Güvenin." diyebiliyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Hepimizin Cumhurbaşkanı.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Allah'ın bir kulu çıkıp bize cevap versin. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Mahmut Başkanım, Urfa, Urfa olalı böyle bir zalimlik görmedi bu dönemde.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

Sayın Emir ve Sayın Zengin sisteme girmişler.

Buyurun Sayın Emir.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Meclisin Dikmen Kapısı'nda basın bildirisi okumak isteyen BİRLEŞİK KAMU-İŞ'e bağlı sendikalara ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önemli bir konuyu gündeme getirmek üzere söz istedim. Sayın Bakan da buradayken ısrarla ve önemle soruyoruz ki bugün BİRLEŞİM KAMU-İŞ Konfederasyonuna bağlı sendikalar Dikmen kapısına yakın bir yerde özellikle bütçenin yapıldığı bugünlerde sesini yükseltmek, taleplerini iletmek, emeğinin hakkını istemek için ve insanca bir yaşam için bir bildiri -basın bildirisi- okumak üzere Meclisimize geleceklerdi. Yalnız şu anda Meclisin dışında güvenlik güçlerinin orantısız bir müdahalesine maruz kalıyorlar, engelleniyorlar, parçalanıyorlar, büyük bir grubun Genelkurmay Kavşağı'nı geçmesi önleniyor. Bu, demokrasiye de ifade özgürlüğüne de hak arama hakkına da talebine de aykırıdır ve Hükûmetinizin, iktidarınızın, İçişleri Bakanlığının devreye girip bir an evvel bu ayıba son vermesini bekliyoruz, sizden de izahat bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - İşçiler son derece barışçıl bir biçimde gelecekler, orada taleplerini iletecekler, burada duyulmayan seslerini, burada bu Meclis patronların bütçesini yaparken işçilerin sesini duyuracaklar ve yine barışçıl bir biçimde şiddetsiz ayrılacaklar. Bu, demokrasinin en temel gereğidir ve bunun bir an evvel sağlanmasını sizden özellikle talep ediyoruz.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Zengin...

5.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, önemine binaen bir düzeltme ihtiyacı duyuyorum sayın hatibin konuşmasını.

2 temel nokta var; bir tanesi: Ehliyetle alakalı bir konuşma yaptı. Tabii, ehliyetin yaptığınız işle alakalı genel çerçevesini ayrıca tartışabiliriz fakat, tabii, hatırlamak istemiyor sayın Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarım, çok kısa bir süre evvel ağlayarak, gözyaşları içerisinde 77 yaşında bir ismi Cumhurbaşkanı adayı gösterdiler, Sayın Kılıçdaroğlu'nu, kendi başkanlarını. Yani o günden bugüne herhâlde fikirleri değişmemiştir ehliyetle alakalı, güvenle alakalı. Bu çelişik şeyin altını bir çizmemiz lazım.

Bir diğer önemli nokta: Sayın Cumhurbaşkanımızın torunu, Çamlıca'da proje imam-hatip lisesi vardır hafızlık eğitimi veren, orada okuyor; kamuoyundan çok rahatlıkla görülebilir. Diğer taraftan da Sayın Bakanımızın çocukları da Türkiye'de okuyor yani burada böylesine aleni olarak, kamuoyunun bildiği bilgileri çarpıtarak yalan söylemeyi çok ama çok yakışıksız buluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Peki.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yalan söylediğimi sayın hatip söyledi.

RUKEN KILERCİ (Ağrı) - Bakanın çocukları Çankaya'daki ilkokulda okuyor. Yalan söylüyorsun.

BAŞKAN - Evet, bir izah gerekiyor sanırım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Tabii.

BAŞKAN - Buyurun.

V.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; şunu söyleyelim: Çocuklarının kayıtlarını Bakan ne zaman getirdi buraya, bir getirir misiniz, Belçika bakanı?

MELİHA AKYOL (Yalova) - Ne kadar ayıp bir soru, sana ne?

MAHMUT TANAL (Devamla) - Ne demek bana ne! Bu ülkenin Bakanı çocuklarını yurt dışında okutamaz! Okutamaz kardeşim, "Sana ne?" diyor. Bu ülkenin Bakanı yurt dışında çocuklarını okutamaz! Bu ülkenin Bakanı Belçika vatandaşı olamaz! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÖKHAN DİKTAŞ (Tekirdağ) - Ya, büyükelçiydi, büyükelçi!

MAHMUT TANAL (Devamla) - Bu ülkenin Cumhurbaşkanının torunları Amerika vatandaşlığına geçmiş ise geçemez. Ne demek bana ne!

MELİHA AKYOL (Yalova) - Öyle bir şey yok!

MAHMUT TANAL (Devamla) - Yalan söylüyorsunuz siz, bana kayıtlarını getirin! Getirin kayıtlarını o zaman, yalan söylüyorsunuz! Kayıtlarını kamuoyuyla paylaşın o zaman, yalan söylüyorsunuz!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Kendin bul!

MAHMUT TANAL (Devamla) - Teşekkür ederim.
BAŞKAN - Teşekkür ederiz.
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Kamuoyuyla paylaşın kayıtlarını!
MEHMET BAYKAN (Konya) - Ara, bul!
BAŞKAN - Lütfen sakın olalım.
Sayın Tanal, tamam sakın olalım.
Sayın Zengin, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, zaten hatip kendi yalanını kendisi düzeltti, kendisi tevil etti. Dedi ki: "Ne zaman getirdi?" Bu konuşmayı şu anda yapıyorsunuz, Sayın Bakanın çocukları burada okuyor. Daha evvel kendisi büyükelçiydi, büyükelçi olduğu için Cezayir'deydi, evlatları da buradadır, burada görev yapıyor ve bu ülkenin okullarına devam ediyor, burada okuyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Paylaşabilirseniz de ben milletvekilliğinden istifa edeceğim, ne zaman geldi buraya?

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Paylaşın, istifa edeceğim ben.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Değerli arkadaşım, bakın kendiniz ifade ettiniz. Kendiniz kürsüden ifade ettiniz "Kayıtlarını ne zaman getirdi?" diye, demek ki Türkiye'de okuyor. Sayın Tanal, yapmayınız, insanları itham ediyorsunuz, gerçeği söylemiyorsunuz, tahrif ediyorsunuz.

Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bakan da Belçika vatandaşı, çocukları da.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - E, orada doğmuş, orada dünyaya gelmiş.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Gökhan Diktaş, Tekirdağ Milletvekili.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA GÖKHAN DİKTAŞ (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle, Tekirdağ ve Trakya'nın tamamında yaşayan tüm hemşehrilerimize en kalbî muhabbetlerimi iletıyorum.

2026 yılı bütçesi, AK PARTİ hükûmetlerinin, aziz milletimizin kesintisiz desteği ve teveccühüyle hazırladığı 24'üncü bütçe olmakla birlikte, bu bütçe aynı zamanda Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda hazırladığımız 3'üncü bütçedir. Bu bütçe, toplumsal iradeyle el ele yürüyen bir siyasi kararlılığın bütçesidir. Popülist söylemlerle değil, gerçekçi hedeflerle hazırlanmış; günü kurtarmayı değil, geleceği inşa etmeyi esas alan bir bütçedir. Bugün yüce Meclis çatısı altında, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, AK PARTİ hükûmetleri döneminde, büyük kalkınma hamlesiyle birlikte, özgürlüklerden demokrasiye, ulaşımdan altyapıya, sanayiden tarıma, çevre ve şehircilik politikalarından eğitime, enerjiden sağlığa, sosyal politikalardan savunma sanayisine kadar uzanan büyük dönüşümün milletimize kazandırdığı güçlü Türkiye gerçeğini anlatarak sözlerime devam etmek istiyorum.

AK PARTİ kurulduğu günden bu yana insanı merkeze alan, değerleri olan ama ayırıştırmayan, farklılıkları da zenginlik olarak gören, "Yaratılanı severiz Yaradan'dan ötürü." şiarıyla 86 milyonu bir ve beraber gören, vesayet zincirlerini kıran, Türkiye'yi her alanda güçlendiren bir partidir. Vizyoner liderliği, kararlı duruşu ve millet sevdasıyla AK PARTİ yirmi dört yıldır ülkemizin geleceğine yön vermektedir. Kalkınmayı yalnızca ekonomik büyüme olarak görmeyen bu anlayış, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde attığı cesur adımlar, hayata geçirdiği dev projeler ve reformlarla Türkiye'yi dünyanın saygın ülkeleri arasına taşımıştır. Bugün, Türkiye, Sayın Cumhurbaşkanımızın kararlı liderliği sayesinde yalnızca bölgesel bir aktör değil, küresel ölçekte de söz söyleyen bir ülke konumuna yükselmiştir. Son yirmi dört yılda bir taraftan yollar, köprüler, barajlar, demir yolları, havalimanları, okullar, üniversiteler, hastaneler ve kamu binaları inşa ederken aynı zamanda özgürlükleri genişlettik, yasakları kaldırdık, kişisel temel haklardan azınlıkların haklarına kadar her alanda reform niteliğinde işlere imza attık; bir taraftan da sosyal politikalarda devrim niteliğinde reformlar yaparak "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." şiarıyla güçlü bir sosyal devlet olgusunun oluşmasını sağladık.

Cumhurbaşkanımızın "Batıda ne varsa doğuda da o olacak." sözleriyle hareket ederek Türkiye'nin 81 ilinde 86 milyon vatandaşımıza eşit hizmetler götürdük.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Batıda bir şey yok ki. Tekirdağ'da bir şey yok.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Bunları yaparken bir taraftan da türlü türlü vesayet ve şer odaklarıyla mücadele ettik. Cumhurbaşkanımızın dik duruşuyla bunların karşısında hiçbir zaman eğilmedik, bundan sonra da eğilmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, tam bağımsızlık ilkesi doğrultusunda büyük bir kalkınma hamlesini devam ettiren bir Türkiye görüyoruz. "Savunmada tam bağımsızlık" diyerek İHA'ları, SİHA'ları ürettik, KIZILELMA'yı bir güven nişanesi olarak geliştirdik, 5'inci nesil savaş uçağımız KAAN'ı hem ürettik hem de ihraç etmeye başladık. Güvenliğin olmadığı yerde ne demokrasi ne de kalkınma olur bilinciyle bunları yaparken özgürlükler pahasına değil, özgürlüklere zemin oluşturan bir güvenlik anlayışıyla hareket ettik. Yerli Malı Haftası'nda -ki bu hafta- öğrencilerimiz artık okullarına göklerde süzülen KAAN'ın, KIZILELMA'nın, yollarda yer alan Togg'larımızın maketlerini götürüyor. Bu gururu daha küçük yaşlarda yaşayarak, öz güvenli bir nesil olarak yarınlara hazırlıyorlar.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - O maketlerle çocuk istismarı yapıyorsunuz, çocuk istismarı. 4 yaşındaki çocuğa hangi bombanın fotoğrafını gösteriyorsunuz? Savaş mı öğretiyorsun çocuklara yoksa barışı mı konuşmalısın çocuklarla?

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Bak, dedim ki: Bunları yaparken özgürlükler pahasına değil, özgürlüklere zemin oluşturan bir güvenlik anlayışı...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ne özgürlüğü ya! Bomba gösteriyorsun, İHA, SİHA gösteriyorsun 4 yaşındaki çocuğa! Çocuk istismarını kalkmış burada savunuyorsun bana.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Güvenliğin olmadığı yerde demokrasi de olmaz, kalkınma da olmaz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İnsan çocuk istismarı yapıp bu kadar övünmez ya.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Hatırlıyorsanız, geçtiğimiz sene bütçe konuşmasında ana muhalefetin bir milletvekili bunlara biraz alaycı bir bakışla kâğıttan bir uçak maket yapmıştı, buraya atmıştı yani düştüğü yer de şuraya kadardı, onu bile beceremediler ama çocuklarımız bunu içselleştirdi, öz güvenle geleceklerine bakıyorlar, devam ediyorlar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Vekilim, Muratlı'daki şehidi unutma. Suudi Arabistan'dan alınan hurda uçakta şehit olanlarımızı unutma.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - AK PARTİ yapar, birileri bakar. Biz bu yolda devam edeceğiz yolumuza.

SERKAN SARI (Balıkesir) - O havaalanına bir uçak inmedi o günden bugüne! Hâlâ uçak indiremediniz! Ağzınıza yüzünüze bulaştırdınız.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Gelmişsiniz, gelmişsiniz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Arabistan'ın hurdaya çıkardığı uçan tabutta şehit olan hemşehrini unutma sakın!

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - KIZILELMA da, KAAN da göklerde dolaşıyor. Hiç merak etme, hiç merak etme. Senin uçağın ancak buraya kadar düştü.

SERKAN SARI (Balıkesir) - O yatırımı yaptınız, uçak indiremediniz. Bu memleketin parasını heba ettiniz!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Vekilim, Tekirdağlı hemşehrinin uçan tabutta şehit olduğunu unutma! Suudilerin hurdaya çıkardığı uçakta şehit olan hemşehrini sakın unutma!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Nerede o uçak! Hâlâ inmedi o uçak havaalanına!

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Sayın Vekilim, tarımda tam bağımsızlık diyerek 2023...

Sayın Başkan, lütfen...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen dinleyelim.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Tarımda tam bağımsızlık diyerek 2023 Seçim Beyannamemizde de yer alan Cumhurbaşkanımızın "İHA'lar, SİHA'lar ne kadar millîyse yerli tohum da bizim için o kadar millîdir." ifadesiyle ortaya koyduğu inanç doğrultusunda çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Buradan Tekirdağlı hemşehrilerime, üreticilerimize de 2026 yılında başlayacak olan parsel bazlı verim sigortası uygulamasının pilot il olarak ilk kez Tekirdağ'da hayata geçirileceğini Tarım Bakanımızdan sonra bir kez daha ben de müjdelemek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Vekilim, bir teşekkür de bana et orada. Bana da teşekkür et bari, üç yıldan beri onun mücadelesini sürdürüyorum burada.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - "Enerjide tam bağımsızlık" diyerek "Her arayan bulamaz ama bulanlar ancak arayanlardır." anlayışıyla yola çıktık. Sismik araştırma ve sondaj gemi filolarımızı oluşturduk. Karadeniz'de, Akdeniz'de ve dünyanın çeşitli bölgelerinde petrol ve doğal gaz arama faaliyetlerine başladık.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - En son Amerika'da buldunuz gazı!

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Bu sayede Sakarya Gaz Sahası'nı keşfederek, tarihî, rekor bir sürede karaya ulaştırdık ve evlerimize yerli, millî doğal gazı getirdik. Terörün kol gezdiği Gabar'dan petrol çıkardık. Burada elde edilen yerli ve millî gelirleri Aile Fonumuza aktararak gençlerimizin ve yeni nesillerin kullanımına sunduk. Terörsüz Gabar'da hayata geçirdiğimiz bu projelerle "terörsüz Türkiye'nin ne kadar eşsiz fırsatları beraberinde getirdiğini de görmüş olduk.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ne getirdi mesela?

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Tüm bunlar Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği, onun güvendiği dava ve yol arkadaşları ama en önemlisi de yirmi dört yıldır Cumhurbaşkanımızın arkasında sıra dağlar gibi duran aziz milletimiz sayesinde mümkün olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Gönderdiği bütçeyi takip etmiyorsunuz Sayın Vekilim! Gönderdiği bütçeyi takip etmeyen bir milletvekili grubunuz var! Sayın Cumhurbaşkanı bu duruma bozulmuyor mu?

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımızın bir yıl önce Ahlat'ta yaptığı konuşmada "iç cephenin tahkimatı" vurgusuyla başlayan süreç, devamında Sayın Devlet Bahçelinin uzattığı el ve yaptığı tarihi çağrıyla yeni bir boyut kazanmıştır; terör örgütünün içerideki ve dışarıdaki tüm unsurlarıyla varlığına son vermesi ve silahların bırakılması şartıyla daha da ileri bir safhaya taşınmıştır.

CAVİT ARI (Antalya) - Gönderdiği bütçeye sahip çıkmayan bir grubunuz var!

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Millî iradenin tecelligâhı olan Gazi Meclisimizde Meclis Başkanımızın Başkanlığında kurulan Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu bu süreç daha da güçlenmiştir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yasal olmayan Komisyon.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Devlet projesi olan "terörsüz Türkiye" sürecinin millet projesine dönüşmesi sağlanmıştır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Millet projesi de değil, devlet projesi de değil.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri "terörsüz Türkiye" kalkınmış, güçlenmiş, refahını artırmış, vatandaşların hayat standardını daha da yükseltmiş bir Türkiye demek. Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadeleriyle, bugüne kadar ülkemize birçok eser ve hizmetler kazandırdık ancak "terörsüz Türkiye" bizim gençlerimize ve gelecek nesillere bırakacağımız en büyük eser ve mirasımız diyerek bu süreçte olan samimiyet ve inancımızın da ne kadar güçlü olduğunu göstermiştir.

Terör iki konunun en büyük düşmanıdır; biri kalkınma, biri de demokrasi. Bu sebeple terörsüz bir Türkiye demek, daha ileri bir demokrasiye, daha güçlü kalkınma hedeflerine ve daha güzel yarınlara ulaşan, toplumsal huzurun artmasıyla ezelden gelen, ebede doğru giden Türk ve Kürt kardeşliğinin aradan silahlar ve terörün çıkacak olmasıyla daha güçlü bir beraberlik ve tahkimat sağlandığı Türkiye demektir.

Değerli milletvekilleri, terörsüz Türkiye...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Türk ve Kürt bin yıldır kardeşler. Nereden çıktı şimdi bu! Biz hiç düşman olmadık!

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Zaten düşman demiyorum ki.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Olmadık, zaten kardeşlik!

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Düşman demiyorum, birlik, beraberliğimiz terör ve silah çıktıktan sonra daha da güçlenecek diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Türk ve Kürt bin yıldır kardeş, kalleş olan PKK'dır, söylesenize!

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadeleriyle, bugüne kadar ülkemize birçok eser ve hizmet kazandırdık ancak "terörsüz Türkiye" gençlerimize ve gelecek nesillere verdiğimiz en büyük eser olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle de 2026 bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ilk söz, Kilis Milletvekili Sayın Ahmet Salih Dal'a aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 bütçemizin 10'uncu maddesi üzerinde şahsım adına söz aldım. Hazırını saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ hükümetlerimiz tarafından hazırlanan 24'üncü bütçemizle Türkiye Yüzyılı hedeflerimiz doğrultusunda milletimize hizmet etmenin mutluluğunu ve onurunu yaşıyoruz. Yaptığımız bütçeler 86 milyon insanımızın bütçesidir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Faiz var, borç var; başka ne var Allah aşkına?

AHMET SALİH DAL (Devamla) - Bununla beraber, dünyanın neresinde olursa olsun yardıma muhtaç tüm mazlum insanların bütçesidir. Bu bütçe, demokrasinin, özgürlüklerin, hakikatin bütçesidir. Bu bütçe, Türkiye Yüzyılı'nın tüm renklerini kapsayan millî birlik ve kardeşlik bütçesidir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Madem millî birlik, emekliler ile asgari ücretliler niye aç?

AHMET SALİH DAL (Devamla) - Attığımız adımlarla dünün ceberut devlet anlayışından şefkatli, insanını kucaklayan, milletiyle var olan, halkıyla güçlenen bir devlet anlayışını öne çıkarıyoruz. Devlet ve milleti aynı istikamette buluşturuyor "Yeter! Söz de karar da millettir." sözünü ete kemiğe büründürüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bizi millet yapan bayrağımızın gölgesinde, tarihimizden aldığımız güçle Türkiye Yüzyılı hedeflerimize ilerlerken tüm vesayet odaklarını elimizin tersiyle itiyoruz, geleceğimizi sevgi ve saygı üzerindeilmekilmek işliyoruz. Türkiye Yüzyılı hedefimize doğru olan bu yolculuğumuz daha ileri teknolojilere, daha güçlü kurumlara, daha kapsayıcı bir refaha yönelişin yolu olmaya devam ediyor.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemiz uzun yıllar boyunca milletin seçtikleriyle değil, milletin üzerinde konumlanan güç odaklarıyla yönetilmek istendi. Gazete manşetleriyle hükümetler kurulur, muhtıralarla dizayn edilirdi. Seçilmişler parmak sallanarak tehdit edilirdi.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hâlâ öyle, kayyum var bu ülkede, kayyum.

AHMET SALİH DAL (Devamla) - 2002'den bu tarafa yaptığımız bütçelerle Anayasa'da yazılı olan "Egemenlik kayıtsız şartsız millettir." sözünü hayatın merkezine aldık. Bunları yaparken sadece siyasi rakiplerimizle değil askerî vesayetle, yargı vesayetiyle, medya vesayetiyle, sermaye vesayetiyle mücadele ede ede bugünlere geldik. Bugün geldiğimiz noktada eski Türkiye yok, artık başkalarının senaryolarında rol alan değil kendi hikâyesini yazan bir Türkiye var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu yüce çatı altında bulunan milletvekilleri olarak her birimizin siyasi fikirleri farklı, her birimizin siyasi seçim bölgeleri farklı, kanaatlerimiz farklıdır ama ortak olduğumuz nokta, bu gök kubbe altında büyük ve güçlü Türkiye ideali çerçevesinde bir ve beraber olduğumuzdur. İşte, tam bu noktada, artık bu topraklarda silahlar sussun, terör sona ersin, analar ağlasın, ocaklar sönsün ve bu ülkenin gençleri bir şekilde karanlık ellere teslim edilmesin diye Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Projesi'ne büyük bir cesaretle destek veren başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye hassaten şükranlarımı sunuyorum. Aynı zamanda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın

Numan Kurtulmuş'a, bu projeyi destekleyen tüm siyasi parti Genel Başkanlarına, sayın milletvekillerine, şehit ve gazi ailelerimize şükran ve minnet duygularımı sunuyorum.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Orada dur, orada dur!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Nasıl hepsini aynı anda bir araya getiriyorsun, vallahi bravo(!)

AHMET SALİH DAL (Devamla) - "Terörsüz Türkiye" sürecine yönelik yapılacak tahriklerin de millî iradeye, ülkemizin barışına ve kardeşliğine yönelik olacağının altını çiziyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Vekiliniz başka bir dünyada ya, bizim dünyamızda değil!

AHMET SALİH DAL (Devamla) - Saygıdeğer milletvekilleri, millet kendi kaderine sahip çıkmamız için yirmi dört yıldır bütçe yapma yetkisini bizlere vermektedir; bu bütçe de o emanete sahip çıkma kararlılığımızın bir belgesidir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - O yüzden açız, o yüzden!

AHMET SALİH DAL (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle, hem "terörsüz Türkiye" sürecinin hem de bütçemizin ülkemiz, milletimiz ve demokrasimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ikinci söz, Ardahan Milletvekili Sayın Özgür Erdem İncesu'ya ait.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ERDEM İNCESU (Ardahan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz 10'uncu madde fonlara ilişkin teknik düzenlemeler içeriyor ancak bu madde sadece teknik bir metin değildir. Fonlar kaynakların kimden alınıp kime aktarıldığını gösteren siyasi tercihlerdir. Değerli milletvekilleri, dolaysız vergilerin payı düşerken dolaylı vergiler yükselmiştir. Vatandaş vergisini peşin peşin öderken büyük sermaye grupları istisnalarla yoluna devam etmektedir. Bir yanda vergi istisnalarıyla korunmuş, holdingleşmiş büyük sermaye grupları, diğer yanda artan kiralara, faturalarına, mutfak masraflarına yetişemeyen milyonlar var; bu tablo sürdürülebilir değildir. Türkiye'de fonlar kamunun gerçek gelir gider tablosunun toplumdan gizlendiği yapılara dönüşmüştür. Emeklilerin aylıkları açlık sınırının altındadır. Bugün en büyük fonumuzun adı "emekli dayanışma fonu" olmalıydı ama ne yazık ki bu ülkede en çok mağdur edilen kesim emeklilerdir. Emekliye "Kaynak yok." diyenler aslında bütçenin gerçek sahibinin kim olduğunu unutmuş kişilerdir.

Staj ve çıraklık mağdurlarının da kazanılmış haklarının teslim edilmesini halkın kürsüsünden bir kez daha belirtiyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Bu insanlar çocuk yaşta sanayide, atölyede, fabrikada çalıştırıldı, sigorta kartları verildi, devlet onları çalışan olarak kayda aldı ama emeklilik söz konusu olunca denildi ki: "Siz çalışmadınız." Bu, emeği yok saymaktır.

Değerli milletvekilleri, gençlerimiz de derin bir kriz içinde. KYK yurtları yetersiz, burslar bırakın asgari yaşam maliyetini, yol paralarını dahi karşılamıyor. Ulaşım, barınma ve temel ihtiyaçlar gençlerimizi yaşam mücadelesinde zorlamaktadır. Hepimiz milletvekiliyiz, çocuklarını okutmak için burs talebi telefonları alıyor musunuz, almıyor musunuz, sizlere soruyorum? Alıyor da söylemiyorsanız gerçeği saklıyorsunuz, eğer almıyorsanız da halktan kopmuşsunuz demektir.

Memleketim Ardahan ülkenin en uç köşesi değildir, en çok ihmal edilen köşesidir. Her seçim döneminde adı geçen ancak yatırım sırasında unutilan bir kenttir. Tarım ve hayvancılık potansiyeli değerlendirilmemekte, yıllardır tamamlanamayan ulaşım yatırımları bölgeyi geri bırakmakta, kamu yatırımlarında, sağlıkta, eğitimde hak ettiği payı alamamakta, gençleri göçe zorlanmaktadır. Eğer fonlar bölgesel kalkınmayı hedefliyorsa, yıllardır hakkı teslim edilmeyen Ardahan gibi iller için kullanılmalıdır. Ardahan'ı güçlendirmeden Doğu Anadolu'yu geliştiremez, Kafkasya açılımını büyütemez, sınır ticaretini canlandıramazsınız.

Sayın milletvekilleri, 2024 yılı itibarıyla kamu işletmeleri ve Türkiye Varlık Fonu dâhil edildiğinde devletin işlettiği ekonomik yapıların toplam büyüklüğü 4 trilyon 280 milyar liraya ulaşmış durumda. Bu, Türkiye ekonomisinin neredeyse yüzde 10'u demektir. Sorun büyüklüğü değil. Sağlam bir fon yönetiminin temeli şeffaflığı, hesap verebilmesi, kamu yararı, sosyal adalete katkısı, bölgesel eşitliğe katkısıyla ilgilidir. Aksi hâlde bu sistem bütçeye kara delik üreten aparatır. Bugün bazı fonlar kamu denetiminin dışında ve harcamalar kamuoyuna açıklanmamaktadır. Örneğin, 2024 yılında EÜAŞ yaklaşık 200 milyar lira, BOTAŞ milyarlarca lira, kamu bankaları 100 milyar lira üzerinde görev zararı yazmıştır. (CHP sıralarından alkışlar) 2025 yılı sonuna geldiğimizde ise açıklanan enflasyon 70 ülkeyi geçmiştir. Yoksullukta ve vergi adaletsizliğinde Avrupa 1'inci olup saniyede 495 bin lira vergi vereceğiz. Daha bütçenin 1'inci sayfasında 2,7 trilyon lira açığımız var. Bunlar yan yana gelince 2025 yılında "Yoksullaştım." diyenlerin oranı yüzde 64 olmuştur. Bu bütçenin kimin bütçesi olduğu kadar kimin bütçesi olmadığı da açıktır. Bu bütçe emekçinin alın terinin, dar gelirlinin bütçesi değildir; fitreye muhtaç edilmiş, ay sonunu getiremeyen emeklinin bütçesi değildir; bin bir zorlukla üretim yapmaya çalışan çiftçinin bütçesi değildir; üreticinin, sanayicinin, ihracatçının bütçesi değildir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçe işsizlik girdabında boğulan iki öğün yemekle yetinmeye çalışan, yurt sorunu yaşayan gençlerin bütçesi değildir. Bu bütçe yatırım bütçesi değildir. Verginin adil toplanıp, gelirin adil dağıtıldığı bir bütçe hiç değildir. Bu bütçe faiz bütçesidir. Bu bütçe küçük bir azınlığa oluk oluk para aktaracak bir bütçedir. Bu bütçe israf bütçesidir.

Biz emekçinin, emeklinin, öğrencinin, halkın yanında olmaya devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.47

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Rümeyza KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 37'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi 10'uncu madde üzerinde soru-cevap işlemini gerçekleştireceğiz.

Sisteme giren sayın milletvekillerine sırasıyla söz vereceğim.

Sayın Kunt Ayan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, son yirmi yılda kadına karşı şiddet ve kadın cinayetlerinin katlanarak arttığını görebiliyoruz. Özellikle son yıllarda pek çok kadın defalarca failden şikâyetçi olduğu hâlde çaresizlikten faille yaşamaya mecbur kalıyor. Sözde aileyi koruma için harcadığınız bütçeyi ne zaman kadınlar yaşasın diye kullanacaksınız? Yine, 6284 sayılı Yasa'yı ne zaman kâğıt üstünde kalmaktan çıkaracaksınız? Kadınların ve çocukların sığınacağı, temel ihtiyaçlarını karşılayabileceği; eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçlarını giderebileceği kaç sığınma, barınma ve yaşam merkezi var? Bu sayılar neden artırılmıyor? Neden kadınlar şiddete uğradıklarında Bakanlığınızı yanlarında göremiyoruz?

BAŞKAN - Sayın Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Turizm Bakanına soracaktım ama çıkmış herhâlde Sayın Bakan. Ben gene de sorumu tekrarlayayım: Turizm Geliştirme Ajansı bütçesine Antalya'dan yıllık ne kadar katkı sağlanmaktadır? Bu katkının TGA'nın toplam bütçesi içindeki oranı yüzde kaçtır? Bu katkıya karşılık TGA'nın yatırım ve harcamalarından Antalya'ya ayrılan pay ne kadardır?

Türkiye genelinde ve Antalya özelinde yıllık ne kadar konaklama vergisi toplanmaktadır? Bu gelirin ne kadarı yeniden Antalya'ya dönmektedir? Konaklama vergisinin tamamen tahsil edildiği illerin yatırım ve ihtiyaçlarında kullanılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?

AJet Gazipaşa-Ankara uçuşlarını iptal etmiştir. Bu durum bölgenin turizm potansiyeli ve erişilebilirliğini olumsuz etkilemiştir, konuyu Ulaştırma ve Altyapı Bakanına ilettik. Gazipaşa-Alanya destinasyonunun iç pazar ve yıl boyu turizme erişimini korumak için bu uçuşun yeniden başlatılması konusunda devreye girip girmeyeceğini merak etmiştik Turizm Bakanının.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Çatışmanın, şiddet ortamının sonlanmasına ilişkin sürecin önemli bir eşiğinde, 2015-2016 yıllarında yaşanan şehir ablukalarının yıl dönümündeyiz. Bu karanlık, acı, ağır tablonun en ağır insan hakları ihlallerinden biri Silopi'de 19 Aralıkta 10 kurşunla katledilen 57 yaşındaki Taybet anadır. Cenazesi yedi gün boyunca sokakta kaldı. Cenazesini almaya çalışan eşi Halit İnan yaralandı, kayını Yusuf İnan ise aynı yerde katledildi. Bu yaşananlar güvenlik gerekçesiyle açıklanamayacak kadar ağır suçlardır. Taybet anayı ve tüm kayıplarımızı saygıyla anıyorum. Unutarak değil hatırlayarak barışabiliriz diyorum. Geçmişle yüzleşmeden, hesap vermeden, cezasızlık sonlanmadan bu topraklar iyileşemez. Toplumu ve devleti inkâr değil hakikate, gerçek bir yüzleşmeyle barışı inşaaya çağırıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koca...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sayın Bakan, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkıldıktan sonra iddia ettiğiniz gibi kadın cinayetlerinde azalma olmadı; tam tersine, kadın cinayetleri katlanarak artıyor. Üstelik şüpheli kadın ölümleri de çok ciddi bir şekilde artış göstermiş durumda. 2025'in ilk on bir ayında 266 kadın erkekler tarafından öldürüldü. Yalnızca bu sayı bile dehşet verici iken 269 şüpheli kadın cinayeti de kayıtlara geçmiş durumda. Kadın cinayetlerinin etkin bir şekilde soruşturulması ve önlenmesi için bir eylem planınız var mıdır? İlgili bakanlıklarla, örneğin, Adalet Bakanlığıyla, İçişleri Bakanlığıyla ortak bir çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Güneş...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

On yıl önce bugün 10 kurşunla evinin önünde katledildi Taybet ana. Bugün, Taybet ananın katledildiği yerde, Şırnak'ta, Cizre'de, Siirt'te, Mardin'de, savaşın en derin izlerini taşıyan kentlerde ve tüm Türkiye'de kreş yaşındaki çocuklara Yerli Malı Haftası'nda bomba, İHA, SİHA maketlerini göstermek, kreşlerden ilkokullara kadar savaşı ve materyallerini sokmak çocuk istismarı değil de nedir Sayın Bakan? Çocukların bilinçaltına şiddeti, savaşı yerleştirmekle çocukları suça sürüklediğinizin farkında mısınız? Barışın, demokrasinin dilini konuşmak yerine neden çocukları savaşa ve savaş mühimmatlarına ortak ederek, İHA, SİHA, bomba göstererek çocukları istismar ediyorsunuz? Ve bunu sadece bu Bakanlık değil, Millî Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olmak üzere üçlü bir şekilde yaptığınızı sormak istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, 6 Şubat depremlerinden ağır şekilde etkilenen illerimizden biri olan Malatya'da kadınlarımız, çocuklarımız, yaşlılarımız, engelli bireylerimiz ile sosyal destek ihtiyacı bulunan vatandaşlarımız için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sorumluluğu hayati önem taşımaktadır. Bu kapsamda Malatya'da deprem sonrası yapımı planlanan ancak henüz başlanmamış, inşaatı devam eden fakat tamamlanmayan ya da ihtiyaç olduğu hâlde yatırım programına alınmamış sosyal hizmet merkezleri, kadın konukevleri, çocukevleri ve çocuk destek merkezleri, yaşlı bakım ve rehabilitasyon tesisleri, engelli bakım ve gündüzlü yaşam merkezleriyle ilgili olarak talebimiz vardır.

BAŞKAN - Şimdi cevap için Komisyona söz veriyorum.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir müsaadenizle.

BAŞKAN - Peki.

Buyurun Sayın Bakan.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Çok teşekkür ediyorum öncelikle saygıdeğer milletvekillerine. Bütçe görüşmelerinin tekrar hayırlı olmasını diliyorum.

Burada, tabii, az önceki son soruyla başlamak istiyorum. Malatya'daki sosyal hizmet merkezimizle ilgili soru bize bütçe döneminde de gelmişti. Bu kapsamda özellikle yatırım programına alındığını ifade etmek istiyorum. Yakın zamanda huzurevinin temellerini de atacağız. Dolayısıyla Malatya'ya yakışır bir şekilde de bir sosyal hizmet merkezini -tıpkı Van'da ve Tokat'taki gibi bir merkezi- inşallah yakın zamanda Malatya'ya kazandıracağımızı buradan vurgulamak istiyorum.

Diğer yandan, en çok sorulan sorulardan bir tanesi kadına yönelik şiddetle mücadele konusu. Burada tabii, buna yönelik mücadelemizi eleştiren milletvekillerimiz oldu. Bir konuda her zaman ifade ettiğim gibi, tek vaka bile bizim için fazla vaka. Burada ben sayılardan bahsetmekten hicap duyuyorum. Nihayetinde her seferinde bir sayı ve bir rakam üzerine gidildiğinde asıl yapmamız gereken bu vakaları önleyebilmek ve burada bütün toplum üzerinde bir sorumluluk var. Sıfır tolerans ilkesinden asla taviz vermedik, vermeyeceğiz de! Bu hususta Türkiye'nin hangi köşesinde olursa olsun meydana gelen her olayı biz yakından takip ediyoruz, davalara bizzat müdahil oluyoruz avukatlarımızla beraber. Zaten 6284 -hane ifade ettiniz ya "Kâğıtta." gibi, değil- bize davalara müdahil olma görevi de veriyor. Dolayısıyla burada herhangi bir ihmal, herhangi bir ihbar veya bir iddia dahi olsa biz o vakada varız ve a'dan z'ye bütün süreci yakından takip ediyoruz. İl müdürlüklerimizde sadece psikososyal destek sunmakla kalmıyoruz, aynı zamanda hukuki destek de sağlıyoruz, gerektiğinde ise takipsizlik olsa bile biz itiraz ediyoruz. Burada da tekrar bunu ifade etmek istiyorum. Mağdurların haklarının korunması için tüm hukuki süreçleri takip etmek için titizlikle takip ediyoruz. 81 ilimizde davalara sadece merkezden müdahil olmuyoruz, 81 ilimizdeki avukatlarımızla davalara müdahil oluyoruz.

Diğer yandan, kadın konukevlerimizle ilgili kadınların güçlenmesi ve hayata kazandırılması için de her türlü imkânı kazandırmaya devam ediyoruz. Bu hususta sadece bu sene 2 tane kadın konukevimizi ihtisaslaştırdığımızı belirtmek isterim. İhtisaslaşmış kadın konukevi nedir? İhtisaslaşmış kadın konukevi, kadınların 18 yaşına kadar çocuklarıyla birlikte bir arada kalabilecekleri ortamları sağlamaktır. Bakın, Türkiye genelinde 150 kadın konukevi var, 112 tanesi bizim Bakanlığımıza bağlı. Diğer kuruluşlara da gerekli destekleri bu kapsamda sağlıyoruz ama kadın konukevi doluluk oranı şu anda yüzde 69 arkadaşlar. Bunu özellikle söylemek istiyorum çünkü biz oraya gelen kadınlara sadece bakmıyoruz, aynı zamanda onları güçlendiriyoruz, hayata tekrar kazandırıyoruz, çocuklarının eğitim hayatlarına yönelik çalışmaları yerine getiriyoruz. Dolayısıyla, orada güçlendirdiğimiz her kadın tekrar hayata bağlanabilme imkânına da sahip oluyor. Bunun da altını özellikle çizmek istiyorum. Bugün buna rağmen kapasitenin güçlendirilmesine yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Açılış konuşmamda da ifade etmiştim, o zaman tekrar söyleyeyim: 4 yeni kadın konukevini daha inşa edeceğiz çünkü ister istemez bir kadının bile "Ben istedim ama yer bulamadım." demesini istemiyoruz. Biz gerekli bütün süreçlerle kadınların yanındayız; bakın, sadece psikolojik danışmanlıkla değil, Alo 183 ihbar hattımızla, GAMER'le, KADES uygulamasıyla anında vakaları takip ediyoruz. Diğer yandan, Veri ve İstatistik Komitesi kurduk İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığıyla beraber. Bu konuda, bakın, bütün veriler entegre ve tek bir şekilde çıkıyor, veri karmaşasının önüne geçmiş olduk ve düzenli bir şekilde gerek kadın sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili... Kadına yönelik şiddetle mücadelede kadın sivil toplum kuruluşlarıyla beraber düzenli olarak da bizzat benim Başkanlığımızda iki ayda bir Bakanlığımızda bir araya geliyoruz. Neden biliyor musunuz? Çünkü konularımız bir. Eğer varsa bir ihtiyaç, düzenleme yapılması gereken konular varsa, bakın, bunu da düzenlemek için elimizden gelen gayretle çalışıyoruz. Bunu istişareyle ve karar alma mekanizmalarında da olsun varsa bir eksiğimiz tamamlamak adına yapıyoruz. Çünkü az önce de ifade ettiğim gibi, kadına yönelik şiddetle mücadele asla rehabet kabul etmez. Bu konuda bizim tutumumuz da duruşumuz da nettir. Bu yolda her türlü öneriye, katkıya ve iş birliğine de her zaman açık olduğumu da ifade etmek istiyorum. Bakın, burada da hiçbir milletvekili bu hususlarda bana ulaşamadığını ifade edemez çünkü her konuyu bizzat kendi davamız gibi, kendi kadınıymız gibi bizzat çok yakından takip ediyoruz. Bu hususta da bütün kadınlarımız müsterih olsun, kadına şiddete sıfır tolerans gösterme yaklaşımına devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Hazine garantili imkân ve dış borcun ikraz limiti ile borç üstlenim taahhüt limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemler

MADDE 11- (1) 2026 yılında, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre sağlanacak garantili imkân ve dış borcun ikraz limiti 9,5 milyar ABD dolarıdır.

(2) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde 1'ine kadar ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir.

(3) 2026 yılında 4749 sayılı Kanunun 8/A maddesi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığınca sağlanacak borç üstlenim taahhüt limiti 3,5 milyar ABD dolarıdır.

BAŞKAN - 11'inci madde üzerinde, YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; bütçenin sonuna geliyoruz, başta görünmez kahramanlar olmak üzere, camın arkasındaki bilişim uzmanlarına, yaşamaya, stenograflara, danışmanlara, bütün personele şükranlarımı ifade ederek sözlerime başlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ne yazık ki bu bütçe milletin hiçbir beklentisini karşılamadı, böyle olduğu için de ne iktidar mensubu arkadaşlar bütçeyi savunurken içeriğini savunabildi... Milletimiz "Bütçede ne var?" diye bekliyor çünkü bütçenin içeriği boş. Esasen, burada bir başarı hikâyesinden söz etmek gerekirse AK PARTİ'nin yirmi beş yıllık başarı hikâyesi dün akşam gördüğümüz gibi "Kim daha çok Atatürkçü?" yarışmasından öte bir şeye geçmiyor çünkü bu arkadaşların savunacağı bir şey yok. Yirmi beş yılın sonu AK PARTİ'nin ideolojik olarak iflasıdır, bu milletin değerlerinden kopuşudur. Burada başörtüsünü savunmanın kimlere kaldığını görüyorsunuz. Başörtüsü mücadelesi çıktığı zaman seviniyorsunuz "Elimize bir fırsat geçti." diye, ne yazık ki. Burada, yine, biliyoruz ki iki yıldan beri bu milletin yararına tek bir tane kanun çıkmış değil; ya küresel güçlerin, güç odaklarının, lobilerin beklentileri ya da bürokrasinin talepleri... Vatandaşla ilgili ancak vergi geliyor, ceza geliyor.

Şunu söylemem gerekir AK PARTİ'li arkadaşlara, burada yoklar da ekranları başında izleyen AK PARTİ'lilere sesleniyorum: Yirmi üç yıldan beri bu Mecliste çıkarmak istediğiniz bütün kanunları çıkardınız. Ne yazık ki yirmi üç yıldan beri bu Mecliste size rağmen tek bir kanun çıkmadı, onun için de "Biz yapacaktık da engel oldu..." Bu, safsata; bu, laf ebeliği. İsteddiğiniz her şeyi yaptınız. Eğer getirdiğiniz kanunu muhalefet benimsemişse bir haftada çıktı, muhalefet itiraz etmişse bir ayda çıktı ama bütün yasaları

çıkardınız, onun için de vebaliniz çok ağır. Zaten siz, yaptığınız işlerde bir şeyin yanlış olmasından korkmuyorsunuz; sadece duyulmasından, vatandaşın gündemine almasından korkuyorsunuz.

Yirmi üç yıl önce "Yasakları kaldıracacağız." diye iktidara geldiniz, konuşan herkesi içeri atıyorsunuz; "Yoksullukla mücadele edeceğiz." diye geldiniz, milletin yüzde 50'den fazlası aç, açlık sınırının altında; "Yolsuzlukla mücadele edeceğiz." diye geldiniz, döneminizde literatüre yeni kavramlar girdi, eskiden "çete" dendiğinde mafya babaları anlaşılırdı, şimdi 5'li çete, iktidara yakın ihale alan iş adamları anlaşılıyor.

Ve şunu söyleyeyim ki "Bu millet bize yirmi üç seferdir güç verdi." diye ağzınızı açtınız mı bunu söylüyorsunuz. Bilesiniz ki bu millet sizi sevdiğinden değil, hubbi Ali'den değil buğzu Muaviye'den oy verdi, size kerhen bu yetkileri verdi yoksa siz iyi iş yaptığınız için, düzgün olduğunuz için değil, millete daha kötüsü gelir korkusu bir şekilde enjekte edildi, ondan. Ha, başka bir sebep daha var: Bakın, yabancı bir marka ülkemizde mal satıyorsa, sattığı ürünün Türkiye distribütörünün sakalının uzunluğuna, eteğinin kısılgına bakmaz; satış sonrası hizmet, müşteri memnuniyeti, tahsilat, marka değerini kim koruyacaksa onunla devam eder. Siz, küresel emperyalist sistemin en iyi distribütörlüğünü yaptığınız için işbaşında tutuluyorsunuz; işin özü ne yazık ki bu ve bilesiniz ki maya bozuk olduğu için, ruh olmadığı için yapılan işlerin bir anlamı yok. Şimdi, buraya çıkan her bir arkadaş "Şu kadar adet derslik yaptık, şu kadar adet havaalanı yaptık." diyor oysa bu yaptığınızın 10 katı fazlasını da yapsanız, eğer hâlen çocuklar okulda açlıktan bayılıyorsa, hâlen birtakım insanlar pazar artıklarını toplayarak geçiniyorsa, hâlen yaşlılar otellerde geçiniyorsa, bu milletin gelecekte umudu kesilmişse siz bunun 100 katı havaalanı da yapsanız bir anlamı yok.

Burada, bütçede esas konuşulması gereken husus şudur değerli milletvekilleri: Bütçenin rakamı. Herkes tekrar etti, bir kez daha söyleyeyim: Geliri 16,2 trilyon, gideri 18,9 trilyon olan bütçe baştan açık, baştan 2,7 trilyon açık. Bu şu demek: Benim maaşım 17 bin lira ama her ay 19 bin lira harcayacağım yani bu bile bile lades, bile bile intihar demek. Tam 24 bütçenin 24'ünde de açık verdiniz. Akıllı başında olan bir adam "Benim maaşım ne kadar?" der, bir yıl ayarlamadı, 2'nci yıl olmadı mı, 3'üncü yıl ayarlar ama siz istisnasız her dönem açık bütçe yaptınız borçlanalım, güç odakları, faiz lobileri para kazansın diye. Onun için de faize verdiğiniz paralar sizin iktidarda daha rahat oturmanız için, küresel lobilerin size olan desteği için harcadığınız para ama bu milletin geleceğini feda etmişsiniz, ne yazık ki hiç umurunuzda bile değil.

Değerli milletvekilleri, bugün yönetim, adalet açısından, eğitim açısından, sosyal alanlarda büyük bir felaketle karşı karşıyayız.

Bununla beraber, dış politikada da büyük bir faciayla karşı karşıyayız. Şu anda S-400 füzeleri gündemde, elimizde patladı. Amerika ile Rusya arasında pinpon topu gibi oynanıyoruz ve bir gün seçime girerken "Binali mi, Sisi mi kazanacak?" diyorsunuz, sonra bakıyoruz ki Sisi taraftarı oluyorsunuz. Diyorsunuz ki: "15 Temmuzun finansörü Birleşik Arap Emirlikleri'dir." Sonra her şeyi unutuyorsunuz. İsveç'te Kur'an'a saldırıldı diye "NATO üyeliğini veto ederim." diyorsunuz, sonra İçişleri Bakanının tabiriyle tornistan... Ve "Bu can bu bedende olduğu sürece..." denen o rahiple ilgili de ne olduğunu hepimiz biliyoruz.

Şu dönemi özetlememiz gerekirse işin özeti şu: AK PARTİ'li arkadaşlar, sizin iktidara gelişiniz... Küresel emperyalist güçlerin işine geldiği için, onların en iyi distribütörlüğünü yaptığınız için duruyorsunuz. Bakın, 3 Kasım 2002'de Türkiye'de iktidar değişti, 1 Mart 2003'te bu Meclis tezkereyi reddetti ama 20 Mart 2003'te Adana İncirlik'ten kalkan uçaklar Bağdat'ı bombalamaya başladı. Bu süre içerisinde Arap Baharı'nın başüstlenicisi olarak zaten görev yaptınız. Irak tamamıyla sizin desteğinizle bombalandı, paramparça edildi. Suriye'de çok büyük vebaliniz var. Bir üst akıl dedi ki: "Mayınları temizle, telleri kaldır, sınırı aç, milyonlarca Suriyeliyi al." Çünkü bugünkü İsrail'in katliamına, vahşetine zemin hazırlanacaktı; ne yazık ki bunlar gerçekleşti.

Onun için de bugünkü bütçenin rakamlarının konuşulacak bir tarafı yok çünkü bu milletin hiçbir beklentisi olmayan bir bütçe. Bu bütçenin sonucunda millet daha çok kemer sıkmaya devam edecek, faizciler daha fazla zengin olacaklar ama bir hedef var: Hedef, enflasyon düşecek. İyi de kardeşim, insan açlıktan öldükten sonra enflasyon düşse ne yazar, çıksa ne yazar? Sen bir hastanın kulağını tedavi edeyim derken kalbini tahrip etmişsen, böbrekleri iflas etmişse bu bütçenin hiçbir anlamı olmaz. Bugün de enflasyonu düşüreceğiz diye ihracatçı da iflas ediyor, yerli üretici de yok oluyor, birçok sektör ortadan kalkıyor. Bu ülkede sadece faiz lobileri para kazanıyor ama bu arkadaşların faiz o kadar işlerine sinmiş ki bunun hiçbir şeyini görmüyor. Hele de burada çıkıp ayet okuyarak başlayan arkadaşlar, dinî değerlerimize atıf yapan arkadaşlar, eğer siz bu bütçeye "evet" dersanız faize "evet" demiş olacaksınız. Bütçenin en büyük gideri faiz. Faize ödenen parayla bu milletin bir kuruluş borcu eksilmeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bir dik duruş gösterin; siz oy verseniz de vermeseniz de zaten bütçe geçecek, hiç olmazsa imanınızın, vicdanınızın gereğini yapın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Hasan Toktaş.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİYOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Türkiye bir yılı aşkın süredir bir kalkışmayla karşı karşıyadır. "Terörsüz Türkiye" diye ambalajladıkları planı sahneye sürdükleri günden bu yana olup bitenleri izliyor, cumhuriyetimiz ve milletimiz adına gerekli uyarıları yapıyoruz. Bu plan, Büyük Orta Doğu Projesi'nin sınırlarını yeniden belirleme hevesinin ürünüdür, açık ve net bir şekilde millî kimliğimiz ve üniter devlet yapımıza karşı bir kalkışmadır. "Türkiye'nin ve Türk milletinin tartışılmazlarını tartışmaya açacaklar." dedik, Lozan'ı tartışmaya açtılar. "Eşit vatandaşlık tarifi yapan Anayasa'mızı ve vatandaşlık tanımını tartışmaya açacaklar." dedik, eşit vatandaşlığı aşip ortaklıktan söz ettiler. Haklı itirazlarımıza hep yalanlarla ve "Terörün bitmesini istemiyor musunuz?" gibi saçma sapan sorularla karşılık verdiniz. İlk günden beri de uyarılarımızda, tespitlerimizde, itirazlarımızda haklı çıkacağımızı biliyorduk. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun ifadesiyle bugün ise haklı çıkmanın, maalesef, hüznünü yaşıyoruz. Çünkü "terörsüz Türkiye" diye sahneye çıktıklarından beri Türkiye'ye ve Türk milletine karşı hiçbir niyetlerinden, hiçbir hedeflerinden, emellerinden vazgeçmediklerini gördük. Millet iradesinin tecellîğâhi Türkiye Büyük Millet Meclisini de bu emellerinize maalesef alet ediyorsunuz. Bebek katilini Meclise getiremediniz ama Meclisi onun ayağına götürdünüz.

Muhterem milletvekilleri, hiçbir onurlu devlet bu süreçleri teröristin tavsiye ve talepleriyle yürütemez. Açıkça ifade etmek isterim ki bu süreç zehirli bir süreçtir. Silahla elde edemediklerini barış güvencini kostümüyle almaya çalışıyorlar ve pazarlığın konusu ise bizzat Türkiye'nin ta kendisidir. İhanet ve pazarlık süreci "ikinci" diye tarif edilen aşamaya yani bölücü terör örgütünün katillerinin ve yöneticilerinin affedileceği aşamaya geçerken tüm sisler de dağılmaktadır. Partiler raporlarını "korsan" diye tabir ettiğimiz Komisyona teslim ederken sürecin kapsamı ve bundan sonra yaşanacaklara dair kaynağından haberler DEM PARTİ raporunda yer almaktadır. Âdetâ kurucu devleti tasfiye senaryosu gibi yeni bir çözüm süreci öneren bu raporda talepler nedir? Türkiye'den ne istiyorlar, ana başlıklarıyla bir bakalım. Anayasa'nın 42'nci, 66'ncı, 127'nci maddelerinde değişiklik talepleri var. Yani, 42'nci maddede ana dilinde eğitim, 66'nci maddede vatandaşlık tanımından Türklüğün çıkarılması, 127'nci maddede Ankara'nın sözde kuzey Kürdistan yönetimleri üzerindeki merkezî otoritesinin azaltılması, daha güçlü yerel özerklik sağlanması, çok dilli kamu hizmetlerinin verilmesi, batı Türkiye'den konuşlandırılan özel operasyon birliklerinin, geçici operasyon ekiplerinin ve çatışma dönemi askerî güçlerinin geri çekilmesi, silah bırakan teröristlerin tam entegrasyonunun sağlanması ve haklarının verilmesi, siyasi tutukluların serbest bırakılması, Şeyh Said, Seyit Rıza, Saidi Nursi'nin mezarlarının tespiti ve açılması, teröristbaşı, bebek katili Abdullah Öcalan için iyileştirilmiş yasal ve iletişim koşullarının sağlanması, sürece dair başaktör olması sebebiyle çalışma ve yaşam koşullarının elverişli hâle getirilmesi, umut hakkı uygulanarak fiziki özgürlüğünün sağlanması, Terörle Mücadele Yasası'nın kaldırılması, iltisak ve irtibat gibi hukuki temeli olmayan kavram ve yasaklardan uzaklaşılması. Evet sayın milletvekilleri, sadece Kandil ve İmralı'da değil emperyal güçlerin de himayesinde demlendiğini düşündüğüm bu raporda geçen temel talepler bunlar.

Abdullah Ağa'nın 16 Aralık 2025'te tam bir vatanseverlik şuuruyla hazırladığı makalesinden alıntıyla aktarıyorum: "Açıkçası çok merak ediyorum. Bu süreci 'En ufak bir taviz yok, en ufak bir ödün verilmeyecek, hiçbir pazarlık yok.' diyerek topluma pazarlayanlar, ülkeyi, devleti ve halkı paramparça etmeyi amaçlamış bu sinsi talepler bataklığına şimdi ne diyeceksiniz? Bu rapor 'demokrasi, insan hakları, özgürlük, barış, kardeşlik, terörsüz Türkiye' gibi hepimizin inandığı kavramların istismar edilerek, bu kavramların arkasına ustalıkla gizlenmiş son derece sinsi bir parçalanma planıdır." Özellikle hatırlatmak istiyorum: "Devletin dili Türkçe, devletin ve halkın ortak düşünme ve zeminidir. Türklük, Anayasa'da etnik değil kurucu siyasi üst kimliktir, kuşatıcıdır ve hukukidir. Kurucu özneye dokunan hiçbir çözüm çözüm değildir. Bu kimliğin kaldırılma amacı çoğulculuk değil, devletsizleştirilme. Egemenlik paylaşılamaz, egemenlik yerelleştirilemez, egemenlik bölüştürülemez, egemenlik pazarlık konusu yapılamaz. Bunu yapmaya kalkan bunun net olarak altında kalır. Yerel yönetimler hizmet birimidir, siyasi egemenlik alanı olarak kullanılamaz. Çok dilli kamu hizmeti talebinin bedeli devletin egemenliğinin akıllardan ve yüreklerden çekilmesidir. Güvenlik güçlerinin çekilme talebine karşılık verilmesi ise PKK'nın sivil, silahlı ve politik yerel uzantılarıyla alanı doldurması anlamı taşır ki bu aynı zamanda coğrafyanın güvenlik, egemenlik hafızasını silme planıdır."

Muhterem milletvekilleri, milletim adına ve ortak vicdanımızla sesleniyorum: Kahpe eylemlerin talimatını veren eli kanlı bir teröristin sözde barışın başaktörü gibi sunulması ne kadar acıdır değil mi? Bir bebek katilinin kurucu muhatap yapılıyor olması hiç kanınıza dokunmuyor mu? Devleti kullanarak, umudu silahlaştırarak terörü bitireceğinizi mi zannediyorsunuz siz? Bebek katilinin ayağına gitmek de nedir Allah aşkına? Terör yoluyla meşruiyet üretilemez, eli kanlı bir canıye meşruiyet verilemez, terör ve silah hak doğurmaz, statü kazandırmaz, muhataplık üretmez değerli milletvekilleri. Böyle olursa terör de meşrulaşır, bugüne kadar yaptığı tüm eylem ve katliamlar meşru zemin kazanmış olur; Siirtli Serkan bebeğin, Aybuke Öğretmenin, binlerce şehidimizin kemikleri sızlar, gazilerimizin yüreği yanar. Bu, büyük bir operasyondur değerli milletvekilleri. Silahla başlamıştır, siyasetle sürmektedir, kurucu devleti hedef alarak da devam etmektedir. Buna asla müsaade edilemez. Bu, devlet akıllı da değildir, benim bildiğim ve inandığım Türkiye Cumhuriyeti devleti kendini pazarlık masasına yatırmaz, asla ve asla da yatırmaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Buradan devleti yıkmaya, kurucu devleti tasfiye etmeye yönelik bu talepleri sunan DEM PARTİ'ye Hakk'ın ve ecdadın emaneti olan vatan, devlet ve bayrak adına bir hatırlatmada bulunacağım: Neriman Nerimanov'u tanır mısınız, bilir misiniz? 1920'de kurulmuş olan Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanıdır. Ali Haydar Karayev'le 27 Nisan 1920'de Azerbaycan Meclisinde yapmış olduğu bir tartışma vardır. Azerbaycan Meclisinde Ali Haydar'ın "Karabağ'ı Ermenistan'a verelim." teklifine karşılık Neriman Nerimanov'un Ali Haydar'a vermiş olduğu cevabı asla aklınızdan çıkarmayın, asla bunu unutmayın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) İhanetin zaman aşımı yoktur. Bu topraklarda dün, bugün ve yarın son sözü her zaman büyük Türk milleti söyleyecektir, bugün de öyle olacaktır.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Sinan Çiftiyürek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SINAN ÇİFTYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarım meselesi üzerinde duracağım. Güncel bir meselenin dışında, güncel siyasetin dışında, hatta uzun süredir aslında siyasetüstü, partilerüstü bir mesele hâline gelen tarım üzerinde duracağım. Bir cümleyle bu Urfa-Van eksenini üzerinde bir iki şey söyleyeceğim: Urfa'yla ilgili bir önceki hatibimiz değindi, "Urfa, GAP'a rağmen en sonuncu sırada." denildi. Aslında DAP'a rağmen de Van ve Ağrı şu anda en sonuncu sırada. Bunu en iyi bizim Ağrı vekillerimiz, Van vekillerimiz -buradalar- bilirler.

Şimdi, bu iklim krizi meselesi; iki önemli tespit yapıldı devlet ve Hükûmet katında: Biri 4'üncü Tarım Şurası'dır; ikincisi, Zirai Don Komisyonunun Burdur'da gerçekleştirmiş olduğu çalıştayda yaptığı iklim krizi tespiti. Kriz tespiti var fakat gerek Hükûmetin gerekse de Tarım Bakanlığının bütçesinde bu krize uygun bir stratejik yönelim yok; birinci sorun bu, birinci risk bu, tarım hâlâ bir sektör olarak algılanıyor. Şimdi, bu açıdan yüzleşilen sorun birincil risk olarak, yer yer dile getirdim, burada altını çizmek istiyorum tekrardan: Konya Ovası, Amik, Çukurova, GAP, Ege ve kuruyan, geriye kalmış olan göller, nehirler ve çölleşme riskiyle yüz yüze olan bir bütün olarak coğrafya ciddi bir tehdit altındadır fakat gerek Hükûmet hatta devlet bu tehlikeyi izlemekle yetiniyor. Şirket grupları ise, sermaye grupları ise yani Hükûmetin arkalamış olduğu şirketler ise dün nasıl ki 240 gölden 186'sı kururken kendi çıkarlarına baktırlarsa bugün de esasında demin sözünü ettiğim gerek ovalar gerekse kuruyan dereler ve risk altında olan çölleşme sorunu nedeniyle kendi güncel, bencil çıkarlarına bakıyorlar, buradan bakıyorlar.

Dolayısıyla ikinci risk, tarımda yaşlanma var. Tarımda yaşlanma, nüfusun yaşlanması ve aynı zamanda kırsal, tarımsal alanın boşalması bir rakamsal mesele değildir sayın vekiller çünkü tarım mekanik bir mesele değil, bu aynı zamanda çok ciddi bir

tehlikeyi içeriyor. Şunu içeriyor: Kırsal alanın tamamıyla boşalması demek, kuşaktan kuşağa üreticinin aktarmış olduğu hafıza kaybına yol açacaktır yani hafızanın, aynı zamanda deney birikiminin bir sonraki kuşağa aktarılması açısından ciddi bir riske yol açacaktır, kopukluğa yol açacaktır.

Üçüncü önemli risk doğaya her müdahale, doğadan yararlanmak için her müdahale illaki doğaya bir biçimde zarar verir. GES'leri belki şu ana kadar insanlığın öğrettiği doğaya müdahalede en az dış riski içeren ya da en az tahribatı yaratan enerji seçeneği olarak söyleyebiliriz biz, yenisi daha üretilmedi ama GES'lerin kendisinin de, ister GES olsun, ister başka bir enerji seçeneği olsun, nasıl kullanılacağına bağlıdır.

Şimdi, benim yanımda epeyce fotoğraf var. Ben Mardin, Urfa, Diyarbakır, Çukurova'ya kadar bu tarım arazilerinde, bağ bahçenin içerisinde yapılmış olan GES'lerin fotoğraflarını getirdim fakat şu anda zaman yok, bunları tek tek gösteremem, isteyen vekile sunabilirim. Doğrudan doğruya bağın bahçenin içerisinde güneş enerjisi sistemleri yapılmıştır. Bunların yol açacağı tahribatın neye yol açacağını sahada az çok olan vekillerimizin hepsi biliyor. Yakın zamanda biz Yavuzeli'ndeydik. Yavuzeli'deki üreticilerin feryadı bu bakımdan Meclise kadar geldi ama Meclis kulak asar mı asmaz mı bilmiyorum.

Şimdi, 4'üncü önemli sorun -ya da "risk" diyeceğimiz- endüstriyel tarım; olmaması bir dert, olması iki dert. Şimdi, büyük ölçekli üretim olmadan tabii ki İstanbul, Tokyo ya da ne bileyim Kahire'yi beslemek mümkün değildir. İstanbul'un bugünkü nüfusu 1923'teki nüfusun toplamından daha yüksektir. Bu nedenle, tarımda endüstriyel üretim gereklidir, kaçınılmazdır. Fakat tarımsal üretimde otomasyonun, makineleşmenin bir sınırı olmazsa, endüstrileşmenin bir sınırı olmazsa bunun yapacağı, yaratacağı risk üzerinde hepimizin düşünmesini istiyorum. Çünkü bunun yarattığı risk küçük ve orta üretici başta olmak üzere, üreticinin doğrudan doğruya topraktan, tarımdan koparılmasına yol açıyor. İnsan toprakla bir bütündür, toplum tarımla bir bütündür, tarımla gözünü açtı, tarımla da devam edecektir. Bu nedenle, tarımda makineleşmenin otomasyonun sınırlarının olması gerektiğine inanıyoruz. Bunun üzerinde bütün partilerimizin düşünmesini istiyorum. Yoksa biz, traktörün, biçerdöverin tarımda kullanılmasına karşı değiliz, vurgulamak istediğimiz şey başka bir nokta.

Toprak, tarım, bağ bahçe GES'lere peşkeş çekilirken ya da maden ocaklarına peşkeş çekilirken tarım meselesinde daralan alanlar ne yapılıyor? "Dikey tarım" diye ya da "topraksız tarım" diye bir yönelime giriliyor. Ya, dev tarımsal alan varken neden beton duvarlarda ya da ne bileyim balkonlarda dikey ya da topraksız tarım gibi bir yönelime giriliyor? Bunun üzerine de düşünülmesi lazım. Bunun da hakeza, insan doğasına ilişkin olarak ciddi sorunları gündeme getireceği kanaatindeyiz.

Altıncı büyük risk şudur: Kapitalist toplum gelmiş geçmiş toplumlar içerisinde en dinamik olanıdır. O, büyümeden durmaz, büyümesi durduğu an yıkılımla yüz yüze gelir. Ya büyüyecek ya yıkılacak. Bu açıdan kapitalizmin, sermayenin sloganı, özellikle son otuz yıldır sloganı tüketim toplumunu mümkün olduğu kadar körüklüyor, diyor ki: "Kullan at! Nasıl tüketirsen tüket, yeter ki tüket, yenisini al." Bunun yarattığı çok ciddi bir sınır var. Bu, kapitalizmin "kullan at tüketim toplumu" kültürü küremizin sınırlarını zorluyor. Eğer Avrupa gibi Hindistan, Çin ve kısmen Afrika tüketim toplumuna dönüşürse -hatta dün söylemiştim bir yerde- o da tuvalet kâğıdını kullanmaya başlarsa bir dünyanın değil, beş dünyanın kaynakları yetmez. Bu bakımdan da biz şununla yüzleşiyoruz: Sınırlı tüketim, ihtiyaçla sınırlı bir üretim-tüketim meselesi Türkiye'nin de gündemine gelecektir, dünyanın da gündemine gelecektir; gelmeye başladı bile.

Burada kapitalizmin sınırlarına ilişkin... Ben yirmi beş yıl önce bir kitap yazmıştım "Kapitalizmin Tarihsel/Fiziksel Sınırları" diye, o zaman birçoğu bana "fütürist" demeye başladı ama bugün gelinen nokta bu. Bütün cephelerden küremiz kendi sınırlarına hızla dayanıyor. Burada zaman yok, okuyamayacağım. Dolayısıyla Meclisin bunun üzerine düşünmesi gerektiğine inanıyorum.

Somut birkaç öneriyle bitireceğim. Birinci önerim şu benim: Güney Kafkasya'dan Mısır'a, İran'dan Lübnan'a bu havza tarım ve su bakımından entegre bir havzadır. Bu havza üzerinde düşünülmesi gerekir yani Meclisin öncülüğünde bu geniş havzayı kapsayan bir iklim, tarım, su konferansının düzenlenmesini öneriyoruz. Çünkü nasıl ki Dicle, Fırat suyu Irak ve Suriye'yi ilgilendiriyorsa, Lübnan'dan çıkan bir Asi suyu da bizi ilgilendiriyor ya da diyelim ki Ermenistan ya da İran'da, ki yakında ben İran'dan gelenlerle görüştüm... Bu açıdan, Meclisin buna öncülük etmesi gerektiğine inanıyorum.

Vakit yok. Size Basra Körfezi'nden fotoğraflar getirdim, dehşet verici bir tablo var.

İkinci önerimiz şu: Şimdi, küçük ve orta ölçekli üretim büyük tekeller lehine sürekli güç kaybediyor. Bu bakımdan, kooperatifleşme meselesi son derece hayati bir sorundur. Küçük ve orta ölçekli üreticinin büyük tekeller lehine tasfiyesi yerine kooperatifleştirilerek yaşatılması gerektiğine inanıyoruz.

Mecliste tarım sektörü olarak görülmemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Meclise çağrıda bulunuyorum: Tarımı sektör gören algıyı aşmalıdır bütün partiler ortak bir tutumla; tarım, sektör değildir.

Son bir şey söyleyeceğim. Yine Meclise bir çağrımdır; bir yasa çıkarmalıdır. Bu yasa doğaya ve çevreye naylon atarlara, şişe atarlara, pet şişe, naylon ve benzeri atarlara ilişkin ağır bir ceza getirmelidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Temelli, sisteme girmişsiniz, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Partimizin adı zikredildi İYİ Partili hatip tarafından. Her şeyden önce raporumuz kamuoyuna açık bir rapor, herkes girip okuyabilir. Dolayısıyla, orada yürüttüğümüz tartışmalar aslında Türkiye'nin önümüzdeki dönem demokratikleşmesi adına ve barışın

kalıcı olması adına bir tartışmadır. Bütün partiler raporlarını yazıp kamuoyuyla paylaşıyorlar; keşke İYİ Parti'nin de bir raporu olsaydı ve onların da Türkiye'nin demokrasisine, barışın kalıcılığına dair ne düşündüklerini öğrenebilseydik.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Birazdan anlatacağım ne olduğunu.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Fakat hatip konuşmasında istismarla, ihanetle bizleri suçladı. Bin yıldır bu coğrafyada asla ihanete başvurmamış bir halka, bir topluma...

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Bir terör örgütünden bahsediyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - ...böyle bir suçlayıcı dille yaklaşımlarını kabul etmiyoruz. Kürt halkı Türk halkıyla beraber...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - ...bu coğrafyada ortak bir kaderi var etmiştir, ortak bir geleceği var etme peşindedir. Azerbaycan'dan örnek verdiler, 1920'den. Evet, önemli bir örnektir ama ben kendilerine başka bir örneği hatırlatmak isterim; o da Erzurum Kongresi'dir, Sivas Kongresi'dir. O kurucu aklın nasıl yapılandığına dair bu kongreleri de eğer okuyup öğrenirlerse bence kendileri için de hayırlı bir iş yaparlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Çömez, buyurun.

8.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hatibimizin özellikle eleştirdiği konu terördür. Dolayısıyla, lütfen onun vermiş olduğu mesajları başka bir mecraya çekmeyin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - DEM PARTİ raporundan bahsetti.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - DEM PARTİ'nin raporu elimde, satır satır okudum; o raporunuzdaki bir tek satıra dahi katılmıyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Türkçe gerçi; Türkçeniz yetmez, İngilizcesini gönderelim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İstediyin dilde gönder, hepsini okurum ama sen buraya ne yazdığını çık, millete söyle!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Açık rapor, rapor açık. Sen içindeki Kürt düşmanlığına yanıt ver, bırak raporu.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - "Anayasa'nın giriş kısmı değişsin, Anayasa 1, 2, 3, 4 değişsin, 66 değişsin, 42 değişsin, 127 değişsin." Biz bunların hiçbirini kabul etmiyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biz ne söylediysek alnımız da açık, bütün kamuoyu da biliyor.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Senin içindeki Kürt düşmanlığına yanıt ver sen! Rapor açık, herkes okuyor raporu.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bunları kabul etmeme hakkımız ve salahiyetimiz vardır. Sakın ola, bizi Kürtlerle karşı karşıya getirmeyin.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sizin gibi savaşın gölgesine sığınmıyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sen çık, içindekini açıkla!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bizim itiraz ettiğimiz bu ülkede bölücü terör örgütüdür, o örgütün başındaki alçak, 50 bin kişinin katilidir ve hiçbir zaman bu devletle eşitlenmeyecektir. Parlamentoyu onun ayağına götürmek yanlıştır. Bizim itiraz ettiğimiz budur. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Okuduğunu anlamamışsın sen!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Van'a gelin, Şırnak'a gelin!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sen yazdığını anlamamışsın!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Hadi oradan!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - "Okuduğunu anlamamışsın." diyemezsin sen bana. Sen benim neyi okuyup okumadığımı da bilemezsin Sayın Temelli. Bu kadar üstenci, bu kadar nobran...

Size bu cesareti kim veriyor; Kandil mi veriyor, İmralı mı veriyor, arkanızdaki emperyal irade mi veriyor? (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Size kim veriyor bu cesareti?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sadece bir halka düşmanlık bu.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Allah aşkına, bir kendinize gelin! Hiçbir eleştiriye tahammülünüz yok, hiçbir itiraza tahammülünüz yok.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ne eleştirisi, hakaret oluyor bu. Eleştiri mi bu?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Hiçbir eleştiriye tahammül gösteremeyecek kadar nobran bir üslup içerisindeyiz. Kabul etmiyoruz bu raporu. Bu rapor bir ihanet raporudur!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bu eleştiri mi?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sizsiniz ihanetçi! Türkiye halklarına ihanet eden sizsiniz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Siz bunu istediğiniz şekilde yorumlayın, istediğiniz şekilde yorumlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sen tarihi bilmiyorsun daha!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bizim gözümüzde hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur.

AYTEN KORDU (Tunceli) - Irkçısınız, ırkçı!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - İhanetin ne olduğunu çok iyi biliyoruz biz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kürt halkına düşmansınız.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Öte yandan, bizim düşüncelerimizden haberiniz yok. Zahmet edip okumaya bile kalkmamışsınız.

(Gürültüler)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir saniye arkadaşlar...

Lütfen açın, okuyun. Biz demokrasi, insan hakları, özgürlük, hukukun üstünlüğü... Ne düşünüyoruz, açıp bakın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Uzatma, uzatma!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çünkü o kadar ön yargılısınız ki, o kadar kendi benliğinize kapılmışsınız ki, o kadar Kandil'in esaretine girmişsiniz ki neyin ne olduğunu bile algılayamayacak noktadasınız.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Irkçılık, düşmanlık, düşmanlık...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Savaşın gölgesinden çıkın biraz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Aliye Coşar.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİYE COŞAR (Antalya) - Sayın Başkan değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçe bir ülkenin yönetim şeklini gösterir.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Cesurlar hareketiyiz, öyle cesurluk mesurluk... Kırk yıldır mücadele veriyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Cesuruz, cesuruz!

BAŞKAN - Hatibi dinleyelim lütfen.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Bütçenin oluşmasında en önemli kalem halkın vergileridir ancak bu bütçede ne vergi veren vatandaşın ne de onların ödediği vergilerin karşılığı var. Yirmi üç yıldır hazırladığınız bütçe de rakamlar değişti, bakanlar değişti ama bir şey değişmedi, zengine daha çok servet, vatandaşa yokluğu ve yoksulluğu reva görmeniz.

Bütçedeki rakamlardan önce yirmi üç yıllık AKP iktidarının zirve rakamlarından bahsedeceğim: 2025 İnsan Hakları Özgürlük Endeksi'nde Türkiye, 164 ülke içinde 130'uncu, 2025 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye, 180 ülke içinde 159'uncu sırada, 2025 Dünya Adalet Projesi Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 142 ülke içinde 118'inci, Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'na göre Türkiye, 2024'te 146 ülke arasında 127'nci. 38 OECD ülkesi arasında yargıya güven sıralamasında 36'ncı sıradayız; AIHM'e başvuruda 1'inci sıradayız. OECD ve Avrupa ülkeleri arasında yüksek enflasyonda 1'inciyiz; gıda enflasyonunda OECD ülkeleri arasında açık ara zirvedeyiz. OECD ülkeleri arasında kadına şiddette yüzde 32'yle 1'inciyiz, çocuk yoksulluğunda yüzde 22,4'le 2'nciyiz. (CHP sıralarından alkışlar) DİSK-AR'a göre geniş tanımlı işsizlikte Türkiye, yüzde 32'yle AB'nin 3 katı. Gerçekler ortada; evet, bunlar sizin eseriniz, sizin başarınız! Ülkeyi yönetemediğiniz gibi bütçeyi de yönetemiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Halk bu beceriksizliğinizi seçimde sizi 2'nci yaparak cezalandırdı. Sayın bakanlar, siz hâlâ anlamadınız. Bu başarısızlıklar karşısında bir istifa dahi yok.

Meclisi işlevsiz hâle getiren başkanlık sisteminin sonuçları yokluk, yoksulluk, adaletsizlik, liyakatsizliktir. İktidarınızda çocuklar gıdaya erişemiyor, mimarı olduğunuz ekonomik krizde çocuk işçiliği artıyor. Bu yıl 85 çocuk işçi iş cinayetlerinde öldü, son iki yılda MESEM'de ucuz işçi olarak çalışan 17 çocuk hayatını kaybetti. Okul çağında çalışmak zorunda kalan çocuklar eğitimden ve hayattan koparılıyor. Bu ölümleri protesto eden gençler tutuklandı, sorumlu olan Millî Eğitim Bakanı hâlâ görevinde.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranı sadece yüzde 36, kadınların yüzde 40'ı kayıt dışı ve sosyal güvencesiz çalışıyor. Dilovası'nda bir fabrikada güvencesiz çalıştırılan kadın ve çocuklar İŞKUR binasının 50 metre yanındaki fabrikada öldüler. Hem kadınların hayatı hem de kadın emeği yok sayılıyor. Adı "aile" olan Bakanlığın 2026 yılı bütçesinin yüzde 1,26'sı kadının güçlenmesine ayrılmış, her yıl kadının güçlenmesi için ayrılan pay düşüyor. Gençler umutsuz, işsiz, yuva kuramıyor; evlenen de çocuk yapmıyor. Doğum oranı yüzde 1,48'e düşmüş, artık bu durum sizi de rahatsız etti "Aile Yılı" ilan ettiniz. Siz bu ülkenin geleceğini de yok ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bütçede bu ülkenin vatandaşından daha fazla faiz lobisinin söz hakkı var. Vergiyi yoksula yüklediniz, vatandaş vergiye çalışıyor, vergilerimiz de faize.

Değerli milletvekilleri, üzerinde söz aldığım 2026 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi; hazine garantili imkânlar, dış borcun ikraz limiti, borç üstlenim taahhütleri ve borçlanmaya ilişkin işlemlerle ilgilidir. Bu, ülkenin geleceğini doğrudan ilgilendiren çok önemli bir tercihtir. Hazine garantileri ve borçlanma araçları doğru ve şeffaf kullanılmıyor. Aynı tablo dış borçlanma ve borç üstlenim taahhütlerinde de görülmektedir. Bunlar bütçe disiplini zedelemektedir.

Bu çerçevede kur korumalı mevduata değinmek istiyorum. Resmî verilere göre 2022-2025 döneminde KKM'nin kamuya maliyeti 1 trilyon 470 milyar Türk lirası, bugünkü kurla 62 milyar doları aşmıştır. Birileri zengin oldu, bedelini vatandaşı ödedi. (CHP sıralarından alkışlar)

Kamu-özel iş birliği projeleri için 2017-2025 yılları arasında firmalara 581,7 milyar Türk lirası ödeme yapılmıştır, önümüzdeki yıl bütçeden 238 milyar Türk lirası daha ayrılması öngörülmektedir. Tamamı döviz üzerinden verilen bu garantiler özel sektör için kazanç, kamu için ise kalıcı bir mali yük oluşturmuştur. Bu yükün sorumluluğu da vergiler ve zamlarla halkın sırtına bindirilmiştir ama yandaş şirketlere milyarlarca lira dağıttınız ve dağıtacaksınız. Bu halkın 5'li çete kadar değeri yok mu? Tüm bunlar yapılırken adaleti yok saydınız, kalkınmayı yanlış anladınız; fakirden alıp zengine vermeyi adalet, kendinizi zenginleştirmeyi de kalkınma sandınız.

Değerli milletvekilleri, 31 Martta sandıkta kaybedenler 19 Mart yargı darbesiyle siyaseti dizayn ediyor. Tahammülsüz bir iktidarsınız. Temel hak ve hürriyetler bakımından geriye giden, en ufak muhalif sese tahammül edemeyen bir sistemde adil bir bütçeden bahsedemeyiz. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, hukukun üstünlüğü, Anayasa ve AİHM kararlarının yok sayıldığı bir sistemde bütçe hakkı gibi adalet de yok sayılıyor. Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu başta olmak üzere, birçok belediye başkanımız gizli tanık mı yoksa gizli tanidik mı demeliyiz, onların iddiaları yüzünden aylardır tutuklu. (CHP sıralarından alkışlar)

Sandık iradesi gasbedildiği için demokratik protesto hakkını kullanan gençleri, "tweet" atan vatandaşları, konuşan, yazan gazetecileri tutukladınız. Partimizi kayyumla tehdit ettiniz, belediyelere ve muhalif kanallara kayyum atadınız. Tüm bunlar yaşanırken borsa ve piyasalar yerle bir oldu; adaleti yıkarken zaten kötü olan ekonomiyi de enkaza çevirdiniz. Hukuk devleti ilkesini, adil yargılanma hakkını, lekelenmeme hakkını, masumiyet karinesini ve kuvvetler ayrılığı ilkesini hiçe saydınız. Antalya Büyükşehir Belediye Başkanımız Muhittin Böcek, Beylikdüzü Belediye Başkanımız Murat Çalık; hasta belediye başkanlarımız, halâ tutuklu yargılıyorsunuz, süreci işkenceye dönüştürüyorsunuz. Muhittin Böcek'in kullandığı ilaç sayısı daha da arttı, sağlık sorunları daha da arttı. Tutukluluk bir tedbir olmaktan çıktı, cezanın kendisine dönüştü. Anladık, adaletiniz yok ama vicdanınız da yok. (CHP sıralarından alkışlar) Kaçma şüphesi olmayanlar tutuklu, ilk fırsatta kaçacaklar ise dışarıda yargı kolları olmuş. Bütçesi faize ve yandaşa çalışan iktidarın hukuku da ancak böyle olur. Dayattığınız başkanlık sistemiyle birlikte tüm kurumları daha da çökerttiniz.

Değerli milletvekilleri, yargıdan ekonomiye, eğitimden sağlığa, tarımdan sanayiye sistem çökmüş, çöken sistemde bu bütçeden ne çıkar; çıksa, çıksa yandaşlara ve faize pay çıkar. Bu bütçede emekli yok, asgari ücretli yok, emekçi yok, üniversiteli gençler yok, kadınlar yok, çocuklar yok, atanamayan öğretmen yok, barınma sorunu yok, Antalya'daki üretici yok, turizm işçisi yok. Sabah zamlı uyanan, akşam eksilerek yatan milyonlarca insanız. İçinde halkın olmadığı bu bütçeyi reddediyoruz, bir avuç yandaş için hazırlanan bu bütçeyi reddediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu düzen değişecek, ilk seçimde değişecek. Demokrasi, adalet, insanca yaşam Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında olacak.

Biz buradayız; bu düzen değişecek, emeğin hakkı verilsin diye insan onuruna yakışır bir yaşam için buradayız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Şahin Tin.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞAHİN TİN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz 11'inci madde, hazine garantili imkânları, dış finansman ikraz limitlerini, üstlenim taahhütlerini ve finansmana ilişkin usulleri düzenliyor. Bu başlıkların her biri bir iradenin, bir vizyonun ve bir hedefin yansımasıdır. Bu madde Türkiye'nin üretime, yatırıma ve ihracata dayalı kalkınma azmimizin açık ve kararlı bir ifadesidir.

Küresel ekonomide belirsizliklerin arttığı bir dönemden geçiyoruz; finansmana erişimin kolaylaştığı, ticaret dengelerinin yeniden şekillendiği bu süreçte ülkeler arasındaki farkı ortaya koyan temel unsur kaynaklarını nasıl yönettikleridir. Güçlü ülkeler finansman imkânlarını üretimi büyütmek, yatırımı artırmak ve ihracatı güçlendirmek için kullanırlar; Türkiye olarak biz de tam olarak bunu yapıyoruz. İstihdamı Koruma Programı'yla KOBİ'lerimize aylık çalışan başına 2.500 lira destek veriyoruz, 2026 yılında büyük ölçekli işletmeleri de kapsayacak şekilde bu desteği 3.500 liraya yükseltiyoruz. Böylelikle 420 bin istihdamı koruyor ve yaklaşık 22 bin ilave istihdamın yolunu açıyoruz.

Bu arada, Merkez Bankası aracılığıyla da ihracatçımıza verilen döviz dönüşüm desteğini yüzde 2'den yüzde 3 oranına çıkardık ve süresini de uzattık.

Kaynaklarımızı üretim ve kalkınma odaklı değerlendiriyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da özellikle ifade ettiği gibi, bizim ekonomi politikamızın merkezinde insanımız, üretimimiz ve bağımsız kalkınma hedefimiz vardır.

CAVİT ARI (Antalya) - Dokumacılar ne durumda Şahin Bey? Denizli'de hepsi "Perişanınız." diyor Şahin Bey. Denizlili dokumacılar ne âlemde?

ŞAHİN TİN (Devamla) - İzlediğimiz ekonomi politikası sanayiciyi destekleyen, yatırımcıya güven veren ve ihracatı belirleyici bir hedef olarak gören bir anlayış sunuyor. Hazine garantili mekanizmalar günün koşullarına kolaylık sunma ve fayda sağlamanın yanı sıra esasen öncelikli sektörleri güçlendirmeye ve Türkiye'nin yarınlarını sağlam temeller üzerine inşa etmeye yönelik çözümler sunuyor.

Sanayi ve ticaret politikalarımızda yerli ve millî üretimi güçlendiren, teknolojiyi önceleyen ve ihracatla büyüyen bir yapıyı esas alıyoruz. Savunma sanayisi başta olmak üzere kritik alanlarda üretim kapasitemizi her geçen gün daha da artırıyor, Türkiye'yi tasarlayan, üreten ve ihraç eden bir ülke konumuna güçlü bir şekilde taşıyoruz.

Ticarette hedefimiz, ihracatı güçlendiren, finansmana erişimi kolaylaştıran ve küresel rekabet gücümüzü artıran dengeli bir yapıyı kalıcı hâle getirmektir. Bizim anlayışımızda ticaret, üretimin yatırıma, yatırımın istihdama, istihdamın refaha dönüştüğü güçlü bir kalkınma zinciridir; bu bütçe ise bu zincirin ana omurgasıdır.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye, ihracatı 270 milyar doları aşan, sanayisi küresel dalgalanmalara rağmen gücünü koruyan bir ülkedir. Bu başarı üretime öncelik sunan, yatırımcıya güven veren ve ihracatı öncelikli hedef olarak konumlandıran bir yaklaşımın doğal bir neticesidir.

Denizli'miz ise bu başarının sahadaki en somut örneklerinden biridir. Denizli olarak nüfusumuza oranla bakıldığında Türkiye'nin en yüksek ihracat yapan illerinden biriyiz. Denizli'miz, tekstil başta olmak üzere makine, kablo, doğal taş ve tarıma dayalı sanayi ürünleriyle yaklaşık 4 milyar dolarlık ihracatı 180'den fazla ülkeye ulaştırıyor. KOBİ ağırlıklı sanayi yapısı, organize sanayi bölgelerinde sağlanan güçlü istihdam, artan enerji ve teknoloji yatırımları sayesinde şerhimiz farkını ortaya koymayı başarmıştır. Müteşebbis ruha sahip çalışkan insanımızın gayreti ve Hükümetimizin sağladığı güçlü desteklerle Denizli'miz üreten, rekabet eden ve ihracatla büyüyen bir şehir konumuna yükseldi. Denizli'mizin gelişimine, güçlenmesine, kalkınmasına ve büyümesine katkı sunan herkese şükranlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, hazine destekli finansman imkânları sanayicimizin önünü açan, yatırım sürecini hızlandıran ve üretim kapasitesini kalıcı şekilde büyüten güçlü bir destek mekanizmasıdır. Biz, bu bütçeye bir yol haritası, bir vizyon belgesi olarak bakıyoruz; şehirlerimizin potansiyeli, sanayicimizin ufku, çiftçimizin emeği, kadınlarımızın ve gençlerimizin geleceği olarak değerlendiriyoruz. Finansman politikamızın temel gayesini ise kalkınma hedefimize geçici çözümler değil güçlü, kalıcı ve sürdürülebilir adımlarla ilerlemek olarak görüyoruz. AK PARTİ olarak kaynaklarını üretime yönlendiren, yatırımı büyüten ve kalkınmayı kalıcı hâle getiren bir anlayışla yolumuza devam ettiğimiz özellikle altını çizmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, güçlü bütçe güçlü ekonomi demektir, güçlü ekonomiyse güçlü Türkiye demektir. Bu bütçe üretilmiştir, yatırımdır, alın teridir, birliğimizin, beraberliğimizin ve dayanışmamızın en net ifadesidir, Türkiye Yüzyılı'na kararlılıkla yürüyüşümüzün en güçlü adımıdır.

Bu bütçe döneminde emeği geçen tüm Meclis çalışanlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, bütçemizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, emeği geçenlere şükranlarımı sunuyor, aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Yozgat Milletvekili Sayın İbrahim Ethem Sedef.

Sizin şahısları adına da sözünüz var; dolayısıyla, sürenizi on beş dakika yapıyoruz.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen ve sosyal medya aracılığıyla takip eden aziz Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hazırlanan bütçenin ülkemizin her köşesindeki yatırım ihtiyaçlarını dengeleyerek adil bir kalkınmayı destekleyeceğine olan güvencimiz tamdır. İç ve dış ekonomi dengelerinin hassaslaştığı, küresel risklerin arttığı bir dönemde borçlanma politikalarının şeffaf, ölçülü ve sürdürülebilir olması devlet maliyesinin istikrarı açısından büyük önem taşımaktadır. Hazine garantileri ve ikraz yani borçlanma limitleri devletin ekonomik gücünü temsil eden kritik araçlardır. Bu araçların sıkı bir mali disiplin, şeffaflık ve hesap verilebilirlik içinde kullanılmasının zorunlu olduğuna inanıyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak da yaklaşımımız, devletimizin üretim ile faiz kıskacında olmadan, güçlü bütçe disipliniyle, dışa bağımlılıkla değil kendi kaynaklarını güçlendirerek yol alması noktasındadır. Devletin borçlanması ihtiyaçla sınırlı olmalı, milletin yükü artırılmadan üretim ve istihdama katkı sağlayacak alanlara yönlendirilmelidir. Bu kapsamda yapılan düzenlemelerin Türkiye'nin mali egemenliğini güçlendirecek bir çerçevede uygulanması önceliğimizdir.

Değerli milletvekilleri, terör, başta yaşam hakkı olmak üzere demokrasi, kalkınma ve ekonomi düşmanıdır. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu günden bu yana karşı karşıya kaldığı en büyük tehditlerden biri olan terörle mücadelesini bugün tarihî bir eşiğe taşımıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler "terörsüz Türkiye" hedefini bir siyasi tercih değil, millî bir hamle olarak görüyoruz. Yıllar boyunca ocaklar söndü, anneler ağladı, nice yiğit evlatlar şehadet şerbetini içti. Bugün geline nokta da güvenlik güçlerimizin kararlı mücadelesi, devlet aklının tavizsiz duruşu ve Cumhuriyet'in güçlü iradesi ortadadır. "Terörsüz Türkiye" süreci, devletin kudretinin, mücadelenin ve iradenin adıdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak altını özellikle çiziyoruz; bu süreç ne pazarlıktır ne müzakeredir, bu süreç terörün sonlandırılması sürecidir. Terörsüz bir Türkiye sadece güvenli bir ülke değil, aynı zamanda güçlü bir ekonomi, huzurlu bir toplum ve geleceğe güvenle bakan bir gençlik demektir. Yozgat'ta, Hakkâri'de, Edirne'de ve Ardahan'da yaşayan her vatandaşımızın ortak talebi korkusuzca yaşamak, evlatlarını bu ülkenin geleceği için güvenle büyütmektir. Bu vesileyle, vatan uğruna can veren aziz şehitlerimizi rahmetle, kahraman gazilerimizi minnetle anıyor, terörle mücadelede kararlılıkla görev yapan tüm güvenlik güçlerimize ve şehit ailelerimize de şükranlarımı sunuyorum. Milliyetçi Hareket Partisi dün olduğu gibi bugün de devletin yanında, milletin emrindedir. Terör bitecek, inşallah Türkiye kazanacaktır diyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde hemşehrilerimizin bizlerden beklentilerini sizlere aktarmak istiyorum. Seçim bölgem Yozgat tarımda, hayvancılıkta, jeotermalde ve ulaşım koridorlarında stratejik bir kavşaktır. Bu potansiyelin hayata geçirilebilmesi için kamu yatırımlarının kararlılıkla sürdürülmesi şarttır. Devletin borçlanma imkânları kullanılırken Anadolu'nun üretim merkezleri olan illerimizin de mutlaka gözetilmesi gerekmektedir. Yozgat'ımızda üretimi artıracak her yatırım milletimizin geleceğine yapılan bir katkıdır. Bu kapsamda, Sarıkaya ilçemizde bulunan Yahyasaray Barajı'ndan yıllardır açık kanallar üzerinden vahşi sulama yöntemiyle sulanan alanların artık kapalı sistem sulamaya geçirilmesi de elzemdir. Susuzluk ve kuraklığın fazlasıyla hissedildiği günümüzde bu barajdan yaklaşık 15 köyümüzün arazisi faydalanmaktadır. Yine, Gelingüllü, Paşaköy sulama yenileme ve Sorgun içme suyu tesisi projelere hazır ve programa alınmayı beklemektedir. Hem su israfını önlemek hem de verimliliği artırmak için bu projelerin gerekli çalışmaları tamamlanarak 2026 Yatırım Programı'na alınması büyük önem taşımaktadır. Çiftçimizin emeğini, toprağımızın bereketini ve su kaynaklarımızın sürdürülebilirliğini önceleyen bu adımın süratle hayata geçirilmesini yüce Meclisimizin dikkatine sunmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yozgat, Orta Anadolu'nun kalbinde yer alan, tarımı, hayvancılığı, sanayisi ve hızla gelişen hizmet sektörüyle Anadolu'nun yükselmeye aday şehirlerinden biridir. Bu potansiyelin daha verimli şekilde değerlendirilmesi

ve ilimizin ülke ekonomisine katkısının artırılması için ulaşım altyapısının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, dört önemli konuyu Gazi Meclisimizde gündeme taşımak istiyorum.

Birincisi, Yozgat çevre yolu meselesidir. Şehir merkezinden geçen yoğun trafik hem vatandaşlarımızın can güvenliğini hem de şehir içi ulaşım düzenini olumsuz etkilemektedir. Yıllardır gündemde olan çevre yolunun yapımı, artık ertelenmemesi gereken bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Bu yatırımın 2026 yılı programında yer alması Yozgat'ın şehircilik vizyonu açısından da son derece önemlidir.

İkincisi, Atatürk Yolu'nun bölünmüş yol hâline getirilmesi konusudur. Söz konusu güzergâh hem bölgeler arası ulaşımında hem Yozgat-Boğazlıyan-Kayseri arası trafiğinde büyük bir işlev görmektedir. Bahse konu yol, genişletilmiş yol olarak planlanmaktadır ancak bu çalışma şehirde beklentileri karşılamamaktadır. Yolu bölünmüş duble yol olarak programa alınması trafik güvenliği ve ulaşım konforu açısından acil bir gerekliliktir.

Aynı zamanda, Yozgat Bozok Üniversitesi, şehrimizin bilim, eğitim ve gençlik merkezi olarak hızla büyümekte ve gelişmektedir ancak Atatürk Yolu bağlantısının kampüs alanını ortadan ikiye bölmesi, üniversitenin bütünlüğünü bozmakta, öğrencilerimizin, akademik personelin ve çalışanların günlük yaşamında ciddi güvenlik ve ulaşım problemlerine yol açmaktadır. Bu durum, üniversite içinde yaya hareketliliğini zorlaştırdığı gibi bilimsel ve sosyal kampüs bütünlüğünü de olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, Atatürk Yolu'nun üniversite kampüsünün dış çevresinden geçirilmesi yönünde bir çalışma yapılması elzem hâle gelmiştir. Bu düzenleme, hem güvenliği artıracak hem de Bozok Üniversitemizin modern, tek parça, bütünlük bir kampüs yapısına kavuşmasını sağlayacaktır.

Üçüncüsü ise Yozgat Havalimanı ile Eymir beldemiz arasındaki yolun yatırım programına alınması talebidir. Havalimanının faaliyete geçmesiyle birlikte bu güzergâhın modernize edilmesi, hem yolcu taşımacılığı hem de bölge köylerinin ekonomik hareketliliği açısından büyük katkı sağlayacaktır.

Dördüncü konu ise Saraykent ile Kadışehri ilçelerini birbirine bağlayan kara yoludur ve uzun yıllardır vatandaşlarımızın en çok şikâyet ettiği ulaşım hatlarından biridir. Mevcut yolun darlığı, standart dışı kesimleri ve özellikle tehlikeli virajları hemşehrilerimiz için ciddi güvenlik riski oluşturmaktadır. Söz konusu olan yolun yenilenmesi; bölgenin ekonomik hareketliliğini artıracak, sağlık, eğitim ve kamu hizmetlerine erişimi kolaylaştıracak, aynı zamanda çevre köylerimizin ulaşımını da güvenli hâle getirecektir.

Yine, Sorgun, Sarıkaya ilçelerimizin çevre yolları, ayrıca Sorgun ilçemiz ve Aydıncık ilçe yolunun 37'nci kilometresinde bulunan Şebek Geçidi'ne planlanan tünel çalışmalarını da bölge insanımız büyük bir umutla beklemektedir ve bunu da Gazi Meclisimizin bilgisine sunuyorum. Bizler Milliyetçi Hareket Partisi olarak milletimizin her karış toprağında olduğu gibi Yozgat'ta da üretimi, istihdamı ve ulaşılabilirliği artıracak her adımın destekçisiyiz. Bu taleplerin sadece bir ile değil bölgesel kalkınma dengesi açısından da Türkiye'nin geleceğine hizmet edeceğine inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, Yozgat merkez ve ilçelerimize bağlı çok sayıda köyümüzde hâlâ mobil hat çekim problemleri yaşanmakta. Birçok köyümüzde ise internet erişimi tamamen bulunmamaktadır. 2025 Türkiye'sinde özellikle kırsalda yaşayan vatandaşlarımızın iletişimden mahrum olması kabul edilir bir durum değildir. "Güçlü devlet, güçlü millet" anlayışımızın gereği olarak bu altyapı eksikliklerinin bir an önce tamamlanması, operatör firmaların üzerine düşeni yapması ve ilgili bakanlıklarımızın da gerekli koordinasyonu sağlaması zaruridir.

Yozgat Şehir Hastanemiz bölge halkımıza modern imkânlarla hizmet vermek amacıyla kurulmuş önemli bir sağlık merkezidir. Türkiye'de bir ilk olmasıyla bizim için çok değerli ve önemlidir. Bu türden devasa bir yatırım için de şehrim adına teşekkür etmek istiyorum. Hastanemiz her geçen gün kendini geliştirmektedir ancak bugün yeterli kapasite ve malzeme olmasına rağmen onkoloji ve radyasyon onkolojisi, endokrin, nefroloji, çocuk yenidoğan ve çocuk kardiyoloji gibi hayati branşlarda ciddi doktor eksiklikleri bulunmaktadır. Bu eksiklikler hemşehrilerimizin tedavi süreçlerini geciktirmekte, çocuklarımızdan yaşlılarımıza kadar geniş bir kesimin sağlık hizmetine erişimini zorlaştırmaktadır. Yozgatlı vatandaşlarımızın çevre illere sevk edilmek zorunda kalması hem ailelere maddi külfet getirmekte hem de sağlık hizmetlerinde aksamalara sebep olmaktadır. Sağlık ertelenemez ve ötelenemez bir ihtiyaçtır. Bu nedenle, eksik branş hekimlerinin ivedilikle Yozgat Şehir Hastanesine atanmasını, Sağlık Bakanlığımızın Yozgat'a yönelik kadro tahsislerini hızlandırmasını Yozgatlı hemşehrilerimiz adına talep ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 500 Bin Sosyal Konut Projesi milletimizin barınma ihtiyacına çözüm üretmek adına son derece önemli ve değerli bir adımdır ancak Yozgat ilimiz açısından kontenjanın mevcut hâli vatandaşlarımızın yoğun talebini karşılamaktan biraz uzak kalmaktadır. Yozgat ilimize ayrılan sosyal konut kontenjanının artırılmasını, ayrıca proje kapsamında planlama yapılamayan ilçe ve beldelerimizin de bu çalışmaya mutlaka dâhil edilmesini talep ediyoruz. Yozgat'ın nüfus yapısı, göç verme riski ve sosyal konut ihtiyacı dikkate alındığında ilin tamamını kapsayan adil ve genişletilmiş bir planlamanın yapılması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca kayıt için istenen peşinat oranları da dar gelirli vatandaşlarımızın bütçeleri gözetilerek tekrar gözden geçirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, diğer bir konu ise Yozgat ilimize bağlı Oluközü, Umutlu, Uzunlu, Özükkavak, Yenipazar, Sırçalı, Yamaçlı, Konuklar, Ovakent, Halıköy, Araplı, Gülşehri ve Yeniyer beldelerimiz uzun süredir doğal gaz talebini dile getirmektedir. Bu beldelerimizin her biri ekonomik yapısı ve sosyal ihtiyaçları itibarıyla doğal gaz altyapısını hak eden yerleşim yerleridir. Vatandaşlarımız özellikle kış aylarında yüksek maliyetli ısınma yöntemleri nedeniyle ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Doğal gazın bu beldelere ulaştırılması hem yaşam kalitesini artıracak hem de çevre açısından daha temiz ve modern bir ısınma imkânı sağlayacaktır. Söz konusu beldelerimizin doğal gaz şebekesine dâhil edilmesi Yozgatlı hemşehrilerimizin talepleri arasındadır.

Değerli milletvekilleri, tarımın omuzlarında yükselen Yozgat'ımızda alın teriyle toprağı yoğuran çiftçilerimiz 2026 yılında temel destek ödemelerinin ne zaman yapılacağını hâlâ bilmemektedir. Mazottan gübreye, yemden ilaca kadar her geçen gün artan maliyetlerin altında ezilen Yozgatlı çiftçilerimiz belirsizlik içinde bırakılmamalı, desteklerin ödeme takvimi ivedilikle açıklanmalı ve mümkünse ödemeler öne çekilmelidir diyorum.

2026 bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ikinci söz, Mardin Milletvekili Sayın Faruk Kılıç.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FARUK KILIÇ (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla, hürmetle selamlıyorum. Bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii, benden önceki hatipler konuşmalarını hep kardeşlik üzerine kurdular, bende bugün kardeşlik üzerine konuşmak istiyorum. Bugün burada toprakların en derin ve en güçlü bağlarından biri olan kardeşlik bağı üzerine konuşmak istiyorum.

Tabii, bu kardeşlik öyle bir kardeşlik ki bir günün, bir yılın, bir dönemin ürünü değil, bin yıllık bir birlikteliğin içinden süzülerek gelen bir kader ortaklığıdır. Bu topraklar Türk'üyle Kürt'üyle Arap'ıyla ve diğer bütün unsurlarıyla Malazgirt'ten Çanakkale'ye, Kurtuluş Savaşı'ndan günümüze kadar ortak mücadeleyle hepimize vatan olmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle, biz Nureddin Zengi'nin, Kılıçarslan'ın, elbette ki Salâhaddin Eyyubî'nin şanlı ordusundaki neferlerin torunlarıyız. Alparslan'ın ordusunda Malazgirt'te hep birlikte vardık. Salâhaddin Eyyubî'nin sancağı altında Kudüs'ü hep birlikte fethettik.

CAVİT ARI (Antalya) - Son dönemde yok muydunuz Sayın Vekilim, Kurtuluş Savaşı döneminde yok muydunuz?

FARUK KILIÇ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidara geldiğinde cumhuriyet döneminde yapılan hatalar, yanlış uygulamalar ve sonraki yıllarda sorunu sadece güvenlik eksenine hapseden yaklaşımlar nedeniyle kangren hâline gelmiş, ülkemize çok ağır bedeller ödetmiş bir meseleyle karşı karşıya kalmıştır. Bu sorun, AK PARTİ'nin icat ettiği bir sorun değil; tam tersine, milletin kucağında bulunduğu ve çözmek için büyük bir siyasi risk aldığı bir mirastır.

CAVİT ARI (Antalya) - Kurtuluş Savaşı dönemini reddediyorsun Sayın Vekilim.

FARUK KILIÇ (Devamla) - Güçlü irade, sorunları inkâr etmek yerine ancak bu sorunları çözmek için gereken adımların atılmasıyla olur. Bu güçlü iradeyi ortaya koyan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye, DEM PARTİ Eş Başkanlarına, tüm siyasi partilerimize ve emeği geçen herkese bölge milletvekili olarak bir kez daha teşekkür ediyorum. Unutmamak gerekir ki gerçek birliktelikler susarak değil, adaletle, empatiyle ve karşılıklı saygıyla kurulur. Bizler biliyoruz ki bu topraklarda sorunlarımızı silahla, öfkeyle ve ayrıştırmayla değil, konuşarak, anlayarak çözebiliriz. Kürt'ün geleceği Türk'ün umudundan ayrı olmadığı gibi Türk'ün geleceği de Kürt'ün umudundan ayrı değildir.

Değerli milletvekilleri, Yüce Allah insanı en güzel şekilde yaratmış ve onu farklı özelliklerle donatmıştır; dilimiz, ırkımız, rengimiz bizim tercihlerimiz değil, Allah'ın birer ayetidir. Peygamber Efendimiz Veda Hutbesi'nde Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap olana; beyazın siyaha, siyahın da beyaza üstünlüğünün olmadığını açıkça ifade etmiştir. Bu çerçevede bize düşen görev, farklılıklarımızı bir ayrışma sebebi değil, bir zenginlik olarak görmektir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin yakın tarihindeki en önemli ve en hassas konularından biri olan ve yaklaşık elli yıldır akan kardeş kanının durması için başlatılan millî dayanışma, kardeşlik ve demokrasi sürecinin içindeyiz. Bugün artık yeni bir dönemin kapısı aralanıyor, bu kapının anahtarı bu yüce Meclisin elindedir. İnaniyorum ki bu Meclis elli yıllık bir çatışmayı ve huzursuzluğu sona erdirmeye sorumluluğunu ve iradesini ortaya koyuyor ve ortaya koyacaktır. Bu süreç, yalnızca siyasi bir girişim değil, aynı zamanda toplumsal barışı, birlikte yaşama iradesini, demokratik olgunluğu ve ekonomi başta olmak üzere bölgenin her alanda kalkınmasını ilgilendiren çok boyutlu bir süreçtir. Elbette süreçte çeşitli eksiklikler, hatalar ve güven sorunları yaşanacaktır ancak şunu unutmamak gerekir ki bu tür süreçler doğası gereği zorludur ve sabır gerektirir. Bugün tüm siyasi partilere düşen sorumluluk geçmişte yaşanan acılardan siyasi çıkarlar devşirmek değil, bu acıların bir daha yaşanmaması için ortak bir irade ortaya koymaktır. Bu sorunların çözülmesiyle beraber bölgede uzun yıllardır bastırılan potansiyel ortaya çıkacak, bölgesel kalkınma hız kazanacak, bölge de üretimin, istihdamın ve refahın merkezi hâline gelecektir. Bu toprakların gençleri silaha değil, bilgiye; göçe değil, kendi memleketinde geleceğine yönelecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, DEM PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi soru ve cevap işlemine geçiyoruz.

İlk soru, Sayın Kordu...

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkürler Başkan.

19-26 Aralık 1978'de Maraş'ta yaşananlar yalnızca bir katliam değil, cezasızlık ve inkâr politikalarının sürekliliğini gösteren ağır bir insanlık suçudur. Günlerce süren saldırılarda yüzlerce insan katledildi, evler yakıldı, bir halk hedef alındı; hâlâ tanıklar konuşmakta zorlanıyor. Bu karanlıkla yüzleşmek adalet ve barış için vazgeçilmez bir şarttır. Katliamla ilgili arşivler neden saklanıyor ve katledilenlerin mezarları neden açıklanmıyor?

19-20 Aralık 2000'de "hayata dönüş" adı altında yürütülen operasyon cezaevi tarihine ağır bir devlet şiddeti olarak geçti. İnsan onuruna aykırı koşullara itiraz eden mahpuslara silahlar, yanıcı maddeler ve gazlarla müdahale edildi, onlarca siyasi mahpus yaşamını yitirdi. Aradan geçen yıllara rağmen her iki katliamın gerçek sorumluları ortaya çıkarılmadı, adalet işletilmedi. Bu operasyonu planlayan ve talimat verenler ne zaman yargılanacak? Gerçekler açığa çıkana, adalet sağlanana kadar mücadelemiz devam edecek.

Tüm canları saygıyla sevgiyle anıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya, buyurun.

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Bakan, 2024 ve 2025 bütçelerimizin yarısından fazlasını sosyal yardımlara ayırmanıza rağmen yardım alan hane sayısının rekor kırması yoksulluğu bitirmek yerine onu sürdürülebilir kıldığının somut bir itirafı değil midir? Vatandaş istihdamla güçlendirmek yerine devlete muhtaç bırakmak bilinçli bir siyasi tercih midir? Enflasyon karşısında eriyen yardımlarla övünürken yoksulluktan kalıcı çıkışın anahtarı olan kadının güçlendirilmesi gibi bir programa 2026 teklifinde neden sadece yüzde 1,27 pay ayırdınız? Ayrıca, 2027 tahminlerinde sosyal yardımlaşma payının aniden yüzde 71,1'e fırlamasını nasıl açıklıyorsunuz? Bu devasa artış derinleşen yapısal yoksulluğun kabulü müdür yoksa yaklaşan seçimler öncesi planlanan siyasi bir bütçe hazırlığı mıdır?

BAŞKAN - Sayın Erdoğan Sarıtaş...

SABAHAT ERDOĞAN SARIŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Erkek şiddetine ilişkin tedbir kararlarında "Cihaz yok." gerekçesiyle takılamayan elektronik kelepçe uygulamasına ilişkin Bakanlığınızın tespit ettiği altyapı eksiklikleri nelerdir? 2025 yılı itibarıyla kaç ilde bu sistem aktif biçimde kullanılmaktadır? Yine, 2025

yılının "Aile Yılı" ilan edilmesinin gerekçesi olarak gösterilen düşük doğum oranlarının çözümü için kadınları çocuk doğurmaya teşvik eden politikalar yerine kadınların ekonomik bağımsızlığını güçlendirecek politikalar neden önceliklendirilmemektedir Sayın Bakan?

BAŞKAN - Sayın Bartin...

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 2025 yılını "Aile Yılı" ilan ettiniz ve bu kapsamda Ailenin Korunması Programı'na 21,8 milyar TL ayırırken kadının güçlendirilmesi için sadece 7,9 milyar TL bütçe ayırdınız. Yaptığınız açıklamalarda doğum oranlarının düşmesini "Askere gidecek genç bulamayacağız." diyerek bir güvenlik meselesine indirgediniz. Oysa son bir yılda 850 bin kadın ailevi nedenlerle iş gücünden çekilmek zorunda kaldı. Kadınları sadece doğuran ve bakan bir özne olarak gören bu bütçe tercihiyle kadın yoksulluğunu derinleştirdiğinizin ve kadınları şiddet dolu evlere hapsettiğinizin farkında mısınız?

BAŞKAN - Sayın Demir...

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ağrı ili genel işsizliğin, kadın işsizliğinin ve yoksulluğun en ağır hissedildiği iller arasındadır. Ağrılı kadınların ev içi emeği görünmez kılınmakta, istihdamın dışına itilmektedir. Bu kapsamda, Ağrı'da kaç kadın sosyal yardım ve desteklerden faydalanmaktadır? Kadınlara sunulan sosyal yardımlar yoksulluğu ortadan kaldırmak için mi vardır, yoksa kadınları işsizliğe, güvencesizliğe iten sadaka rejimini sürdürmek için mi? Ağrı'da son beş yılda kadın işsizliği artmış mıdır, azalmış mıdır? Ağrı'daki kadın işsizliği ve kadın yoksulluğu Türkiye ortalamasına göre hangi düzeydedir? Ağrı'da kadın istihdamını artırmaya yönelik bir planınız var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Meriç...

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, Elâzığ depreminde, Kastamonu sel felaketinde, bazı yangınlarda afetzedelere eşya yardımı yapıldı. 6 Şubat depreminde de dönemin İçişleri Bakanı "Ağır hasarlı binalara girmek yasaktır; hem AFAD hem de Aile Bakanlığımız eşya yardımı yapacaktır." dedi. Depremzede vatandaş devletin sözüne güvendi ama bu sağlam eşyalar ya hırsızlarca yağmalandı ya da yıkım şirketleri tarafından el konuldu. O süreçte, eşya yardımı için zarar tespit komisyonları kurulup tutanaklar tutuldu ancak üç yıldır eşya yardımı alan tek depremzede yok. Deprem konutu teslim edilen ancak eşyası olmadığı için evine geçemeyen binlerce insan var. Sayın Bakan, iktidar olarak eşya yardımı sözünü tutacak mısınız, tutmayacak mısınız? Depremzede neden umutlandırdınız?

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi Komisyona söz veriyorum.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

BAŞKAN - Peki.

Buyurun Sayın Bakan.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, sorulara mümkün mertebe cevap vermeye çalışacağım.

Kadının güçlendirilmesiyle ilgili bütçenin 1,5 olduğunu doğru bulmuyorum çünkü bu bütçe iddia edildiği gibi kadınları koruyan bir bütçedir. Sadece Bakanlığımızın bütçesinde 2026 yılında kadınlar için ayrılan tutar 287 milyar 36 milyon liradır. Bu rakam Bakanlığımızın bütçesinin yüzde 53'üne tekabül ediyor. Evde bakım, SED, koruyucu aile, doğum yardımları, eşi vefat eden, engelli ve 65 yaş üstü kadınlara verilen destek, ADEM ve SODAM Projeleri, genel sağlık sigortaları primleri gibi birçok kalemden kadınların yanında olmaya biz devam ediyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - ADEM'den değil, kadından bahsediyoruz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bakınız, 2022 bütçesinde kadın-erkek eşitliğine duyarlı 39 gösterge bulunuyorken 2026 bütçesinde bu sayıyı 60'a yükselttik. Böylece OECD'nin eşitlik temelli bütçeleme uygulayan 23 ülkesinden biri olduk. Kadına ayrılan bütçede tek bir kalemlle sığdırmak doğru bir yaklaşım değil. Zira, eşitlik temelli bütçelemede aslında pek çok bakanlığın kadınlara yönelik, kadınları güçlendirmeye yönelik de projelerini ele aldığını özellikle ifade etmek isterim. Dolayısıyla kadınları gözetken, önceleyen bu yaklaşımımızı sadece kendi Bakanlığımızın bütçesinde değil, bütün bütçeleri de doğru okuyarak kadınları güçlendirmeye yönelik okumakta fayda olduğunu özellikle ifade ediyorum.

Diğer yandan, Kadını Güçlendirme Eylem Planı'mızla beraber Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'mızla ilgili kadınları güçlendiriyoruz. 2024-2028 yılına ait bir genelgemiz var. Üstelik 8 Martta Dünya Kadınlar Günü'nde Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle Kadını Güçlendirme Belgesi ve Eylem Planı'mızı en üst düzeye taşıdık. Bu kapsamda, özellikle 81 ilimizde, valiliklerimizin koordinasyonunda Kadınları Güçlendirme Koordinasyon Kurulları oluşturduk. Bu kapsamda, özellikle bölgesel hassasiyetleri ele alarak iş gücünde, eğitimde, sosyal hayatta, sağlıkta, sanayide, her alanda kadınları güçlendirmeye yönelik strateji ve eylem planları kapsamında da yürütmeye başladık. Dolayısıyla, burada kadınları gerçekten destekleyen, kadınları gözetken, önceleyen bir yaklaşımımızı da kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz.

Bir diğer soru da sosyal yardımlarla ilgili bir soruydu. Bakın, biz özellikle son yirmi üç yılda sosyal yardım kalemlerimizi 4 kalemden 58'e yükselttik. Bu kapsamda, özellikle, on yedi gün ile yirmi yedi günü bulan bir başvuruyu e-devlet üzerinden birkaç dakika içerisinde her vatandaşımıza ulaşılabilir kıldık. Dolayısıyla, bu sosyal yardımlarla ilgili siz fahiş rakamlar vererek aslında olayı şişiriyorsunuz. Bu rakamlarımızla çok stratejik bir şekilde, tamamen şeffaf bir şekilde kamuoyunu bilgilendiriyoruz. İhtiyaç sahibi olan her vatandaşımızın yanındayız. Zaman zaman tek seferlik yardımlarımız da bu kapsamda ele alınıyor. Afet zamanlarında, acil durum zamanlarında verdiğimiz tek seferlik destekleri de bu kapsamda alıyoruz. Dolayısıyla acil afet durumlarında dahi tek seferlik desteklerle vatandaşımızın yanındayız, onlar da sosyal yardım alan haneler kapsamına girmekte.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sayın Bakan, depremzedelere eşya yardımları ne oldu?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Dolayısıyla, AK PARTİ hükümetleri olarak yirmi üç yıldır vatandaşlarımızın refahını artıracak her türlü politikanın ve projenin öncüsü olduk, sosyal yardımlar da bu alanların başında geliyor. Bakın, sosyal yardımlarda sadece ailelere destek olmuyoruz, sosyal yardımlardan faydalananların yüzde 82'si çalışamayacak

durumda olan, evinde engellisi olan, yaşlısı olan vatandaşlarımızı kapsamaktadır. Çalışabilecek durumda olanları ise İŞKUR'la yürüttüğümüz projeler kapsamında güçlendiriyoruz, hayata kazandırıyoruz. Dolayısıyla, burada ben bu yaklaşımı doğru okumakta fayda görmemizi özellikle ifade etmek istiyorum.

Sosyal yardım sistemimiz dünyada örnek gösterilen bir sistem. Bakın, çok kısa bir sürede e-devlet üzerinden Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'yle çalışmalarımızı veriyeye dayalı, âdeta şeffaf bir şekilde, hızlı ve etkili şekilde sürdürüyoruz. Sosyal yardım sistemimizi vatandaşlarımızın refahını artıracak şekilde güncellemek için çalışmalarımıza devam ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - "Oy vermezseniz keseriz." diyenler var Sayın Bakanım. Daha önce de söyledik, o konuları önleyin.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - On İkinci Kalkınma Planı'nın ortaya koyduğu hedefler doğrultusunda da sosyal yardım sistemimizi köklü bir dönüşüm anlayışıyla ele alıyoruz.

Bakanlarımıza sosyal...

CAVİT ARI (Antalya) - Yaşlı teyzeleri, amcaları korkutuyorlar.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Asla doğru değil Sayın Vekilim.

CAVİT ARI (Antalya) - Var efendim, var.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Asla doğru değil, ben bunu kabul etmiyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayısız... Muhtarlar hizaya çekiliyor.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Depremzedelere verdiğiniz sözler ne oldu, eşya sözleri?

CAVİT ARI (Antalya) - Muhtarlar hizaya çekiliyor, "Köylerdeki sosyal yardımları keseriz." diye tehdit ediliyor.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Varsa böyle bir iddianız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Süre bitti Sayın Bakan.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Sayın Vekilim, varsa böyle bir iddianız, bütçe...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayısız... Bütün seçim dönemlerinde kaymakamlara verilen görev bu; muhtarları çağırıyorlar, tehdit ediyorlar.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Öyle olmadığını biliyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - "Oy vermezseniz yaşlılık aylıklarınız hep kesilecek." deniliyor. Sanki babanızın parasını veriyorsunuz!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Doğru bir yaklaşım değil Sayın Vekilim.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Cevap vermediniz Sayın Bakanım, cevap vermediniz. Depremzedelere eşya yardımları ne oldu? Söz verdiniz.

BAŞKAN - Süre bitti.

Sayın milletvekilleri, 11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

Gelir ve giderlere ilişkin diğer hükümler

MADDE 12- (1) Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik risk kapsamında yapacağı tahsilatın ve Bankanın faaliyet kârlarından Hazineye tekabül eden temettü tutarlarının ve olağanüstü yedek akçelerinin tamamı veya bir kısmını, Bankanın politik risk alacağına mahsup etmeye ve mahsup işlemlerini mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydetmeye Hazine ve Maliye Bakanı, bu işlemlere karşılık gelen tutarları bir yandan bütçeye gelir, diğer yandan da ilgili tertiplere ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanını yetkilidir.

(2) 2006 yılından önce katma bütçeli olan idarelerden 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınanların ilgili mevzuatında belirtilen kurum gelirleri, genel bütçe geliri olarak tahsil edilir.

BAŞKAN - Şimdi, gruplar adına ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya'nın.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 12'nci maddeyle ilgili grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz hafta vuslatının 752'nci yıl dönümüydü. Hazreti Mevlâna "Gönlüm dilime dargın, dilim gönlüme/Gönlüm duygularını anlatamadığı için kızarken dilime/Dilim anlatamayacağı şeyleri düşündüğü için kızıyor gönlüme." demiş. Ben de tam da bugün bu ruh hâliyle huzurlarınızdayım.

Burada günlerdir iktidar kanadından arkadaşların bütçeyi savunurken büyük büyük cümleler kurduğunu ve gerçekten, onları dinlerken şaşkınca dinlediğimizi ifade etmek istiyorum. Burada "Milletin hayır duası bu bütçenin içinde var." diyenleri mi ararsınız; "Bu bütçenin ruhu var." dediğinde "Yaşa, var ol!" cümleleriyle, nidalarıyla karşılananlar mı dersiniz; bu bütçenin sosyal adaleti tahkim ettiğini iddia eden milletvekilleri, onları mı söylersiniz.

Değerli arkadaşlar, en tehlikeli insan -maalesef böyle bu gerçek- makuliyetini kaybeden insandır; en tehlikeli insan, ifrat ve tefrit arasında gezip dolaşan insandır; en tehlikeli insan, siyah ve beyaz olarak dünyayı görüp gri alanları görmemek için özel gayret sarf eden insandır.

Değerli arkadaşlar, bizim sizden bu konuşmaları yaparken elbette muhalefetin diliyle bütçeyi değerlendirin diye bir beklentimiz yok yani "Yirmi üç yıllık iktidarımızda ülkeyi dünya sıralamasına giren enflasyon ve faiz sarmalına getirdik, bıraktık." demenizi tabii ki beklemiyoruz. Ayrıca "Zenginden alıp fakire vermemiz gerekirken kur korumalı mevduat gibi uygulamalarla, 'carry trade' gibi sonuçları olan ekonomik politikalarla maalesef fakirden aldık zengine verdik." demeyeceğinizi de biliyoruz. Ayrıca, millî gelirden sadece yüzde 4 pay alabilen yüzde 50'lik toplumsal kesimleri getirip bıraktığınız uçurumun kenarını, bunu dile getirmenizi de beklemiyoruz. İyi de arkadaşlar, farklı bir dünyada mı yaşıyoruz, farklı bir ülkede mi yaşıyoruz; farklı sokaklarda, farklı pazarda, farklı markette mi dolaşıyoruz? Bütün bu gerçekler ortadayken, içinde bulunduğumuz ekonomik koşullar ortadayken bu kadar büyük cümlelerle bu bütçenin savunulmasının anlamı nedir?

Değerli arkadaşlar, bütçeyi konuşmak demek Türkiye'yi konuşmak demektir, meselelere bütünüyle bakmak demektir ancak bu bütçe toplumun heyecanla değil, sonuçlarını endişeyle beklediği bir bütçedir. Toplumun "Acaba sıkıntılarımızdan kurtulabilecek miyiz, acaba dertlerimizi çözebilecek miyiz?" diye ümitle beklemesi yerine "Biz acaba mevcut durumumuzu daha geriye gitmeden muhafaza edebilir miyiz?" düşüncesiyle maalesef beklediği bir bütçedir.

Bu bütçenin ruhu olduğundan bahsetti arkadaşlar. Değerli arkadaşlar, bütçenin ruhunu ifade eden 5 tane anahtar söylüyorum size: Reel ekonomi, üretim, yatırım, istihdam ve ihracat. Bu 5 tane ana kalem eğer bir bütçenin içinde yoksa, emin olun, o bütçenin ruhu yoktur ve biz günlerden beri bütçeyi konuşurken maalesef bu 5 tane ana damarın hiçbirine atfı yapamadık, hiçbir şekilde bunları konuşamadık. Bu bütçe rakamlarına baktığınızda, sahi, omurgalardan hangisini görebiliyorsunuz?

Asgari ücret toplantıları yapılıyor şu anda. Bu toplantılarda artık biliyorsunuz asgari ücret temel ücrete döndü. Şimdi çalışanların yüzde 50'den fazlası da asgari ücretle maalesef yaşamını geçirmek zorunda. Hani, bazen "Ekonomimiz şu kadar büyüdü, millî gelir bu kadar arttı." gibi açıklamalar yapıyorsunuz ya, bu açıklamalarınızın muhatabı toplumda maksimum yüzde 10'luk kesim; kalan yüzde 90 maalesef endişeyle bütün bu açıklamaları takip ediyor. Bazen insanlar elini cebine atıyor, 17 bin dolar millî geliri olmuş, adam 17 bin lirayla ayın sonunu nasıl geçireceğini bilemiyor. Hâl böyleyken 2025 yılında 2 trilyon 53 milyar lira faiz ödeyeceğiz 31 Aralık itibarıyla. Ayrıca, 2026 yılında -arkadaşlar, lütfen dikkat buyurun, geçen sene de bu konuşmaları yaptık- 2 trilyon 742 milyar lira faiz ödeyeceğiz. Geçen sene biz bu konuşmaları yaparken bu miktar 1 trilyon 953 milyardı, şimdi 2 trilyon 742 milyar. Şimdi faizde yüzde 40 bir artış olduğunda insanlarımızı dönüp de "Ey asgari ücretli, sana yüzde 20 mi verelim, 25 mi verelim; açlık sınırının altında mı kalırsın, üstünde mi kalırsın?" gibi sonuçlarla nasıl olacak da biz bu ekonomide, bu bütçede ruhundan bahsedeceğiz?

Bu bütçenin bağımsızlık bütçesi olduğunu söyleyen arkadaşlar oldu. Bir araştırma yaptım; Türkiye'de banka sayısı 67, yabancı sermayeli banka sayısı 22'ymiş; aynı zamanda bu 22 bankanın toplam mevduat içindeki oranı da yüzde 25 arkadaşlar, yüzde 25. Hangi ekonomik bağımsızlıktan bahsediyorsunuz? Kalan yüzde 75'in yüzde 45-50'si devlet bankaları ama diğerlerinin de yabancılarla olan ilişkilerini zaten hepiniz biliyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bu bütçede tasarruf mesajı veren, israfın önleneneğine dair herhangi bir şey yok. Bu bütçede tüyü bitmemiş yetimin hakkının korunacağına dair bir irade yok. Bu bütçe, 2026 yılının 2025'ten daha iyi olacağını gösteren bir bütçe de değil. Hatırlar mısınız, 54'üncü Hükûmet döneminde, 1996 yılının Aralık ayında Başbakan Erbakan bir konuşma yaparken 97 yılının bütçesinin gelir ve giderinin denk olduğunu açıklamıştı. Arkadaşlar "24'üncü bütçeyi yapıyoruz." diye övünüyorsunuz; yirmi dört yıldan beri 1 kere bile gelir-gider dengesini tutturan bir bütçeyi getirip de Parlamentonun huzuruna vermediniz. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, ben Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının dili ile vicdanı arasındaki bağın olduğuna şahitlik ederim ama geçtiğimiz gün burada bir konuşma yaptı. O konuşmada dedi ki: "Biz artık gelişmiş ülkeler gibi mutlak yoksullukları ölçmüyoruz. Gelir hesaplamalarını yüzde 40'ın altı, 50'nin altı, 60'ın altı, 70'in altı gibi tasnif ediyoruz." Aynı zamanda dedi ki kendisi: "TÜRK-İŞ'in yapmış olduğu açlık sınırı, yoksulluk sınırı açıklaması sendikal bazda taleplere zemin oluştursun diye dile getirdiği talepler." Peki, ben soruyorum Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına: Madem öyle TÜRK-İŞ'in açıkladığı 29 bin lira açlık sınırı, 97 bin lira yoksulluk sınırı size göre reel değilse, gerçekçi değilse size göre gerçek açlık sınırı, yoksulluk sınırı nedir, kaç paradır? 16 bin lira emekli maaşıyla insanların geçimini sağlayacağını mı iddia ediyorsunuz veya bugün 50 bin lira, 60 bin lirayla yaşam mücadelesi veren ve aynı zamanda çocuk yetiştiren öğretmenlerin geleceğe güvenle bakacağına mı inanıyorsunuz?

Değerli arkadaşlar, son olarak da şunu söyleyeyim: "Burada yirmi yıl önce savunma sanayisi mi vardı?" diyen arkadaşlarımız oldu. El insaf! Arkadaşlar, üzülerken söylüyorum, size Amerika'nın kibri bulaştı. Niye biliyor musunuz? Amerika da diyor ki: "Tarihin sıfır noktası 1492." Siz de diyorsunuz ki: "Bizim iktidara geldiğimiz yer Türkiye Cumhuriyeti'nin başladığı nokta." Yanlış arkadaşlar. Eğer siz TUSAŞ'ın 73'te, ASELSAN'ın 75'te, aynı zamanda HAVELSAN'ın 82'de, ROKETSAN'ın 88'de kurulduğunu, o dönemden bu döneme emek veren insanların olduğunu dikkate almazsanız ve bugün ortaya koyduğunuz çabanın, bugün savunma sanayisindeki başarının altyapısının bu ülkenin toplam birikiminin bir sonucu olduğu değeriyle hareket etmezseniz bu kibir sizi yer bitirir, tüketir arkadaşlar. Ve ben Özdemir Bayraktar ağabeyi 96 yılında tanışmış ve ömrünün sonuna kadar onunla hukuku olan bir arkadaşınzın olarak söylüyorum, iktidarınızın ilk on yılında İkitelli'de oto tamircisinden bozma bir yerde nasıl mücadele verdiğini de biliyorum. Dolayısıyla, arkadaşlar, bu kibirli hareketle davranmaya gerek yok diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Değerli milletim ve sayın milletvekillerimiz, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz ekonomik ve sosyal alanda yaşanan sorunlar ve ortaya çıkan olumsuzluklarla her alanda kötüye gitmekte, iktidar ise algı operasyonlarıyla hayal satmaya devam etmektedir. Milletimiz, hemen hemen her gün, başta akaryakıt fiyatları olmak üzere yapılan zamlar, çocuk istismarı, işlenen kadın cinayetleri ya da sokaklardaki dehşet haberleriyle uyanıyor. Ülkemizde huzurun zerresi kalmamış, vatandaşlarımızın bu iktidara güveni sarsılmış, umudu tükenmiştir. İzlenen yanlış politikalar, ülkemizi mutsuz ve umutsuz bir topluma dönüştürmüştür.

Bu bütçede fakir fukara, garip gureba, işçi, memur, emekli, esnaf, çiftçi ve dar gelirli vatandaşlarımız yok sayılmış hatta dikkate bile alınmamıştır. Bütçedeki tek müjde faiz lobilerine ve hazine garantili hizmet için müteahhitlere verilmiş ve onlara ödenecek olan paralar garanti altına alınmıştır. 2025 yılında 1,95 trilyon olan faiz giderleri 2026'da yani bir yıl sonra toplamda yüzde 40,6 oranında artarak 2,74 trilyona yükselmiştir. Böylece, milletimizden toplanan her 100 TL'lik verginin yaklaşık 20 TL'si yatırım, istihdam ve vatandaşların cebine gitmek yerine doğrudan faiz ödemelerine ayrılmıştır. İktidar tarafından "istikrar ve refah bütçesi" olarak nitelendirilen 2026 yılı bütçesi, bu hâliyle bize göre tam anlamıyla bir tükeniş bütçesidir.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki yıl vergi gelirleri 7 trilyon TL'den 11 trilyon TL'ye yükseltirken vergi gelirlerinin yüzde 60'lık kısmı ise yine dolaylı vergilerden sağlanacak. Buna göre 2026 yılında, bırakın iktidarın bazı vergilerden vazgeçmesini, tam tersine, uçan kuştan bile vergi alınacak yani vatandaşlardan kepçeyle alınacak, vatandaşlara dağıtılırken çay kaşığıyla dağıtılacak. Vatandaşların karşısına yine, hep "bütçe dengeleri" diyerek Maliye ve Hazine Bakanı Mehmet Şimşek çıkacak. Çiftçilerimizin ve esnafımızın ÖTV'siz akaryakıt talepleri de yine hayalde kalacak. Ücretli kesim için yüzde 15'lerden başlayarak yüzde 40'lara kadar çıkan vergi dilimi uygulaması da aynı şekilde devam edecek ve verginin büyük bölümü önümüzdeki yıl da ücretli kesimler tarafından karşılanacak.

AKP iktidarıyla bütçe; yatırım ve istihdam bütçesi olmaktan çıkmış, âdetâ faiz ve ceza bütçesine dönüşmüştür. Bütçede cezalardan sağlanacak gelir de 181 milyar TL'den 262 milyar TL'ye çıkarılıyor. Böylece, trafik cezası gibi cezalar bütçe açıklarını kapatmak ve bütçeye kaynak sağlamak için artırılarak artık kalıcı hâle getiriliyor.

Ülkemizde vergide adaletten tamamen uzaklaşıldı; az kazananın çok, çok kazananın az vergi alma anlayışı artık devlet politikası hâline geldi. Toplumumuz artık vergide adalet olduğuna inanmıyor, verginin harcanırken israf ve çarçur edildiğine inanıyor. "İtibardan tasarruf olmaz." anlayışıyla başlayan israf politikasıyla kamu kurumları tasarruf etmiyor; vatandaşına ise az tüketmeyi ve çok çalışmayı tavsiye ediyor, milleti de maraba olarak görüyor.

Değerli milletvekilleri, milletimiz her yıl aynı filmi izlemekten artık bıktı. Her yıl sonu olduğu gibi bu yıl sonu da TÜİK marifetiyle enflasyonu düşük gösteriyorsunuz. Böylece memura, emekliye, asgari ücretli kesime düşük zam yapıyor; vergi, harç, otoban, tünel, köprü, elektrik ve doğal gaz gibi yüksek zamları da yeni yıla bırakıyor, güya enflasyona etki etmesinin önüne geçiyorsunuz ancak ne yaparsanız yapın, artık mızrak çuvala sığmıyor. Her yıl yenilenen bu taktik vatandaşlarımıza karşı büyük bir haksızlıktır, büyük bir saygısızlıktır, hepsinden önemlisi de kul hakkına girmektir. Bu milletin ve fakir fukaranın hakkını yemekten hiç mi rahatsız olmuyorsunuz? Ardından da "Çalışanlarımızı enflasyona ezdirmedik." yalanını hiç sıkılmadan söyleyebiliyorsunuz. Mesela yeni yıl için yeniden değerlendirme oranı yüzde 25,49 olarak daha şimdiden belli olmuştur fakat buna karşılık emekli ve memur zammını belirleyecek olan beş aylık enflasyon farkı emekliler için yüzde 11,20; memurlar için de yüzde 17,55 olarak kalmıştır. Dar gelirli kesime yapılacak olan zam daha ceplerine girmeden en düşük motorlu taşıtlar vergisi 2026 yılında 4.834 TL'den 6.066 TL'ye yükseldi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelir dağılımındaki adaletsizlik artmıştır. Ülkemizde nüfusun en zengin yüzde 20'lik kesimi toplam gelirin yarısını yani yüzde 48'ini alırken geriye kalan yüzde 80'lik dar gelirli büyük kesim ise diğer yarısını yani yüzde 51,9'unu almaktadır. Sizin iktidarınız döneminde orta direk yok edilmiş; toplum, eski bir dizi filmde olduğu gibi zenginler ve yoksullar olarak ikiye ayrılmış; en büyük fatura da sabit gelirli çalışanlara ve emekli vatandaşlarımıza kesilmiştir. Yüksek enflasyon karşısında maaşlar ve ücretler erirken hayat pahalılığı karşısında vatandaşlarımızın alım gücü her geçen gün biraz daha azalmıştır.

Değerli milletvekilleri, TL'deki değer kaybı sürmektedir. En büyük paramız olan 200 TL'lik banknotla 2009 yılında, tedavüle ilk girdiğinde 126 dolar alınırken bugün aynı 200 TL'lik banknotla 4,5 dolar alınabilmektedir. Özellikle açlık ve yoksulluk sınırı ile ücretlilerin maaşları arasındaki makas iyice açılmıştır. Açlık sınırı 29.827 TL'ye, yoksulluk sınırı da 97.159 TL'ye yükselmiş; buna karşılık, mevcut asgari ücret ve emekli maaşları yüksek enflasyon karşısında eriyen bir muma dönmüştür. Açıklanan on bir aylık TÜİK enflasyonu sonrasında asgari ücret 6.574 TL erimiş, alım gücü 15.830 TL'ye düşmüştür.

Değerli milletvekilleri, iktidar tarafından sık sık dile getirilen "Enflasyon düşüyor." söylemleri de inandırıcılığını tamamen kaybetmiştir. Vatandaşlarımız, enflasyonu TÜİK tarafından açıklanan enflasyon rakamlarının çok daha üzerinde yaşamaya devam ediyor. Zaten düşük olan maaşları günden güne yok olan emekli vatandaşlarımızın, bırakın kiralarnı ödemeyi, evlerine 1 kilo et alacak durumları dahi kalmadı. Başkent Ankara Ulus'ta emeklilerimizin kaldığı otel manzaraları sizi hiç mi üzmüyor, bu manzaradan hiç mi hicap duymuyorsunuz? Birçok emeklimiz kira ve gıda harcamaları için çocuklarının eline bakar hâle gelirken bazı emeklilerimiz de emeklilik sonrası mecburen çalışmak zorunda kalmaktadır. İŞKUR'a başvuran 60 yaş üzeri emeklilerin toplam sayısı 26.823'e yükselmiştir. 20 milyon kişinin sosyal yardımlarla ayakta kalmaya çalıştığı ülkemizde, tarihinde ilk kez emeklilerimiz sizin döneminizde sosyal yardımlara muhtaç edilmiş, fitre ya da zekât bekler hâle getirilmişlerdir. Ayrıca, emeklilerimiz aldıkları 16.881 TL'lik maaşlarla geçinemedikleri ve yüksek kiralarnı ödeyemedikleri için huzurevlerinde kalabilmek için torpil aramaktadır. Şu anda huzurevlerinde sıra bekleyen emekli vatandaşlarımızın sayısı 11.057'dir. Emeklilerimiz, sizlerin döneminde huzurevi kapısında sıra beklerken hayatlarını kaybetmekte, ucuz et kuyruklarında ömür tüketmektedir.

Tüm bu nedenlerle, ülkemizdeki en büyük sorun bizatihi bu iktidarın kendisidir diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Ekrem Gökay Yüksel.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA EKREM GÖKAY YÜKSEL (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerine konuşmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Balıkesir ilimiz, bereketli toprakları, geniş tarım alanları ve güçlü üretim kapasitesiyle ülkemizin önde gelen tarım merkezlerinden biridir. Bu verimli coğrafyanın en önemli üretim merkezlerinden biri ise Gönen ilçemizdir. Gönen, Türkiye genelinde marka hâline gelmiş, coğrafi işaret tesciline sahip Gönen baldo pirinciyle tanınmaktadır. Kalitesi, aroması ve işçilik hassasiyetiyle öne çıkan bu ürün ülkemizin en nitelikli çeltik çeşitleri arasında yer almaktadır. Tarladan sofraya uzanan bu süreç büyük bir emek, özveri ve alın teriyle yürütülmektedir. Kıymetli çiftçilerimiz yıl boyunca iklim koşulları, artan girdi maliyetleri, işçilik giderleri ve üretim zorluklarıyla mücadele ederek ülkemizin gıda güvenliğine katkı sunmaktadır. Bu nedenle, üreticilerimizin emeğinin ekonomik karşılığını alması tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından hayati öneme sahiptir. Bugün itibarıyla harmanda 42 TL seviyesinde olan çeltik fiyatının piyasada 17,5 TL ile 32 TL arasında seyrettiği ifade edilmektedir. Bu durum, üreticilerimiz açısından ciddi bir kaygı oluşturmakta ve alın terinin karşılanamayacağı endişesi doğurmaktadır. Çiftçilerimizin beklentisi; maliyetler, üretim koşulları ve ürün niteliği dikkate alınarak çeltik alım fiyatlarının 42-45 TL aralığında açıklanmasıdır. Bu talep, üretimin devamlılığı için

en makul seviyeyi ifade etmektedir. Bu çerçevede, Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından belirlenecek çeltik alım fiyatlarının gerçek maliyetler ve üretici beklentileri gözetilerek çiftimizi mağdur etmeyecek şekilde ilan edilmesi büyük bir zorunluluktur.

Değerli milletvekilleri, Balıkesir ilimiz, sahip olduğu hayvan varlığı, üretim kapasitesi ve köklü yetiştiricilik kültürüyle Türkiye'nin hayvancılık alanındaki en stratejik illerinden biridir. "Türkiye'yi doyuran il" olarak anılan Balıkesir, yalnızca tarımsal üretimde değil küçükbaş ve büyükbaş hayvancılıkta da ülke genelinde öncü bir konuma sahiptir. 2025 yılı Aralık ayı itibarıyla ilimiz genelinde 1 milyon 372 bin adet küçükbaş ve 576 bin adet büyükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Balıkesir'de faaliyet gösteren 23 adet kırmızı et ve 3 adet kanatlı kesimhanesi bu güçlü üretim altyapısının önemli unsurlarındandır. Yalnızca 2025 yılı içerisinde bu tesislerde 75 bin adet büyükbaş ve 322 bin adet küçükbaş hayvan kesimi gerçekleştirilmiştir. Mevcut kesimhanelerimizin günlük toplam kesim kapasitesi ise 2.850 adet büyükbaş ve 11.500 adet küçükbaş hayvan seviyesindedir. Bu rakamlar, Balıkesir'in, yalnızca kendi ihtiyacını karşılayan değil çevre illerin et arzına da katkı sunan stratejik bir üretim merkezi olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu güçlü tabloya rağmen Et ve Süt Kurumunun Balıkesir'de bulunmaması önemli bir eksikliktir. Zira Et ve Süt Kurumu, yalnızca alım yapan bir kuruluş değil aynı zamanda, piyasayı düzenleyen, fiyat istikrarını sağlayan ve üreticiyi koruyan stratejik bir kamu kurumudur. Kurumun Balıkesir'de yer almasının en önemli faydası üretici maliyetlerinin düşürülmesidir. Üreticilerimiz, bugün, hayvanlarını ve sütlerini yüzlerce kilometre uzaklıktaki tesislere ulaştırmak zorunda kalmakta; bu durum nakliye, zaman ve fire kaybı nedeniyle ciddi maliyetlere yol açmaktadır. Et ve Süt Kurumunun Balıkesir'de bulunması, üreticinin ürününü yerinde ve zamanında değerlendirmesine imkân tanıyacak, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için hayati bir destek sağlayacaktır.

Bir diğer önemli husus, fiyat istikrarının temin edilmesidir. Et ve süt piyasalarında yaşanan dalgalanmalar, üreticiyi zarar eder hâle getirirken tüketiciyi de yüksek fiyatlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Üretimin merkezinde yer alan bir Et ve Süt Kurumu piyasaya daha hızlı ve etkin müdahale edebilecek, spekülatif fiyat artışlarının önüne geçecektir.

Ayrıca, Balıkesir'in Marmara ile Ege Bölgesi arasında köprü konumunda olması; İstanbul, Bursa, İzmir ve Manisa gibi büyük tüketim merkezlerine kısa sürede ulaşım imkânı sunması önemli bir lojistik avantajdır. Kurumun şehrimizde bulunması, ulusal ölçekte arz güvenliğini güçlendirecek ve kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasına katkı sağlayacaktır.

Bu yatırım, aynı zamanda istihdamı artıracak, hayvancılığa dayalı sanayi yatırımlarını teşvik edecek ve kırsal kalkınmayı destekleyecektir. Genç nüfusun üretimde kalması, plansız göçün önlenmesi açısından Et ve Süt Kurumunun Balıkesir'de bulunması bir tercih değil üretimin korunması, piyasanın dengelenmesi ve ülkemizin gıda güvenliğinin güçlendirilmesi adına artık zorunlu bir ihtiyaçtır. Balıkesir bu sorumluluğu taşıyacak güce, altyapıya ve üretim kapasitesine fazlasıyla sahiptir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sındırgı ilçemizde meydana gelen depremler, yalnızca konutlarımızı değil üretimi, istihdamı ve ekonomik hayatı da derinden etkilemiştir. Deprem sonrası birçok iş yeri zarar görmüş, bazı işletmeler faaliyetlerini durdurmuş, özellikle genç nüfus için iş imkânları ciddi ölçüde azalmıştır. Bu nedenle, Sındırgı'nın en acil ihtiyacı, geçici çözümler değil ilçeyi kalıcı ve sürdürülebilir bir biçimde ayağa kaldıracak bir kalkınma hamlesidir. Bu noktada, Sındırgı'da kurulacak bir organize sanayi bölgesi hayati öneme sahiptir. OSB'ler; altyapısı hazır, çevreye duyarlı, planlı ve istihdam odaklı kalkınma modelleridir. İlçemizin güçlü tarım ve hayvancılık altyapısının sanayile entegre edilmesi, katma değeri yüksek ve sürdürülebilir bir ekonomik yapı oluşturacaktır. Organize sanayi bölgesi sayesinde depremden etkilenen vatandaşlarımız için yeni istihdam alanları açılacak, göçün önüne geçilecek ve gençlerimiz kendi memleketlerinde gelecek kurma imkânı bulacaktır. Aynı zamanda modern altyapıya sahip bir OSB yatırımcılar açısından da güçlü bir cazibe merkezi olacaktır. Bu sürecin başarıya ulaşabilmesi için yatırımcıların etkin biçimde desteklenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, vergi indirimi, uzun vadeli ve düşük faizli kredi imkânları, enerji ve kira desteği ile sigorta primi, işveren payı teşviki gibi özel ve bölgesel desteklerin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Bu destekler, yatırımların hızlanmasına ve istihdamın kalıcı hâle gelmesine katkı sağlayacaktır. Sındırgı'da kurulacak organize sanayi bölgesi, yalnızca ekonomik değil sosyal ve demografik toparlanmanın da anahtarı olacaktır. Bu nedenle, ilgili tüm kurumlarımızın iş birliği içinde hareket ederek Sındırgı OSB projesini hızla hayata geçirmesi gerekmektedir.

Bu düşüncelerle, görüşmekte olduğumuz bütçenin ülkemize, milletimize, devletimize hayırlı sonuçlar getirmesini Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Gülderen Varlı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve bizi izleyen tüm halklarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün, 19 Aralık; 2015 yılında Şırnak'ın Silopi ilçesinde katledilen ve yedi gün sokakta bekletilen Taybet İnan'ı, 2024'te Tışrin Barajı yakınlarında hava saldırısıyla katledilen Cihan Bilgin'i ve Nazım Daştan'ı ve kırk yedi yıl önce Maraş'ta Alevilere yönelik gerçekleştirilen katliamda yaşamını yitirenleri saygıyla anıyorum; bir daha yaşanmaması temennisinde bulunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bütçe yalnızca rakamlardan, kalemlerden, tabloların soğuk satırlarından ibaret değildir. Günlerdir söyledik, görüşmelerin sonuna yaklaşırken bir kez daha söylüyoruz: Bu bütçe emeği sömürülen kadının, geçinemeyen emeklinin, sabah aç okula giden çocuğun, güvencesiz iş yerinde yaşamını yitiren emekçinin, geleceği çalınan gencin bütçesi değildir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ama en çok da katledilen kadınların, geride adalet arayan ailelerin ve her türlü şiddete rağmen hayatta kalma mücadelesi veren kadınların bütçesi hiç değildir.

Değerli milletvekilleri, bizler yıllardır söylüyoruz ama siz duymamakta, anlamamakta ısrar ediyorsunuz. Gerçekler o kadar ağır ki artık rakamları çarpıtma kurumu TÜİK'in makyajlı istatistikleri bile yoksulluğu gizleyemiyor, ne tabloyu güzelleştirmek yetiyor ne de istatistikleri gerçeği boğmak. Bakın, DİSK-AR'ın geniş tanımlı istatistik verileri ortada, Türkiye'de kadınların işsizlik oranı yüzde 38,8 yani bu, 10 kadından 4'ünün işsiz olduğu anlamına geliyor. Biz kadınlar bu ülkede yoksulluğu rakamlardan öğrenmiyoruz tabii ki. Kadınlar yoksulluğu mutfakta, pazarda, işsizliğin kapısında öğreniyor. Buna rağmen önümüzde derinleşen kadın yoksulluğunu görmeyen, görse bile bilinçli olarak görmezden gelen bir bütçe var çünkü bu düzen kadını önce eve hapseder, ev içi işleri kadının doğal görevi ilan eder, görünmeyen emeğini bir de ücretsiz kılar. Bu bütçede Van'daki kadın yok, Amed'de kadın pazarında emeğiyle

yaşam mücadelesi veren kadın da yok yani bu bütçede, sadece işsiz kadınlar değil bu bütçede çalışan kadınlar da yok çünkü bu düzen kadını yine evin uzantısına mahkûm ediyor. Kadınlar kreşe, bakım evlerine, temizlik iş yerlerine yani erkek egemen zihniyetin "kadın işi" diyerek kodladığı alanlara sıkıştırılıyor. Bu alanlarda kadınlar düşük ücretle çalıştırılıyor, sigortasız bırakılıyor; ayrımcılığa, mobbinge ve şiddete açık hâle getiriliyor. İstihdamda varmış gibi görünen kadınlar aslında güvencesizliğin tam ortasında tutuluyor.

Bu bütçe, kadın emeğini ucuz iş gücü olarak gören, kadını yedek işçi, geçici çözüm, esnek emek olarak tanımlayan bir bütçedir. Kadınların çalışmasını teşvik etmiyor, kadınların emeğini de sömürüyor; yetmiyor, iş cinayetlerinde yaşamını yitirmesinin de önünü açıyor. İş cinayetlerini "kader" ya da "kaza" diyerek geçiştirmeyi tercih edenler Dilovası'na baksınlar. Dilovası'nda bir parfüm atölyesinde kadın işçiler yanarak öldüler. Mevsimlik kadın işçileri her yıl yollarda ölüyor. Bu ölümler denetimsizliğin, güvensizliğin, ucuz kadın emeğinin ve sömürü düzeninin sonucudur çünkü kadın yoksulluğu, bireysel değil yapısaldır. Ama herkes aynı ağırlıklı taşıyor bu yükü; göçmen kadınlar için bu iki kata biniyor, engelli kadınlar daha da ağırlarını yaşıyor, yoksul bölgelerde yaşayan kadınlar içinse katmerli bir sömürüye dönüşüyor. Açıkça söylüyoruz: Kadınların hayatına değmeyen bir bütçe ne adildir ne de vicdanidir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yüzden, bu bütçe eksik olduğu gibi meşru da değildir.

Ama kadınların emeğini savunan, yaşam hakkını merkeze alan bir bütçe mümkündür. Bu yüzden ekmek ve barış için bütçe kadınların bütçesidir. Böyle bir bütçe, kadına yönelik şiddet ve kadın katliamlarına karşı mücadele için bir bütçe ayırır; kadın yoksulluğunu, işsizliğini ve emek sömürsünü ortadan kaldıran, güvenceli istihdam alanları yaratan projeler hayata geçirir; tarlada, atölyede, evde kayıtsız çalışan kadınlara güvence sağlar; eşit işe eşit ücret tanır; genç kadın yoksulluğuna ve işsizliğine son verir.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye'de kadınların yaşam hakkı yanlış politikalarla, bilinçli ihmallerle ve erkek devlet şiddetiyle sistematik bir biçimde gasbediliyor. Kadınlar yalnızca evde değil sokakta, iş yerinde, yaşamın her alanında katlediliyor ve biz biliyoruz ki bu, bir kader değildir. Kadınları koruması gereken yargı mekanizması bugün failleri cesaretlendiren, aklayan ve ödüllendiren bir yapıya dönüşmüştür. İyi hâl indirimleriyle, tahrik gerekçesiyle, cezasızlık politikasıyla erkek şiddeti âdeta devlet eliyle normalleştirilmektedir. Medya ise bu suçun bir başka ortağıdır, reyting uğruna kadın katliamlarını magazinleştirerek ve şiddeti detaylandırarak aktarmaktadır; kullanılan dil ve içerikler yeni katliamların zeminini döşemektedir. Oysa medya alanlarında ölüm değil yaşam, şiddet değil haklar, korku değil özgürlükler anlatılmalıdır çünkü yaşam hakkı kutsaldır ve devlet bu hakkı korumakla yükümlüdür ama biz, bu bütçeyi konuşurken bu yükümlülüğü yerine getirmedini açıkça görüyoruz. Demek ki mesele, kaynak değil tercih meselesidir.

Bakın, Birleşmiş Milletler verilerine göre dünyada her on dakikada 1 kadın katlediliyor. Türkiye'de ise yalnızca 2025'in ilk on bir ayında 266 kadın öldürüldü, 269 kadın ise şüpheli şekilde öldürüldü. Bu ölümler karanlıktır, bu ölümler politiktir, bu ölümler araştırılmamaktadır. Mizgin Ertekin, Saliha Aktaş, Kader Kıyak, Hilal Aktepe, Sümeyye Yıldız, Hilal Baltaş, Eser Karaca, Fatma Gıyar, daha dün Ankara'da, yanı başımızda katledilen Sevgi Özdemir... Katledilen, kaybedilen, şüpheli olarak yaşamını yitiren binlerce kadının sesiyle hesap soruyoruz, sormaya da devam edeceğiz. Gülistan Doku nerede? Rojin'e ne oldu? Adaleti karanlıkta bırakanlara karşı "Rojin için adalet." demeye devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, biz kadınlar susmuyoruz, diz çökmüyoruz, vazgeçmiyoruz ve her zaman da soracağız çünkü biz bu düzeni tanıyoruz, alınmayan önlemleri tanıyoruz, cezasızlık politikalarını tanıyoruz, faili cesaretlendiren iyi hâl indirimlerini iyi tanıyoruz, mahkeme salonlarında kurulan o kirli cümleleri iyi tanıyoruz, uzaklaştırma kararını kâğıt parçasına çevrilen bu sistemi iyi tanıyoruz; şiddeti önlemek yerine görmezden gelen, erteleyen, normalleştirilen politikaları iyi tanıyoruz ve açıkça söylüyoruz: Bunların hiçbirisi tesadüf değil, onun için 6284 sayılı Yasa eksiksiz hâlde uygulanmalıdır, İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönülmesi gerekiyor, cezasızlık politikalarına son verilmelidir. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Bunun için de diyoruz ki kadınlar için ayrı, şeffaf bir kadın bütçesi oluşturulmalıdır. Kadın sığınaklarının sayısı ve niteliği artırılmalıdır. Kadınların ekonomik bağımsızlığı için istihdam ve kooperatif destekleri yaygınlaştırılmalıdır. DEM PARTİ olarak biz, savaşın ve yoksulluğun bütçesini değil barıştan ve emekten yana olan bir bütçeyi savunuyoruz. Biz buna "ekmek ve barış bütçesi" diyoruz çünkü bu bütçe barışın bütçesi olmalıdır. Emeklinin, emekçinin, engellinin, gencin ve kadınların bütçesi olmalıdır. Bu sorumluluk, yalnızca bir partinin değil hepimizin sorumluluğudur. Gelin, bu sorumluluğu birlikte alalım; barışın, ekmeğin bütçesi yapalım.

Ve son olarak Allah'ın izniyle bu ülkeye barış gelecek. Savaş çıkırtkanlığı çıkaranlar, bunda çömezlik yapanlar bilsinler ki bu topraklara onurlu, kalıcı bir barış gelecektir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Gizem Özcan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu hafta aramızdan ayrılan sevgili arkadaşım, Şehzadeler Belediye Başkanımız Gülşah Durbay'ı büyük bir üzüntüyle uğurladık. Kendisine Allah'tan rahmet; ailesine, sevenlerine, kadın mücadelesine ve Cumhuriyet Halk Partisi ailemize bir kez daha başsağlığı ve sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, her bütçe gibi 2026 bütçesi de bir rejimin aynası. Yüzyıllar önce bütçe hakkı için mücadele edenler, bütçeler sizin gibilerin elinde yoksulluğu yöneten, adaletsizliği kalıcılaştıran bir araca dönüşmesin diye canını ortaya koydu. Devletin parasına kim karar veriyorsa o devletin kimin için yönetildiğine de o karar verir. Siz, saray bütçeleriyle bu tarihsel kazanımı tersine çeviriyorsunuz; biz ise bu Meclisi yeniden egemenliğin merkezi hâline getirmek için buradayız. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekillerimiz, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel bu kürsüden belediyelerimizin ne yaptığını tek tek anlattı; yurtlara, kreşlere, okullara sağladığımız temiz içme suyunu, tarım ve istihdam desteklerimizi yani kamunun asli görevlerini hatırlattı. Buna karşılık Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı bunlara "fantastik harcama kalemleri" dedi. İşte, bu noktada ben size tam da aramızdaki vizyon farkını anlatacağım. Siz "fantastik" diyorsunuz, biz sosyal belediyeçilik diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Siz yurt yapmayı lüks görüyorsunuz, biz barınamayan gençliği görüyoruz. Siz toplu konutu bütçeye yük görüyorsunuz, biz ise kira kıskacında ezilen milyonları görüyoruz. "24'üncü bütçe" diye övünüyorsunuz da neden her yıl 500 bin sosyal konutu inşa etmediniz? Çünkü siz bütçeye, insan hayatı üzerinden değil maliyet kalemleri üzerinden bakıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, iktidar doğal bir olayın nasıl olup da toplumsal bir felakete dönüştüğünü göremiyor, göremediği gibi hiç kimse istifa etmeden, hesap vermeden bu süreçleri geçiştirmeye çalışıyor çünkü sizin anlayışınızda sorumlu yok, hesap verme yok. Biz İstanbul'da kimse ölmesin diye depreme dayanıklı, dirençli kentler kurmak için gecemizi gündüzümüze katarız, riskli binaları tespit ederiz, kamusal alanları güçlendiririz ama bütün bunlar size fantastik gelir. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, aramızdaki fark budur. Siz felaket olduktan sonra konuşursunuz, biz felaket olmadan önce sorumluluk alırız.

Değerli milletvekilleri, bu sorumsuzluk, yalnızca afetlerde değil hayatın her alanında karşımıza çıkıyor. Biz kadınlar ölmesin diye konuşuyoruz, kadın cinayetlerini önlemek için önleme koruma mekanizmaları etkin işlesin diyoruz, kadınlar örgütlensin, kamusal güvencelere sahip olsun diyoruz çünkü biliyoruz, şiddet olduktan sonra salt ceza vermek çözüm değil. Siz ne yaptınız? Bizim "yaşatır" dediğimiz İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çıktınız. Sonra ne yaptınız? Kadınların öldürülmediği bir düzeni kurmaktan geçtiniz, katillere verilen cezayı artırmayı tek çözüm diye sundunuz. Oysa bu ülkede sorun, cezasızlık kültürü; sorun, koruma kararlarının uygulanmaması. (CHP sıralarından alkışlar) Sorun, kolluğun, yargının, sosyal hizmetlerin kadınları yalnız bırakması; sorun, erkek şiddetini besleyen bu siyasal iklim. İşte, aramızdaki fark tam da burada. Siz cinayetten sonra konuşuyorsunuz, biz cinayet olmadan önce sorumluluk alınmasını istiyoruz çünkü kadınların yaşamasını istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, yasalar AKP döneminde âdeta yılan gibi sadece çıplak ayaklıları ısıtıyor; yoksulu ısıtıyor, işçiyi ısıtıyor, kadını ısıtıyor, genci ısıtıyor, öğrenciyi ısıtıyor ama saray tarafından zırhlı olanlara dokunmuyor. İşte, bunun en çıplak, en acı örneği karşımızda duruyor. Millî Eğitim Bakanlığı eliyle işçileştirilen 17 MESEM'li çocuk hayatını kaybetti. Bu çocuklar için bir daha kimse ölmesin diye eylem yapan 16 genç tutuklandı. Soruyorum size: Bir, sadece bir kamu görevlisi yargılandı mı? Hayır. Çocukların ölümüne neden olanlar dışarıda, buna itiraz eden gençler cezaevinde; bu mudur adalet? (CHP sıralarından alkışlar) Bugün bu ülkede hukuku çıplak ayakla yürütenlerin yoluna döşenmiş bir tuzak hâline getirdiniz. Biz, bu düzeni kabul etmiyoruz. Çocuklara gelince bir kap sıcak yemek veremiyorsunuz. Okulda beslenme diyoruz, "Kaynak yok." diyorsunuz ama iş kur korumalı mevduata gelince bir kalemde 1 trilyon 470 milyar lirayı bulabiliyorsunuz. İşte tercih; bir tarafta beslenme çantası boş çocuklar, diğer tarafta faizi hazine tarafından ödenen mevduatlar. Siz buna "ekonomi" diyorsunuz; biz buna "yoksuldan zengine servet aktarımı" diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç diyor ki: "Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uyma oranı yüzde 91." Peki, o zaman soralım: Biz de yasalara yüzde 91 oranında uyup yüzde 9 oranında uymayabilir miyiz? Vergiyi yüzde 91 ödesek oluyor mu? Mahkeme kararlarının yüzde 91'ine uysak yeter mi? Hukuk böyle bir şey mi? Asıl mesele şu: Sayın Bakanın verdiği bilgi de doğru değil. Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki öncü kararlarını kapatma oranı yüzde 68. Avrupa Konseyine üye 47 ülke arasında 39'uncuyuz yani tablo nettir: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının yaklaşık yüzde 32'si uygulanmamaktadır. Peki, bu ne demektir biliyor musunuz? Bu, hukukun üçte 1'inin askıda olması demektir. İşte, aramızdaki fark tam da burada. Siz, hukuku, oranlarla idare edilebilecek, işinize geldiğinde uygulanacak, esnetilebilir bir alan olarak görürsünüz; biz, hukuku, herkes için istisnasız bağlayıcı görürüz çünkü hukuk yüzdeyle uygulanmaz. Ya hukuk devletsinizdir ya hukuk devleti değilsinizdir; siyah veya beyaz kadar net, grisi yok bu işin. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu anlayışın bizi getirdiği yer ortada. Bugün cezaevlerinde 433.543 kişi bulunmakta, Almanya'da ise bu sayı 59.413. Nüfusu Türkiye'ye yakın olan Almanya'da cezaevindeki kişi sayısı Türkiye'nin sekizde 1'i düzeyinde ve daha da vahimi, 433 bin kişinin yüzde 15'i tutuklu yani hakkında henüz hüküm yoktur.

Peki, tüm bunlar olurken masumiyet karinesini neden askıya alıyorsunuz? Siz cezayı bir yönetme biçimi olarak kullanıyorsunuz. Biz ise özgürlüğün kural, tutuklamanın istisna olduğu bir adalet düzenini savunuyoruz. Siz, yeni cezaevleri yapmakla övünüyorsunuz; biz, boşalan cezaevleri hedefliyoruz.

Türkiye'de bugün, değerli milletvekilleri, 3 Büyükşehir Belediye Başkanımız cezaevinde. O kadar mı? 16 Belediye Başkanımız, 102 yol arkadaşımız cezaevinde. Siz sandıkta yenilgiyi kabullenemiyorsunuz çünkü halkın iradesini bir risk olarak görüyorsunuz. Biz ise halkın iradesine yaslanarak siyaseti büyütüyoruz. Buradan tüm yol arkadaşlarımıza selam olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Bitirirken biz, çocuğun gülümsemesindeki mutluluktayız, okula aç gitmeyen çocuğun gözlerindeki ferahlıktayız. Biz, gencin hayalindeki umuttayız; bu ülkede kalabileceğine, okuyabileceğine, üretebileceğine inanmasındayız. Biz, bu ülkede, bu bütçede görmezden gelinenlerin, yok sayılanların sesiyiz. Siz korkuyla yönetiyorsunuz, biz umutla kuruyoruz. Siz sarayı büyütüyorsunuz, biz hayatı büyütüyoruz ve buradan açıkça söylüyoruz: Bu ülke sarayın değil halkın olacak ve halkın iktidarını hep birlikte kuracağız. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Cengiz Aydoğdu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İçinden geçtiğimiz günler, bilhassa son birkaç yıl 90'lı yıllarda duyduğum bir sözü hatırlatır bana: "Hadiselerin belagati, kelimelerin belagatinden üstündür." demişti o zaman bir siyaset adamı, aktif siyaset yapıyordu. Hakikaten dünyamız, ülkemizin içinde bulunduğu çerçeve ve ülkemizin iç siyaseti, son birkaç yıldır nadiren, ülkelerin her zaman şahit olmadığı gelişmelere şahit oluyor; yeni oluşumlar, yeni sürprizler, yeni buhranlar, yeni çözümler, yeni gaileler, yeni çıkış yolları. Bütün bu olayların hengâmesinde bazen kelimeler kifayet bile etmeyebilir bunları konuşmaya. İşte, o zaman "millet olmak" dediğimiz o hâletiruhiye devreye girer. Bugünkü benim konuşmamda -2026 bütçesinin memleketimize hayırlı olmasını dileyerek- bu millet olmanın hâletiruhiyesi hakkında yüce Meclisle fikirlerimi paylaşmak istiyorum.

Hadiseler dedik, bundan yaklaşık bin yıl önce, bin yüz, bin iki yüz yıl önce kültürümüzün kurucu unsurlarından Cüneyd-i Bağdâdî demişti ki: "Bizim işimiz zamana bağlı olanı ezelf olandan ayırmaktır." Bu hadiseler içinde hayati meselelerin, can alıcı meselelerin güncel teferruat arasından nasıl çekip çıkarılacağı bundan daha güzel anlatılamazdı. Güncel meseleler içinde yaşıyoruz

ama sabah, herhangi bir sabah karşılaştığımız güncel bir mesele çok millî bir meseleye taalluk edebilir. İşte, orada milletin bütün hassasiyeti, sadece yönetilenler, olayların ilgilileri değil, her ferdi ilgilendiren bir konu gündeme gelir çünkü millet olmak her gün tekrarlanan bir halk oylamasıdır; canlı, dinamik bir süreçtir. Tıpkı Yunus Emre'mizin dediği gibi: "Her dem yeniden doğarız, bizden kim usanası." Elbette, bir memleket her buhranlı dönemde fikrî ve ideolojik muhasebe yapmak zorunda kalır, bu kaçınılmazdır. Eğer bunu yapamazsa hadiselerin, tarihin ve gerçeğin dışına düşer.

Kıymetli milletvekilleri, Anayasa'mızın başlangıç ilkeleri, "Genel Esaslar" devletimizin şeklini tarif eder, tanımlar; 1'inci olarak cumhuriyettir yani halk idaresi yani millî iradenin üstünlüğü, 3'üncü madde ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğüdür. Bu bölünmez bütünlük mefhumu, bu Misakımillî sınırları içinde yaşayan bu insanları çok endişeye sevk eder çünkü biz, büyük bir dünya devletiyken toprak kaybede kaybede, insan kaybede kaybede, küçüle küçüle elimizde Anadolu Beylerbeyliği'nin bir kısmı, Rumeli'den de eski başkentimiz Edirne'ye kadar kaldı. O açıdan, bizim için toprak kaybı, insan kaybı çok önemli bir travmadır. Vatan ancak milletin bütünlüğü kadar bütündür kıymetli kardeşlerim. Cumhuriyet de demokrasi de arka plandaki bir tek şarta bağlıdır: Millî birlik. Millî birlik yani kaynaşmış, bütünleşmiş, yekvücut olmuş bir millet olmak hem devletin hem de demokrasinin ön şartıdır. Bu itibarla, milletin bütünlüğü, vatanın bütünlüğünün garantisidir. Bugün diyoruz ki bundan küçük Türkiye olmaz, ne toprak ne insan kaybetmeye tahammülümüz yok. Sorunlarımızı konuşalım. "Terörsüz Türkiye" süreci bunun için başladı. Tanışıp bilişelim, anlaşalım ancak neticede yeniden ve yeniden daha büyük bir millet olalım çünkü millet olmak, bunu devam ettirebilmek, bütün fertleri, grupları, cemaatleri, etnisiteleri ve ırkları aşan, hepsinin üstünde aşkın bir fikir, ortak bir yüksek kültür, mefkûre ve gayeye inanıp bu çerçevede müşterek bir geleceğe doğru yürümektedir. Irkımız, etnisitemiz nereden geldiğimizle ilgilidir; milletimiz nereye gideceğimizle ilgilidir. Dün ne olduğumuz değil yarın ne olacağımıza verdiğimiz karar bizi millet yapar, devlet yapar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, etnik taleplerle millet olunamaz. Etnisite farklılıkları ortak bir gaye için birleştiren, bütün farklılıkları birleştiren, hatta bütün insanlığa şamil bir teklifiniz yoksa, bırakın millet olmayı, doğru dürüst devlet de olamazsınız. Türkiye söz konusu olduğunda, hiç kimse kusura bakmasın, bu topraklarda binlerce senedir oluşmuş, inşa edilmiş bir ortak yaşama kültürünü, o büyük millet inancını, ruhunu, hâletiruhiyesini hiç hatırımsızdan çıkarmamalıyız. Bu topraklarda etnik ve ırki bir bakış açısı tarihimizin hiçbir döneminde olmamıştır. Türkiye'de ortalama hiçbir vatandaş sokağa çıktığında, sağında solunda etnisiteler görmez çünkü içinde yaşadığımız toplumun etnik kökleriyle algılamayız. Biz Türkler ve Kürtler, bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, hayatı ırk bilinciyle değil bütün insanları Allah'ın yaratıp bize emanet ettiği, bizi birbirimize emanet ettiği veditullah olarak algılarız. Bu itibarla da dünyanın en erdemli halklarıyız.

Kıymetli kardeşlerim, devlet radikal olmaması gereken yegâne kurumdur. Devletler hiçbir zaman radikal olamaz. Türkiye'nin tarihî şartları, bizim tarihî mirasımız, grupları, kurumları, devletleri hatta kişileri itidale zorlar. İtidal insanidir; itidal hoşgörünün eşiğidir, kapısıdır, bereketli toprağıdır. İdari ve siyasi meselelerde kaldı ki bütün tekliflerin iki temel şartı vardır: Bir, doğru olmalı; iki, geçerli olmalı. Teklif ettiğimiz hâl çareleri hem doğru olmalı hem de geçerli olmalı. Teklif edilecek çözüm yolunun öncelikle doğruluğuna inanmalıyız. Bu yetmez, geçerli de olmalı. Zaten geçerliliği, doğruluğunu da takviye eden bir husustur. Üstelik her yerde geçerli, Türkiye'nin her yerinde geçerli; hem Diyarbakır'da hem Edirne'de, hem evrensel değerlere hem millî değerlere uyumlu. Bu çerçevede bulacağımız çözümün doğruya en yakın ifadesi -buradan selam ediyorum Hüsrev Hatemi Hocama- yozlaşmadan uzlaşmak olmalı.

Hülasa hiçbir olumsuzluk, hiçbir can sıkıntısı, aramızdaki hiçbir yaka paça olma hâli, birbirimize küsmemiz, gücenmemiz, eksiğiyle, noksaniyle bu sınırlar içerisinde tek bayrağı kâfi görmemenin gerekçesi olamaz. Bir bayrak buradaki 86 milyona yeter çünkü bu bayrak öyle bir bayraktır ki içinde vatan vardır, millet vardır, kan vardır, iki cihan vardır, din vardır, iman vardır, eşitlik vardır, kardeşlik vardır, hak vardır, hukuk vardır, merhamet vardır, adalet vardır, hürriyet vardır, istiklal vardır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ilk söz, Kastamonu Milletvekili Sayın Halil Uluay'a ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ULUAY (Kastamonu) - Sayın Başkan, sizi, Genel Kurulu, televizyonlardan ya da sosyal medyadan bizi takip eden milletimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ olarak iktidara geldiğimiz günden beri hem toplumun gelişmesi hem de gelişen toplumun ihtiyaçlarının karşılanması için "İki günü eşit olan ziyandadır." düsturuyla çalışıyoruz. Çeyrek yüzyıllık mücadelemizde üretilen her hizmetin aleyhine sesler yükseltildi. Bu süreçlerde milletimin sesini değil de sesi çok çıkanların sesini dinlemiş olsaydık bugün ülke olarak övündüğümüz hiçbir hizmeti yapamamış olurdu.

BAĞ-KUR, SSK, Emekli Sandığından oluşan sosyal güvenlik sistemini birleştirmek istediğimizde karşı çıktınız, şehir hastaneleri kurmak istediğimizde karşı çıktınız, ülkemizi otoyollarla örmek istediğimizde karşı çıktınız, madenlerimizi çıkarmak istediğimizde karşı çıktınız, Karadeniz'de, Akdeniz'de doğal gaz, petrol aramak istediğimizde karşı çıktınız, Gabar'da petrol üretmek istediğimizde karşı çıktınız, nükleer enerjiye sahip olmak istediğimizde karşı çıktınız, millî savunma sanayimizi geliştirmek istediğimizde karşı çıktınız.

CAVİT ARI (Antalya) - Ne zaman?

HALİL ULUAY (Devamla) - Bu karşı çıkışlar, bu muhalefet tarihin ilk çağlarında yaşasaydı mesela, Taş Devri'nde; Yontma Taş Devri'ne geçişe bile karşı çıkardı diye aklımıza getirmiyor değiliz açıkçası. Karşı çıktığınız tüm hizmetleri, milletimize yararına olan tüm hizmetleri yaparak 2023 hedeflerimizi aşıp Türkiye Yüzyılı hedeflerimize koşturuyoruz. Türkiye Yüzyılı'yla neyi kastettiğimizi anlamayanlar, 2023 hedeflerimize baksınlar. Yaşı müsait olanlar 2001 Türkiye'si ile 2025 Türkiye'sini kıyaslasınlar, aradaki fark Türkiye Yüzyılı hakkında fikir verecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Bir anlatın da biz de öğrenelim. Sayın Vekilim, bir anlatırsanız biz de öğreniriz.

HALİL ULUAY (Devamla) - Uluslararası düşünce kuruluşları da dâhil olmak üzere ikna edebildiğiniz tüm güç odaklarını yanınıza alarak, sesinizi yükselterek o kadar çok dezenformasyon yaptınız ki milletimiz 2024 yerel seçimlerinde "Hadi bakalım, marifetinizi görelim, sesiniz gibi eliniz de çalışacak mı?" diye birçok belediyeyi sizlere emanet etti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kastamonu'yu da aldık, biliyorsun.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Böyle yorumlarsanız bir dahaki sandıkta da gideceksiniz zaten.

CAVİT ARI (Antalya) - Kastamonu'yu kaybettin Sayın Vekilim, Hasan Başkan orada efsane yaratıyor, herhâlde onun fesatlığı içindesin.

HALİL ULUAY (Devamla) - Belediyelerde, millettten aldığınız sürenin yarısı bitmek üzere ama hâlen hiçbir hizmetinizi göremedik.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Vatandaş gayet memnun.

HALİL ULUAY (Devamla) - Hemşehri derneklerinin faaliyetleri gibi üç beş süt dağıtmak, birkaç öğrenciye kurs açmak, kent lokantası açıp 100-150 kişiye yemek vermekten ibaret bu hizmetleri mahalle bazında hemşehri dernekleri bile sessiz sedasız yapagelmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Birkaç öğrenci size sandıkta gösterecek.

HALİL ULUAY (Devamla) - Tavsiyemiz, CHP belediyeleri olarak bol bol uzun ömürlü ağaçlar dikmeniz; ceviz, elma, ıhlamur gibi çünkü bu gidişle elli yıl sonra da yüz yıl sonra da "CHP'nin dikili bir ağacı yok." denilecektir, en azından diktiğiniz ağaçları örnek olarak gösterirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Vekilim, Hasan Baltacı senin memleketinde efsane işler yapıyor, sen de bunun mahcubiyeti içerisinde, fark ediyoruz.

HALİL ULUAY (Devamla) - Yirmi üç yıllık iktidarımız süresince insan merkezli icraat ürettik.

CAVİT ARI (Antalya) - Belediyenin yaptığı işleri küçümseme; onların hepsi ihtiyaç sahibi vatandaşlar için yapıyor. Senin için bir anlam ifade edemeyebilir, tuzun kuru çünkü!

HALİL ULUAY (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanımızın, Genel Başkanımızın ortaya koyduğu önemli ilkelerden...

CAVİT ARI (Antalya) - Ama ihtiyaç sahibi vatandaşlar için bir anlamı var o sütün, bir anlamı var o yiyecek içeceğin.

HALİL ULUAY (Devamla) - ...biri de "daha adil bir dünya mümkün" düsturuyla mazlum milletlerin içini kıpır kıpır eden hedeflere yelken açmış durumdayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Senin ihtiyacın olmayabilir, o ihtiyaç sahiplerini küçümseme.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen dinleyelim.

CAVİT ARI (Antalya) - O ihtiyaç sahiplerini küçümseme, hakaret etme.

BAŞKAN - Sayın Ari...

CAVİT ARI (Antalya) - Onların hepsi ihtiyacı olduğu için onları alıyor. Senin tuzun kuru olabilir.

HALİL ULUAY (Devamla) - Özellikle, egemen güçler tarafından ülkemize haksız tavır geliştirilmemesi için savunma sanayimizi de tahkim ettik.

CAVİT ARI (Antalya) - Hasan Baltacı senin şehrinde efsane yaratıyor şu an.

HALİL ULUAY (Devamla) - Ülke olarak tüm dünyanın saygı duyduğu bir savunma sanayisine kavuşmuş olmakla birlikte, sürekli gelişen teknolojinin arkasında kalmamak amacıyla, her geçen gün yeni savunma argümanları geliştirmeye devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Savunma sanayimizde sık sık içimizi heyecanlandıran, muharebe oyunlarını, kuralları değiştiren, dostlarımıza gurur, düşmanlarımıza endişe veren haberler alıyoruz.

2026 bütçesiyle ülkemizi daha ileri hedeflere taşıma dilek ve temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Sen git de biraz belediyecilik öğren Kastamonu'da. Memlekete yapılan hizmetlere katkıda bulun.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ikinci söz, Denizli Milletvekili Sayın Gülizar Biçer Karaca'ya ait. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Divan, saygıdeğer milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli yurttaşlar; gasp rejiminin 8'inci bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Gasp rejimini sadece bir betimleme olarak değil bir teşhis olarak ifade ettiğimi belirtmek isterim. (CHP sıralarından alkışlar) Kıymetli milletvekilleri, neden böyle söyledim? Anayasa'ya, Anayasa'nın 153'üncü maddesine rağmen Anayasa Mahkemesi kararlarını bu kürsüde, Meclisin koridorlarında, odalarında paspas gibi ezip bir milletvekilinin, Can Atalay'ın milletvekili seçilme hakkını elinden alan rejime ancak "gasp rejimi" denir. (CHP sıralarından alkışlar) Meclisin bütçe yapma hakkını, hatta yasama yetkisini sarayın süslü odalarına hapseden rejime ancak "gasp rejimi" diyebiliriz. Kıymetli milletvekilleri, eğer bu rejim demokratik bir rejim olsaydı yılda 2 kez Meclise uğrayan, hesap vermesi gereken bakanlar bu kürsüde millete parmak sallamaz, milletvekillerine had bildirmeye cesaret dahi edemezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, aslında burada bütçe yapılmıyor, burada bütçecilik oyunu oynanıyor; ritüeli var, yazılmış bir dayatma metni var, sahnesi var, alkışı var ama sonucu belli, kesin bir oyun. Bu yüzden bu kürsüyü bütçe oyununuzu meşrulaştıran bir dekor hâline getirdiniz. Aslında, bütçe değil; bu bütçede sizin sınıf tercihinizi konuşuyoruz. Kimin sırtına yük bineceğini, kimin cebine servet aktaracağını görüşüyoruz. Bu bütçe emekten sermayeye kaynak transferinin, güvenceli emeğin değil güvencesizliğin, açıklıkla, yoksullukla mücadelenin değil yoksulluğu yönetmenin itirafı olan bütçedir. Bu bütçe, halkın hesap sorma hakkını büyüten değil borçla, vergilerle, bağımlılıkla halkı terbiye etme politikanızın itirafı olan bir bütçedir. Rakamlar yalan söylemez, sadece bu bütçede faiz için 2 trilyon 746 milyar lira, yandaşlarınıza garanti ödemeleri için de 238 milyar lira ayırıyorsunuz ama "Kadınlar güçlensin." derken kadınların güçlenmesi için kadın başına yılda sadece 186 lira 80 kuruş ayırıyorsunuz ama kadınların sırtına aynı bütçede kadın başına 37 bin lira yıllık borç yüklüyorsunuz. "Çocuklar bizim göz bebeğimiz, çocukların durumu öncelikli." diyorsunuz ama her çocuk için bu bütçede yıllık 246 bin 500 lira borç yükü yüklüyorsunuz. "Bir öğün ücretsiz yemek, bir şişe temiz su." diyoruz. Siz diyorsunuz ki: "Kaynak yok." ama faiz lobilerine, yandaş ödemelerine kaynak oldukça çok, üstelik de buna politika diyorsunuz. (CHP

sıralarından alkışlar) Aslında sizin bütçenizin öncelikli haritası belli; emekçiyi ez, borçlandır, tüketimi yücelt, üretimi yok et, orta gelir grubunu çökert, muhtaçlığı kutsa, kadınları eve hapsed, yoksula şükret, emekçiye kanaat et, sermayeye teşvik yazıyor haritanızda.

Evet, "Demokrasi nasıl ölür?" sorusu aslında bütçenin de sorusu durumunda. Demokrasi bir gece kararnamesiyle ölür. Kamu kaynaklarının yönetimini bir zümreye topluca vermekle, denetimi devre dışı bırakmakla, istisnaları normalleştirmekle, kamu ihalelerini siyasi sadakatin bir lütfu olarak vermekle, yargı ve denetim kurullarının işlevini sona erdirmekle demokrasi ölür. İşte, demokrasi oyununun sonunda rejiminizin bütçesinin finali. Kayırma ağını besle, faiz ve garantileri kutsa, denetimi törpüle, halkın sofrasını küçülterek bütçe oyununa son ver, demokrasinin tabutuna da son çiviye çak diyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Faili malum rejimli olan bu ülke borçlular kampına çevrildi ama biz ganimeti, ganimetçileri değil halkı savunacağız. Biz bütçenin yönünü, sınıfsal yönünü halktan yana çevireceğiz. Gasp rejimi gidecek, halkın rejimi gelecek.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi soru ve cevap işlemine geçiyoruz.

İlk soru, Sayın Saki...

Buyurun.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

İlk sorum asgari ücretle ilgili. "Asgari ücret feminist bir meseledir." diyen kadınlar, kadın emeğinin durumunu konu alan bir açıklama yaparak "Asgari ücret tartışmasında kadınların talepleri niye yok?" diye soruyorlar. Biz de Bakana soruyoruz: Bunun farkında mısınız? Masada kadınların talepleri yok sayılıyor.

İkinci sorum: İş yerinde şiddet, cinsel taciz, mobbinge etkili mücadele edilmesini düzenleyen ILO'nun 190 sayılı Sözleşmesi'ni iktidarınız neden imzalamıyor? Kadınlar için yaşamsal öneme sahip bu sözleşmenin iktidarınız tarafından imzalanması için siz de çaba gösterecek misiniz?

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İş cinayetlerinde dünya sıralamasında üst sırada yer almamızdan kaynaklı olarak engelli nüfusumuz katlanarak artıyor. 2025 yılında iş cinayetlerinde hayatını kaybeden çocuk sayısı ne kadardır? 2026 yılında yaşlı aylığı ve yüzde 70 üzeri engelli raporu bulunan vatandaşlarımızın aylıkları ne kadar olacak? Bir tekerlekli sandalye fiyatı ne kadardır? Bakanlık olarak tekerlekli sandalye başvurusu yapan bir vatandaşa ödenen ücret ne kadardır? Verilen bu aylık ücretler ve destekler engelli vatandaşlarımızın insani koşullarda yaşamasına yetiyor mu? DEM PARTİ olarak engelli vatandaşlarımızın taleplerini hatırlatıyoruz; erişim, insanca yaşanacak bir gelir, güvenceli bir gelecek ve en önemlisi eşit yurttaşlık talep ediyorlar. Engelli yurttaşlarımızın taleplerine duyarsız kalmayalım.

BAŞKAN - Sayın Dindar...

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan;

1) Van'da birçok yerde sosyal yardım ve dayanışma ödemelerinde siyasi ayrımcılık yapıldığına ilişkin iddialara dair bir soruşturmanız mevcut mudur?

2) Engelliler için eziyete dönen rapor alma süreçlerinde kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı bir uygulamaya neden geçilmemektedir?

3) Bakanlığınızda işaret dili tercümanı istihdam edilmeyen il sayısı kaçtır? Bu illerde işitme engellilere ve sağlırlara hizmet sunumu nasıl yapılmaktadır?

4) Türkiye'de engelli nüfus sayımı en son 2001'de yapılmıştır, neden güncel kapsamlı bir nüfus sayımı yapılmamaktadır?

5) Kadına yönelik şiddet istatistikleri neden resmî olarak açıklanmamaktadır? 2025 yılı içerisinde fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet mağduru kadın sayısı kaçtır? İntihar ve şüpheli kadın ölümlerine dair Bakanlığınızın önleyici ve destekleyici bir stratejisi olacak mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Son uluslararası bilimsel verilere göre çocuklarda otizm spektrum bozukluğunun görülme sıklığı "36 çocuktan 1'i" seviyesine kadar yükselmiştir. Bilimsel çalışmalar, otizmlı çocukların akranlarını yakalayabilmesi ve toplumsal yaşama katılımı için haftada yirmi-kırk saat arası erken, yoğun ve sürekli özel eğitimin hayati olduğunu ortaya koymaktadır. Buna karşın, ülkemizde devletin finanse ettiği destek eğitim ayda yalnızca sekiz saat bireysel ve dört saat grupla sınırlıdır. Bu büyük fark, aileleri ağır bir maddi yük altına sokmakta, çocukların gelişim hakkını kısıtlamaktadır. Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığıyla görüşerek bu eğitim saatlerinin artırılması yönünde bir çalışma yapacak mısınız? Ayrıca, anne-babalar hayatta değilken otizmlı çocuklar ne olacak? Devlet bu çocuklar için nasıl bir güvence sağlayacak? Ailelere bu konuda nasıl bir yol haritası sunacaksınız? Bu konuda çalışmalarınız nelerdir?

BAŞKAN - Sayın Güneş...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aile Bakanı burada, şu saatlerde Sanayi ve Teknoloji Bakanının da burada olmasını bekliyorduk; 2'sine de ortak soru sormak istiyorum. Biliyorsunuz Sanayi ve Teknoloji bütçesi ne zaman konuşulsa İHA ve SİHA'larınızın maketlerini buraya getirerek gösteriyorsunuz, sanıyorum hızınızı alamayıp maketlerinizi "millî teknoloji" adı altında okullara, hatta kreşlere kadar yaydınız fakat İHA ve SİHA'ların -maketlerin- oyuncak olmadığını ve bu şekilde ölümü masum ve meşru kılamayacağınızı, savaşı, kanı, şiddeti kreşlere, okullara sokmanın suç olduğunu ve çocuk istismarı olduğunu ve 2 bakanın da bu suça ortak olduğunu ifade etmek istiyorum. "Teknoloji" deyince akla sadece savaş gelmesi de bu sistemde ne yazık ki tesadüf değil. Dünya teknolojiyi, bilişimi sağlığa, eğitime, halkın refahını artıracak çalışmalara yönelik kullanırken ne yazık ki sadece silahlarla övünüyorsunuz sizler ve sormak istiyorum: Silahlarla övünmek dışında başka bir çalışmanız olacak mı? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

2019 yılındaki Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu üyesi olarak belirlenen Aile Bakanlığımızın yaptığı çalışmalar nelerdir? Güncel çalışmalarla ilgili bilgi paylaşıp istatistikleri ve Bakanlığınız nezdinde yapılan çalışmaları paylaşabilir misiniz?

BAŞKAN - Komisyona söz veriyorum.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

BAŞKAN - Sayın Bakan, buyurun.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Teşekkür ediyorum.

Bütçemizle ilgili tabii çok fazla soru soruldu. Bütçemiz vatandaşlarımızın huzurunu ve refahını artıracak şekilde kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlandı. Dünyanın en kuşatıcı sosyal destek sistemlerinden birine sahibiz. 2002'de sosyal yardımların millî gelir içindeki payı ne kadardı biliyor musun saygıdeğer vekiller? Yüzde 0,4; işte bu oranı 3 katına kadar biz çıkardık, bu oranı yüzde 1,2'ye yükseltiyoruz. Millî gelirimizi artırdık, aynı zamanda da payımızı arttırdık. İşte bu, sosyal devletin gücü. Kimseyi geride bırakmayan bir anlayışla hareket ediyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 30 milyon da nüfus arttı, 30 milyon.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - 86 milyon vatandaşımızın her birine, bakın, her birine dokunan ve her birine ulaşan güçlü bir hizmet ağıyla faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

Bu bütçe, ödeme gücü olmayan vatandaşlarımızın sağlık primleri için ayırdığımız 157 milyarla annelerin ve çocukların bütçesidir; 65 yaş üstü, geliri olmayan engelli ve yaşlılar için ayrılan 106 milyarla yaşlıların yanında olduğumuzu kanıtlayan bir bütçedir. 2006 yılında Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyonu ile hayata geçirdiğimiz ve 520 bin ailemizin şu anda istifade ettiği evde bakım yardımıyla -bakın, bu çok çok önemli bir destek- evinde engellisine, yaşlısına bakana biz destek sunuyoruz kıymetli vekillerim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Yoksulu ne kadar çoğaltmışsınız, yardımları artırmışsınız. Bu yoksulları kim yarattı? Keşke kimse yoksul olmasaydı da yardım yapmasaydınız.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Dünyada eşi benzeri çok nadir bulunan bir destek, bununla lütfen gurur duyun. Şu anda buna, evde bakım yardımına 90 milyar ayırdık ve 90 milyarla engellileri kucaklayan, engelli annelerinin ve bakım sorumluluğunu üstlenen yakınlarının bütçesidir; engelli çocuklarımızın eğitimi için ayrılan 56 milyarla eğitim engelini kaldıran bir bütçedir; 2026 yılında doğacak çocuklarımız için 44 milyar lirayla evlerimizi şenlendirecek bütçedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Engelli kotasını yüzde 6'ya çıkaralım, biz de destek veriyoruz, kamuda yüzde 6'ya çıksın engelli kotası.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - İhtiyaçlı ailelere, çocuklara verilen 23 milyar lirayla aile sıcaklığının bütçesidir; milletimizin emaneti çocuklarımız için ayrılan 3 milyarla koruyucu ailelerdeki çocukların sevgiyle kucaklandığı bir bütçedir; Aile Yılı'nda aileyi koruma irademizi güçlendirmek için ayrılan 22 milyarla ailelerin düşünüldüğü bütçedir. Devletimizin şefkat eliyle koruma altına aldığımız, kurum bakımındaki çocuk, engelli, kadın, yaşlılarımız için 71 milyar lira; engelli, yaşlı, şehit yakını gazilerimiz için ücretsiz seyahat kapsamında 1,2 milyar lira; ailesinin yanında bakımı mümkün olmayan engelli kardeşlerimizin bakımı için özel bakım merkezlerine 21,5 milyar lira kaynak aktardık. Bu bütçe, iddia edilen aksine ailelerin, çocukların, kadınların, engellilerin, yaşlıların dostu bir bütçedir. Sadece Bakanlığımızın bütçesinde 2026 yılında kadınlar için ayrılan tutar 287 milyar 36 milyon liradır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu rakam kadın dostu; bu rakam Bakanlığımızın bütçesinin yüzde 53'üdür arkadaşlar. Evde bakım, set, koruyucu aile, doğum yardımları, eşi vefat eden, engelli ve 65 yaş üstü kadınlara verilen destekler, aile destek merkezleri, SODAM projeleri, genel sağlık sigortası primleri gibi birçok kalemden kadınların yanlarında olmaya devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, bu kapsamda, gerçekten bu bütçe vatandaşlarımızın tamamını kapsayan bir bütçedir; bunu da özellikle ifade etmek istiyorum.

2022 yılında yine kadının bütçesinde kadın-erkek eşitliğine duyarlı 39 gösterge varken 2026 bütçesinde bu sayıyı 60'a yükselttik. Böylece OECD'nin eşitlik temelli bütçeleme uygulayan 23 ülkesinden biri olduk. Kadınları gözetken, çocukları kollayan, yaşlılarımıza güvenli bir ortam sağlayan, engelli vatandaşlarımızı hayatın her alanına katan bir bütçeyle karşınızdayız. Dolayısıyla bizler de çocuklarımızın güvenliği için, yaşlılarımızın güvenliği için, ailelerimizi korumak için, kadınları güçlendirmek için, kadına yönelik şiddetle mücadelemizi kararlılıkla sürdürmek için politikalarımızla ihtiyaç sahibi her vatandaşımız yanında olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

(AK PARTİ sıralarından "Kabul edilmiştir." sesi)

BAŞKAN - Bir zahmet bırakın, biz söyleyelim.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

Yetki

MADDE 13- (1) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bütçenin uygulanmasına yönelik verilen yetkilerin kullanımı ve devrine ilişkin hususlar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

BAŞKAN - 13'üncü madde üzerinde gruplar adına ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Medeni Yılmaz.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu adına söz aldım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüştüğümüz 2006 yılı merkezî yönetim bütçesi iktidarın Türkiye'yi nasıl bir geleceğe sürüklediğinin açık bir belgesidir. Özellikle "tarım" ve "çevre" başlıkları bu bütçenin stratejik akıldan ve hukuki sorumluluktan ne kadar uzaklaştığını göstermektedir. Şunu en başta açıkça ifade edeyim: Bu bütçe, üretimi değil ithalatı, toprağı değil betonu, çevreyi değil rantı önceleyen bir bütçedir.

Değerli milletvekilleri, tarım, Türkiye için sadece ekonomik bir sektör değildir; gıda güvenliği, kırsal istikrar ve millî güvenlik meselesidir ancak 2026 yılı bütçesinde tarım bir kez daha gözden çıkarılmıştır. 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesi çok açıktır: "Tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olamaz." Bugün burada görüştüğümüz bütçede bu oran yine tutturulamamıştır. 2026 yılı için beklenen 77 trilyon Türk lirası gayrisafi yurt içi hasıla dikkate alındığında çiftçiye ödenmesi gereken yasal tutar en az 770 milyar TL olmalıdır ancak tarımsal destek programlarına ayrılan 168 milyar TL yasanın emrettiği tutarın dörtte 1'ine bile ulaşamamaktadır.

(Uğultular)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Başkanım, buradaki kümelenmeyi dağıtabilir misiniz acaba, biz duyamıyoruz sayın hatibi, lütfen.

BAŞKAN - Sayın Yılmaz, bir saniye...

Sayın milletvekilleri, kendi aranızda konuşacaksınız lütfen kulise geçin, orada konuşun, tartışmalarınızı orada yapın, Genel Kurulda çok büyük bir uğultu var ve hatibin sesi duyulmuyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Bravo Başkan.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bu kadar azken bu gürültü, bir de tümü burada olsa yandık Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yılmaz, devam edin, bir dakika ekleyeceğim sonra.

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Zaten biz bize konuşuyoruz, biz söyleyip biz dinliyoruz, sayın iktidar milletvekilleri bu konuda muhalefeti dinleme lütfunda bulunmuyorlar çünkü birbirimizi dinlemeye çok fazla tahammüllü değiliz. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Bunu sağladığımız zaman, birbirimize saygı göstermeyi öğrendiğimiz zaman demokrat oluruz; bir.

CELALETTİN KÖSE (Gümüşhane) - Özür olsun ağabey.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Konunun sizinle bir alakası yok Medeni Bey.

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - İki, karşıımızdaki doğru söyleyebileceğini düşündüğümüz zaman demokrat oluruz. Bir defa, bunları söylemek zorunda kaldığım için kusura bakmayın, hicap duyuyorum ama bu böyle.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Medeni Bey, konunun sizinle alakası yok.

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Bugün, burada konuştuğumuz bütçede bu oran yine tutturulamamıştır değerli milletvekilleri. 2026 yılı için beklenen 77 trilyon TL'lik gayrisafi yurt içi hasıla dikkate alındığında bütçeye ödenmesi gereken yasal tutar en az 770 milyar TL olmalıdır ancak tarımsal destek programlarına ayrılan 168 milyar TL yasanın emrettiği tutarın dörtte 1'ine bile ulaşamamaktadır, aradaki yaklaşık 602 milyar TL'lik fark çiftçinin hakkı olan ancak verilmeyen kaynaktır, bu durum yıllardır ne yazık ki devam etmektedir. Bu, sadece bir ihmal değildir, bu açık bir kanun ihlalidir.

Bütçede 262 milyar TL vergi harcamaları kalemi görülmektedir. Devletin yanlış planlama ve düşük gümrüklü ithalat politikaları nedeniyle vazgeçtiği geliri ifade etmektedir. İthalatı teşvik eden vergi muafiyetlerine ayrılan bu görünmez kaynak çiftçiye verilen nakit desteğin 1,5 katıdır. Bu veri tercihin yerli üretimden yana değil, ithalattan yana kullanıldığının mali kanıtıdır, işte işin en acı tarafı da budur kıymetli arkadaşlar. Kendi çiftçisini bitirip başka ülkelerin çiftçisini kalkındırmayı yerli ve millî olma söyleminizle nasıl bağdaştırabiliyorsunuz? Destek varmış gibi yapıyorsunuz ama gerçekte çiftçiye kaderine terk ediyorsunuz çünkü verdiğiniz destek enflasyon karşısında buharlaşmaktadır. Mazot, gübre, yem, elektrik fiyatları katlanırken destekler yerinde saymaktadır, bu bilinçli bir tercihtir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de tarımsal ürün planlaması fiilen çökmüştür. Hangi ürün nerede, ne kadar üretilecek, iç tüketim ne kadar, ihracat ne kadar olacak; bunların hiçbirisi daha önce doğru olarak yapılan yasal düzenlemelere rağmen şu anda bilimsel bir planla yönetilememektedir. Sonuç ne oluyor? Bir yıl ürün bolluğu nedeniyle çiftçi zarar ediyor, ertesi yıl arz açığı nedeniyle vatandaş fahiş fiyatla gıda alıyor; bu düzensizliğin adı piyasa değil, kötü yönetimdir. Daha vahimi şudur: Türkiye stratejik tarım ürünlerinde artık net ithalatçı bir ülkedir; buğday, arpa, mısır, soya, bakliyat... Liste uzayıp gidiyor. Üretmek yerine ithal etmeyi tercih eden bir tarım politikası çiftçiye değil ithalatçıları zengin eder, yerli üreticiyi değil ithalat yaptığınız ülkedeki üreticileri destekler; bugün yaşanan tam olarak da budur. Kendi insanımızı, yerli ve millî üreticiyi desteklemek varken, bu kaynakları kendi memleketimizin insanından esirgerken hangi sebeplerle başkasının çiftçisini kalkındırmayı tercih edersiniz? Bunun akılla, mantıkla bir izahı olmaz diye düşünüyorum. Dövizle ithalat yapıyorsunuz, sonra da "Gıda enflasyonu niye yüksek?" diye soruyorsunuz. Kusura bakmayın, bunun adı "ekonomik körlük"tür. Maalesef bu ülke 10 tane şeker fabrikasını özelleştirme bedelinden daha fazla bir rakamı bir yılda 400 bin ton şeker ithalatı yapmak için ödedi. Bu işin neresinde yerli ve millîlik arayalım sorarım size? Oysa ülkemizin şeker üretimi kapasitesi önceden de hâlen de ihtiyacın çok üzerindedir. Daha geçen günlerde mercimek ithalatı için gümrük vergilerini düşürdünüz. "Eski Türkiye" diyerek eleştirdiğiniz dönemlerde kendi kendimize yetebiliyorken şimdi yabancı çiftçinin kapısında bekler hâle geldik; mısır, soya, buğday, ayçiçeği yağı vesaire saymakla bitmiyor bu acı tablolar. Köyde yaşayan genç nüfusun hızla azaldığı ve tarımsal üretimdeki insanımızın yaş ortalamasının 50'lerde olduğu bir yapıda bunu nasıl sağlayacağız? Doğunun ve aslında dolaylı olarak tüm ülkenin can suyu GAP projesinin master planındaki nihai sulama hedefi daha yüzde 40'lara ulaşamamışken nasıl dışa bağımlılıktan kurtulabileceğiz? Ülkenin en değerli topraklarında üretim yapamayan bu bölgedeki insanlarımızın kamyonet kasalarında ülkenin diğer ucuna çalışmak için gittiklerini görmek sizlere zül gelmiyor mu? Muş Ovası Sulama Projesi 70 bin hektar alanı kapsamaktadır. Alparslan-2 Barajı 2020 yılında tamamlanmış ve hizmete girmiştir ancak enerji üretimi başlarken Muş ve ülkemiz tarımı için çok önemli olan sulama projesi ne yazık ki başlayamamıştır. 2023 yılında 1'inci etabı ihale edilirken, 2023 ve 2024 yıllarında ödenek ayrılmadığı için herhangi bir imalat yapılamamıştır. Ancak 2025 yılında bu etabın yüzde 15'i kadar imalat yapılabilmiştir. Bu barajımızın tüm etaplarının tamamlanıp sulamaya geçmesi ülkeyi, bölgeyi ve ilimizi kalkındırmak için çok önemlidir ama ne yazık ki bu konu çok ağır gidiyor değerli milletvekilleri.

Tarım politikası olmayan bir ülkenin çevre politikası da olmaz. Nitekim bu bütçede çevre vitrin süsü olmaktan öteye geçememiştir. Türkiye OECD ülkeleri içinde su stresi yaşayan ülkeler arasındadır. Kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı hızla azalmaktadır. İklim krizi, kuraklık ve yanlış su politikaları Türkiye'yi ciddi bir su güvenliği sorunuyla karşı karşıya bırakmıştır. Yer altı suları kontrolsüz biçimde çekilmekte, tarımda vahşi sulama sürmektedir. Çiftçiye "Tasarruf yap." diyorsunuz ama altyapıyı kurmuyorsunuz. Bu yaklaşım yönetim değil, sorumluluktan kaçıştır. Konya Ovası'nda obruklar açılıyor, birçok ilimizde göller kuruyor, nehirler kirleniyor; bunların hiçbirisi sürpriz değildir, bunlar kötü çevre politikalarının doğal sonucudur. Çevre politikası sadece doğayı koruma meselesi değildir, aynı zamanda halk sağlığı meselesidir. Tarımda kullanılan pestisitler, denetimsiz sanayi atıkları, kirlenilen su havzaları doğrudan insan sağlığını tehdit etmektedir. Bir yandan yeşil dönüşüm diyorsunuz, bir yandan ormanları, zeytinlikleri, meraları maden ve enerji projelerine açıyorsunuz. Bu ikiyüzlü yaklaşımın bedelini doğa ödüyor, toplum ödüyor. Sadece bir örnek resmin bütününe anlamamıza yeterli olacaktır. Ağrı Diyadin'de planlanan siyanürlü altın madenciliği ülkemizin ne hâlde olduğunun resmidir. Ekonomiye çok sınırlı katkısı olacak bir maden için doğa, çevre, su kaynakları, tarım, hayvancılık gibi birçok unsur feda edilmektedir. Ülkemizde neden madenlerin birçoğunda ufak bir doğrudan getiri uğruna, dolaylı olarak bütün külfetler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın, sizin sözünü biz kesmiştik, o yüzden buyurun.

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Diyadin'de milyonlarca ton atık kaya ve pasa ortaya çıkacak, onlarca ton patlayıcıyla doğanın dengesi bozulacak, en büyük zararı da kullanılacak binlerce ton siyanür verecektir. Murat Nehri'nin çok yakında olması nedeniyle bu nehrimize karışacak siyanür nehrin geçtiği birçok ilimizi ve hatta Basra Körfezi'ne kadar olan devasa bir alanı zehirleyecektir. Kaynağını Murat Nehri'nden alan Alparslan Barajı memleketim olan Muş'un içme suyunu karşılamakta ve dolayısıyla bu suya zehir karışacaktır. Zaten su kıtlığı çekilirken, bir damla suya hasret kalacağımız günler ufukta görünürken hangi akılla ve mantıkla mevcut kaynakları zehirle dolduruyorsunuz?

Değerli arkadaşlar, YENİ YOL Grubu olarak, ithalata değil üretime dayalı, tüketime değil sürdürülebilirliğe odaklanan, rantı değil kamu yararını esas alan bir bütçe anlayışını savunuyoruz. Bu bütçenin bu anlayış içerisinde hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Çanakkale Milletvekili Sayın Rıdvan Uz.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) - Devleti yöneten devlet başkanı yani reisicumhurun İslam ahlak ve fazileti, Türklük gurur, idrak ve şuuru içtihat sahipleri şu dört haslet üzerine oluşturmuşlar:

- 1) Adaletli olması.
- 2) Cesaretli olması.
- 3) Güzel ahlaklı olması.
- 4) Akıllı iyi kullanması.

Konuşmanın sonunda bunlara değineceğim.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli müktedirler, kendinizin yazdığı kendinizin oynadığı bir tiyatrodaki, milletin kazandığı sizin harcadığınız bir bütçede, milletin olmadığı ve devletin kutsallığı arkasına iktidarınızın itibarının saklandığı, hesaba kitaba dayanmayan, arzu ve isteklerin sonu olmadığı, yapılan bu bütçede ne yazanın umursadığı ne de uygulayıcının umursadığı bir madde hakkında İç Tüzük gereği söz almış bulunuyorum. Sizi itham etmeyeceğim. Çocuk okutan bir baba, eşine mahcup olmaktan korkan bir koca, hukuk, demokrasi ve insan haklarının olmadığı bir ülkede kendisi, evladı ve ailesi için endişe eden bir vatandaş olarak konuşacağım.

Kıymetli milletvekilleri, bu bütçeyi yapan iktidarın ekonomisi belli ki konforlu bir alan. Ben bir baba, bir eş, bir vatandaş olarak onların adına yaşadığımız konforlu hayatın -tırmak içinde- buradan nasıl görüldüğünü sizlere anlatacağım. Bu bütçe kâğıt üzerinde güzel duruyor olabilir ama pazarda file dolmuyor. Rakamlar bütçede büyük olabilir ama çocuklarımızı kantinde doyurmuyor. Size göre enflasyon düşmüş olabilir ama her şeyin fiyatı akşamdan sabaha artıyor. Kişi başı geliri ortalama 17 bin dolar olarak açıkladınız, şimdi sormak lazım: Sizin söylediğinize göre, her haneyi 4 kişilik bir aile olarak hesaplarsak, bu hanelerimize girmesi gereken 2,8 milyon nerede? Girmediklerine göre kimin cebinde? Eğer biz milletvekili olarak bu ortalamanın içindeyssek -ki evet, biz bu ortalamaya dâhiliz- o zaman bu ortalamayı yukarıya çeken, bu hesabı şişiren insanlar kimler? Hangi mahallede yaşıyorlar? Hangi fabrikada çalışıyorlar? Hangi bordroda görünüyorlar? Şimdi hesaplayalım: Diyorsunuz ki: "Kişi başına 17 bin dolar düşüyor." Bugünkü Türk lirasıyla 714 bin lira ediyor. Bir haneye girmesi gereken para bu. Aya böldüğünüzde 60 bin lira, 4 kişilik bir aileyle çarptığınızda 238 bin lira ediyor. Her ay hangi haneye gidiyor bu para, bilen var mı? Hadi, gelin, bunu bir de asgari ücretli ile emekliye anlatın. Hadi çalışanı 2'ye çıkaralım, çift maaş ekleyelim. 2 kişilik bir ailede karı koca öğretmen, 60 biner lira alsın. 2'sinin maaşı 120 bin lira, 2 asgari ücretli çalışan karı kocanın maaşı 22 biner liradan 44 bin lira, 2 emekli karı kocanın maaşı 18 biner liradan 36 bin lira. Bu rakamların neresinde 17 bin doları görüyorsunuz? Biz, bu 17 bin doları yani 2,8 milyon lirayı aşağıdan hesaplıyoruz, bulamıyoruz; yukardan hesaplıyoruz, bulamıyoruz; milletin cebinde yok, maaşında yok, markette yok, pazarda yok, bu millet bulamıyor. Nerede, kimin cebinde bu para, nereye sakladınız, bir çıkarın da görelim efendim. Ama milletimiz bir şeyden emin olsun, biz, İYİ Parti olarak var olduğumuz müddetçe derin yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele etmeye devam edeceğiz.

Sayın iktidar, siz zannediyorsunuz ki biz safi muhalefet olsun diye konuşuyoruz, hayır; ayakta ve hayatta kalma adına alternatif arayan bir baba, bir adam, vatandaşların bir temsilcisi olarak konuşuyoruz. Vergi adaleti yoksa gelir adaleti olamaz. Sizi bu kürsüden daha önce uyarmıştım. Siz iktidar olmadan önce bu ülkede sadece Millî Piyango vardı, bugün ise yasal ve yasa dışı yüzlerce bahis sitesi var, sanki millet her sabah zar atıp bahis oynayarak uyanıyor. Maalesef bu ülkede 42 milyondan fazla yasal bahis hesabı açılmış, yasa dışı rakamlar belli bile değil. Ülkenin yarısı kumara düşmüş ki bu en az eroin bağımlılığı kadar tehlikeli çünkü sadece bedeni değil aynı zamanda aileyi, aynı zamanda ocağı söndürüyor. Bu açık hava kumarhanesinden evlatlarımızı nasıl koruyacağız?

Biz babalar olarak iyi kötü bir ev, bir araba sahibiyiz, ya evlatlarımız bir ev, bir araba hayali bile kuramıyor; çalışarak, üreterek, okuyarak olmuyor, olmuyor, olmuyor.

Geçtiğimiz pazar günü bir teknoloji mağazasını gezdim, içeride gençler bitcoin ve kumardan konuşuyor. Bırakın araba, ev almayı, hayalindeki tableti, oyun konsolunu satın almak için sanal kumardan medet umuyor, siz de gençlerin içtikleri kahveye dem vuruyorsunuz. Bu durumu, bu çöküşü, yüreğimizdeki bu ızdırabı görmüyor musunuz? Ben bir milletvekili, bir baba olarak evladımın yarınından endişe ediyorum. Akran zorbalığının, sokak çetelerinin, bahis çetelerinin olduğu ve sokakları madde bağımlılığına terk edilmiş bir ortamda ben ne yapabilirim? Gençliğini, geleceğini koruyamayan bir devlet yapamazken ben bir milletvekili olarak ne yapabilirim?

Kıymetli milletvekilleri, bu ülkede kimse de şunu unutmayacak: Hatırlayın, "Ne istediniz de vermedik?" diyerek FETÖ'ye kol kanat gerdiğiniz FETÖ sevdanızı, birlikte ayın yaptığınız Papa sevdanızı ve 40 bin kişinin katili olan teröristbaşını meşrulaştırma çabalarını bu millet unutmaz, size de unutturmaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) İçişleri Bakanı bu kürsüden övünerek anlatıyor "Bu kadar suçluyu yakaladık." diyor. Yakalanan suçludan fazla salınan suçlu var; alan suçlu, salan suçlu. Mesele bataklığı kurutmaksa önce devletin ileri gelenleriyle her kareye giren mafya babalarından başlayacaksınız, onlarla poz veren sözde devlet adamlarından başlayacaksınız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bakın, İmralı'daki canbaşının onun gibi müebbet hapse çarptırılmış arkadaşını ağır hasta diye bıraktınız. Sonra, bu kişi, sözde "kurucu önder" "kürdistan" sloganlarının atıldığı seminerde başkonuşmacı oldu. Bu mu "terörsüz Türkiye" açılımınız, bu mu Türkiye ufkunuz? Kısacası, vaatlerinizin bittiği, umut tacirliğinizin sona erdiği, "Evlatlarınızı işe alacağız." yalanının tükendiği bir Türkiye'de yılanın başına sarıldınız. Ha, bu arada, bu yılanın başını Meclise getirip bu kürsüden konuşturacaksınız; ben ve İYİ PARTİ -arkadaşlarım olarak- hâlâ bunu bekliyoruz! Bakın, sizi buradan uyarıyorum: Sınır ve sınır ötesinde kanlarını toprağa vatan için, bayrak için akıtan, kucağında arkadaşını şehit veren askerlerimiz var ya, bu durumu görüyorlar. Karşıdan yürüyerek geçen arkadaşlarının katillerine bakıp gereğini yapamamanın acısını tek tek not alıp faturasını da PKK'ya değil komisyonculara yazmaya hazırlanıyorlar.

Son olarak: Devleti yönetenin başında olması gereken dört hasleti söylemiştim. Şimdi Cumhurbaşkanının adaletine bir bakalım. Türkiye'de adaletle inanç yüzde 27, hukuk üstünlüğü sıralamamız 140 ülke arasında 118. Yani yönetende adalet vardır diyemiyoruz. Peki, ikinci haslet dediğimiz güzel ahlaka bakalım; ne diyor Sayın Cumhurbaşkanımız? "Vandal", "çürük", "sürtük", "havlayan". Bu mu terbiye, bu mu güzel ahlak? Hâlbuki Peygamber'imiz "Ben güzel ahlakı tamamlamak için geldim." diyor. Cesarete bakalım; kendi insanına cesur ama Trump-papaz meselesine gelince, Putin-uçak meselesine gelince, Sisi-el sıkma meselesine gelince cesareten bir gram bile yok. Akıl meselesine gelince, ona çok fazla bir şey diyemiyoruz. Mükemmel algı yapmak, vaat vermek, hayal satmak, maşallah. Lakin bu dört önemli unsurun olmadığı bir devlet adamına bu ülke daha ne kadar tahammül edebilir?

Ama Türk milleti müsterih olsun, Türkiye adil, cesur, terbiyeli ve akıllı bir cumhurbaşkanına ilk seçimde kavuşacaktır; bizde bu akıl vardır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın İbrahim Özyavuz.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Kıymetli vekillerim, evliyalar, enbiyalar şehri Şanlıurfa'mız üzerine konuşmama devam edeceğim. Şanlıurfa çocuk nüfusunun en yoğun olduğu illerimizin başında gelmektedir. Bu gerçek başta çocuk yan dalları olmak üzere hekim yetersizliğini ve çocuk yoğun bakım ünitelerindeki kapasite sorunlarını daha da görünür hâle getirmektedir. Bu sebeple, çocuk yan dallarında görev yapacak uzman sayısının ve çocuk yoğun bakım yatak kapasitesinin artırılması ertelenemez bir ihtiyaç olarak karşımızda durmaktadır. İnşası tamamlanma aşamasına gelmiş olan Şanlıurfa Şehir Hastanesi, Harran Devlet Hastanesi ve aile sağlığı merkezleri bölge halkına sunulan sağlık hizmetlerinin kalitesini ve kapasitesini önemli ölçüde artıracaktır. Sağlık Bakanlığımızın ilimizin bu hassasiyetlerini dikkate alarak gerekli adımları atacağına olan inancımız tamdır. Bugüne kadar yapılan yatırımlar ve gösterilen ilgi için Sayın Bakanımıza bir kez daha teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, günümüz şartlarında meslek eğitiminin önemi her geçen gün artmaktadır. Meslek liseleri sanayi ve hizmet sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü yetiştirerek hem üretime hem de istihdama önemli katkılar sunmaktadır. Bu doğrultuda, ilimizin ihtiyaç duyduğu kalifiye iş gücünü artırmak ve işsizlik oranlarını azaltmak amacıyla özel meslek liselerinin desteklenmesi, resmî meslek liselerinin ve genel olarak okul sayısının da artırılması önemlidir.

Şanlıurfa'da yaşanan öğretmen ihtiyacının bir an önce karşılanması gerekmektedir. Öğretmen atamalarında Urfa'ya daha fazla kontenjan ayrılması büyük önem taşımaktadır. Kırsal-merkez ayrımı yapılmaksızın tüm okullarımıza yeterli sayıda kadrolu öğretmen atanması eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirecek ve eğitimin kalitesini artıracaktır.

Kıymetli milletvekilleri, Şanlıurfa'mızın Akçakale ve Ceylânpınar Sınır Kapılarının daha modern bir yapıya kavuşturulması, altyapı ve teknik donanım açısından güçlendirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu sayede geçişlerin daha hızlı, güvenli ve düzenli şekilde gerçekleştirilmesi mümkün olacaktır. Daha önce dönüştürülmesi ve modernize edilmesi onaylanan bu sınır kapılarının bir an önce tamamlanarak tam kapasiteyle ticarete ve sivil geçişlere açılması gerekmektedir. Sınır kapıları ekonomik canlılığı artıracak, ticari faaliyetleri hızlandıracak ve istihdam olanaklarını genişletecektir. Bu gelişme yalnızca Şanlıurfa'ya değil, çevre illerimize ve ülke ekonomisine de önemli katkılar sağlayacaktır. Sınır kapılarına ulaşımı sağlayan Akçakale ve Harran yolunda sıcak asfalt yapım çalışmaları bir an önce bitirilmelidir. Ayrıca, Akçakale-Ceylânpınar yolunun bölünmüş yol standardında inşa edilmesi hem ulaşım güvenliği hem de bölgesel ticaretin gelişmesi açısından zorunlu bir ihtiyaçtır. Dünyanın ilk üniversitesine ev sahipliği yapan Harran tarihî Kümbet Evleri, Hayat El Harrani Hazretlerinin manevi mirası, Bazda Mağaraları, Şuayip Şehri, Han El Barur Kervansarayı, Soğmatar Antik Kenti, Hazreti Yakup Kuyusu ve Hazreti İbrahim'in doğduğu mübarek topraklar gibi benzersiz değerleriyle dünyanın en eski yerleşim merkezlerinden biridir. Bu yönüyle Harran tarih, kültür ve inanç turizmi açısından da eşsiz bir konuma sahiptir. Bu kadim mirasın turizme daha güçlü katkı sunabilmesi için Akçakale-Şanlıurfa bağlantı yolundan Harran merkeze uzanan 10

kilometrelik yolun Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından genişlettilererek modern standartlara kavuşturulması gerekmektedir. Ayrıca, yol çevresinde kapsamlı peyzaj çalışmalarının da yapılması büyük önem taşımaktadır.

Şanlıurfa'mızda hızlı nüfus artışı, tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi ve sanayi alanındaki gelişmelere paralel olarak enerji ihtiyacı da her geçen gün artmaktadır ancak mevcut elektrik altyapısı artan talebi karşılamamakta ve yetersiz kalmaktadır. Bu durum da konutlardaki ve iş yerlerindeki günlük yaşamı olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, sanayi bölgeleri ile tarımsal sulama faaliyetlerinde de ciddi aksaklıklara neden olmaktadır. Bu nedenle ilimizdeki enerji dağıtım altyapısının bir an önce güçlendirilmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur. Yetkili dağıtım şirketi DEDAŞ sorumluluğunu yerine getirerek gerekli yatırımları hızlıca hayata geçirmelidir. Vatandaşlarımızı mağdur eden elektrik kesintilerine de kesin ve kalıcı şekilde son verilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Şanlıurfa'da tarım ve hayvancılıkla uğraşan üreticilerimizi korumak için girdi maliyetlerinin düşürülmesi ve ürün desteklerinin artırılması beklentilerimiz arasındadır. Başta Harran, Akçakale ve Suruç Ovaları olmak üzere tüm ilçelerimizin tarımda verimliliği artırmak için yeni ürün desteklerinin devreye alınması, araştırma geliştirme çalışmalarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu adımlar hem üretim kapasitesini artıracak hem de tarımsal çeşitliliğin önünü açacaktır.

Viranşehir, Siverek ve Hilvan ilçelerinde hayvancılık yatırımlarının artırılması, üreticilerin desteklenmesi ve altyapının güçlendirilmesi mutlaka sağlanmalıdır. Bu bölgelerde başta güneş enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerji desteklerinin artırılması üretim maliyetlerini azaltacak, böylece üreticilerimizin rekabet gücünü de artıracaktır.

Tarımın yanı sıra sanayinin gelişmesi de Şanlıurfa'nın kalkınması açısından hayati önemdedir. Bu kapsamda Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi'nin taleplerini büyük ölçüde karşılayan Sanayi ve Teknoloji Bakanımıza teşekkür ediyorum. Yatırım programında yer alan 450 hektarlık OSB genişleme alanının altyapı ve üstyapı çalışmalarının tamamlanması gereklidir. Bakanlığımızın desteğinin sürmesi, sanayi potansiyelinin daha da güçlenmesine önemli katkı sağlayacaktır. Tarım ve sanayi alanlarında sağlanacak gelişmeler her yıl çalışmak için başka illere gitmek zorunda kalan yüz binlerce mevsimlik tarım işçisinin sayısını da azaltacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin en büyük emekçileri olan küçük esnaf ve sanatkârlar için mevcut durumda mutlaka vergi affı getirilmeli ve ileriye dönük de vergi indirimleri yapılmalıdır. Vergi yükünün azaltılması istihdam açısından önemli ve gereklidir.

Son olarak, yaklaşan yeni yılın ve 2026 merkezî bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizleri ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın George Aslan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce Ezidi halkının Ezi Bayramı Türkiye'deki ve dünyadaki tüm Ezidilere kutlu olsun diyorum.

"..."

Değerli milletvekilleri, konuşmamda birkaç farklı konuya değineceğim. Öncelikle Mardin'deki ulaşım sorunlarına değinmek istiyorum. Mardin her gün binlerce yerli ve yabancı ziyaretçiyi ağırlayan bir turizm şehridir. Bu yoğunluk doğal olarak ciddi bir trafik sorununu da beraberinde getirmektedir. Çevre yolları sorunu Mardin için en önemli ve en acil ihtiyaçtır. Artuklu ile Kızıltepe ilçeleri arasında Diyarbakır, Şırnak ve Urfa istikametlerinde çevre yolları yapılmalı, mevcut Kızıltepe-Mardin yolu üzerinde acilen "battıçık" diye tabir edilen kavşak projeleri hayata geçirilmelidir. Batman, Gercüş, Mardin, İdil, Cizre ve Nusaybin güzergâhlarının kesiştiği Midyat ilçesinde de çevre ve bağlantı yollarının olmaması nedeniyle ağır vasıta araçları şehir merkezinden geçmek zorunda kalmaktadır. Bu durum hem trafik kazalarına hem de ciddi trafik yoğunluğuna yol açmaktadır. Altı yıl önce yapımına başlanan Midyat-Mardin kara yolu çalışmaları hâlâ tamamlanmadı. Bu yolun da en kısa sürede bitirilmesi, ulaşım güvenliği ve ekonomik canlılığı açısından önemlidir. Bir de kırsal kesimlerde yaşanan yol sorunları var. Bağok bölgesindeki Süryani köylerinin yol sorununu geçtiğimiz iki yılda defalarca gündeme getirmiştik. Bakanlardan tutun vali, kaymakam, belediye başkanları başvurmadığımız hiçbir kurum kalmadı, buna rağmen henüz bir arpa boyu kadar yol alınmadı. Bahsettiğim yolların toplam uzunluğu sadece 12 kilometredir. Bu yolların içinde sadece bir mahallenin 1-2 kilometrelik yolu yapıldı, geri kalan diğer köy yollarıysa çukurlardan geçilmiyor. Özellikle, Arbo-Cizre bağlantılı yaklaşık 6 kilometrelik kara yolu çok önemli. Bu yol asfaltlandığında Şırnak Havaalanı'na ulaşım mesafesi bazı köyler için 110 kilometreden 50 kilometreye düşüyor. Buna rağmen hâlâ bu yol yapılmış değil; gerekçe ise, yolun BOTAŞ petrol boru hattına ait olmasıdır. Orada zaten bir yol var; yapılması gereken, sadece asfalt dökerek yolu araçlar için kullanışlı hâle getirmektir. Eğer "Güzergâh uygun değil." deniliyorsa da, o zaman daha uygun bir güzergâha yeni bir yol açılmalı.

Başka köylerde de benzer sorunlar var. Geçen ay Midyat'ın Pirkan Mahallesi'ne gittim, köylüler etrafıma toplandı ve uzun süredir yaşadıkları sıkıntıları anlattılar. En çok dile getirdikleri sorun ise köy yollarıydı. Yıllardır toprak olan yolun asfaltlanmasını beklediklerini söylediler. Sadece 4 kilometrelik bir yol olmasına rağmen, bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmadığını ifade ettiler. O köyden de bir Meclis çalışmamız var -Haluk Bey burada mı, bilmiyorum- onu da sürekli Divanda gördükleri için "Bu yolu niçin yaptırmıyorsun?" diye ona da sitemde bulunuyorlar.

Diğer bir konu, Midyat'a bağlı, yaklaşık 2 bin nüfuslu Nebile Mahallesi'nde de ne kanalizasyon ne sağlık ocağı ne de doğru dürüst bir yol var. Bağok bölgesindeki Dibek köyü hâlen şebeke suyuyla sahip değil, halk kuyu suyuyla geçinmek zorunda kalıyor. Yetkililere defalarca başvurulmuş ve komşu köyden boru çekileceği söylenmesine rağmen, henüz bir çözüm üretilmedi. Şu anda askeriye su şebekesinden kısmen su sağlanmakta ancak kapasitesi yetersiz olduğu için düzenli ve sürekli su verilmemektedir. Avrupa'dan köylere dönen insanlar bugüne kadar milyonlarca euro yatırım yapmış. Örneğin, Almanya'da yaşayan bir iş insanı, su sorunu yaşayan bu köye otel, restoran, kafe, yüzme havuzunu içeren büyük bir tesis kurmak istiyor ancak suyun dahi olmadığı bir yerde bunu nasıl yapsın? Midyat'a bağlı Gülgöze Mahallesi'nde köye ait on binlerce metrekaarelik araziye güneş enerjisi panelleri

kurulmak istenmektedir. Köylüler bu alanın ev inşa etmek isteyenler için gerekli olduğunu, bu nedenle de projenin iptal edilmesini talep etmektedirler.

AK PARTİ yöneticileri milletvekilleriyle, bakanlarla Avrupa'daki Süryani ve Ezidi kurumlarını ziyaret ediyorlar. "Geri dönün, size her türlü desteği sağlayacağız." diyorsunuz ancak dönüş yapanlar için su, yol gibi temel sorunlar dahi çözülmemektedir. İnsanların dönmelerini istiyorsanız her şeyden önce bu temel sorunların çözülmesi gerekiyor. Bugüne kadar pratikte atılmış herhangi bir adım yok. Halk sizden pratik adımlar bekliyor.

Değerli milletvekilleri, değinmek istediğim diğer bir konu da Diyanet konusudur. Diyanet İşleri Başkanlığına ayrılan bütçe yaklaşık 174 milyar TL'dir. Toplam personel sayısı 140 bin civarındadır ve bunların içinde on binlerce imam kadrosu bulunmaktadır. Anayasa'da "Din ve inanç farkı gözetilmeksizin tüm yurttaşlar eşittir." denilmektedir ancak Diyanete bağlı imam, müftü ve diğer din görevlilerine maaş ödenirken Hristiyan ve Ezidi din adamlarına neden maaş ödenmemektedir? Oysa Diyanet İşleri Başkanlığına aktarılan bütçede Hristiyanların da Alevilerin de Ezidilerin de -farklı inançların- payı var, onlardan da vergi toplanmaktadır. Ayrımcı uygulamalar sadece bununla, maaşla sınırlı değildir. Örneğin, Diyanet İşleri Başkanına diplomatik, imamlara da yeşil pasaport verilirken bu haklar neden patriklere, metropolitlere ve diğer din adamlarına tanınmamaktadır? Türkiye'de ayrımcılık olduğunu söylediğimizde de bazıları rahatsız oluyor ve tepki gösteriyor ancak bu bir gerçektir. Bu ayrımcılık yalnızca AK PARTİ iktidarı dönemine özgü bir mesele değildir. Geçmişte de vardı ve bugün de devam etmektedir. Burada saydığım sadece birkaç basit örnektir. Bu sorunlara yönelik somut adımlar atılsın, biz de buradan iktidarı eleştirmek yerine teşekkür edelim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye her ne kadar günümüzde daha çok Müslüman bir coğrafya olarak bilinse de geçmişte Hristiyanlığın kültürü ve medeniyetinin önemli merkezlerindendi. İlk Hristiyan toplulukların ortaya çıktığı ve en eski kiliselerden birinin bulunduğu Antakya ile 4'üncü yüzyılda Hristiyanlığın ilk konsilinin toplandığı İznik şehirleri bu topraklardadır. Bu yönüyle Türkiye coğrafyası hem ülkede yaşayan Hristiyan halklar için hem de dünyadaki tüm Hristiyanlar açısından önem taşımaktadır. Rum, Ermeni ve Süryani halklarının nüfusları milyonlardan günümüzde 100 binin altına kadar gerilemiş olsa da Türkiye'nin çok kimlikli, çok kültürlü ve çok inançlı yapısının bir parçasıdır. İktidar, ülkenin bu çoğulcu yapısına uygun olarak somut adımlar atmalıdır. Bu çerçevede atılabilecek önemli ve anlamlı adımlardan biri Ramazan ve Kurban Bayramları gibi Noel bayramının de resmî tatil ilan edilmesidir. Noel bayramı, bilindiği üzere, İsa Mesih'in doğuşunu simgeleyen ve hem Türkiye'deki hem de dünyadaki tüm Hristiyanlar tarafından kutlanan önemli dinî bayramlardan biridir. Dünya genelinde Hristiyan ülkelerinin yanı sıra, Irak, Suriye, Lübnan, Ürdün, Mısır, Filistin gibi nüfusunun çoğu Müslüman olan ülkelerde de 25 Aralık Noel günü resmî tatil olarak kabul edilmektedir. Türkiye'de de bu yönde bir düzenleme yapılması Hristiyan yurttaşlarımızın eşit yurttaşlık duygusunun güçlenmesine ve din özgürlüğünün yalnızca kâğıt üzerinde değil, günlük yaşamda da karşılık bulmasına vesile olacak, aynı zamanda farklı inanç kesimleri arasındaki diyalog ve anlayışın gelişmesine de katkı sağlayacaktır.

Konuşmamı burada bitirirken 25 Aralıkta kutlanacak Noel vesilesiyle başta Süryaniler ve Rumlar olmak üzere tüm Hristiyan âleminin bayramını kutluyorum. Bu vesileyle bütün milletvekillerinin de yeni yılını tebrik ediyorum. 2026 yılının ülkemize ve tüm dünyaya barış getirmesini diliyorum. Aynı kutlamaları bir cümleyle Süryanice dilinde de yapmak istiyorum. "..."⁴

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Harun Özgür Yıldızlı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz hafta vefat eden Gülşah kardeşimize Allah'tan rahmet ve ailesine sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, on altı yıl önce bugün "Hukuksuzluk sürecine hukuk adına saygı gösterilmez. Bu şekilde giderseniz ne yönetecek bir ordu ne yaşayacak bir cumhuriyet ne de bir ülke bulamayacaksınız. Şunu bilin ki en küçük suç ve günahı olmayan ben bu yapılan hukuksuzluğa isyan ve bu karanlığa bir nebze ışık olabilmek adına hayatıma son veriyorum." sözleriyle Ergenekon kumpasına boyun eğmeyerek canına kıyan Yarbay Ali Tatar'ı saygıyla anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Yarbay Ali Tatar'ı intihara sürükleyen sizin atadığınız o hâkim FETÖ üyeliği, görevi kötüye kullanmadan cezaevinde senelerdir yatıyor.

Evet, bu bütçede ne yok? Adalet yok. Her zamanki gibi iktidarın hazırlamış olduğu bu bütçede yine emekli yok, işçi yok, öğrenci yok, toplumun beklentilerine cevap veren bir durum yok. Peki, ne var? Her zamanki gibi sermaye var. Ne var? Yandaş var. Ne var? Zenginler var, ağır vergiler var, halka yine sefalet ve zulüm var. Bu bütçede ne yazık ki 7200 gün bekleyen BAĞ-KUR'luların, EYT mağdurlarının, kademeli emeklilik bekleyenlerin, 3600 ek gösterge bekleyen kamu çalışanlarının, staj ve çıraklık mağdurlarının, kadro bekleyen taşeron işçilerinin beklentilerine bir karşılık yok. Bir de kimlere karşılık yok? Tabii ki infaz koruma memurlarına, haftada iki gün gördüğümüz cezaevlerindeki infaz koruma memurlarına bir karşılık yok. Tasarruf yine saraydan ve itibardan değil, vatandaşın cebinden yapılmıştır.

Evet, bir konuya daha değinmek istiyorum. Kıymetli arkadaşlar, şimdi, Kocaeli'de kıymetli bir gazetecimizin köşesinden bahsetmek istiyorum; mevcut uyuyan vekillerimize de yakındır, iktidarın uyuyan vekillerine de yakındır. "Emekli burnundan soluyor ve kırıncı, asgari ücretli sıkıntılı, hepsinin gözü Hükûmetten gelecek zam haberinde ama Hükûmette sanki 'Seçim 2027 yılında, Türk halkı aldığını unutur. Bekleyelim de seçim öncesi verilir.' görüşü hâkim. Ben de diyorum ki: Hayvan terli, bu tez bu topraklarda bir daha tutmaz, ona göre hesap yapın." diyor Nurettin Kolaylı. (CHP sıralarından alkışlar)

Kıymetli arkadaşlar, tabii ki bu bütçede -sesim gür, bu Mecliste sesi gür olan ender insanlardan biriyim- 5 milyon 300 bin memurun beklentisi karşılanmıyor, asgari ücretli 11 milyon 200 bin vatandaşımızın beklentileri karşılanmıyor, 16 milyon 600 bin emeklimizin beklentileri karşılanmıyor. Biz burada emekli, asgari ücretli dediğimiz zaman hemen benden sonra çıkacak hatip diyor

ki: "E, bize oy veriyorlar." En son yerel seçimde vermediniz, bunları silkelediniz, inşallah bir dahaki seçimde de bizim iktidarımızda nefes alacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Kıymetli arkadaşlar, öğrenciler düşüncelerinden dolayı yurtlardan atılıyor. Kocaeli'de 19 Mart eylemlerine katıldığı gerekçesiyle haklarında yurttan süresiz çıkarma cezası istemiyle disiplin soruşturması açılıyor, bu öğrencilerimizden 2'si 13 Kasım günü Gazi Süleyman Paşa KYK Yurdundan, diğeri ise 17 Kasım günü Samiha Ayverdi Kız Yurdundan atılıyor. Bunun üzerine ben KYK Genel Müdürünü arıyorum, Genel Müdürrümüne diyorum ki: "Kıymetli Genel Müdürrüm, bu öğrenciler 19 Mart eylemlerine katıldığı için yurttan atılmış. 19 Mart eylemlerine benimle birlikte katıldılar. Hiçbir şekilde Cumhurbaşkanına hakaret yok; hiçbir şekilde farklı bir söylem yok." Yurttan atılan öğrencimizin dediği: "19 Mart protestolarından dolayı yurttan bloklandığımı söylediler. 12 Kasım'da, sözlü olarak, hiçbir belge verilmeden yurda alınmadım. 13 Kasım'da tebligat verildi. Bugün akşam beşte çıkmamızı istediler. Şehir dışından okul için geldim buraya, bir gün içinde nasıl kalacak yer bulacağım bilmiyorum. Bizi resmen sokağa atıyorlar." Bunun üzerine bütçe çalışmalarında Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza bir bilgi notu aktardım. İstedim ki bu öğrenciler üniversiteden, yurtlarından atılmasın, yurtlarından olmasın çünkü kalacak yerleri yoktu, bunlara sahip çıkmak gerekiyordu; her zaman olduğu gibi de sahip çıkmaya devam edeceğiz. Bu ülkede hiçbiriniz öğrencilik yapmadınız mı? Hiçbiriniz bir şeyi protesto etmediniz mi? Ama bunları hepimiz unutmuş gibisiniz. Ülkede Cumhurbaşkanıyla ilgili ufacak bir şey söyle, hemen içeridesin. Bakın, bu ülkeden böyle Cumhurbaşkanları da geçti, Rahmetli Süleyman Demirel, Allah rahmet eylesin. (CHP sıralarından alkışlar) "Tüp gaza yapılan zamlar bütçenize hasar verdiyse, ha babam 'Hiçbir şeye zam yapmayacağız.' diyen SÜLÜGAZ tüpleri kullanın." diyor. Bakın, mizah. Mizahı unuttuk, sayenizde gülmeyi unuttuk, inanın, halkın yüzde 80'i gülmüyor, anca sizin zümreniz gülüyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, yine Süleyman Demirel'den... Allah rahmet eylesin. 9'uncu Cumhurbaşkanımız diyor ki: "Bir ülkede siyasetçilerin karikatürleri çizilebiliyorsa o ülkede ifade özgürlüğü ve demokrasi vardır." Peki, bizim ülkemizde var mı bunlar? (CHP sıralarından alkışlar) 16 yaşındaki çocuk Sayın Cumhurbaşkanımızın bir resmini çizdi diye doğru kodese! Ya, sayenizde gülmeyi unuttuk.

Kıymetli arkadaşlar, tabii en çok vergiyi veren ilimiz hakkında da konuşmadan olmayacak. Kocaeli'de yapılmak istenen haddehane var? Buna tüm halkımız "Hayır." diyor. Ama ondan önce benim Sayın AK PARTİ Grup Başkan Vekilim Abdullah Bey'den bir istirahatım var. Biliyorsunuz, Gebze'de, elli gün oldu, bir bina yıkıldı, Dilovası'nda bir yangın oldu. Bununla ilgili İçişleri Bakanlığına, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, Ulaştırma Bakanlığına soru önergesi verdik, ses yok. Biz dedik ki...

Bizim uyuyan vekillerden Millî İstihbaratçı bir ağabeyimiz var, ondan rica ettik, o da çıktı burada milleti fırçalamaya kalktı. "O yok, bu yok, şu yok..." Ee, zaten yok, biz sana soruyoruz yani -belki bulursun- ama bizim Abdullah Başkanımız araştırmacı -araştırmayı sevdiğini söylemişti bütçe konuşması sırasında- ondan da istirahatımız şu: Kocaeli'deki bu bina neden yıkıldı, sebebi nedir? Biz bilmiyoruz. Elli gündür hiçbir bakanlıktan ses yok, istihbaratçı vekilimizden de ses yok; onun için, bu konuda Sayın Grup Başkan Vekilimizden bilgi bekliyoruz.

Diğer bir husus ise Kocaeli'de yapılmak istenen haddehane. Haddehane ciddi sıkıntılara yol açacak bir durum teşkil ediyor. Günde 10 bin metreküp su ihtiyacı doğacak haddehane yüzünden Kocaeli'nin durumunu göstermek istiyorum. Kocaeli'de şu gördüğünüz Yuvacık Barajı ve Sapanca Gölü'nün son durumu.

Fehmi amca, senden rica ediyoruz ya, Kocaeli'de çok yatırımın var; gel vazgeç şu işten yani, Kocaeli'ye bu eziyeti etme. (CHP sıralarından alkışlar)

Kocaeli'nin durumu; 2 barajın, Sapanca Gölü'nün ve mevcut Yuvacık Barajı'nın son durumu. Bu Yuvacık Barajı'nı Kocaeli'ye kazandıran Sefa Sirmen'e de buradan selam olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) - Ağır bir ameliyat geçirdi, kendisine acil şifa diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu da kaldı. "Hayaldi, gerçek oldu." deriz.

BAŞKAN - Sayın Yıldızlı, teşekkür ederiz.

Ben araya girip sözünüzü kesmek istemedim ama şapkayı takarken rahmetli Demirel'e benzediniz, onu söyleyeyim. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Zeynep Yıldız.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, ekranları başından bizleri takip eden necip milletimiz; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesine ilişkin olarak AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmama başlamadan evvel küçük bir hatırlatma yapmak isterim. İç Tüzük, İç Tüzük'ün amir hükümleri temiz bir dil kullanmak hususunda çeşitli hükümler içerir. Dolayısıyla bizler temiz bir dil kullanmakla mesulüz. Geçtiğimiz dönem -kendisi de burada- Grup Başkan Vekilimiz Özlem Zengin'e CHP'li bir Grup Başkan Vekili bu kürsünün toplumsal travmalarını da tetikleyecek şekilde "Bu hanıma haddini bildiriniz." demişti. Dolayısıyla biz de mukabil etmiştik, demiştik ki: "Bize had bildirmek sizin haddiniz değildir." Bu bütçe döneminde de yine çok müessif bir şekilde bir diğer kadın Grup Başkan Vekilimiz Leyla Şahin Usta, şu an burada söyleyemeyeceğimiz, söylemekten hicap duyacağımız kelimelerle hedef alındı ve bir kere daha sizin adınıza utanç duyduk çünkü biz şunu çok iyi biliyoruz: Kelimeler bizim geldiğimiz yeri işaret eder. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla o ilgili CHP'li kadın milletvekili de kendi geldiği yeri işaret etmiş oldu. Biz bir kere daha diyoruz ki: İç Tüzük'e aykırı, üstenci, ötekileştirici, Gazi Meclisimizin mehabetine uymayan bu söylemi bir kere daha kınıyoruz. Leyla Başkanımızın şahsında bütün kadın milletvekilleri ve temsil ettiğimiz tüm kadınlar hedef alınmıştır. Dolayısıyla CHP'den delikanlıca bir yüzleşme ve bir özür bekliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - AKP Grubuna da söyleyin Sayın Vekilim. AKP Grubu da temiz bir dil kullansın, onların ağzı kirli asıl.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Genel Başkanınız da neler söyledi bize ya!

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Bütçe Kanunu Teklifi'mizin 13'üncü maddesi yetkiye ilişkin. Bu yetki de malumualiniz yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanımızda.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Cumhurbaşkanı neler söyledi bize ya! Ne söyledi bize!

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde milletimiz bize yirmi dört yıldır kesintisiz bir biçimde bütçe yapma hakkı tanıyor. Bu noktada, aziz milletimize bize yönelik güvenleri ve teveccühleri dolayısıyla teşekkür ederek konuşmama başlamak isterim.

Milletimizin bize duyduğu güven elbette ki bize yoğun bir sorumluluk yüklüyor ve bu sorumluluğun iz düşümü olarak biz de yolumuza devam ediyoruz. Değerli milletvekilleri, "Durmak yok, yola devam." bizler için aslında sıradan bir slogan değil, bizim çalışma sistematiğimizi ve hedefimizi ortaya koyan bir cümle. Milletimizin bu desteğine karşı boşa düşmemek adına, onlara mahcup olmamak adına, milletimizin Kızılbaşının istikametinde kendi hedeflerini sürekli yenileyerek yoluna devam eden bir siyasi hareket olageldik. Cumhurbaşkanımızın oluşturduğu vizyon ve ufukla aslında milletimizin dünya sahnesinde hak ettiği yere adım adım oturmasını sağlayan bir yirmi dört yıl geçirdik.

Değerli milletvekilleri, darbimesellerimiz de aslında bize çok önemli ufuk tayin eder. Kemal Tahir'in Devlet Ana'sında Şeyh Edebali'ye nispetle denir ki: "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." Dolayısıyla, devleti yaşatmanın temel şartı evvela insanı yaşatmaktır ve biz şunu çok iyi biliyoruz: İnsan ilk başta, ilk ve öncelikli olarak ailede yaşar; insanı yaşatan temel kurum öncelikli olarak ailedir. Her bir insanın şefkat görme, kendini gerçekleştirme, şahsiyetini geliştirme, şefkatli bir yuvaya sahip olma, korunaklı bir yuvaya sahip olma hakkı vardır. Babaların başının dik, annelerin müşfik, çocukların huzur dolu bir ortamda büyüme hakkı vardır. Dolayısıyla, her insanın bir aileye sahip olma hakkı vardır. Küreselleşmenin insanı yalnızlaştırarak tekil teknolojilerin kölesi hâline getirmeye çalıştığı çabalara hep birlikte şahitlik ediyoruz. İnsan beyninin işgal, insan neslinin ifsat edilmeye çalışıldığı projeleri hep birlikte görüyoruz. O yüzden diyoruz ki: Bu projelere karşı olarak ailemize sığınarak aileyi topluma bir huzur zerk eden kurum olarak korumak ve dolayısıyla bu kurumun üzerine bütün toplumu inşa etmek her birimizin ortak mesuliyeti ve sorumluluğudur.

Değerli milletvekilleri, neoemperyal nüfus planlaması stratejisi olarak aslında toplumu cinsiyetsizleştirme propagandalarına karşı, aileyi travma merkezi olarak kurgulayanlara karşı ailenin hakikatini, huzurunu, şefkatini anlatmak bütün ideolojik reflekslerimizden beri olarak hepimizin ortak sorumluluğudur.

Değerli milletvekilleri, bu noktada, geçtiğimiz yıl bu mücadelenin bir iz düşümü olarak "Aile Yılı" olarak kabul edildi ve buna ilişkin bir bütçe tayin edildi. İnşallah, önümüzdeki yıl da aileyi korumaya dönük adımlar zaten devam ediyor olacak. Dolayısıyla, bu bütçe kadını ve aileyi bir bütün hâlinde koruyan bir bütçedir. Bu bütçe, özel çocukların evde bakım hizmetiyle yuvalarında bakılmasını, yaşlılarımızın korunmasını sağlayan bir bütçedir. Bu bütçe, sosyal dayanışmanın bütçesidir. Bu bütçe, gençlerin bütçesidir.

Geçtiğimiz yaz TEKNOFEST'te bir grup genci ziyaret ettim, Çocuk Bilim Yarışması'nı ziyaret ettim mesleki yetenek yarışmasının akabinde. Orada çocuklar hızlı hızlı projelerini anlatıyorlar, bir yandan da birisi büyük bir iştiaqla bir şarkıyı söylüyordu. "Hangi şarkıyı söylüyorsun sen?" dedim, dedi ki: "TB2, TB3'ü biz yaptık, biz/Togg'u, KUNDUZ'u, HÜRKUŞ'u, Baykuş'u biz yaptık, biz." (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, bu bütçe gençlerin, çocukların öz güveninin bütçesi, onlara "Biz yaptık, biz." diyebilme imkânı sağlamanın bütçesidir.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ya, bir öğün beslenme vermediniz ya!

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, ben gerçek bir mesleki ve teknik eğitim gönüllüsü olduğumu düşünüyorum. Türkiye'nin dört bir yanında mesleki ve teknik eğitim kurumlarını ziyaret ediyorum. Malumunuz, katsayıdan dolayı eğitim ekosistemimiz ciddi anlamda bozuldu ve mesleki ve teknik eğitim ciddi anlamda hasar aldı. Ne zaman ki biz mesleki ve teknik eğitimi güçlendiriyoruz, hemen birilerinin çok farklı argümanlarla bunu itibarsızlaştırmaya çalıştığını görüyoruz. Ve ben açıkçası dünyadaki örnekleri inceledim. Dünyadaki en önemli örnek ikili eğitim, "dual" sistem; bir iki gün teorik eğitim oluyor, devam eden günlerde sahada bulunuyor bu gençler. Aynı sistemi Türkiye'ye getirmişiz. Birileri diyor ki: "Bu ucuz iş gücüdür." Dolayısıyla, tekrar bu kürsüden şunu ifade etmek isterim: Mesleki ve teknik eğitim alan gençlerin emeğini itibarsızlaştırmak hiçbirimizin uhdesinde olmamalıdır.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Çocuklar ölüyor oralarda Vekilim, ölüyorlar.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Denetliyor musunuz onları? Kim denetliyor? Neden öldüler?

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Eğitim ekosistemini bu kritik pay dışında hiçbirimiz itibarsızlaştıramayız.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Çocukların öldüğü sistemi güzellemeyin burada bize ya! "Biz yine de uygulayacağız." deyin, ona da varım.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bakınız, eğitim ortamının iyileştirilmesini dert edinmek ayrı bir şey, tüm sistemi külliye topa tutmak ayrı bir şey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ben mi denetleyeceğim? Sen denetleyeceksin.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Dolayısıyla, bu bütçe meslek liseli gençlerin bütçesidir.

Bizler masada, diplomaside elimizi kuvvetlendiren sahadaki caydırıcı savunma gücümüz olduğunu çok iyi biliyoruz. Bu bütçe, havada, karada, denizde ve uzayda ülkemizi korumanın bütçesidir. Uzay ekosistemimizi yeni tasarımlarla dünyanın haberleşme paradigmasını değiştirecek bir hâle getirebilmenin bütçesidir.

NALİ ÇİLER (Kocaeli) - Uzaya giden arkadaş nerede? Aranıyor.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu bütçe kendi teknolojilerimizle kendi kaynaklarımızı bulup bunu millî ekonomimize dâhil edebilmemizin bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu bütçe dünyanın ilk 3 İHA üreticisinden biri hâline gelebilmemizin bütçesidir.

CAVİT ARI (Antalya) - Gönderdiğiniz astronot ne yapıyor Sayın Vekilim?

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu bütçe Kahramankazan'da üretilen KAA'nın bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bir de vatandaşa bütçe yapsanız; emekliye, işçiye, çiftçiye.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Devrim otomobillerini itibarsızlaştıranları hepimiz hatırımızda saklı tutuyoruz; aynı şeyi Togg'a da yapmaya çalıştınız. Togg şu an sokaklarda, caddelerde ve nihayet Togg artık ihracat edilecek durumda. (AK PARTİ sıralarından

alkışlar) Dolayısıyla birileri eserekli bir ruh hâliyle yapılanları itibarsızlaştırmaya çalışırken biz şunu çok iyi biliyoruz: Bu bütçe Millî Teknoloji Hamlesi'nin bütçesi.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yapılmayanları eleştiriyoruz, yapılanları değil! Yapmadıklarınızı söylüyorsunuz!

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu bütçe Millî Yetkinlik Hamlesi'nin bütçesi. Bu bütçe Yerel Kalkınma Hamlesi'nin bütçesi. Bu bütçe kendi kendine yetebilen Türkiye'nin bütçesi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Size yetiyor da vatandaşa yetmiyor bu bütçe! Emekliye yetmiyor, işçiye yetmiyor bütçe.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Başka bir yerden mi bakıyorsunuz, başka bir bütçeden mi? Nereden görüyorsunuz?

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu bütçe cari açığı kendi kaynaklarıyla, üretimle kapatan Türkiye'nin bütçesi. Bu bütçe ninelerimizin sandıklarından çıkan ata tohumlarının, onları korumanın, gıda güvenliğinin, su stresle mücadele etmenin bütçesi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Yalnız, ata tohumu ekmek için sertifikalı belge gerekir, yasak. Ata tohumu yasak, biliyorsunuz.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu bütçe Ankara keçisini yetiştiren Ankaralı çiftçinin desteğinin bütçesi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Halk eğitim merkezlerinde sof kumaşını dokuyan hanımefendilerin sosyalleşmesinin ve emeğinin bütçesi.

Değerli milletvekilleri, asrın felaketinin yaralarını hızla sararken yeni sosyal konutlarla, yeni desteklerle emeklinin, emekçinin yanında durmayı sürdüreceğiz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Emeklinin yanında nasıl duruyorsunuz, bir anlatır mısınız?

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu bütçe birliğimizin ve dirliğimizin bütçesidir. Bizler Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde bu yüzyılı Türkiye Yüzyılı kılma ahdimize sadık olduğumuzu bir kere daha buradan beyan ediyorum. İnşallah hep birlikte bu yüzyılı Türkiye Yüzyılı kılacağız diyorum, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ilk söz, Muğla Milletvekili Sayın Kadem Mete'ye ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KADEM METE (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi hakkında görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki 13'üncü madde sadece teknik bir düzenleme değildir. Bu madde güçlü icranın, hızlı karar alma kabiliyetinin ve etkin yönetim anlayışının anayasal ve mali bir tezahürüdür. Bu madde, milletin alın teriyle oluşan kaynağın yine millet adına en doğru ve en hızlı bir biçimde kullanılmasının teminatıdır. Değerli arkadaşlar, biz bu yetkinin ne anlama geldiğini masabaşında hazırlanan raporlardan değil, sahada yükselen eserlerden, açılan tesislerden, vatandaşımızın hayatını kolaylaştıran yatırımlardan çok net bir şekilde görüyoruz.

Bir Muğla Milletvekili olarak Muğla'dan bahsetmek istiyorum. 28'inci Yasama Dönemi boyunca yaklaşık 200 eseri ilimize kazandırmış olmanın haklı gururunu yaşıyoruz. Sadece tamamlanan projeler değil, devam eden onlarca yatırım, projelendirilmiş ve yatırım programına alınmış nice tesis işte bu güçlü bütçe anlayışının, merkezî koordinasyonun ve kararlı yönetim iradesinin ürünüdür.

Değerli milletvekilleri, eğitim alanında İl Millî Eğitim Müdürlüğümüz eliyle 6 proje tamamlanmış, 10 proje devam etmektedir, toplam yatırım bedeli 949 milyon liranın üzerindedir. Bu rakam çocuklarımızın daha nitelikli okullarda, daha güçlü fiziki şartlarda eğitim alması için gösterdiğimiz hassasiyetin açık göstergesidir. Sağlık alanında İl Sağlık Müdürlüğümüz bünyesinde 3 proje tamamlanmış, 2 proje devam etmektedir. Yaklaşık 202 milyon liralık sağlık yatırımıyla vatandaşımıza sadece bina değil, güven inşa ettik. Gençlik ve spor alanında 9 proje tamamlanmış, 5 proje sürmektedir. 870 milyon liralık yatırım gençlerimize yapılan en kıymetli yatırımdır. Muğla'ya kazandırdığımız stadyum bugün birçok ilimiz için örnek bir projedir. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı marifetiyle 7 tane tamamlanan eserimiz, 8 tane de devam eden projemizle 110 milyon liralık kamu hizmeti üretilmiştir. Ulaştırma alanında Karayolları 1'inci ve 2'nci Bölge Müdürlüklerimiz eliyle 7 proje tamamlanmış, 15 proje devam etmektedir. Buradaki yatırımın tutarı tam olarak 13 milyar TL'dir. Özellikle Kötekli Kavşağı'nı 2026 yılında hizmete almak Muğla için stratejik bir öneme sahiptir. TOKİ eliyle ilçelerimizde konut, lojman ve kamu binası inşaatları devam etmektedir. Bu yatırımlar sosyal devlet anlayışımızın sahadaki yansımalarıdır, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitemizde 9 proje devam etmekte olup 537 milyon liralık yatırım sürmektedir. Bu yatırımlar Muğla'yı bir eğitim ve bilim merkezi hâline getirme hedefimizin göstergesidir. Ormanlarımız için Muğla Orman Bölge Müdürlüğümüz eliyle 5 proje tamamlanmış, 18 proje devam etmektedir. 612 milyon liralık yatırımla yeşil vatanımıza sahip çıkıyor, gelecek nesillere daha güçlü bir çevre bırakıyoruz. Tarım ve Orman Müdürlüğümüz bünyesinde yürütülen 22 ayrı proje ve apiterapi çalışmalarıyla 36 milyon liralık destek üreticilerimize ulaştırılmıştır. Bu, başarı merkezî koordinasyonun, güçlü liderliğin ve hesap verilebilir bir yönetim modelinin doğal sonucudur.

Değerli milletvekilleri, biz Muğla'da siyaseti tabelalar üzerinden değil, insan hayatına dokunan hizmetler üzerinden yapıyoruz. Modern yol ağlarıyla ilçelerimizi birbirine bağladık. Ulaşımdan altyapıya, spordan sanata, sağlıktan eğitime kadar Muğla'nın çehresini değiştirdik. Bir yandan spor tesisleriyle gençlerimizi geleceğe hazırlarken, diğer yandan sağlık yatırımlarıyla vatandaşlarımıza güven verdik.

Kültür ve sanat alanındaki tesislerle Muğla'yı sadece bir kültür, turizm şehri değil; yaşayan, üreten ve değerleriyle ayakta duran bir medeniyet merkezi hâline getirdik ve şunu özellikle vurgulamak isterim: Muğla için taş üstüne taş koyacak her projede nereden geldiğine bakılmaksızın siyaseti bir kenara bırakır, elimizi taşın altına koyarız çünkü önceliğimiz tabela değil Muğla'dır, bizim önceliğimiz polemik değil hizmettir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; merkezî yönetimin gücüyle yerelin ihtiyaçlarını buluşturan, kaynağı en doğru yerde, en etkin biçimde kullanan bu sistemden söz ediyoruz ve bu sistemin arkasında yirmi üç yıllık istikrarlı bir iktidarın tecrübesi ve birikimi vardır, Türkiye'yi krizlerden çıkarıp eserlerle buluşturan güçlü bir liderlik vardır.

Buradan açıkça ifade ediyorum: Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyonu sadece bugünü değil yarını planlayan bir vizyondur; sadece büyük şehirleri değil Muğla gibi her köşesi kıymetli olan şehirleri kapsayan bir vizyondur. Ülkemize kazandırılan her okulda, her hastanede, her yolda, her spor tesisinde bu vizyonun, bu liderliğin imzası vardır. Bu vesileyle, millet

adına yetki kullanma sorumluluğunu büyük bir kararlılıkla taşıyan, Türkiye'ye eser ve hizmet siyasetini büyüten Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a Muğla adına şükranlarımı sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADEM METE (Devamla) - Selam vereceğim...

BAŞKAN - Buyurun, selam verin.

KADEM METE (Devamla) - Sözlerime son verirken bu bütçenin Muğla'mıza, ülkemize, aziz milletimize hayırlı olmasını diliyorum; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Sayın Ahmet Şık.

Buyurun. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET ŞIK (İstanbul) - Herkese merhaba.

Konumuz bütçe ama daha ilginç bir şeyle uğraşıyor herkes. Gündemimizi bir soruşturma kaplamış durumda, ona dair bir konuşma yapacağım.

Savcılık kanalıyla sızdırılıp ayıplanması istenen ilişkilerin iktidar medyasınca en ince detayına kadar ifşa edildiği bir soruşturma yürütülüyor; iddia edilenler gerçekse gerçekten vahim, değilse daha da vahim.

Mehmet Akif Ersoy'u odağına alan soruşturmadaki gizli tanık ifadesinin sızdırılması saray içi taht kavgasını daha da somutlaştırdı. Sabah gazetesi ve AKP'li eski vekil Şamil Tayyar da bu gizli tanık ifadelerini referans alarak hedeflenen birtakım isimleri atış menziline tutmaya devam ediyor. Her ne kadar ekim ayından bu yana ilişkilerini kesmiş olsalar da Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ve MİT'ten beri yanında olan yakın çalışma ekibinden olan kişiler hedefte. HAS PARTİ'nin Genel Başkanlığı döneminde Özel Kalem Müdürlüğünü yapan Furkan Torlak'ı AKP bürokrasisine sokan Numan Kurtulmuş da hedefte. Ersoy'a yakınlığı vurgulanarak özellikle muhafazakâr camiada hezeyana yol açacak ifadelerde adı geçirilen Ömer Çelik de hedeflerden bir başkası.

Tayyar'ın "Âlem esnasında görüntülü aradı." dediği kişi -şaşırmayacaksınız- Süleyman Soylu. Tayyar'ı FETÖ'nün medya imamıyla iş birliği içerisinde kitap yazmakla suçlayan Soylu iddiaları yalanladı ama Ersoy'a kendi İçişleri Bakanlığı döneminde hangi gerekçeyle çakarlı araç tahsis edildiğine dair herhangi bir şey söylemedi.

Yeni yetme gazeteci Kübranur Uslu'nun Cumhurbaşkanının uçağına bindirilmesi, yöneticilerinden birinin sevgilisi olan bankamatik memurunun uyuşturucu soruşturmasının şüphelilerinden birisi çıkması hasebiyle İletişim Başkanlığı kadroları da hedefte.

Avukat Serkan Toper de siyasi kimliği üzerinden rüşvet ilişkileri içinde olmakla suçlanarak MHP hedef alınmış. Yenidoğan çetesi soruşturmasına karışan bazı hastane sahipleri MHP'liydi. Sahte diploma soruşturmasında adı geçenlerden birisi şu anki MHP'li vekillerden biri. Savunma sanayisindeki ASSAN soruşturmasında tutuklanan isimler yine MHP'li. İçinde MHP'li 4 kişinin olduğu bir doğum günü kutlama fotoğrafına AKP medyasının "siyasi Susurluk" demesi aba altından gösterilen sopa mı, değil mi, siz karar verin.

Hapisteki bir medya yöneticisi ve avukatın bürokrasi ve yargıdan birileri ile ekran yüzü bazı kadınların seks ilişkisi karşılığında tutuklama ve tahliye kararları verdiği gibi de iğrenç bir iddia ortaya sürülüyor. Bu ifadeyle, başta yargı olmak üzere bürokrasiden kimler tasfiye edilecek diye bekliyoruz. Hep birlikte göreceğiz. Ersoy'un ilişkileri sayesinde korunan PKK'li birinden, bir MİT mensubunun para karşılığı sorun çözdüğünden de bahsediliyor ifadelerde.

1987'deki Birinci MİT Raporu, arkasından Susurluk, daha sonra da Ergenekon süreci devletin yeniden dizaynı için kullanılan operasyonlardı. Yani her yeni döneme girilirken devlet içi bir savaş yaşandı, şimdi yaşananlar da bundan ibaret.

2016'da çıkarılan varlık barışı yasasıyla Türkiye, kara para aklanan bir çamaşırhaneye dönüştü; AKP çıkardı bu yasayı. Son iki yıldır da o çamaşırhanede aklanan paralara el koymayı amaçlayan soruşturmalar açılıyor. Üzerindeki koruma zırhını kimin şimdi ve neden kaldırdığını bilmediğimiz Mehmet Akif Ersoy'la ilgili soruşturma da bize saray içi taht kavgası olduğunu söylüyor.

Kara para ve uyuşturucu merkeze konularak iş insanları, avukatlar, medya yöneticileri, yargı mensupları, popüler ekran yüzleri ve bürokratlardan oluşan bir çete inşa ediliyor. Soruşturma konuları şimdilik aynı değil ama bağlantılı isimler yönünden aynı noktalara çıkabilir. Sezgin Baran Korkmaz soruşturması üzerinden Soylu'ya, Cihan Ekşioğlu üzerinden Fidan'a ulaşmak mümkün. Rezan Epözdemir soruşturması da Kenan Tekdağ üzerinden Can Holdinge bağlanabilir. Ersoy soruşturması Epözdemir'e, hem Tekdağ hem de Adem Soytekin'le ilgili iddialar üzerinden de İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlanabilir bu işler. Yani bu soruşturmaların hepsi istenildiği anda istenilen kapıyı açacak birer maymuncuk. Tayyar'ın "Hem yerel hem merkezî iktidarla eş zamanlı flört ediliyor." demesinden yola çıkarak bu kapıların sonunda tek bir havuza çıkıp özellikle seçim öncesinde kullanılacak devasa bir davaya dönüşebileceğini söylemek kâhinlik olmaz.

Bir arkadaşşıma bütçe görüşmelerinde bu konuyla ilgili konuşma yapacağımı söylediğimde "Halk yoksulluk içinde kıvranırken onlar neden ilgilensin?" dedi. Hâlbuki, halkın pençesine düştüğü yoksulluk ve yoksunluk ile buna neden olan yağma, talan düzeniyle çok ilgili bir süreç yaşanıyor yani doğrudan halkı ilgilendiriyor yaşanan her şey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ŞIK (Devamla) - Bitiriyorum hemen.

BAŞKAN - Bitirin lütfen.

AHMET ŞIK (Devamla) - Hallâc-ı Mansûr "Cehennem acı çektiğiniz değil, acı çektiğinizi hiç kimsenin bilmediği bir yer." demişti. Türkiye hiçbir zaman bugünkü kadar acı çekenlerin acı çektiğini kimsenin bilmediği bir yer olmadı.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Akçay, sisteme girmiştiniz.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Ahmet Şık konuşmasında partimizin de adını zikretti. Tabii, herhangi bir cevap niteliğinde değil ama bir konuda fikrimi ifade etmek için söz aldım, teşekkür ederim.

Şu kadarını söylemek istiyorum: Cumhuriyet İttifakı Türkiye ve dünya siyasetinde emsali olmayan çıkarsız, hesapsız, millî bir ittifaktır.

Cumhuriyet İttifakı, bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı, samimi ve güçlü liderlikleriyle yoluna emin adımlarla ilerlemektedir. Cumhuriyet İttifakı ilkeli bir ittifaktır, kapsamı, mahiyeti, şumulü de bellidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bu ittifaktan kimlerin ve hangi kesimlerin rahatsız olduğunu, kimlerin sinsice aparatlık yaptıklarını çok iyi biliyoruz. Küçük ve şahsi hesapların peşinde çalı dibindeki sinsileri de tanıyoruz; geçiniz bir kalem diyorum.

MHP'ye ise kurulduğu 9 Şubat 1969'dan bugüne kadar yurt dışından ve yurt içinden kumpaslar kurulmuş, provokasyonlar yapılmıştır, bazı gizli veya açık mahfillerin operasyonları hiç bitmemiştir. Tüm kumpasları, operasyonları bertaraf ederek bugünlere geldik, bundan sonra da bu mücadelemiz devam edecektir. Kimin ne olduğunu da gayet iyi biliyoruz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz Sayın Akçay.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, soru ve cevap işlemine geçiyoruz sayın milletvekilleri.

İlk soru, Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sanayi Bakanına: Türkiye'de bütçe boyunca Çelik Kubbe reklamı duyduk ama sınırlarımız gibi hava sahamız da yol geçen hanı olmaya başladı. Elmadağ'a kadar gelen yabancı İHA'dan sonra Kocaeli'nin İzmit ilçesine bir tane daha düştü. Hava savunma sistemimiz nasıl böyle açık verir? Rusya menşeli olduğu söylentileri yayıldı. Gözetleniyoruz; içinde silah olsa sonucu düşünmek istemiyorum.

Çelik Kubbe'ye ne oldu? Can güvenliği tehlikesi en üst seviyede; ne olacak? Bu konuda Gazi Meclisimize bilgi istiyoruz. Hava sahamıza rahatça girip girilemeyeceği mi test ediliyor? Çelik Kubbe mi test ediliyor? Neden geliyor bu İHA'lar? Nasıl giriyor? Ne mesajı veriliyor? İktidardan acil cevap bekliyoruz.

Aile Bakanına: Kadın cinayetlerinin, çocuk istismarlarının özel suç kapsamına alınması için düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz? On birinci yargı reformu geliyor; umarım, kadın cinayeti faillerini, çocuk istismarcılarını buradan çıkarmazsınız.

Yine, on birinci yargı reformunda umarım, depremzede mağdurlarımız var, bunları üzecek, aileleri üzecek kararları ortaya çıkarmazsınız. O müteahhitleri dışarı çıkararak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Muhterem Bakanlarım, bilen ile bilmeyenin bir olamayacağı ilahî hükmüne bağlı olarak şunu ifade edebiliriz ki okumak, öğrenmek ve bilmekle edinilen bilgi ve onun sistematik adresi bilim kendimizi bilmemizin yanı sıra, aynı zamanda her türlü kalkınmanın da taşıyıcı kolonudur.

Bugün bilim dünyasının en son bilimsel ve teknolojik kazanımı olan yapay zekânın bundan tam altmış yetmiş yıl önce yani 1958-1959 akademik yılı açılışı vesilesiyle Atatürk Üniversitesine ve kadim şehrimiz Erzurum'a gelen Ordinaryüs Profesör Cahit Arf tarafından dile getirildiğini bilmekteyiz. Duayen hocamız verdiği bir dizi konferansta "Makine Düşünebilir mi ve Nasıl Düşünebilir?" başlıklı konuşmalarda bugünkü yapay zekâ marifetli uygulamalara dikkat çekmiştir. Hem Hocamızın emeğinin hatırlanması hem de bugün 2 köklü ve güçlü üniversitesi ile yetkin akademik kadrosu ve Avrupa'nın en büyük teleskopuna sahip gözlemevi ve araştırma merkezleri ile 2027 yılı TEKNOFEST etkinliklerinin tüm Doğu Anadolu'yu ortak bir etkinlikte bir araya getirme adına Erzurum'da yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Boz...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Muş'taki yatırımların marka değeri yaratmaktan uzak bir yaklaşımla yönetilmesi yerel girişimcileri nasıl dezavantajlı kılmaktadır?

Bakanlık bölgeye özgü ürün ve teknolojilerde ulusal, uluslararası marka oluşturmayı teşvik etmek için hangi stratejileri uygulamayı düşünüyor?

Muş'ta sanayi yatırımlarını engelleyen bürokratik prosedürler ve gecikmeler yatırımcıları caydırıyor. Bu engelleri azaltmak adına Bakanlığınız hangi reformları öngörmektedir?

Muş'un yerel endemik bitkileriyle geliştirilebilecek yan sanayi ürünleri neden yeterince desteklenmemekte ve bu fırsatlar kaçırılmaktadır? Bakanlık bu alanda AR-GE ve üretim teşvikleri için özel bir program başlatmayı planlıyor mu?

Muş'un sanayi potansiyelini tam olarak değerlendirmemek bölgesel eşitsizlikleri derinleştiriyor. Tüm bu sorunları gidermek için belediye ve girişimciler gibi yerel paydaşlarla bir iş birliği modeliniz, hedefiniz var mı?

BAŞKAN - Sayın Kordu...

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sanayi politikalarınızda kadın emeğinin güvencesiz, düşük ücretli ve görünmez kılınmasına karşı kadın kooperatiflerinin üretim ve pazarlama kapasitesini güçlendirmeye yönelik Bakanlığınızın özel bir destek ve teşvik programı var mıdır? Dersim'de hangi somut önlemler alınmaktadır?

"Teknoloji yatırımları" adı altında otomasyon yaygınlaşırken işsiz kalan emekçiler için kamusal bir geçiş ve istihdam planı neden yoktur?

Tarım ve hayvancılık potansiyeli yüksek olan Dersim için endüstriyel sanayi yerine yerel üretimi esas alan bölgesel kalkınma modeli neden hayata geçirilmemektedir?

İlimiz 6'ncı teşvik bölgesi kapsamında yer almasına rağmen OSB'nin somut bir katkı üretememesinin nedeni nedir? Bu teşviklerin OSB dışındaki alanlara yayılması yönünde bir planlama var mıdır?

Dersim'den yoğun genç göçü yaşanırken gençlerin kentte kalmasını sağlayacak istihdam ve üretim odaklı somut bir program var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Meriç...

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım .

AKP hükûmetleri ülkemizi derin bir ekonomik krizin içine soktu. Bu krizin en vahim sonuçlarından biri vatandaşlarımızın barınma imkânlarının kalmamasıdır. Ülkemizin dört bir yanından hepimizi gözyaşlarına boğan, yüreğimizi dağlayan görüntüler gelmektedir. Bunun en son örneği, emeklilerin otogar köşelerinde, ucuz otellerde barınmaya çalışmalarıdır.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait kiralardaki iş yeri ve konutlara fahiş derecede kira zammı yapılıyor. Bir taraftan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı kirayı düşürmek adına konut yapmaya çalışırken diğer taraftan "Ya çok yüksek kira zamlarını kabul edin ya da evleri boşaltın." deniliyor. Birçok ev sahibi ise kiracılarına izin vermeden sizin uygulamalarınızı emsal gösteriyor ve tehdit ediyor. Bu kötü emsalin bir parçası olmamak adına Vakıflar uhdesindeki kiralık iş yeri ve konutlara makul zamlar yaparak ev sahiplerine örnek olmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Kaya, buyurun, siz de sorun.

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yurt dışı askerlik bedelinin bir seferliğine mahsus makul bir miktara indirilmesi için çeşitli defalar çağrıda bulunmuştuk. En az 400 ila 600 bin insanımızın faydalanmak için beklediği çifte vatandaşlık imkânı Avrupa'da tartışmaya açıldı. Tam da bu zamanda hem sosyal bir ihtiyaç hem de Türkiye ekonomisine katkı olarak yurt dışı askerlik bedelinin bir seferliğine mahsus makul bir miktara indirilmesini düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi, cevaplar için Komisyona söz veriyorum.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Teşekkür ediyorum.

Yaşlılık politikalarımızla ilgili birtakım sorular geldi. Son günlerde yaşlı vatandaşlarımız ve emeklilerimiz üzerinden maalesef bir algı operasyonu yürütülüyor; bugün de Genel Kurul çatısı altında bu iddialar dile getirildi. Vatandaşlarımızın doğru bilgilendirilmesi adına Bakanlığımızın çalışmalarını da burada özetlemek isterim.

Arkadaşlar, çok kıymetli milletvekillerim; nüfusumuz yaşıyor, dünyada olduğu gibi ülkemizde de nüfusumuz yaşıyor. Şu anda ülkemizin yaşlı nüfus oranı yüzde 10,6 ve bu oran 2040'ta yüzde 16'ya yükselecek ve kat kat ilerlemeye devam edecek. İşte, bu kapsamda, bizler de "nüfus" diyoruz, "aile" diyoruz, "Aile ve Nüfus 10 Yılı" diyoruz, tam da bu sebeple.

Bakınız, Bakanlığımıza bağlı 173 huzurevi ve yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezimiz hizmet veriyor; bunların 8'ini bu sene açıyoruz, 8'ini önümüzdeki sene açıyoruz ve aynı zamanda, geliri olmayan veya ödeme gücü olmayan vatandaşlarımızdan, yaşlılarımızdan kesinlikle ücret talep etmiyoruz. Bakanlığımıza bağlı huzurevlerinde kalan yaşlılarımızın yüzde 30'unun tamamen bakım hizmetlerinden ücretsiz yararlandığını ifade etmek istiyorum; bunların genel sağlık sigortalarını Bakanlık olarak, devlet olarak biz karşılıyoruz. Ayrıca, kendilerine kişisel ihtiyaçlarını karşılamaları için aylık bir ödeme sağlıyoruz. Bakanlık olarak önceliğimiz, yaşlılarımızın kurum bakımı yerine sosyal bağlarını koruyarak aktif bir yaşam sürmelerini sağlamak.

Bakınız, 2023 yılında Türkiye Yaşlı Profili Araştırması yaptık. Bu araştırmaların sonuçları çok çarpıcı oldu. Yaşlılarımızın yüzde 75'i ne cevap verdi, biliyor musunuz? "Biz huzurevi yerine evimizde; ailemize yakın, sosyal çevremize yakın, tek başına bile olsak kalmak istiyoruz." dediler. Dolayısıyla bu kapsamda evde bakım ile evde sağlık hizmetlerini entegre ederek gündüzlü bakım merkezlerimizi yaygınlaştırmaya devam ediyoruz. Bu kapsamda şu ana kadar 42 gündüzlü bakım merkezlerimizi yürüttük ve bugünden sonra da gündüzlü bakım hizmetlerini yaygınlaştırmaya devam etmemiz lazım. Bir yandan, huzurevlerimiz, evet, elzem, yapmaya devam edelim ama yaşlılarımızı sosyal çevrelerinden kopararak sadece kurum bakımı bir alternatif model olamaz. Bu kapsamda bizim de çeşitli çalışmalarımız var; Yaşlı Destek Programı'nı yürütüyoruz. Bakın, YADES'le 159.499 yaşlımızın ihtiyaçlarına bire bir çözümler üretiyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu vizyon doğrultusunda Darülaceze Sosyal Yaşam Şehri'yle yüz otuz yıllık sosyal hizmet geleneğimizi geleceğe taşıyan bir merkez kurduk. Bu vizyonla, Avrupa'nın en büyüğü olan yapıyla vatandaşlarımıza sağlık, bakım, rehabilitasyon hizmetlerini aynı çatı altında sunuyoruz. Türkiye'nin ilk resmî alzaymır ve demans merkezi de burada faaliyetlerine başladı. Ayrıca, bu yıl da orada ilk öğrencilerini kabul eden bir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu kurduk.

Öte yandan, kimsesi olmayan, barınma, bakım ihtiyacı bulunan, sosyal ve ekonomik yoksunluk içindeki yaşlılarımızı yalnız bırakmıyoruz, her koşulda yanlarında oluyoruz. Biz uzun yıllardır bir proje yürütüyoruz, bunu da sizlere anlatayım; Evsizlere Konaklama Projesi. Proje kapsamında her yıl 81 il valiliğine, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğümüz ve sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarımızla bizzat benim imzama bir genelge gönderiyoruz. "Evsiz ve kimsesiz bir vatandaş var mıdır, tarayın?" diyoruz, taramasını yapın ve tespit edin. Bu taramalar periyodik olarak da tekrarlanıyor. Tespit edilen kişilere ücretsiz olarak kamu misafirhanelerine yerleştiriyoruz; şayet kamu misafirhanesine yerleştiremezsek de onlara otel gibi konaklama imkânı sağlıyoruz. Burada temizlik, sağlık, gıda, temel ihtiyaçlar ve benzeri diğer ihtiyaçlarını da karşılıyor.

Günlerdir ifade edilen iddialar hakkında gerekli incelemeleri de yaptık. İddialarda bahsedilen kişilerle de görüşüldü; ikna edilenlerin konukevine yerleştirilmesini yaptık ama ikna etmek zorunda kaldık. Bakın, özellikle ifade etmek istiyorum, yani üzülerek gördük ki devletimizin sunduğu tüm imkânlarla rağmen bireysel tercihleri bilinçli olarak vatandaşlarımızı yanıltmak amacıyla toplumsal bir kriz gibi sunulmaya çalışıldı. Şunu ifade etmek istiyorum: Devletin olduğu yerde kimse sahipsiz değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Niye? Sokakta yatmayı daha mı çok seviyorlar?

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, 13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.19

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.51

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Rümeysa KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2026 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 14- (1) Bu Kanun 1/1/2026 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 14'üncü madde üzerinde gruplar adına ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen'in.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aylardır bütçe çalışıyoruz, hep şunu söyledik: Emeklinin, asgari ücretlinin, çiftçinin, sanayicinin, kadınların ve gençlerin gözü burada "Devlet bize ne kadar bütçe ayıracak?" diye merakla izliyorlar. Bugün asgari ücretle çalışan milyonlar hakkında konuşmak istiyorum. Asgari ücretli artık geçinmeye değil ayakta kalmaya çalışıyor, satın alma güçleri her geçen gün biraz daha eriyor. Gıda, giyim, barınma ve ulaşım harcamaları lüks kalemlere dönüşmüş durumda. Elbiselerin aile içinde el değiştirdiği, tadilat yapıp kullanıldığı, yılda bir yeni bir kıyafet almanın bile zorlaştığı bir dönemdeyiz. 10 milyon civarında kişi asgari ücretle çalışıyor. Buna asgari ücretin biraz üstünde maaş alan kişileri de eklediğimizde toplumun yarısına yakını belirlenecek bu ücretten direkt olarak etkileniyor. Asgari ücret artık maalesef taban değil genel ücrete dönüşmüş durumda. Nitelikli-niteliksiz ayrımı silikleşti, ortadan kayboldu. Asgari ücret tüm ücretler üzerinde baskılayıcı bir ücret çıpasına dönüştü. Satın alma gücü açısından asgari ücret özellikle son üç dört yılda ciddi biçimde eridi. Maaşlar artıyor gibi görünse de asgari ücretlinin pazarda doldurabildiği fileler küçülüyor. 2 çocuklu bir aile için, hele de çocukları okula gidiyorsa tablo daha da ağır. Kırtasiye, servis, kıyafet ve temel ihtiyaçları karşılamak için tek maaşla geçim imkânsız hâle gelmiş durumda. Bunlar bir yana, artık çocuklar beslenemiyor.

Dün, İstanbul Milletvekilimiz Elif Esen Hanım okula aç gidip, aç dönen çocukları anlattı. Oğlum Çankaya'da bir devlet okuluna gidiyor, bu sabah sordum, okul kantininde tost 60, su 10 lira, öğle yemeği ise toplu yemek suretiyle 210 lira. Yirmi iki gün boyunca okulda yemek yemenin bedeli 4.400 lira. Yirmi iki gün boyunca bir çocuk sadece tost yeyip su içse 1.540 lira. Soru basit: Asgari ücretliyi bırakın, memur çocukları dahi okulda her gün yemek yiyebiliyor mu? Hatta her gün tost veya simit yiyebiliyor mu?

Geçen yıl öngörülen enflasyon baz alınarak yapılan artış ağır bir hak kaybı yarattı. Sadece bu hesaplama farkı nedeniyle her asgari ücretli devletten yüzde 15 alacaklı hâle geldi. Asgari ücretli zaten yılın ilk aylarında zammı tüketmişti bile. Bu yıl yapılması gereken artış yalnızca hedef enflasyonu değil geçmiş kayıpları da telafi edecek bir düzeyde olmak zorunda; aksi hâlde, asgari ücret daha yılın ilk aylarında açlık sınırının gerisinde kalabilir. TÜRK-İŞ, DİSK gibi kurumların açlık sınırı, yoksulluk sınırı gibi tespitlerine zaman zaman iktidardan itirazlar geliyor ve bunlar birçok hesaplamada dikkate dahi alınmıyor.

Şimdi, Türkiye'nin en büyük market zincirlerinden birinden bugün alınan fiyatları paylaşmak istiyorum: 1 kilogram dana kıyma 785 lira; 1 litre süt 45,95; 800 gram mama 699,95; 1 paket yenidoğan bezi 249,95; 1,5 litre su 8,95; 1 ekme 15 lira; ÇAYKUR'un 1 kilo çayı ise 299,95. Liste böyle uzuyor. Şimdi, Allah aşkına soruyorum: Bu market fiyatlarıyla asgari ücretli nasıl geçinecek, ne yiyecek, ne içecek? Gençler nasıl evlenip, nasıl ev geçindirecek?

Diğer yandan, büyükşehirlerde ortalama kira 22 bin lira civarında seyrediyor. Bu rakam neredeyse net asgari ücretin tam olarak karşılığı bir rakama denk geliyor. Asgari ücretli bekâr ise ev arkadaşı bulmak zorunda. Sadece bu kira göstergesi bile asgari

cretlinin evlenebildiğinde -evlenebilirse tabii- başını bir odaya sokabilmesi, bir evi olsa geçinebilmesi imkânı veya imkânsızlığını ortaya koyuyor.

Son iki yıldır asgari ücret artışları gerçekleşmiş enflasyona göre değil, bir sonraki yılın enflasyon beklentisine göre belirlenmektedir. Ara dönem artışları da hayal oldu. Bu, emeği koruyan bir sosyal devleti değil, çalışanı enflasyon karşısında savunmasız bırakan bir anlayışı yansıtmaktadır. Geçmiş yılların kayıpları telafi edilmeden yapılacak her artış, asgari ücretliyi sistematik bir biçimde yoksullaştırmaktadır.

Genel Başkanımız Ali Babacan tarafından açıklanan 33.157 liralık asgari ücret teklifi rastgele telaffuz edilmiş bir rakam değil, matematiği, gerekçesi ve sosyal karşılığı olan minimum bir tekliftir. Bu rakam geçen yıldan kalan yüzde 15'lik kaybı, bu yılın enflasyonunu ve en az yüzde 5'lik refah kaybını dikkate alarak yapılmış bir hesaplama dır. Yaklaşım nettir, geçmişin kayıpları telafi edilmeden asgari ücretlinin geçim zorluğu sona ermez. Üstelik bu hesap yapılırken TÜRK'in açıkladığı resmî enflasyon verileri esas alınmıştır. Gerçek hayat pahalılığı dikkate alındığında, bu rakamın bir lüks değil, vatandaşımızın insanca yaşayabilmesi için minimum düzey olduğu ortadadır. Bunun bile ne kadar yeterli olduğu, olacağı tartışmalıdır.

şimdi, Sayın Babacan'ın asgari ücret teklifi konuşulurken "Acaba kendisi ekonomiyi ynetse böyle bir teklifte bugün bulunabilir miydi?" sorusu akla gelebilir. şimdi, Ali Babacan'ın asgari ücret zam teklifini bir tutarlılık testine tabi tutalım ve 2004 yılına gidelim: Yüzde 60'ın üstünde enflasyonla iktidarın devralındığı 2002 Kasım seçimlerinden on beş ay sonra 2003 TÜFE enflasyonu yüzde 18,4 iken asgari ücrete tam yüzde 37,5 zam yapılmıştır yani enflasyonun tam olarak 2 katı. Asgari cretliye nefes aldırın, satın alma gücünü artıran ve onu koruyan bu artışın enflasyonda bir artış yaratacağı beklenirken -öyle iddialar var ya- 2005 enflasyonu yüzde 7,7 olarak kayda geçmiştir. Enflasyonun üstünde artış yapan bu tutum tekil değildir; aynı olay 2008 yılında bu kez enflasyon yüzde 10,1 iken asgari ücretliye yüzde 19,8 oranında yani enflasyonun 2 katı zam yaparak karşımıza çıkmıştır. Bu dönemde yani o yıllarda her yıl temmuz ayında enflasyona uyarlı asgari ücret güncellemesi yapıldığını da hatırlatalım. Demek ki asgari ücret artışı, iddia edildiği gibi, enflasyon artışına sebebiyet vermiyormuş, demek ki asgari ücret artışı işvereni zor duruma koymuyormuş ama ne zaman? lke yönetimini ve ekosistemini düzgün kurgulayıp, düzgün çalıştırdığınız zaman.

Peki, ne gerekiyor öz güvenle bu artışları yapmak için? Ne gerekiyor hem işvereni hem de asgari ücretliyi koruyup, gözetip, mutlu edecek bir ekonomi, bir devlet yönetimi için? şimdi buna cevap arayalım. Size uzun uzun parti programları, kabul görmüş temel ilkeleri anlatmayacağım; normale geçiş için şimdilik üç adım yeter: Ehliyetli, liyakatli ve güçlü kadrolar, bir; yolsuzluk ve gösteriş sarmalından çıkış, iki; hukuk, adalet ve özgürlükleri merkeze alan bir yönetim anlayışı, . Bu lyle işe başlayabilirsiniz. Böyle bir yaklaşım ve kadronun içinde Ali Babacan gibi bir arkadaşınız varsa, 35 yaşında kimsenin tanımadığı biriyle destanlar yazabilirsiniz. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) şöyle AK PARTİ'nin kuruluş yıllarına doğru gidelim, o zamanki kadrolarına bakalım, o dönemki siyaset ve bürokrasi kalitesine, partinin ağır isimlerinin parti ve devlet yönetimde oluşturduğu dengeye bakalım, o zaman ne demek istediğimi çok daha iyi anlayacaksınız. Dn kimse kahraman değildi, böyle bir iddiamız yok, bugün de kimse kahraman değil; iyi insanlar işlerini iyi yaptılar, olan biten bundan ibarettir. Ülkenin kaderi hiç kimseye, hele hele tek bir kişiye bağlı değildir, olamaz. Başarıyı da çürümeyi de getiren yönetim anlayışıdır, felsefesidir, bütünlüklü uygulamalarıdır, toplumun hiçbir ferdini geride bırakmayan anlayıştır. Eğer siz bugün memleketin her bir köşesinde alınacak kararları, 85 milyonun hayatını altüst edecek stratejik adımları, velhasıl her şeyi ama her şeyi 1.200 odalı bir Külliye'ye, orada da tek bir odaya ve kişiye indirerseniz bırakınız Türkiye'nin toplam aklını, AK PARTİ kadrolarının dahi aklını istişare süreçlerine katmazsanız, elinizde tuttuğunuz yargı gücüyle siyaseti ve toplumu dizayn etmek için kullanırsanız vallahi Mehmet şimşek'in de Cevdet Yılmaz'ın da size bir faydası olmadığı gibi, 10 Nobel dll iktisatçı dahi getirseniz bu düzende sonuç almanız mümkün değildir.

Asgari crete dönersek, asgari ücrete enflasyonun 2 katı, yer yer 3 katı artış yapabilen Ali Babacan yaklaşımı, dengeyi ücretleri baskılayarak değil, vergide adalet, prim yüklerinde akılcı düzenleme ve öngörülebilir ekonomi politikalarıyla sağlamayı hedeflemişti ve bunu başarmıştı. İşçinin eline geçen net ücretin artırılması ile işverenin üzerindeki yüklerin makul seviyede tutulması birlikte mümkündür, bunun da yolu günü kurtaran kararlar değil, yapısal ve kalıcı reformlardır.

2002-2015 döneminde yakalanan görece refah ortamı tesadüfi değildir; hukukun stnlğ, AB uyum süreciyle gelen kurumsal dönüşüm, bağımsız kurumlar ve rasyonel ekonomik politikalar bu başarının temelini oluşturmuştur. Bugün yaşanan sorunların kaynağı da aynı açıklıkla ortadadır tıpkı o günün başarısı gibi; hukuktan uzaklaşma, kuralsızlık, keyfilik, iş bilmezlik ve neme lazımcılık. Asgari cret meselesi bu bozulmanın en görünür ve en yakıcı sonuçlarından yalnızca biridir.

Sonuç olarak Türkiye'nin yeniden adil, öngörülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik düzene kavuşabilmesi için geçmişte işe yaradığı defalarca kanıtlanmış olan adalet, güven ve akıl eksenli yönetime dönülmesi gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAşKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Grban. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUSTAFA GRBAN (Gaziantep) - Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kadar gündür Gazi Meclis alışıyor, gerek parti gurupları gerek hatipler, btce konusunda kurum ve kuruluşlar, bakanlıklar özelinde bütün eleştirilerini yaptılar. İktidar diyor ki: "Türkiye büyüyor, yüksek gelir grubuna geçtik." O zaman şunu sormak gerekiyor: Bu yüksek gelir kimin cebine girdi; asgari ücretlinin mi, emeklinin mi, memurun mu yoksa her ihalede karşımıza çıkan ayrıcalıklı çevrelerin mi? Büyüyen vatandaşın rızkı, refahı değil, seçilmiş azınlığın bitmeyen hırısı ve iştahıdır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde net asgari ücret 22.104 liradır. Yoksulluk sınırı kamuoyunca açıklanan raporlara göre ortalama 90 bin lirayı aşmış durumda. Yani geçim creti bir ailenin yaşaması için gereken tutarın beşte 1'i bile değil. Bu mudur refah, bu mudur büyüme? Enflasyon rakamları TÜRK'e göre farklı, vatandaşlara göre farklı. Bu fark sadece bir istatistik farkı değildir; bu fark vatandaşın cebinden alınan ekmektir, sttr, kiradır. Bakınız, aralıkta kira artış oranı yüzde 35,91, asgari ücrete yapılacak zam tahminen yüzde 25; bu örnekleri çoğaltabiliriz. Bazı kalemlerde yüzde 100' geçen artışlar oluyor.

Gelir yetersiz kalınca borçlanma oranları korkunç boyutlara ulaşıyor. Ülkemizde kredi kartı borçlu sayısı 40 milyonu aşmıştır. Kişi başına ortalama kredi kartı borcu son bir yılda yüzde 50,7 arttı ve 60 bin TL'ye ıktı. Yine çok dikkat çekici bir durum

ise KMH hesapları. Asgari ücretin ve birçok ücretin yoksulluk sınırının altında kalması, düşük faizli kredi mevduat hesaplarına talebi artırdı. KMH kullanıcı sayısı 31,2 milyon kişiye yükselirken toplam bakiye 670 milyar TL'ye ulaştı. Bu hesaplarda son bir yıldaki artış yüzde 83 olarak kaydedildi. Kişi başına düşen KMH borcu 21.507 TL'ye çıkarak neredeyse asgari ücret düzeyine çıktı. Bu veriler bile gidişatın ne kadar vahim olduğunu hepimize gösteriyor. Hani diyoruz ya hep "Suç oranları artıyor." diye, işte en büyük sebeplerden biri insanlarımızın içinde bulunduğu durumdur. Tabii ki yapılan suça bir kılıf bulmak veya mantıklı bir anlam çıkartmak gayesinde değiliz ancak merhum Cumhurbaşkanımız Demirel'in meşhur bir sözü var: "Enflasyon sadece pahalılık olayı değildir, ahlaki bozar, hırsızlıktan, soygundan fuhşa kadar hemen bütün yolları açar; toplumun içini bozan bir olaydır." Günümüz gerçekliğine bir de bu açıdan bakmamız gerekliliğini tavsiye ediyorum. Gasp, hırsızlık artıyor, alacak verecek husumetleri çoğalıyor. Hep konuşuyoruz sosyal çürümeyi, ne diyoruz? Hep gençlerimiz heba oluyor. Bunun en büyük sebeplerinden bir tanesi geçim zorluğudur. İsmi burada anmak istemediğim sosyal platformlar çok ciddi maddi kazanç kapısı hâline gelmiştir. O yüzden, ücretler belirlenirken çok yönlü ve kapsayıcı düşünülmeli; bundan sonra giden, gençliğimiz olacaktır; dağılan, ailelerimiz olacaktır; en mühimi ise toplumsal çöküş yaşanırsa dönüşü çok zor olan bir yola gireriz.

Değerli milletvekilleri, savaşta olan Ukrayna'nın para birimi tarihte ilk defa bizi yakaladı. Asgari ücrette son üç ülkeden biriyiz. Asgari ücret komisyonu toplanıyor, süreç boyunca restler havada uçuşuyor, sonrası yine jest oluyor. Komisyondaki temsilciler hiç değişmiyor ama biz her yıl bir şeylerin değişeceğini bekliyoruz. Her platformda da "Değişim olmalı." diyoruz, gelişim göstermemiz gerekir. Dünya farklılaşıyor "Biz de dönüşelim." diyoruz, yirmi yıldır, yirmi beş yıldır değişmeyen STK başkanları var. Hâl böyle olunca "3G'yi biz getirdik." "5G'ye bizim zamanımızda geçildi." gibi şeyler söyleniyor. Bu çok normal. Yirmi beş yılda her şey değişmiş, bir tek başkanlar değişmemiş. Aile şirketi olsa ikinci kuşağa geçer, yine bir değişim olurdu. Ayrıyeten, teknolojik gelişmeleri biz takip ediyoruz, dünya geçiyor, biz mecbur kalıyoruz. Yirmi, yirmi beş yıl önceki dünya ile şimdiki dünya farklı olunca kendilerine devrim gibi geliyor. Mühim olan, var olan teknolojiyi getirmek değil, olmayanı üretebilmektir, yoksa para kazanan değil, para harcayan oluyoruz. Gerçi nasıl teknolojik üretim yapacağız ki Mersin Teknokent açıldı, fiber altyapı yoktu. Ama açıldı mı? Açıldı. Dostlar bizi alışverişte görsün!

Sayın milletvekilleri, araştırmalara göre bu yılın ilk aylarında işçi, memur ve emeklinin cebinden 176 milyar lira buharlaştı. Ortalama bir çalışanın aylık kaybı binlerce liradır. Ücretlilere yapılan artış zam değildir, geri verilmeyen kayıptır. 2026 yılının ücretleri 2025 verilerine göre belirleniyor. Dolayısıyla bu verilen ücret, zam olarak lanse edilse de aslında zarardan kâr oluyor; kaybı da tam karşılamıyor, bir de üstüne "Sabit gelirli ücreti arttı." deyip herkes zam yapınca işin içinden hiç çıkılmıyor. Enflasyon tren, vagonları da alım gücü; vatandaş da koşarak trene yetişip vagona atlamaya çalışıyor ama artık vatandaşın nefesi kesildi, dizinde derman kalmadı.

Değerli hazırun, maalesef üretim olmadığı için ülkemiz vergilerle ayakta duruyor. Gelin görün ki vergiyi de sabit gelirli vatandaşlarımız veriyor. Çok kazandıktan fazla, sabit gelirliden az alacaktık, ne oldu? Bu durum hak mı? Günde sekiz saat çalış, ortalama birer saat işe git gel -ki bu durum büyük şehirlerde çok daha fazla- bir saat yemek molası, günün on bir, on iki saati zaten bitti. Bu kadar mücadeleye, ayakta kalmaya, yaşamaya çalış, sıkıntı yaşa, stres ol ama parayı başkaları kazansın. Lüks içinde, şatafat içinde yaşasın, dernek kursun, vakıf kursun, vergiden muaf olsun; spor kulüplerine yardım yapsın, vergiden muaf olsun. Büyük şirketlerin vergi borcu siliniyor, bütçe açığı kadar vergi siliniyor; memurdan, asgari ücretliden her ay tıkr tıkr vergi kesilsin. Spor kulüplerinin vergi borçları neden tahsil edilemiyor? Çünkü taraftarları oy olarak görüyorlar. Hâlbuki izah etsek, "Bak, biz bu düzeni getirirsek senin yaşam kaliten artacak, alım gücün yükselecek." desek rantın, haksızlığın önüne geçeceğiz, o zaman herkes spor kulüplerinden de vergi alınmasına razı gelir, bu keşmekeş düzen de son bulmuş olur. Bu adım ivedilikle atılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, kamuoyunu çok meşgul eden yasa dışı bahis konusuna da değinmek istiyorum. Futbolun temiz olmasını herkes istiyor ancak Türk futbolu bu yönetim anlayışıyla kaostan kurtulamaz. Bir operasyon başlatıyorsunuz, çok güzel ancak çerçevesi belli değil. Yani kimi, nasıl, ne şekilde bahis kapsamına alacakları muamma. Futbolcular bahis oynadıkları için mi ceza alacaklar yoksa manipüle ettikleri için mi? Kazanç-kayıp oranına bakılacak mı yoksa sadece bahis oynamak yeterli mi? Kendi liginde oynayıp oynamaması kriter mi? Oynamadığı hafta yani maçın skoruna etki edemeyeceği durumda ceza aynı mı olacak? Bunlar hep izaha muhtaç sorulardır. Ayrıca bahis sadece maç skorunu etkilemekle olmuyor, futbol camiası bilecek ki en büyük vurgunlar kart görmelerde yapılıyor. Her maçın gözlemcisi var. Kart görme, korner veya -altını çizerek söylüyorum- bilhassa alt liglerde "bağlantı maç" denilen yani maçın neticesinin önceden ayarlandığı müsabakalar rahatlıkla tespit edilebilir. Bu gözlemciler, rahatlıkla bunları aslında ayırt edebilir. Alt liglerde bazı takımların üst liglere çıkarken hangi siyasetleri araya koydukları, siyasetlerin isimlerini kullanarak rakip takımın başkanlarına baskı yapmaya çalıştıkları da futbol camiasının malumudur.

Değerli hazırun, herkesin diline pelesenk oldu, Türk futbolu neden gelişmiyor? Türk futbolcusu neden Avrupa standartlarını yakalayamıyor? Bunun nedeni çok açık, kurulan menajer ve rant düzeni çünkü en büyük para kazanımı yurt dışından getirilen yabancı transferlerden yapılıyor. "Amaç para kazanmak mı, futbolcu yetiştirmek mi?" sorusunun cevabı, maalesef, para kazanmak olduğu için Türk futbolu bu hâlde. Türk futbolu ne zaman düzeler? Türk futbolu ne zaman başarıyı yakalar? Voleybol Kadınlar Dünya Sıralaması'nda 3'üncüyüz çünkü Federasyon Başkanı ve kadrosu liyakatli. EuroBasket 2025'te Avrupa 2'ncisi olduk çünkü Federasyon Başkanı basketbolun içinden gelmiş ve dünyanın en iyi liginde bizi temsil etmiş. Gelgelelim Futbol Federasyonuna, hepsi iş insanı. Yahu, en azından yönetiminiz futbol geçmişine sahip kişiler olsun. Şimdi, diyecekler ki: "Danışmanlar şöhretli futbolcular." Bende diyeceğim ki: Sonuç ortada, görünen köy kılavuz istemez!

Yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Emir, sisteme girmişsiniz.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Mezopotamya Kültür Merkezinin düzenlemek istediği konsere ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yarın, İstanbul Küçükçekmece'de Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi'nde Mezopotamya Kültür Sanat Şirketi bir konser düzenliyor, bir etkinlik düzenliyor ve bu etkinliğe 10 bin civarında vatandaşımızın katılımı bekleniyor. Bunun için izin istiyorlar, belediyemizden yer istiyorlar, orada bir sorun yok, kaymakamlıktan da izin istiyorlar doğal olarak ve kaymakamlığın hiçbir gerekçe göstermeksizin uygun bulmadığını şimdi öğreniyoruz.

Kamu düzeni gerekçesiyle, güvenlik gerekçesiyle keyfi bir biçimde böylesine toplantıların, konserlerin yasaklanmasını asla tasvip etmiyoruz ve doğru bulmuyoruz. Kapalı bir toplantıda İstanbul Emniyeti elbette ki isterse her türlü güvenlik önlemini alacak kudrettedir, kabiliyettedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Böylesine antidemokratik uygulamaları ve idarenin keyfiliğini hiçbir yerde kabul etmiyoruz, İstanbul'da da Türkiye'nin herhangi bir yerinde de. Daha çok demokrasi, daha çok özgürlük ve idarenin vereceği her türlü kararda demokratik toplum ilkelerine uygun bir şekilde karar vermesini bekliyoruz Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Temelli, buyurun.

11.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Mezopotamya Kültür Merkezinin düzenlemek istediği konsere ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçekten anlamakta zorluk çekiyoruz. Mezopotamya Kültür Merkezi bir konser düzenlemek istiyor ve konser verecek olan sanatçılar daha önce Türkiye'nin birçok yerinde konser vermiş sanatçılar. Kaymakam uygun bulmuyor, uygun bulmazken de şöyle bir şey diyor: "Halk konseri" adı altında..." Yani düşünebiliyor musunuz, suçlayıcı bir dille bir yazı yazıyor belediyeye. Hâlbuki, gerçekten, inanılmaz dinleyici kitlesi olan, Türkiye'nin her yerinde çok çok güzel konserler, halkın katılımıyla güzel konserler vermiş olan bu grubu hangi amaçla, hangi zihniyetle yasaklıyorlar anlamakta zorluk çekiyoruz. Bu yanıltan bir an önce dönülmesini istiyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir ile Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Bu sorun bana da iletili. Ben şimdi Sayın İçişleri Bakanına attım kaymakamın karşı çıktığını, itiraz ettiğini, umuyor ve diliyoruz ki Sayın İçişleri Bakanı sorunu çözecektir.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi devam ediyoruz değerli arkadaşlar.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Adalet Kaya.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bugün 19 Aralık, pek çok anmanın olduğu bir gün ama ben tabii ki Taybet anadan, onu anarak başlamak istiyorum. Üzerinden tam on yıl geçti; Silopi'de uygulanan sokağa çıkma yasakları sırasında evinin önünde vurularak katledildi, yedi gün cenazesi sokakta kaldı, bütün dünya da buna tanıklık etti. Şimdi, toplumun hafızasından silinmeyen yaraların açıldığı bir dönemdi; ölümü aydınlatılmadı, sorumlular yargılanmadı. Bu acıların bir daha yaşanmaması için hakikatle yüzleşmeye ve onarıcı adaletin tesis edilmesine ihtiyacımız var.

Yine, bugün Tışrin Barajı çevresindeki çatışmaları takip eden gazeteci Nazım Daştan ve Cihan Bilgin'in katledilişinin 1'inci yıl dönümü. Nazım ve Cihan'ı saygıyla anıyorum ve özgür basın emekçilerine selamlarımı gönderiyorum.

Değerli milletvekilleri, 2026 yılı bütçesi görüşmelerinin sonuna yaklaştık. İki aylık görüşmeler boyunca muhalefet vekilleri olarak yurttaşların taleplerini, şikâyetlerini, sorunlarını, beklentilerini ve tabii ki çözüm önerilerimizi ilettik. Tabii ki sayın bakanlar da

zaten yapmaları gereken hizmet ve politikaları anlattılar; yol yaptıklarını, hastane yaptıklarını burada anlattılar. Tabii ki bu, zaten yapılması gereken işlerdi ama bunu bir başarı gibi sunmaya çalıştı bakanlar.

Geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz Türkiye'nin Dünya Bankası sınıflandırmasıyla alt orta gelir grubundan üst orta gelir grubuna terfi ettiğini, önümüzdeki yıl ise yüksek gelirli ülkeler sınıfına yükselmeyi beklediklerini ifade etti. Şimdi Dünya Bankası bu tasnifi hangi kriterlere göre yaptı ben bilmiyorum ama biz çarşı pazardaki yurttaşın söylediklerini dinlediğimizde, haberlere baktığımızda ya da makamlarımıza gelen şikâyet telefonlarını dinlediğimizde çok bambaşka bir tabloyla karşı karşıya kalıyoruz. Çok uzağa gitmeye gerek yok, hemen yanı başımızda Meclis çalışanı arkadaşlarımızdan biri emekliliğe hak kazandığı hâlde emekli olamadığını söylüyor. "Neden?" diye sorduğumuzda "Emekli olmak işsiz kalmak gibi." diyor. Haksız mı? Emekli olmak istediğinde emekli olursa maaşı tamamen yarıya düşecek ve artık, emekli maaşları bir ev kirası ödemeye yetmiyor. Emekliler tuvaleti, banyosu olmayan bir otel odasını kiralayabilirlerse kendilerini şanslı sayıyorlar, ona da imkânı yetmeyenler otobüs terminallerinde, hastanelerin bekleme salonlarında ya da metro istasyonlarında yaşıyorlar. Diyarbakır'da 61 yaşındaki Recep Becerikli'nin izbe bir dükkânda yaşamını sürdürdüğü haberlere yansıdı. Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü basına duyuru yaparak kendisini geçici olarak otele yerleştireceklerini ilan etti. Şimdi, yurttaşlara gerekli sosyal desteği sunmanız için haberlere konu olmaları mı gerekiyor? Bir de zaten geçici bir çözüm sunuyorsunuz, bu kalıcı bir çözüm de değil. Ayrıca, 1 milyon kişi yaşı dolmasına rağmen çalışmaya devam ediyor sayın milletvekilleri yani emekliler için çok ciddi bir kriz, yoksulluk ve sosyal dışlanma riski bizi bekliyor.

Asgari ücretle çalışanlara baktığımızda durum yine farklı değil. Yoksulluk sınırını geçtim, açlık sınırının altında yaşamlarını, geçimlerini sürdürmelerini istiyorsunuz, bekliyorsunuz yurttaşların. Açlık sınırı altında dediğimiz zaman asgari ücrete, kıyıyorsunuz. Sokak röportajlarına "algı operasyonu" diyorsunuz "tarafı" diyorsunuz. Çarşı pazara hiç mi gitmiyorsunuz diye insan düşünmeden edemiyor. Şuradan Kızılay Meydanı'na gidip yurttaş kendiniz sorabilirsiniz, ev kirasını bile ödemeye yetmeyen asgari ücretle nasıl geçindiklerini, daha doğrusu geçinemediklerini dinleyebilirsiniz; hiç mi merak etmiyorsunuz? Yurttaşlar "Biz yaşamıyoruz, hayatta kalmaya çalışıyoruz." diyorlar. İnsanca yaşamak yani sağlıklı beslenmek, sağlıklı barınma koşullarına sahip olmak, eğitim ve sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek yani erişebilmek asgari ücretli bir birey için, onun ailesi için mümkün değil değerli arkadaşlar. Şimdi, tatile, sinemaya, konsere gidebilmek, bir kitap alıp okuyabilmek bu ülkedeki milyonlarca asgari ücretli, emekçi ve ailesi için hayali bile kurulamayacak bir lüks artık. Asgari ücretli emekçilere söyleyin bakalım Türkiye'nin üst orta gelir grubunda bir ülke olduğunu; nasıl bir tepkiyle karşılaştığınızı ben de merak ediyorum.

Şimdi, görüşmeler boyunca en çok övündüğünüz konulardan biri üniversitelerdi, açtığınızı üniversiteler. Evet, iyi, hoş, üniversiteler açtınız, bölümler açtınız ama bu üniversitelerde okuyan gençler mezun olduklarında ne kadar alakalı meslekler yapabiliyorlar, iş bulabiliyorlar mı diye baktığımızda, sadece eğitim fakültelerinden her yıl ortalama 100 bin öğretmen adayı mezun oluyor; fen fakültelerini ve ilahiyat fakültelerini saymıyorum, buna dâhil değil. Ve atanan öğretmen sayısına ne kadar diye baktığımızda, 24 Kasım'da 15 bin öğretmen atamışsınız yalnızca. Geri kalan on binlerce öğretmen adayı ne yapacak? Ya ücretli öğretmen olarak düşük, asgari ücretin altında ücretlere çalışmak zorunda kalacak ya özel okullarda ağır sömürü koşullarına razı gelecek ya da işte, üç harfli marketlerde kasiyerlik yapmak durumunda kalacak.

Şimdi, bir de okulu bitiremeyenler var. YÖK verilerine göre son on yılda yaklaşık 1 milyon öğrenci üniversiteyle ilişkisini kesmiş. Yani nasıl devam etsinler? Lisans öğrencilerine 3 bin lira kredi, şanslıysa burs veriyorsunuz. KYK yurdunda yer bulabilirse zaten aldığı bursun büyük bir bölümünü oraya ödemek zorunda kalıyor; hani şu, sıcak suyun akmadığı, asansör bakımlarının yapılmadığı, yemeklerden zehirlenilen yurtlara ödemek zorunda kalıyor. Diyelim ki bu koşulları da kabul etti, okuluna devam etti, yine bitmiyor çile; yurt asansörü düştüğü için, pencere önüne korkuluk yapılmadığı için ya da soğuk suyla duş almak zorunda kaldığı için kalp krizi geçirerek yaşamını kaybediyor öğrenciler. Evet, bunların hepsine tanıklık ettik. Gülistan Doku gibi, Rojin Kabaiş gibi şüpheli biçimde kaybediliyorlar, yaşamlarını kaybediyorlar ya da Dicle Üniversitesi öğrencisi Nur Sena Düzgün örneğinde gördüğünüz gibi intihara sürükleniyorlar. Bu tablonun nesiyle övündüğünüzü anlamak mümkün değil. Emin olun, üniversite öğrencileri de anlamıyor.

Bunun yanında, ne eğitimde ne de istihdamda olan gençlerden bahsetmek istiyorum; "ev gençleri" dediğimiz gençler. Ülke genelinde oran yüzde 35; rekor gene bizde, Diyarbakır ve Şanlıurfa yüzde 55'le bu rekoru taşıyor yani vekili olduğum Diyarbakır'da 15-29 yaş arası gençlerin yarısından fazlası ne okula gidiyor ne iş gücüne katılıyor. Sonrasında hepimiz birlikte soruyoruz "Neden çeteleşme artıyor, neden bağımlılık artıyor, neden gençler intihara sürükleniyor?" diye. Aslında cevabı tam da bu verilerde açık bir şekilde görülüyor.

Çocuklar konusuna çok fazla girmek istemiyorum ama şunu söylemeden de geçmek istemiyorum: Üç yıldır tüm muhalefet vekilleri, sivil toplum örgütleri, sendikalar ortak bir talepte bulunuyoruz, diyoruz ki: "Okullarda 1 öğün ücretsiz yemek verin çocuklara." Ama bütün ısrarlarımıza rağmen görmezden, duymazdan geliniyor talebimiz. 2023 seçimlerinden hemen önce Millî Eğitim Bakanı en azından okul öncesi eğitimdeki öğrencilere verebileceklerinin vaadinde bulunmuştu ama seçim bitti, bakan değişti, deprem oldu ve depremi bahane ederek onu da iptal ettiniz.

Değerli vekiller, engellilerden bahsetmek istiyorum. Ne yazık ki veri toplanmadığı için net engelli sayısını bilmiyoruz ama Aile Bakanı az önce ifade etti; engellilere yapılan destek -aylık destek ve sosyal destek- ne yazık ki engellilerin ortalama oranının yüzde 1'ine bile yetmiyor. Bu ülkede 10 milyonun üzerinde engelli var; bundan söz edebiliriz 2001 nüfus sayımını bugüne uyarlırsak ama ödenen aylıklar ne yazık ki onların geçimini sağlamaya yetmez hiçbir şekilde. Bunda da yine takdiri yurttaşlara bırakıyorum.

Şimdi, bu tabloda ekonomik krizin, yoksulluğun, bakım emeğinin, bütün hepsinin yükünün kadınlar üzerinde kaldığını görüyoruz çünkü bu bütçe, açık biçimde, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini yeniden üreten bir bütçedir. Kadının yoksulluğu, bu ülkede bilinçli, politik tercihlerle yaratılmış yapısal bir sorundur. Yoksulluk politik bir meseledir yani bunu öncelikle bilmemiz lazım. Kadınlar istihdamda güvencesizliğe, ev içi ücretsiz bakım emeğine, borçluluğa ve yoksulluğa mahkûm edilirken kamusal bakım hizmetleri genişletilmemekte; kreşler, yaşlı ve engelli bakım merkezleri yaygınlaştırılmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KAYA (Devamla) - Biz bu bütçe karşısında eklemek ve barış bütçesini savunmaya devam edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Nail Çiler.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NAIL ÇİLER (Kocaeli) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, genç yaşta aramızdan ayrılan Manisa Şehzadeler Belediye Başkanımıza Allah'tan rahmet, sevenlerine ve yol arkadaşlarımıza başsağlığı diliyorum.

Sayın Bakanım, 2026 bütçesine başlamadan önce size birkaç soru soracağım. Biz yüksek ve orta teknoloji üretimini nerede yapıyoruz? Tabii ki OSB'lerde. OSB'ler hem istihdama katkı sağlıyor hem ülkenin ekonomisinin gelişmesine katkı sağlıyor hem de ihracata katkı sağlıyor. Sanayinin devleştiği, teknolojinin vücut bulduğu yerler OSB'ler. Sayın Bakanım, geçtiğimiz eylül ayında çıkardığınız, OSB'lerde yer alan parsellerle ilgili harç yönetmeliğini yeniden gözden geçirmelisiniz. Bu yönetmelikle harç bedellerini Bakanlık döner sermayesine aktardınız. Ne kadar gelir elde ettiniz, bunları ne yaptınız? Bu, yatırımcının önünde büyük bir engel olarak duruyor. Ayrıca, Türkiye'de tarıma dayalı OSB'ler dışında 392 tane organize sanayi bölgesi var, bunun 275 tanesinin aktif olduğunu biliyoruz. Neden OSB'ler yani OSBÜK kendi başkanını kendisi seçmiyor, siz seçiyorsunuz?

Ayrıca, Türkiye'de 48 tane endüstri bölgesi var, bunların 18'i şu anda aktif durumda. Endüstri bölgeleri bir arsa gibi değil tabii, bir ekosistemin içindedir; üretim var, AR-GE var, ürün geliştirme var, istihdam var. Biz bunları destekliyoruz Cumhuriyet Halk Partisi olarak ama bu bölgeleri neye göre belirliyorsunuz? Ayrıca, Türkiye'de 19 tane serbest bölge var. Kocaeli sanayinin devleştiği bir yer, Türkiye ekonomisine katkı sağlayan en büyük... İstanbul'dan sonra ihracatta 2'nci sırada. Tabii, bizim yeniden bir endüstri bölgesine ihtiyacımız yok ama 2 serbest bölgemiz var, hiç olmazsa bunlardan 1'inin ihtisas serbest bölgesi olmasını istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2026 bütçesi, bir muhasebe cetveli değil bu ülkenin çocuklarına, emeklilerine, çiftçisine, esnafına, işçisine, KOBİ'sine ve sosyal girişimcisine verilmiş bir söz olmalıdır. "Bütçe" dediğimiz şey tercihler toplamıdır; kime öncelik verdiğimizizi, neyi ertelediğimizi ve hangi yarınları inşa etmek istediğimizi gösterir. Soruyorum size: Bu bütçe alın terinin karşılığı olan bir Türkiye'yi vad ediyor mu yoksa yükü yine dar gelirlinin sırtına mı yüklüyorsunuz? 2026 bütçesinde, geçici pansumanlara değil kalıcı çözümlere ihtiyacımız var. Enflasyonla mücadele, sadece faiz ve rakamlarla değil adaletli vergi sistemiyle, üretimini teşvik eden politikalarla olur; dolaylı vergilere dayalı bir yapı ne sosyal devlettir ne de adildir. (CHP sıralarından alkışlar) 2026 bütçesi, riskleri erteleyen değil önleyen bir anlayışla hazırlanmamıştır. Bütçe, güçlüden yana değil haklıdan yana olmalıdır; israfı değil verimliliği, korkuyu değil umudu büyütmelidir. Bu kürsüden çağrımız nettir: 2026 bütçesi adaletin, üretenin ve insanoğlunun bütçesi değildir. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

2026 bütçesinde 2,6 trilyon açık var. Hazine ve Maliye Bakanının üç gün önce açıkladığı rapor da on bir ayda 1,3 trilyon açık verildiğini söylüyor. Bunlara ek olarak kendi parasına güvenemeyerek altınla borçlanan Hazine ve Maliye Bakanlığının bu hamlesi milyarlarca dolarlık maliyet çıkardı. Peki, ne oldu? 9,3 milyar dolarlık ek borç yükü geldi arkadaşlar, dolar bazında yüzde 57,8. Bir şeyi daha hatırlatayım: Dünyada altınla borçlanan sadece iki ülkeden biriyiz, biri Hindistan, biri de Türkiye; yorumu size bırakıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Kur korumalı mevduattan Merkez Bankası zarar etti. İlk defa Türkiye Cumhuriyeti'nde bir banka zarar ediyor.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yazıklar olsun!

NAIL ÇİLER (Devamla) - Yazıklar olsun! Toplamda 60 milyar dolar ödediniz kur korumalı mevduata. Kötü ekonomi yönetiminizle vergi barışını ve verimliliği yok ettiniz.

İstihdama gelince... Demin AK PARTİ'den bir milletvekili arkadaşım dedi ki: "Mesleki teknik okullara önem veriyoruz." Arkadaşlar, eğitim olmazsa olmazımızdır, ezbere dayalı eğitim sistemi iflas etmiştir. Mesleki eğitime önem veren, çağdaş eğitim modelini benimseyen, teknolojiye uyumlu, yapay zekâya uyumlu eğitim modeline geçmek zorundayız. (CHP sıralarından alkışlar)

Yüksek faizden dolayı maliyetlerin arttığını, yatırımların ertelendiğini, krediye erişimin imkânsız olduğunu, halkın satın alma gücünün kalmadığını ve üretimin düştüğünü bu ülkede yaşayan herkes biliyor. Kamu birçok altyapıya yatırım yaptı, kaynak aktardı fakat yüksek katma değerli sonuçlar henüz ortaya çıkmadı. 2019'da ne dediniz? "Hedef, 2023 yılında ihracat 500 milyar dolar." dediniz ama yıl 2025'in sonu. 2024 yılında ihracat ne oldu biliyor musunuz? 261,8 milyar dolar oldu. Karneniz sıfır, kendinizi bir test edin. (CHP sıralarından alkışlar)

Üretim ekonomisinin güçlü olabilmesi için teknolojinin sanayiye uyumlu olması gerekir. Mustafa Kemal Atatürk der ki: "Her fabrika bir kale olmalıdır. Tam bağımsızlık ancak ve ancak ekonomik bağımsızlıkla mümkündür." (CHP sıralarından alkışlar) Ya üreterek var olacağız ya da tüketerek yok olacağız.

Sizin dezenflasyon hikâyeniz ne pazarda filesini dolduramayan vatandaşa yaradı ne de iş dünyasına yansıdı. Unutmayın, bütçe ekonominin pusulasıdır arkadaşlar. Küçük esnaf zincir marketlere mahkûm oldu, zincir marketler karşısında can çekişiyor. Neden yirmi üç yıldır marketler yasasını, Perakende Ticaret Yasası'nı çıkarmıyorsunuz Sayın Bakanım? (CHP sıralarından alkışlar) Tarımsal üretimi neden artırmıyorsunuz, neden bir çözüm bulmuyorsunuz? Hal yasasını lütfen güncelleyin. Bizim derdimiz, üç harflilerin vitrin ışığı değil arkadaşlar; mahalle bakkalının, kasabın, manavın, emeklinin nefes alabilmesidir; adil rekabet sağlanacaksa destekleriz bunu.

İktidar temsilcileri konuşmalarında... Çok bakan geldi, konuştu, iktidardan milletvekili arkadaşlar konuştu; ne dediler? "İstikrarlı büyüme var, ihracat kesintisiz artıyor, istihdam artıyor, enflasyon düşüyor, AR-GE ve ÜR-GE yatırımlarında rekabetçiliğimiz artıyor." Peki, gerçekler öyle mi? Hayır, değil Sayın Bakanım. Türkiye, bugün yüksek enflasyonda Avrupa 1'incisi, Avrupa liginde oynuyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Gıda enflasyonunda dünyada 5'inci sıradayız yani dünya ortalamasının 7 katı. Yoksullukta Avrupa 1'incisiyiz, işsizlikte Avrupa 1'incisiyiz. Gidin, bir Vietnam'a bakın Sayın Bakanım.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Gören gözlere!

NAIL ÇİLER (Devamla) - Tekstil, giyim ve deri imalat sektörü kaderine terk edilmiş. Son iki yılda istihdam kaybı yüzde 18,3. Eskiden tırlar fabrikalara yük taşırdı, şimdi tırlar fabrikaları yurt dışına taşıyor; haberiniz var mı? (CHP sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

NAİL ÇİLER (Devamla) - Sayın milletvekilleri, sanayinin başkenti Kocaeli'den bahsetmek istiyorum. İhracatta İstanbul'dan sonra 2'nci sırada, 2024 yılı itibarıyla 845 milyar TL'yi aşan vergi tahakkukuyla Türkiye 1'incisi, tahsilatta Türkiye 1'incisi. Türkiye'nin yükünü omuzlayan Kocaeli, bu yükün yüzde 50'sinden fazlasını da üstlenen bölge batı bölgesi yani Gebze olmasına rağmen Gebze'nin bir vergi dairesi yok arkadaşlar, bir vergi dairesi yok. (CHP sıralarından "Aaa!" sesleri)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kocaeli'ne gitsin, gelsin insanlar.

NAİL ÇİLER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bu bütçe neden halkın bütçesi değildir? Halkın ihtiyaçlarına yanıt vermeyen bu bütçede Kocaeli'nin de adı yok. Biz, zengin kentin fakir bekçileri değil zengin kentin efendileri olmak istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Darıca Eğitim ve Araştırma Hastanesi, adına uygun nitelikleri taşımamaktadır; bunun çaresi bu bütçede yoktur. "Osman Hamdi Bey Müzesi bugünlerde açılacak." denildi, açılmadı. Cengiz Topel Havalimanı Düzce, Yalova ve Sakarya'yla birlikte büyük bir potansiyele sahipken neden atıl durumda, neden?

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Kuşlar uçuyor.

NAİL ÇİLER (Devamla) - Çayırova Devlet Hastanesi dokuz yıldır bitmedi, bitmiyor.

Değerli arkadaşlar, Ballıkayalar Tabiat Parkı'na 400 metre uzaklıkta, Orman Bakanlığına ait 99.032 metrekarelik bir yer Kroman Çelik tarafından gasbediliyor; Bakanlık neden sessiz?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Seyrediyorlar.

NAİL ÇİLER (Devamla) - Yıldız Entegre, Kartepe'yi katlediyor. Yukarı Hereke'de taş ocakları delik deşik etti çevreyi. Dilovası'nda TOKİ için ayrılan rezerv alan depolama tesisine çevriliyor. Kentin nefes alacak tek noktası sanayiyle yok ediliyor. Kocaeli adalet için haykırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAİL ÇİLER (Devamla) - Gebze'nin emeğine, üretimine ve büyüklüğüne uygun bir vergi...

Bir dakika daha istiyorum Sayın Başkanım.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Bir dakika söz ver Başkanım.

CAVİT ARI (Antalya) - Çok güzel anlatıyordu Sayın Başkanım, uzatıverin.

BAŞKAN - Kimseye vermedik ama, kimseye vermedik.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - En çok vergiyi veren il Başkanım, en çok vergiyi veren.

NAİL ÇİLER (Devamla) - Vergi dairesine bina istiyoruz; bu bir lütuf değil Sayın Bakanım, adaletin gereğidir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sayın Başkanım, vardır bir çaresi, onun adı da Cumhuriyet Halk Partisi!

NAİL ÇİLER (Devamla) - Ülkemizin asıl gerçeği, Dilovası'nda, şehrin merkezinde, parfüm atölyesinde, kaymakamın gözü önünde çıkan yangında yaşamını yitiren kadınlar, canlar. Kaymakamın o koltukta oturmaması lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Belediye Başkanı?

NAİL ÇİLER (Devamla) - Gebze Mevlâna Mahallesi'nde, Darıca Metro Hattı üzerinde elli iki gün önce yaşadığımız acı olay; bugüne kadar sorumlular henüz tespit edilmedi. Evine dönemeyenler kira ödemeye devam ediyor. Dükkanını açamayan esnaf ise vergi yüküyle karşı karşıya bırakılıyor. Riskli ilan edilen binalar ve kapalı iş yerleri için vergi muafiyeti istiyoruz.

Unutmayın, bütçe devletin vicdanı, halkın cüzdanıdır.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Çiler.

NAİL ÇİLER (Devamla) - Sizin bir karar vermeniz gerekiyor. Bu soruların cevabı sosyal devlet anlayışıdır diyor, bu bütçeye "hayır" diyoruz. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Sena Nur Çelik Kanat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SENA NUR ÇELİK KANAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ, en büyük dönüşümü, milletimizi medeniyet yürüyüşünden koparmak için yıllarca uygulanan yabancılaştırma politikalarına karşı tarih ve kültür mirasımıza sahip çıkarak gerçekleştirmiştir.

(Uğultular)

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim sayın milletvekilleri.

SENA NUR ÇELİK KANAT (Devamla) - Milletimizin öz güvenini ve tarih bilincini yeniden ayağa kaldırmıştır. Bu büyük medeniyet uyanışının mimarı binlerce yıllık Türk-İslam medeniyetinin sonsuz hazinelerini Batı'nın imitasyonlarıyla değiştirme ihanetine "Dur!" diyen Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'dır. Onun bu milletin hafızasına, kimliğine ve istikbaline dair yürüttüğü sessiz ama devasa mücadele bir eve dönüş hikâyesidir çünkü dil nasıl varlığın eviyse kültür de bir milletin evidir. Ancak orada gerçeklerini inşa edecek düşlerini kurar insan ve gelecek, düş kurma yeteneğini muhafaza eden milletlere aittir yalnızca. Biz öteleri düşlediğimiz için, Orta Asya'dan yıldızlara yürümeyi hayal ettiğimiz için türkülerimize, efsanelerimize, eserlerimize ve şehirlerimize sinmiş bir hakikat var; gerçeklerimiz hayallerimizle dörtlüye gider.

Değerli milletvekilleri, tarih ve medeniyet hakkıyla anlayamazsak gelecek rotamızı da çizemeyiz. Bizler tarih sahnesinde iki bin yıllık bir yürüyüşün, 16 devlet kurma iradesini göstermiş bir medeniyetin çocuklarıyız. Orta Asya'dan Anadolu'ya, Selçuklu ve Osmanlı'dan cumhuriyete uzanan uygarlık ve tarihsel sürekliliği bir bütün olarak kavrayan, gücü adaletle, siyaseti hikmetle, devleti insanla buluşturan medeniyet tasavvurumuz büyük bir hafıza haritası üretmiş; kültür, edebiyat ve sanat eserleri ortaya koyarak gönül coğrafyamızda ortak bir duygu dünyası oluşturmuştur.

Sayın milletvekilleri, kültür ve tarih bilinci bir milletin egemenlik ve istiklal meselesidir. Tarih bize şunu öğretmiştir: Bir milleti yok etmek isteyenler önce hafızasına saldırır. Sevr Antlaşması'nın 421'inci maddesiyle emperyalistlerin Osmanlı'ya kendi yazdıkları eski eser yasasını dayatmaları ve kültürel mirasımızın yabancı bir komisyonun denetimine verilmesini istemeleri, bunun en somut örneğidir. Hafızasına hükmedemedikleri bir milleti asla esir alamayacaklarını bildikleri için hedefleri, yalnızca topraklarımız değil kültürümüz ve medeniyetimizdi. İşte, bugün, biz, ihya ettiğimiz her ecdat yadigarı eserle aslında Sevr'in o zihniyetini parçalayıp atıyoruz. Ayasofya Camisi'nin Sayın Cumhurbaşkanımızın iradesiyle seksen altı yıl sonra yeniden Fatih'in emanetine uygun olarak

ibadete açılması, sadece bir mekânın değil işte bu kültürel egemenlik iddiasının da kıyamıdır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ayasofya'nın zincirlerinin kırılması "Bu toprakların, bu mirasın, bu hafızanın sahibi ve hâkimi biziz." demenin en gür sedasıdır. Tek parti döneminin geçmiş ile gelecek arasındaki köprüyü yıkan o marazi reddimiras anlayışı bizlere ağır bedeller ödetmiştir. Kültür ve tarih mirasımızı bir yük ve gerilik olarak gören o zihniyet, binlerce tarihî eserimizin tahrip edilmesine, arşivlerin hurda kâğıt niyetine satılmasına ve hafızanın silinmesine yol açmıştır.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu; bunları kim kurdu ya? Bir daha oku sen cumhuriyet tarihini!

SENA NUR ÇELİK KANAT (Devamla) - Bu kültür yıkımını onarmak için iktidara geldiğimiz günden beri bu zihniyetle mücadele ediyoruz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Eline tutuşturulmuş oku ezberlerini.

SENA NUR ÇELİK KANAT (Devamla) - Kurtuluş Savaşı nasıl işgale karşı verilen bir bağımsızlık mücadelesi ise bugün kültür ve tarih mirasını korumak damilletin hafızasının bağımsızlığı mücadelesidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Yahya Kemal'in "Kökü mazide olan ati" şiarını bugünü kuran ve yarını inşa eden en büyük güç kaynağımız olarak görüyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu alanda yürüttüğümüz çalışmalar, basit bir restorasyon faaliyeti değil milletimizin kimliği silinmesin, bu coğrafyada kurduğu düş yarım kalmasın diye varoluşsal bir mücadeledir.

Kıymetli milletvekilleri, bu alanda cumhuriyet tarihimizin en büyük ihya hamlesini gerçekleştiriyoruz. 5.927 tarihî eserimizi ihya ederek vakıf medeniyetimizin şehir tasavvurunu ayağa kaldırdık. Arkeolojik keşiflerde dünyada ilk sıralarda yer alıyoruz. Göbeklitepe ve Taş Tepeler'de ortaya çıkan bulgular dünya tarih yazımını değiştiriyor.

Yakın zamana kadar geri plana itilen Türk-İslam arkeolojisini hayata geçiriyoruz. Biz Nurettin Topçu'nun "Büyük mezarların üstünde büyük vatanlar vardır." sözündeki hikmete inanarak Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı'ndaki o şahideleri ayağa kaldırdık. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Çünkü o taşlar bu topraklardaki tapu senetlerimizdir.

İslam medeniyetinin en büyük entelektüel birikimi olan 760 bini aşkın yazma eseri koruma altına alarak Rami Kütüphanesi bünyesinde kurduğumuz kitap şifhanesinde tedavi ederek erişime açıyoruz. Yurt dışına kaçırılmış 13.377 kültür varlığımızı ülkemize geri getirdik.

Değerli milletvekilleri, bizim kültür ufkumuz sınırlarımızla kaim değildir. Sayın Cumhurbaşkanımızın "Türkiye Türkiye'den büyüktür." sözünün manası bu medeniyet havzasındaki tarihî sorumluluğumuzdur. Gönül coğrafyamızdaki tarih, kültür mirasımız dış politikamızın da pusulası ve yumuşak güç kaynağıdır. Bu mirasa sahip çıkmak, askerî ve ekonomik ittifaklardan daha kalıcı ortak hafıza ve kimlik temelli ittifaklar üreterek ülkemizi coğrafya merkezli bir aktör olmaktan çıkarıp medeniyet tasavvuru merkezli bir güç hâline getirmiştir. Bu sayede Balkanlardan esen rüzgârın yönünü takip edebiliyor, Orta Doğu'daki dengeleri yönetebiliyor, Orta Asya'da stratejik ortaklıklar oluşturabiliyoruz.

20'nci yüzyılın başlarında hüznle "elveda" dediğimiz Balkanlara yeniden "merhaba" demenin derin bir tarihî anlamı var. Mostar'da ve Vişegrad'da birliğin sembolü olan köprüleri yeniden inşa ederken verdiğimiz mesaj açıktır: Müslüman topluluklar Balkanların tarihsel kurucu ve kalıcı unsurlarıdır.

Orhun Yazıtları'nın altyapısını güçlendirirken "Türk" adının taşla ilk kez kazındığı bu hafızayı koruma altına aldık. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Hoca Ahmet Yesevi Külliyesi'ni ihya ederek Yunus Emre'yle tekrar birleştiren bir manevi anlam hattı kurduk.

Karabağ'ı özgürlüğe kavuştururken Şuşa'da yükselen ezan sesleriyle Türk dünyasının ortak hafızasını yeniden canlandırdık. Manevi ve tarihsel hatları yeniden kurarken Türk Devletleri Teşkilatıyla bu ortak iradeyi jeopolitik bir güce dönüştürdük.

Filistin'de ecdat eseri yadigarları ihya etmek ve Mescid-i Aksa arşivlerini korumak için yaptığımız çalışmalarla Salâhaddin Eyyubî'nin hatırasını yaşayan bir motivasyona dönüştürdük.

Şam'da Muhyiddin İbnü'l-Arabi Külliyesi'ni ve Osmanlı Türk Şehitliği'ni restore ederek hakikati ve onun muhafızlarını tekrar şehrin hafızasına kazıdık.

Libya'da, Trablus ve Misrata'da ecdat yadigarı camileri ve medreseleri restore ederek Osmanlı mirasını, Atatürk'ün Trablusgarp Savaşı'ndaki izlerini ve Ömer Muhtar'ın direniş ruhunu Doğu Akdeniz'de yön tayin eden tarihî bir zemine dönüştürüyoruz.

Sudan'ın Sevakın Adası'nda Osmanlı eserlerini ihya ederek Kızıldeniz'in tarihî ticaret yollarında Türkiye'nin tarihî varlığını görünür kılıyoruz.

Etiyopya'da Necaşi Türbesi'ni ihya ederek Peygamber Efendimiz'in "Orada zulüm yoktur." diyerek işaret ettiği İslam tarihinin ilk hicret yurdu Habeşistan'ın adalet mirası üzerinden İslam dünyasının ortak hafızasına sahip çıkıyoruz.

Gönül coğrafyamızın birçok bölgesi defalarca kültürel soykırıma uğramıştır. Filistin'den Kırım'a ve Doğu Türkistan'a kadar yaşananlar, bize bir milleti yok etmek isteyenlerin camileri, mezarlıkları ve arşivleri hedef alarak, şehirlerin isimlerini değiştirerek, dili ve inancı baskı altına alarak hafızanın ve kimliğin silinmesi yoluyla kültür ve tarih yıkımı yaptığı gerçeğini bir kez daha göstermiştir. Türkiye, kültür mirasını savunmanın mazlumlara hakkını savunmak olduğunun bilinciyle bu saldırılara karşı durmaktadır.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Cumhuriyet tarihini bir daha oku, çok tek yanlı okumuşsun.

SENA NUR ÇELİK KANAT (Devamla) - Bu duruş, sadece insani ve politik bir tutum değil tarihsel sorumluluğumuzun doğal sonucudur.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımızın vurguladığı gibi bekamıza yönelik en büyük tehdit, siyasi ve ekonomik zorluklar değil coğrafyamızla, kimliğimizle ve tarihteki yerimizle ilgili medeniyet tasavvurumuzu yitirme tehlikesidir. Türkiye Yüzyılı hedeflerine adım adım ilerlerken ayaklarımızı binlerce yıllık medeniyet temellerimize sağlam basarak, nesillerimizin kimliğini ve ülkemizin dünya sahnesindeki yerini tahkim etmeye devam edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Yaşar Yıldırım.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Şahıslar adına da beş dakika konuşmanız olduğu için birleştirerek on beş dakika süre veriyorum.

MHP GRUBU ADINA YAŞAR YILDIRIM (Ankara) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bundan takriben yirmi ay evvel bu kürsüden İsrail yayılmacılığının ve savaşın sadece İsrail-Arap savaşı olmadığını, bu savaşın nihai hedefinin Türkiye olduğunu aktarmaya çalışmıştım. Maalesef, bugün bu sözlerim her geçen gün şu ana kadar teyit edilerek geliyor. O günden bugüne Suriye'de bir gelişme oldu, Esad gitti. Esad'ın gitmesiyle birlikte İsrail'in yaptığı ilk iş, Suriye'de ne kadar havaalanı, silah, teçhizat varsa hepsini bombaladı; aşağıda bir yapı kurmaya başladı, yukarıda bir yapı kurmaya başladı. Yukarıda SDG'yle iş birliği yaparak son on aydır, marttan bugüne kadar beklenen Şam-SDG anlaşmasını da ertelettirerek bir yapının içerisine girdi. Aşağıda ayrı bir yapı kurmaya başladı. Suriye'de zayıf bir Suriye, dört parçalı, beş parçalı bir Suriye organizasyonu yapmaya çalışıyor. Buradaki maksat nedir? SDG'den istediği tek bir şey var: "Orada bana Türkiye'ye sıfır bir üs."

Dönelim Golan Tepeleri'ne. Golan Tepeleri geçmişte işgal edildi ama dikkatinizi çekerim, takip edin, her geçen gün 50 metre, 100 metre, bir köyü, bir mahalleyi alarak kuzeye doğru geliyor; artık İsrail askerlerinin bulunduğu yerden Şam'ın ışıkları görülüyor. Bu ne manaya gelir? Bu şu manaya gelir: Bu aradaki mesafenin, Cilvegözü ile İsrail ordusunun arasındaki mesafenin kısaltmaya başladığını ve bu mesafenin 200 kilometre altına inip neredeyse iki saatlik bir yola kadar düştüğünü görüyoruz.

Dönüyoruz, geliyoruz, bakıyoruz ki Kıbrıs'ın güneyinde askerî üs kurmuş, askerî üssü var; üs, hava üssü. Yukarı doğru çıkıyoruz, Yunanistan'la yeni bir anlaşmanın içerisine girilmiş. Yunanistan ve İsrail anlaşmasıyla birlikte 3,5 milyar euroluk Aşıl Kalkanı Anlaşması hayata geçirilecek, bunun 691 milyon eurosu imzalanmış vaziyette. Bunun karşılığında 5 adet değişik füze ve PULS füzeleri ilk anda 36 noktaya kurulacak. Şimdi şöyle bir şey çıktı ortaya: Etrafımızı böyle çeviriyor, aşağıdan başladı, Doğu Akdeniz'den, Kıbrıs'tan, adalar bölgesinden, Adalar Denizi'nden ve Adalar Denizi'nin üzerinde Heron'lar görülmeye başladı.

Şimdi, burada İsrail'in bir hedefi var; nedir o? Büyük İsrail. Netanyahu geçen hatırlattı bunu bize. Büyük İsrail neye dayanıyor? Vadedilmiş toprakların kazanımına. Bu vadedilmiş topraklarla bizim ne alakamız var? Bizim alakamız şu: Türkiye'nin yüzde 25'i de bu vadedilmiş toprakların içerisinde. Nereden başlıyor? Diyarbakır, Van, Erzurum, Kayseri'den aşağı Adana, Gaziantep'e gidiyor; hedef burası. E, düne kadar biz buna inandıramamıştık ama bugün etrafımızı çevirdi, çevirmeye de devam ediyor.

22 Aralıkta Yunanistan Başbakanı İsrail'e gidecek, yeni bir anlaşma yapacaklar. Şimdi, Yunanistan bizim komşumuzdur, hiç de toz kondurmuyoruz, deriz ki: "Komşumuz, cici komşumuz, güzel komşumuz." Hatırlanırsa, yüzyıl evvel bu güzel komşumuz Polatlı'ya kadar geldi, top sesleri buradan duyulduğu için Meclis Kırşehir'e taşınmaya çalışıldı. İki komşumuz, iki sevdiğimiz grup - Yahudileri de severiz, bir de o damarımız vardır- bir araya geldiler.

Efendim bu nedir? Tehdit midir? Elbette ki tehdittir. E, biz tehditlere karşı da hazırız. Elhamdülillah, her füzeye cevap verecek, her menzile ulaşabilecek, herkese yetecek kadar da füzemiz var; bundan bir sıkıntımız yok. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türk Silahlı Kuvvetleri, Doğu Akdeniz'in ve Orta Doğu'nun en güçlü ordusudur, konvansiyonel silahlarda da üstündür - kendimiz üretiyoruz- elektronik savaşta da. Gördük. Nerede gördük? İdlib'de gördük, Libya'da gördük, Karabağ'da gördük; üstünüz. Artık robot savaşlarında da bir tık öndeyiz. Dünyadaki SİHA piyasasının yüzde 65'i de bizde. Bu manada da hiçbir endişemiz yok yani Alman Cumhurbaşkanı gibi "Putin'den korkuyoruz, gece uyuyamıyoruz." diye bir endişemiz yok ama bunu duyurmamız lazım, hazır olmamız lazım, hafife almamamız lazım, onun için karşı ataklarını geliştirmemiz lazım. Nedir bu? İç cephenin tahkimi burada önemlidir. Bununla birlikte, Sayın Genel Başkanımızın bir pakt tezi vardır: Kudüs paktı. Mısır, Türkiye, Suriye, Irak; "Kudüs paktı" adı altında bir paktı kurmak ve İsrail'e karşı atağı yapmaktır, onu orada kilitlemektir.

Şimdi, hep tartışılır, bugün, burada da bütçeyi tartışıyoruz. Gönümüzden geçen nedir? Gönümüzden geçen de refah seviyesi yüksek bir bütçe yani insanlarımızın hepsinin istediğini verelim; bir elleri yağda, bir elleri de balda olsun ama güvenliği olmayan bir refahın sonu yoktur. Onun için, önce güvenlik gelir, ben de önce güvenlikten başladım. Güvenliğiniz yoksa siyasetiniz olmaz, ticaretiniz olmaz, ibadetiniz olmaz, eğitiminiz olmaz, sağlığınız olmaz; önce can güvenliğinizi sağlama alacaksınız; bu, devletin birinci asli vazifesidir.

Şimdi, dünyanın en mutlu, müreffeh toplumlarından bir Ukrayna topluluğu vardı, hep beraber biliyoruz; zenginleri Kanarya Adaları'na gider, tatil yapar, fakirleri de bizim Alanya'ya, Antalya'ya gelirler. Ne oldu bu müreffeh topluma? Rusya geldi, topraklarının yüzde 25'ini ellerinden aldı, 5 milyon mülteci durumuna geçtiler. Şimdi gidiyorsunuz Varşova'da, Berlin'de ve Fransa'nın başkenti Paris'in metrolarında Ukraynalılar yatıyor yani bir eli yağda bir eli balda olan toplumun geldiği nokta bu. Niye? Güvenliğe yatırım yapmadığından. Niye? Kendi güvenliklerini başkasının insafına terk ettiklerinden. Kendi güvenliğinizi Avrupa'ya ihale etmişsiniz, kendi güvenliğinizi başkasının insafına bırakmışsınız. Bizim öyle bir lüksümüz yok, bizim lüksümüz söz konusu değildir. Bizim güvenliğimizi biz sağlarız, bu manada hiç kimseye de güvenmeyiz.

Sonuç itibarıyla, İsrail bugün 7 ülkeye savaş açtı, en sonunda Katar'ı bombaladı. Sonuç ne oldu? "Özür dileriz." dedi. Bir daha yapar, bir daha özür diler. Onun için, kesinlikle güvenlikte tavizsiz bir şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinin teçhizatının, askerinin ve bütün sisteminin her zaman birinci derecede önemli olması, birinci derecede güçlendirilmesi lazım. Bu yaşadığımız coğrafyada bizim başka türlü ayakta kalma şansımız yoktur.

Kıymetli milletvekilleri, çok kutuplu bir dünya var, tek kutuplu dünyadan çok kutuplu bir dünyaya dönüyoruz. Binlerce yıllık Türk tarihine baktığınız zaman Türk devletleri belirli zamanlarda bir araya gelip bir çatı altına girmemişler. Bir doğu Türkler var, bir batı Türkler var; işte, biz batı Türklerdeniz. Bin yıl evvel atamız çıkmış, gelmiş, Türkistan'dan buraya gelmiş. Buradan da...

Bunu anlatırken öncelikle Sayın Millî Eğitim Bakanımız Yusuf Tekin'e bir teşekkür borcum var, onu da burada aktarmak isterim. Kendisi ders kitaplarına Orta Asya yerine "Türkistan"ı yazdırdı, olması gerekeni yaptı. Çocuklarımız artık yurdumuzun adını -kendi adıyla- Türkistan'ın nerede olduğunu kendi kitaplarında okuyacak. Çok çok teşekkür ediyorum efendim, Allah razı olsun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben bunun için Hacıbektaş'ta cemevi açılışında da teşekkür etmiştim. Bir teşekkür borcum daha var, o da mavi vatanı coğrafya kitaplarına yazdırdı. "Mavi vatan nedir?" diye artık çocuklarımız büyüklerine bakmıyor, kendileri okuyor; Allah ondan razı olsun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu Türk devletleri bir teşkilat kurdu, Türk Devletleri Teşkilatı, bir çatı altında toplandılar ve yüzyılımızın Türkiye yüzyılı, yüzyılımızın Türk yüzyılı olmasını hep beraber yaşıyoruz. Şimdi, burada Arap Birliği vardır, Avrupa Birliği vardır, birçok birlik vardır; Türk birliğini de kuruyoruz, Turan'ı da kuruyoruz, Turan'ı! Biz bu hayalle büyüdük. Allah razı olsun Sayın Cumhurbaşkanımızdan, Sayın Genel Başkanımızdan, biz Turan'la büyüdük. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çocukluğumuzda çok afiş astık "Esir Türk'e hürriyet!" diye, aklımız ermezdi Turan ne diye ama bizim yaşadığımız böyle bir aşktı.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Kim öğretti? Alparslan Türkeş öğretti.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Bu aşk buradan çıkmış gitmiş değildir. Bu aşkın lideri de Devlet Bahçeli'dir, Allah ondan razı olsun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz, Türk birliğini kuruyoruz. Dünyada, çok kutuplu bir dünyada bir kutup daha çıkıyor; o da Türk birliğidir, Türk Devletleri Teşkilatı bunun altyapısıdır. 2040 vizyonu ile birlikte ortak alfabe, ortak savunma, ortak ticaret yani İsmail Gaspıralı'nın yüz yıl evvel söylediği gibi; fikirde, işte, dilde birlik. Bu birlik çok kutuplu dünyada bir kutupbaşı olacak, Allah nasip ederse yaşayanlar hep beraber bunları görecektir.

Şimdi, elbette ki günümüz Türkiye'sinde sıkıntılarımız var mıdır? Vardır. Ekonomik sıkıntılarımız var mıdır? Vardır. Bunları hep beraber yaşadık. Biz sokakta gezen insanız, sokakta ne olup bittiğini de görüyoruz yani bundan da duyarsız değiliz ama hep beraber yaşadığımız bazı şeyleri de inkâr etmek mümkün değil. Pandemiye hanginiz inkâr edersiniz? 2 tane savaş var; biri yukarıda, bir aşağıda, arada kalmışsınız, ticaretiniz de bu manada bozulmuş. Öbür taraftan, dönüyorsunuz, dünyada son yüzyılın felaketini hep beraber yaşadık, depremi hep beraber yaşadık; bu memleketin yüzde 20'si yıkıldı, yerle bir oldu. Allah Murat Kurum'dan da Sayın Cumhurbaşkanından da razı olsun, Hükûmetin de yüz akıdır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün, bu yılbaşında 450 bin konutu ve ayrı bağımsız bölümü teslim edecek, Allah ondan razı olsun, bunları göz ardı etmeyin; olan, bu Türkiye'dir.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Yaşar Bey, savaş olan ülkelerde enflasyon Türkiye'den düşük.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Ama her zaman şunu söylerim, her zaman: Rahatça yatağınızda uyuyorsunuz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sen rahat uyuyor musun? Biz rahat uyuyamıyoruz.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Avrupa son yetmiş yıldır güvenliğe yatırım yapmadı. Bugün Avrupa'nın Şansölyesi uyuyamıyor, uyuyamıyor. Hanginiz yatağınızda uyuyamıyorsunuz? (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Ben, ben uyuyamıyorum rahat.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sen rahat uyuyorsan yazıklar olsun sana!

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Hanginizin güvenlik endişesi var? Hanginiz korkuyorsunuz? (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Avrupa uyuyamıyor. Niye? Korkusundan uyuyamıyor. Biz rahat uyuyoruz. Yatırım yapmışız; Allah, Sanayi Bakanlığınızdan da razı olsun; SİHA'sını üretmiş, topunu tankını üretmiş, robotunu üretmiş. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dünyanın en güçlü ordusu hâline getirmiş bir orduyu, sırtımız sağlam, arkamız sağlam, Allah hepsinden razı olsun, Allah onlardan razı olsun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Onlarla gurur duyuyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Bu ordu yıllardır var Hocam, ilk defa ordu yok, yıllardır var bu ordu. Bu ordu yüz yıldır var, cumhuriyetin ordusu.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - O yönden kimsenin ağzını açacak hâli yok. Siyasette bir şey vardır, hayatta da şu vardır...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Türk ordusunu ayaklar altına aldıklarında ağzınızı açmadınız.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - ...bir gün soğan ile ekmek yersin, bir gün et ile ekmek yersin; evin güçlü olsun, muhafazalı olsun, ülken muhafazalı olsun, can güvenliğinin yerinde olsun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Bu ordu bu iktidardan önce de vardı Sayın Vekilim, sanki yeni kurulmuş gibi anlatıyorsun.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Bunların hepsi gelir geçer, bu ekonomi de düzelecek, bunları da yarın yaşayan görecektir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ergenekon, Balyoz'da da böyle konuşsaydın keşke.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Bunları da ancak Cumhur İttifakı düzeltir, başka kimse düzeltemez. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Şu Ergenekon, Balyoz'da ne oldu?

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Kim, nasıl yönetiyor dersiniz, ülke nasıl yönetiliyor dersiniz, İstanbul Belediyesi gibi, Ankara Belediyesi gibi yönetilir yarın birinin eline geçerse. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Balyoz davalarında ne oldu? Ergenekon'da ne oldu? Ondandır bahsedin biraz.

CAVİT ARI (Antalya) - Keşke o belediyeler gibi yönetilebilseydi, keşke; keşke yönetilebilseydi, keşke, keşke.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Bu ülkeyi Cumhur İttifakı yönetir, ekonomiyi de Cumhur İttifakı düzeltir "terörsüz Türkiye"yi de bu Cumhur İttifakı yapar, başka hiç kimse yapamaz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Onlar örnek belediyeler, örnek belediye onlar. Keşke öyle yönetilebilseydiniz.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Başka kimse yapamaz, bunu yaparsa Cumhur İttifakı yapar. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Öyle olacaktır, hiç merak etmeyin; teminatı Devlet Bahçeli verecek... (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - Orduyu inkâr ediyorsunuz, bak, orduyu. Bu ordu yüz yıldır var, yirmi yıldır yok!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ergenekon, Balyoz'da da keşke böyle konuşsaydın. Sayın Vekil, Ergenekon, Balyoz'da ne oldu?

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sanki yirmi yıldır bu ordu varmış gibi, bu ordu yirmi yıldır varmış gibi konuştun, reddediyorum konuşmanızı! Bu ordu yüz yıldır var.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ergenekon, Balyoz'da ne oldu? Ergenekon, Balyoz'dan hiç bahsetmedin.

YAŞAR YILDIRIM (Ankara) - Kürsü sizin, buyurun.

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci söz, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Tuba Köksal'a ait.

CAVİT ARI (Antalya) - Bu ordu yüz yıldır var, ayıp ya! Önce FETÖ'ye bağladınız ya; yüz yıllık ordu, sanki yirmi yıldır var.

BAŞKAN - Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; konuşmama mütefekkir Teoman Duralı Hocamızın sözüyle başlamak istiyorum. "Biz niye kötü olacaktıyız onlar kötü diye, onlar iyi olmayı öğrensinler." Buradan hareketle biz hizmet yapmaya devam edeceğiz, siz de hizmet yapmayı öğreneceksiniz.

Sözlerime güzel bir haberle devam etmek istiyorum: Şairiyle, şiiriyle, âşıklarıyla dize dize, satır satır, kelime kelime işlenen Kahramanmaraş'ımız UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na edebiyat alanında kabul edilerek Türkiye'deki ilk edebiyat şehri olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Depreme rağmen çalışmalarından vazgeçmeyen Büyükşehir Belediyemizin çalışanlarına ve üniversitemizin kıymetli hocalarına teşekkür ederiz.

Kahramanmaraş'ımızda 6 Şubat sonrasında yapılan yatırımlara gelecek olursak bu yılın sonuna kadar 74.187 konut ve iş yerinin yapımı tamamlanıyor. Millî Eğitim 2025 Yatırım Programı içerisinde devam eden yatırımların tamamlanmasıyla birlikte derslik sayımız 12.186 olurken bu rakamla deprem öncesinin yüzde 20 üzerine geçmiş bulunuyoruz. Deprem sonrası yapımlarına başlanan 3 bin kapasiteli Kahramanmaraş ve İstiklal öğrenci yurtlarımız öğrencilerimiz için hazır hâle geldi. İnşallah, önümüzdeki günlerde hep birlikte açılışını gerçekleştireceğiz.

Afşin ve Elbistan ilçelerimizde yarı olimpiik yüzme havuzları ve Ekinözü spor salonlarının yapım çalışmaları devam etmektedir.

Bir taraftan depremin yaralarını sararken, diğer taraftan şehrimizin yıllardan beri ihtiyaç duyduğu 17.500 kişilik Kahramanmaraş Yaşayan Stadyum Projesi'ni de hayata geçiriyoruz.

Sağlık yatırımlarına baktığımızda, sadece 6 Şubat depremleri sonrasında 400 yataklı Kahramanmaraş Devlet Hastanesi, 120 yataklı Türkoğlu, 56 yataklı Nurhak Devlet Hastanesi yapılarak hizmete açılmıştır. Bugün itibarıyla deprem öncesi yatak kapasitesini geçmiş bulunuyoruz. Yapımları devam eden 600 yataklı Necip Fazıl Ferhuş Sağlık Kompleksi'mizin önümüzdeki günlerde açılmasıyla, 150 yataklı Afşin Devlet Hastanesi ve 1.000 yataklı şehir hastanesinin tamamlanmasıyla son teknolojiyle donatılan hastanelerimizle bölgemizde şifa merkezi hâline geleceğiz inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ben buradan Sanayi ve Teknoloji Bakanımıza da kadın girişimcilerimize verdiği desteklerden ötürü ayrıca teşekkür ediyorum ancak 2026 Yatırım Programı'nda desteklerinin fazlasını bekliyoruz inşallah.

Liderlik önemli ancak böylesi zor dönemlerde liderimizin Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmasından dolayı Allah'a ne kadar şükretsek az. Biz deprem var diyerek 81 ilimizin diğer yatırımlarını ihmal etmedik. Türkiye Yüzyılı vizyonumuzdan bir an olsun geri durmadık. Biz, bu dünyanın geçiş yeri olduğunu farkındayız ve bu geçişi insanlığa hizmet ederek tamamlamaya azmetmişiz. Bu vesileyle, ibadet aşkıyla millete hizmet edenlere teşekkürü bir borç biliriz.

Bütçelerini denkleştiremeyip hiçbir yatırım yapmadıkları hâlde işçi maaşlarını ödeyemedikleri için çöp dağlarına şehirleri mahkûm edenler bir de kalkmış bütçeden bahsediyorlar; inanılır gibi değil. Bazen bakıyorum, bu kişi ne cüretle, nasıl bu konulardan bahsedebiliyor, acaba yaptıklarını ben mi yanlış hatırlıyorum diyorum. Neyse ki dijital dünyada hiçbir şey kaybolmuyor. Görüyorum ki doğru hatırlıyorum. Siyasetteki hayret makamına hep birlikte evriliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Haklısınız, bizler çalışmaktan bu rezil hâlleri ortaya serecek vakit bulamıyoruz. Haklısınız, bizler milletin her kuruluşunu yine millet için, hizmet için harcarken algı manipölasyonları uğruna milyonlar harcamıyoruz. Her attığımız adımda önceliğimiz hep milletin menfaati oldu çok şükür. Hizmetlerin haklı gururunu miras olarak evlatlarımıza bırakacağız.

Kürsüden hakaretlere, güzeli, doğruyu görmeyenlere şahit olurken insanın değerlerini, kutsallarını bilmeden nasıl düşük siyasetlerine karıştırabilirler, bu nasıl bir kirlî zihin hâlidir soruları aklıma geliyor. Sonra milletimin feraseti aklıma geliyor ve Allah'a hamdediyorum, bu güzel ülkemizin güzel çocuklarını böylesi kirlenmiş ve insanın her hâlini sömüren, üzerinde tepinen ve âdeta bundan zevk alan hastalıklı zihinlerle muhatap etmedikleri için. Evet, yaşanmışlık konuşturur, konuşturur diyorum; bağırsı çağırıştan, histerikli gibi kısır kelime hazinesiyle tekrarlayan ses benzeri gürültülerden bahsetmiyorum.

İnşallah, içimde büyüyen ülkemi sözlere dökerek emek emek büyüttüğümüz bu ülke bizim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi soru ve cevap işlemine geçiyoruz.

İlk soru Sayın İrmez...

Buyurun.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Şırnak, Bakanlığınızın 2025 yılı sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il arasında neden hâlâ 78'inci sıradadır? Bu 6'ncı kademe makûs talihi neden yüz yıldır değişmemektedir? Şırnak başta olmak üzere bölge illerinde neden AR-GE merkezi, tasarım merkezi veya teknoloji geliştirme bölgesi sayısı koca bir sıfır olarak kalmaya devam etmektedir?

Bakanlık bütçesinin yaklaşık 267 milyar TL olduğu bir dönemde koca bir bölgeyi kapsayan GAP'a sadece yüzde 0,53; DAP'a ise yüzde 0,22 pay ayrılmasını eşitlik ve kardeşlik ilkeleriyle nasıl bağdaştırıyorsunuz? Millî Teknoloji Hamlesi'ni dilinizden düşürmezken neden Türkiye hâlâ hayati ilaçlarda dışa bağımlıdır ve kanser hastaları ilaca erişememektedir? Neden yüksek teknoloji ürün olan ilaç üretimi yapılmamaktadır?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Demir...

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler.

Ağrı ili 1963'ten 2024'e kadar sosyoekonomik sıralamada sondan gelen iller arasında yer alırken 2025'te ise 81 il arasında 81'inci olacak kadar ancak gelişebildi yani arpa boyu kadar bile gelişmişlik görülemedi. Altmış yıldır bilinçli politikalarla yatırım yapılmaya değer görülmemen memleketimde, aynı yaklaşım AKP hükümetleri boyunca da aynı politikalarla devam etmiştir. Ağrılı hemşehrilerim bilinçli politikalarınızla yoksulluk ve yoksunluğa mahkûm ediliyor. On yıllardır değişmeyen bu eşitsizlik döngüsünü sonlandırmak için 2026 bütçesinde Ağrı'ya dönük somut, ölçülebilir ve takvime bağlanmış yatırım planlarınız var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Konuralp...

OKAN KONURALP (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Leyla Zana, barış ve demokrasi mücadelesinin simge isimlerinden birisidir ve kendisine yönelik saldırı yalnızca bir kişiyi değil birlikte yaşama iradesini ve toplumsal barışı hedef almıştır. Bu bağlamda kendisine destek olmak, içinden geçtiğimiz sürecin sağlıklı ilerleyişi için de şarttır çünkü ihtiyacımız olan şiddet ve nefret dili değil barış ve kardeşlik dilidir ve Sayın Bakanın, Kabinesinin adına Leyla Zana'ya yönelik saldırıyla ilgili düşüncesi nedir? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, 6 Şubat depremlerinden ağır şekilde etkilenen Malatya'mızda sanayi altyapısı ciddi zarar görmüş, üretim ve istihdam sekteye uğramıştır. Özellikle, 1'inci ve 2'nci Organize Sanayi Bölgelerinde altyapı yenilenmesi, genişleme alanlarının açılması ve yarım kalan yatırımların hızla tamamlanması elzemdir. Malatya'nın tarım ve sanayi potansiyeli dikkate alındığında, kayısıya dayalı gıda ihtisas organize sanayi bölgesi ve teknoloji geliştirme bölgesinin güçlendirilmesi, KOBİ'ler için faizsiz veya uzun vadeli yatırım destekleri ve gençlerimize yönelik üretim ve istihdam odaklı sanayi projeleri acil ihtiyaçtır. Bu kapsamda soruyorum: 2026 Yatırım Programı'nda Malatya için yeni OSB alanları, sanayi altyapı yatırımları ve deprem sonrası sanayi destek paketleri yer alacak mıdır? Malatya'nın üretim ve istihdam gücünü ayağa kaldıracak somut projeleri ne zaman hayata geçireceğiz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Alp...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, sosyal medyayı ve iletişim kanallarını kullanmak suretiyle kişileri hedef alan nefret söylemlerini ve toplumsal kutuplaşmayı artırma yöntemlerini dikkatle izlenmesi gereken birer risk alanı olarak kabul etmek gerekir. Toplumsal barışı tesis etmeye yönelik çabaları sabote etmeye yönelik dezenformasyon ve algı operasyonları karşısında devletin de stratejik koordinasyonla hareket etmesi gereken bir dönemdeyiz. Bu kapsamda bazı futbol müsabakalarında Sayın Leyla Zana'ya yönelik saldırıları kınıyor, yüzleri ve sosyal medya kimlikleri kolaylıkla tespit edilebilecek kişiler hakkında gereğinin yapılacağı yönünde açıklama yapan Sayın Adalet Bakanının girişimlerini de bu yönde stratejik bir koordinasyon sınavı olarak değerlendirdiğimizi ve dikkatle takip ettiğimizi belirtmek istiyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanhan...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Mardin ili Nusaybin ilçesi yaklaşık 150 bin nüfuslu bir yer; hem organize sanayi bölgesi bulunmamakta hem de tekstil kent yok. Bu ilçede 160 tane tekstil atölyesi bulunmakta, 12 binden fazla çalışanı bulunmaktadır. Dolayısıyla, bölgeler arası eşitsizliğin ortadan kaldırılması için Nusaybin ilçesine organize sanayi bölgesi veya tekstil kent yapmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Bozan... Yok.

Sayın Kunt Ayan... Yok.

Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakan, Malkara ve Hayrabolu OSB'lerimiz var. Maalesef Hayrabolu OSB'de doğal gaz yok, Malkara'ya taşıma doğal gaz geliyor. Aynı şekilde, yine iki ilçemize -taşıma suyuyla değirmen dönmez diyoruz- doğal gaz taşıma sistemle geliyor. Yine, aynı şekilde, Saray ve Kapaklı'daki kırsallarımızda maalesef doğal gaz yok. Bu, Malkara ve Hayrabolu OSB'lerin doğal gazı konusunda ne düşünüyorsunuz, merak ediyorum.

Gene Tekirdağ'a geldiğimizde, ilimizde Süleymanpaşa'da lojistik merkezi kurmak için 8 milletvekili ve il valisiyle beraber ortak bir çalışma yapıyorduk. Bu Süleymanpaşa'daki lojistik merkeziyle ilgili durum nedir?

Yine, ikinci bir konu da Süleymanpaşa'da yeni bir yer daha vardı baktığımızda orada. Süleymanpaşa'ya serbest bölge kurulması konusunda destek istiyoruz sizlerden.

Ayrıca, AVM'lerle ilgili kanun teklifi ne zaman gelecek? AVM'ler biliyorsunuz, küçük esnafın belini kırıyor ve küçük esnafın çalışmasını zorlaştırıyor. AVM'leri artık diğer Avrupa şehirlerinde olduğu gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Şimdi Komisyona söz veriyorum.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

BAŞKAN - Sayın Bakan, size ek süre vereceğim çünkü sizin zamanınızdan aldık.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MEHMET FATİH KACIR - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekillerinin sorularına sırasıyla yanıt vermeye gayret edeceğim.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Özellikle bu yıl devreye aldığımız Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı'yla şehirlerimizin sahip olduğu potansiyellerin değerlendirilmesine, atıl kaynakların harekete geçirilmesine, bölgelerin yetkinlik ve teknoloji üretim düzeyinin geliştirilmesine, ithal girdilerin yerleştirilerek tedarik zincirinin güçlendirilmesine ve cari açığın azaltılmasına katkı sağlanması amacıyla her şehrimizde dört yatırım konusu olmak üzere, toplam 324 yatırım konusu belirledik ve kamuoyuna ilan ettik. Bu yatırım konularına yönelik başlattığımız Yerel Kalkınma Hamlesi Programı'nda ilk çağrımız da 418 milyar liralık yatırım ve 47.700'den fazla istihdam hedefi olan 696 proje başvurusu aldık. Bu programa yapılan yüksek sayıdaki başvuru, bölgelerin potansiyellerinin ortaya çıkarılması ve katma değerli üretime yönelik yatırım iştahının güçlü şekilde devam ettiğini ispatlamaktadır. Bu yatırımlarda 240 milyon liraya kadar finansman desteği, yatırımların yüzde 50'si kadar vergi indirimi, yatırım yeri tahsisi, özellikle burada zikredilen Muş, Ağrı, Tunceli gibi şehirlerimizde, 6'ncı bölge şehirlerimizde on dört yıl sürelerle erişen sigorta primi destekleri sunuyoruz. Bu kapsamda, Muş'ta asgari 500 büyükbaş kapasiteli entegre besi ve et ürünleri işleme tesisi, yine asgari 500 büyükbaş kapasiteli entegre süt üretim ve işleme tesisi, en az dört yıldızlı termal otel ve sağlık merkezi yatırımı ve entegre kaz yetiştiriciliği ve ürünleri işleme tesislerini bu program kapsamında destekliyoruz ve bunlara yönelik başvuru almaya başladık.

Yine, Tunceli'de program kapsamında beş yıldızlı konaklama tesisi, dört yıldız ve üzeri termal konaklama kompleksi, doğa temelli turizm merkezi ve asgari 500 büyükbaş kapasiteli entegre süt üretim ve işleme tesisi yatırımlarını bu program kapsamında destekliyoruz. Büyük bir memnuniyetle ifade etmek isterim ki ilk çağımızda Tunceli'de, bu başlıklara yönelik 5 yatırım başvurusu aldık ve bunların toplam yatırım öngörüsü 1,2 milyar lira düzeyinde.

Yine, Ağrı'da asgari 500 büyükbaş kapasiteli entegre besi, et ürünleri ve süt ürünleri tesisleri ve yine en az dört yıldızlı konaklama tesisi ve koyun yapağı işleme tesislerine de ilk çağımız da 2,5 milyar lira yatırım öngörüsüyle 6 başvuru aldık. Bunlar aslında attığımız adımların ne kadar güçlü şekilde karşılık bulduğunu gösteriyor.

Yine bir sayın milletvekilimiz Çelik Kubbe'yle ilgili bilgi istediler. Tabii, Çelik Kubbe, Türkiye'nin hava sahasını her türlü havadan gelebilecek tehdit türlerine; uçaklara, helikopterlere, İHA'lara, seyir füzelerine, balistik füze tehditlerine karşı korumak amacıyla radarlar, sensörler, komuta kontrol sistemleri ve kısa, orta, uzun menzilli hava savunma silahlarımıza entegre bir ağ altında birleştiren millî hava ve füze savunma mimarisidir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - "Drone" Ankara'ya kadar gelmiş ya.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MEHMET FATİH KACIR - Bu programla amacımız, havadan gelebilecek ileri teknolojide yeni nesil tehditlere ve giderek karmaşılaşan tehdit ortamına karşı ülkemizin hava savunmasını daha güçlü, daha etkin, daha çevik hâle getirmektir. Çelik Kubbe'nin sistemler sistemi yapısı sayesinde farklı kaynaklardan gelen her türlü sensör verisi gerçek zamanlı olarak bir araya getiriliyor ve tek bir operasyon resmine dönüştürülmüş oluyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, onu herkes biliyor, bir yerden okuduğumuzda hepimiz onu anlarız.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MEHMET FATİH KACIR - Böylelikle yapay zekâ destekli tespit, tanıma, sınıflandırma ve karar alma kabiliyetlerimizin hem doğruluğu hem de işleme hızı önemli ölçüde artmış olacak.

CAVİT ARI (Antalya) - 2 tane, biri Ankara'ya, diğeri İzmit'e kadar gelen 2 tane hava aracı var. Yani bunlar nedir, niye önlenemiyor, bunu soruyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MEHMET FATİH KACIR - Malumunuz, bu yıl ASELSAN 300 milyon dolarlık bir yatırımla Çelik Kubbe'nin unsurlarının seri üretimini başlattı. İnşallah, devreye alacağımız 1,5 milyar dolarlık Oğulbey yatırımını da tamamladığımızda seri üretim kabiliyetlerimiz hızlanacak. Bu yıl Çelik Kubbe unsurlarının teslimatlarına başladık. 47 sistemi Türk Silahlı Kuvvetlerimize büyük bir gururla teslim ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakanım, bunları açarsak internette biz de okur, öğreniriz, biliriz.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MEHMET FATİH KACIR - Bunun yanında özellikle füze programımızı da güçlü şekilde sürdürüyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - 2 tane araç, "drone" Türkiye'ye geldi elini kolunu sallayarak.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MEHMET FATİH KACIR - Caydırıcılığımızı en üst seviyeye çıkarabilmek adına 2 bin kilometre menzilli füzeleri de yerli ve millî olarak üreteceğiz.

Ben, saygıdeğer milletvekillerimizle bir gurur haberini daha paylaşmak istiyorum: Bugün ASELSAN'ımız bir Avrupa Birliği ve NATO üyesi olan Polonya'ya 410 milyon dolarlık elektronik harp sistemleri ihracatını duyurdu. İnşallah önümüzdeki hafta bundan daha büyüğünü de milletimizle paylaşacağız.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, bu verdiğiniz bilgi internette var zaten.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ağzınızdan bir teşekkür duysak kötü mü olur?

ALİ İNCİ (Sakarya) - Yeter ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ne diyorsun ya! Ne diyorsun!

ALİ İNCİ (Sakarya) - Yeter, dinle! Sen ne diyorsun!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ne diyorsun, ne konuşuyorsun!

ALİ İNCİ (Sakarya) - Konuşma!

BAŞKAN - Ne oluyor ya, Allah Allah!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Laf atıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen, lütfen...

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Başkan, mesafe çok uzak diye...

CAVİT ARI (Antalya) - Sataşma var Sayın Başkanım, vekilimize sataşıyorlar.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Konuşma!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Kendine gel!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen karşılıklı laf atmayalım birbirimize, Allah rızası için söylüyorum, Allah rızası için. Yeter ya!

15'inci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 15- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Başkanı, düzenleyici ve denetleyici kurumlara ilişkin hükümlerini kendi kurulları ve/veya kurum başkanları yürütür.

BAŞKAN - 15'inci madde üzerinde gruplar adına ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Atmaca'ya ait.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bütçenin sonuna doğru yaklaşmış bulunmaktayız. Muhalefeti ve iktidarı hep dinledik. İktidar ne kadar başarılı olduğunu anlatmaya çalıştı, muhalefet çoğu kez aslında onlara yardımcı ve faydalı olabilmek adına, bazı gerçekleri görmeleri adına bazı izahatlarda bulunmaya çalışmış olsa da onlar hep bunu kendi iktidatlarını kötülemek olarak algıladılar ama bazı rakamları ifade etmek gerçekten önemli ve bunları bile savunuyor olmalarını izah etmek mümkün değil. Bunu savunan bir anlayışa memleketin hâlini anlatmak zaten mümkün değil.

Şimdi, 2002 yılına göre siz bütün yaptıklarınızı her yıl kıyaslıyorsunuz. Geçen yıl yaptığınız bütçede de 2002'yi baz aldınız, şimdi de onu baz aldınız. Hâlbuki biz geçen yıldan bu yıla kadar olan gelişmeyi görmek isteriz. Hiçbir gelişme olmadığı için tabii ki hep 2002'yi baz almaya çalışıyorsunuz. Biz de onu baz alarak iki tane rakama baktık. Birincisi, 2002'de devletin brüt borcu 230 milyar civarında. Bunu dolar enflasyonunu dikkate alarak güncellediğiniz zaman yaklaşık 400 milyar dolar ediyor ama 2025'te yine devletin brüt borcu yaklaşık 800 milyar dolar yani bugün reel olarak siz 400 milyar dolar ek borç yapmış oldunuz. Bunu başarı olarak anlatmak mümkün değil çünkü yapmış olduğunuz bütün yatırımların toplamı bile bu kadar değil, bunu herkes biliyor. Tabii, bunun yanında feda edilen devlet birikimleri hariç. Bundan bir başarı öyküsü üreten ve savunan bu anlayışa bizim gerçekleri anlatabilmemizin imkânı yok ya da milletin geçim derdini ve sıkıntılarını anlatmak mümkün değil.

Evet, algı oluşturmakta ya da algıyı yönlendirmede çok başarılısınız. Üretim arttı, doğrudur fakat artı değer üreten üretim artmadı. Bugün en büyük üretim sanayide gerçekleşiyor ancak sanayide ihracat yapan firmaların tamamı ihracatından daha çok ithalat yapmak zorunda kalıyor yani bu ithalata bağlı bir ihracat, bunun da ülke ekonomisine ve ülke insanına istihdam dışında başka hiçbir katkısı maalesef yok. Bazı rakamları büyütüyorsunuz ama toplumsal refah artmıyor.

Tabii, yine, bu ekonomik sıkıntıların temel sebeplerinden biri de kötü yönetim ve maalesef rüşvet ve yolsuzluk. Bunu buradan bilerek konuşuyorum, bugün hemen hemen hiçbir devlet kurumunda, özellikle büyük işlerde rüşvet ödemeden iş görülemediği iddia ediliyor. Çok enteresan hikâyeler var bu konuda ama ben sadece bunu demekle yetineceğim.

Bizim her yıl maalesef bütçe içerisindeki hem borçlanma miktarımız hem ödediğiniz faiz miktarımız oransal olarak artıyor. Basit bir matematik hesabıyla belli bir süre sonra ödenecek olan faizin bütçenin tamamına geleceği anlamına geliyor çünkü oran hep artıyor. Evet, bazı gelişmiş ülkeler örnek gösterilebiliyor, işte, bazı gelişmiş ülkelerde bütçe içerisindeki faiz miktarı bizimkinden çok çok daha fazla. Biz zaten hep bunu anlatmaya çalışıyoruz, kapitalist faizci düzenin ülkeleri getirdiği nokta budur, siz de onları örnek alıyorsunuz. Söylemde ve iddialarda hep millîsiniz, yerlisiniz ama uygulamada Batılılaşma konusunda sizinle yarışabilecek hiç kimse yok. Maalesef kapitalist ekonomik düzenin de en iyi taşeronu sizler oldunuz.

Tabii, başarısızlığınız sadece ekonomiyle ilgili değil, ahlaki ve manevi yönden yaşadığımız çöküşü sizin dönem kadar hiçbir dönem yaşamadık -yine ilginçtir aslında- sözde bu değerleri en çok savunan parti olmanıza rağmen. Ahlakla ilgili bütün olumsuzluklar hep artmıştır ama siz hâlâ ahlaki ve maneviyatı savunan bir parti olduğunuz iddiasındasınız. Her şeyi maalesef istismar etmede üzerinize yoktur.

Ben konuşmamın bu bölümünde de depremle ilgili tekrar uyarılarımı yapma ihtiyacı duyuyorum çünkü maalesef büyük bir depremle siz iktidara gelmişsiniz, 1999'da yaşanan depremden çok kısa bir süre sonra iktidara geldiniz. Siz iktidara gelene kadar Yapı Denetimi Hakkında Kanun çıkarılmış ve ciddi bazı önlemler alınmaya başlanmıştı. Siz ise 2002'den 2012'ye kadar hiçbir adım atmadınız, 2012'de riskli yapıların ve alanların dönüştürülmesi kanunu çıkardınız. O kanunu incelediğimizde biz gördük ki maalesef o kanun gerçek anlamda riskli yapıların dönüştürülmesi kanunu değil, sadece bazı büyük kentlerimizde rantal değeri çok yüksek olan yerleri mevcut mevzuatla çözmek mümkün olmadığı için o kanunu çıkardınız ve yaptığınız ilk uygulama da Galatasaray'ın eski stadı Ali Sami Yen Stadı'nı yıkıp 10 emsal vererek oraya bir gökdelen dikmek oldu ve daha benzeri bir sürü örnek. Bu kanun 2012'den 2023'e kadar uygulandı ve maalesef bina stokumuzun en riskli yapılarını değil, rant değeri olan yapıları dönüştürüldüğü görüldü. 2023'te bu kanunda bir revizyona gidildi, biz tahmin ettik ki bu bozukluklar düzeltilecek, sonra gördük ki sadece bu kanunu uygulama sürecini hızlandırma adına bir revizyondur. Ondan sonra gördük ki maalesef artık her tarafta en güzel yerler, rantı en yüksek yerler; bu da yetmemiş, boş olan alanlar bu kanunundan istifade edilerek ranta kurban ediliyor ve şehirlerimiz betonlaştırılıyor.

Ama ben uyarmak istiyorum: Özellikle İstanbul, Bursa gibi büyük şehirlerde deprem tekrarlama periyotları dikkate alındığında yakın bir tarihte büyük deprem bekleniyor ve bu illerimizde odaların ve belediyelerin uzun zamandan beri yapmakta olduğu çalışmalarla ciddi oranda yapı stoku kalite raporları da hazırlanmış oldu; aynı illerde yine zemin bakımından en riskli alanlarımız da belirlenmiş oldu. Bu veriler dikkate alınarak depremde öncelikle yıkılma olasılığı olan yapıların tespit edilip yıkılması esastır. Yoksa benzer manzaraları izlemek zorunda kalacağız ve ben bunu bugün burada not altına alınsın diye ifade etmek istiyorum, Hükûmetiniz süresi depremlerde gerekli önlemleri alabilmeye kâfi bir süreydi, siz alamadınız; bundan sonra oluşacak depremlerde ölecek insanların vebali sizindir. O yüzden, bir an evvel bu alanda yapılması gerekenleri yapmanızı öneriyorum.

Tabii, bir de riskli yapıların dönüştürülmesi gerekçe edilerek kent yoğunluklarımız artırılıyor, aynı alanda konut sayısı ve buna bağlı olarak nüfus da artmış oluyor; bu da bütün kentsel ihtiyaçlarımızı artırmış oluyor. Ben daha evvel burada ifade etmiştim, bu yapılan kentsel dönüşüm değil; kentsel dönüşüm kentsel sorunları çözmeye adına yapılması gereken bir dönüşümdür, bu ise kentsel sorunları artıran bir dönüşümdür. Belki riskli bazı yapılar dönüştürülüyor ancak maalesef riskli yapıları dönüştürme amacıyla yapılan bu çalışma kentsel bütün sorunları artırmakta. Eğer bu uygulamalar böyle devam ederse çok yakın bir tarihte yaşanmaz hâle gelen kentlerimizi yaşanır hâle getirebilme adına gerçek anlamda kentsel dönüşüm yapmak zorunda kalacağız. Bu ağır bedelleri bu millete ödetmeye hakkınız yoktur. Birilerinin maddi menfaat temin etmesi adına toplumsal menfaatleri lütfen kurban etmeyin diyorum.

Herkesi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün sadece rakamlar üzerinden konuşmak niyetinde değilim; zira, rakamlarla gerçeği gizleme konusunda hayli tecrübeli olduğunuzu hepimiz biliyoruz. Bu nedenle, burada asıl konuşmamız gereken konu bu ülkenin nasıl adım adım çökertildiği; nasıl karanlık bir sürece doğru sürüklendiği; ekonomisinin, devlet düzeninin ve toplumsal yapısının nasıl çürütüldüğüdür.

Bütçe bir iktidarın aynasıdır ve iktidarın millete karşı ne kadar dürüst olduğunun en önemli sınavıdır. Bütçe hakkı sıradan bir konu değildir, bu hak da 1215 yılında Magna Carta'yla başlayan bir özgürlük mücadelesinin ürünüdür. Magna Carta ne diyordu? "Vergi ancak milletin temsilcilerinin onayıyla toplanabilir." Bu söz, iktidarın keyfilğine değil, hesap verebilirliğe dayalı bir devlet anlayışını ifade eder yani bütçe kralın keyfine bırakılmamıştır, sarayın takdirine teslim edilmemiştir, yürütmenin sınırsız harcama yetkisi olarak görülmemiştir; bütçe, milletin temsilcilerinin denetimine bağlanmıştır.

Gelin, şimdi denetimden ne kadar uzaklaşıldığını irdeleyelim. Bütçe hakkı yoksa hesap soramazsınız, şeffaflıktan söz edemezsiniz, demokrasi yalnızca çıplak bir slogana dönüşür; işte, bugün Türkiye'de yaşanan tam olarak da budur. AK PARTİ'si iktidarı bütçeyi sadece yürütmenin harcama alanını genişleten bir formalite olarak görmektedir; bu yüzdendir ki bugüne kadar hazırladıkları bütçeler detaysızdır, şeffaf değildir, denetlenemez hâle getirilmiştir. Sayıştay raporları görmezden gelinmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim yetkisi etkisizleştirilmiştir. Kamu kaynakları adrese teslim projelerle tüketilmektedir. Bu anlayışta kamu yararı yoktur, milletin yararı hiç yoktur, hesap verme yoktur.

Değerli milletvekilleri, son derece çarpıcı bir tabloyla karşı karşıyayız. Ortada bir bütçe var ama bu bütçenin siyasi bir sorumlusu ortada yok. Cumhurbaşkanı bu bütçeyi hazırlatan kişidir. Bu bütçeyi uygulatacak olan kişidir. Bu bütçenin sonuçlarından birinci derece sorumlu olan kişidir hâliyle. O hâlde soruyoruz: Eğer bu bütçe milletin lehineyse, eğer bu bütçe adilse, eğer bu bütçe şeffaksa neden Cumhurbaşkanı gelip milletin kürsüsünde bunu anlatmamaktadır? Meclisten kaçan bir iktidar milletin iradesinden de kaçıyor demektir. Bu tavır, güçlü bir liderliğin değil, sorumluluktan kaçışın bir göstergesidir. Hesap verebilirlikle hiç alakası yoktur. Bu yönetim tarzı tek bir kişinin tüm yetkileri elinde topladığı ama bu yetkilerin hesabını vermediği bir yönetim anlayışıdır.

Değerli milletvekilleri, bütçeyi hazırlatanın bütçeyi savunmaya gelmemesi başlı başına skandaldır lakin geçtiğimiz hafta Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesi görüşülürken Meclis Başkanının da Cumhurbaşkanı gibi bütçesini savunmak ve anlatmak için kürsüye gelmemesi kabul edilemez. Gazi Meclis cumhuriyetin çatısıdır, Gazi Meclis milletin evidir. Bu Meclisin bütçesi sıradan bir kalem değil, Meclisin kendisine verdiği değer belgesidir. Peki, soruyoruz: Meclis Başkanı kendi bütçesini neden savunmadı? Cevabınız hazır tabii ki, "İç Tüzük 62 böyle, bir mecburiyet yok." diyorsunuzdur ama gerçekler öyle söylemiyor. Plan ve Bütçe Komisyonunda Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesi görüşülürken Meclis Başkanı neredeydi? E, komisyondaydı, söz aldı, sunum yaptı, Meclis bütçesi üzerine konuştu. Plan ve Bütçe Komisyonunda varsın, Genel Kurulda niye yoksun? E, Genel Kurulda hesap vermeyeceksen, Plan ve Bütçe Komisyonunda işin ne, neyin sunumunu yapıyorsun? En azından Cumhurbaşkanı yerine Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Bütçede sunum yapıp Genel Kurula da geliyorsa, e, sen neredesin? Meclisin bütçesini kim hazırladı, sen niye yoksun? Demek ki mesele yetki değil, iradedir, niyettir. Üstelik bu Meclisin hafızasında çok net bir emsal de var. 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Kanunu Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi görüşülürken o dönemin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç bu kürsüye çıkmış, Meclis bütçesini Genel Kurulda on beş dakika anlatmış ve savunmuştur hem de hiçbir zorunluluğu yokken hem de İç Tüzük buna engel demeden. O hâlde, şu anki Meclis Başkanının kürsüye çıkıp bütçesini savunmaması düpedüz sorumluluktan kaçmaktır. Açıkça söylüyorum, İç Tüzük bir kader değildir, İç Tüzük ihtiyaç olunca değişebilir ki işinize gelmeyen kısımları değiştirmeyi zaten aklınıza koymuşsunuz. Eğer bugün İç Tüzük, Meclis Başkanının Meclis bütçesi gibi hayati bir konuda Genel Kurula gelip açıklama yapmasını zorunlu kılmıyorsa yapılacak olan şey bahane üretmek değil, İç Tüzük'ü değiştirmektir çünkü bu kürsüden kaçan yalnızca bir kişi değildir, bu kürsüden kaçan şey hesap verme kültürüdür, Meclisin saygınlığıdır, Meclisin iradesine duyulan saygıdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Çünkü burada mesele sadece şekil değildir, burada mesele sorumluluktur, hesap verme kültürüdür, Meclis vakarını taşıma, onurunu koruma iradesidir.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe, AK PARTİ'si iktidarının çöküşünü geciktirme çabasıdır, kendi yarattığı enkazı milletin sırtına yükleme girişimidir. Bakınız, 2026 yılı bütçe giderleri 18 trilyon 928 milyar lira, gelirleri ise 16 trilyon 216 milyar lira olarak belirlenmiş; aradaki devasa açık 2 trilyon 712 milyar. Bu sadece bir açık değildir, bu bir yangın tablosudur. Bu tablo bize hazinenin dibinin kazındığını, devleti ancak borcu borçla döndürdüğünüzü göstermektedir. Bu kadar büyük bir açık iktidarın iflasının rakamsal karşılığıdır.

İktidarın, milletin başına sardığı "faiz sebep, enflasyon sonuç" masalını hatırlayalım. Bakınız, sonuç ne olmuş: 2026'da ödenecek faiz 2 trilyon 741 milyar lira, artış yüzde 40,6. Evet, yanlış duymadınız, faiz giderleri bir yılda yüzde 40 artmış. Hani faizle mücadele ediyordunuz? Bugün Türkiye Cumhuriyeti devleti faiz ödeyebilmek için bile faizle borç alıyor, borçlandıkça faiz artıyor, faiz arttıkça bütçe çöküyor, bütçe çöktükçe millet yoksullaşıyor.

Gelin, hep birlikte vergi gelirlerine de bir göz atalım. Bu bütçede milletin sırtına bindirilen yük her zamankinden daha ağır. Gelir vergisi yüzde 65 artıyor, harçlar, damga vergisi bir o kadar ama nedense büyük şirketlerin vergileri yerinde sayıyor; kurumlar vergisi sadece yüzde 1,50 artırılmış. Bu tablo bize neyi gösteriyor, biliyor musunuz? Vatandaşa yük bindiren, zengini koruyan bir vergi düzeni. Bu iktidar kimden yana olduğunu... AK PARTİ'si iktidarı zenginden ziyade yoksuldan vergi toplamayı tercih ediyor. Milletten alınan vergiler sarayın şatafatına akarken vatandaşın çocuğuna süt alamadığını görüyoruz.

Alın size 2026 yılı bütçesinin özeti: Kamu-özel iş birliği projeleri, garantili ödemeler tabiri yerindeyse yandaşlara açılan altın musluklar. Bunlar, bu bütçenin en karanlık sayfaları. Osmangazi Köprüsü'nde dolar garantisi veriyorsunuz, geçen de ödüyor, geçmeyen de. Otoyollara araç geçiş garantisi veriyorsunuz, ambulans da ödüyor, kamu araçları da, ömründe oradan geçmeyecek olan köydeki gariban Mehmet de. İstanbul Havalimanına euro garantisi veriyorsunuz, uçan da ödüyor, uçmayan da. Şehir hastanelerine yirmi beş yıllık garanti veriyorsunuz, hastalanan da ödüyor, sapasağlam olan adam da ödüyor. 2026'da şehir hastanelerine yapılacak garanti ödemeleri 134 milyar lirayı aşıyor. Bu paralar milletin vergilerinden gidiyor ve sarayın çevresine, yandaş şirketlere akıyor. Bu ülkenin imkânlarını otuz yıllığına ipotek altına alıp ülkenin geleceğini yandaşların kasasına boru hattı gibi bağlamak devlet yönetmek değildir. Bu işin adı bellidir, bunun adı ekonomik esarettir.

Eğitim sistemimiz çökmüş durumda, öğretmenler mülakatla torpile takılıyor, atanamayan öğretmenlerin sayıları on binlerle ifade ediliyor, okullar bakımsız, çocuklar aç; bir öğle yemeğini dahi çok görüyorsunuz, veliler çaresiz.

Devlet kurumları liyakatsizlerin elinde oyuncak olmuş; Merkez Bankası bağımsız değil, TÜİK bağımsız değil, BDDK bağımsız değil; bağımsız olan tek şey var, enflasyon. "Devletin hazinesi milletin alın teridir, onu korumak namusu korumak kadar kutsaldır." diyordu Atatürk. Bu anlayışta israf yoktu, keyfîlik yoktu, hesapsızlık yoktu. Bu anlayış en zor savaş yıllarında dahi Meclisinden yetki istemiş, harcamalarının hesabını Meclisine vermişti. Bugün ise Cumhurbaşkanı bütçesini savunmaya dahi gelmemekte, Meclis Başkanı İç Tüzük perdesinin arkasına saklanarak kendi bütçesini anlatmaya kürsüye dahi çıkmamakta. Şeffaflıktan korkan iktidarlar milletten de korkarlar çünkü şeffaflık cesaret ister, çünkü hesap verebilmek özgüven ister; bunlar yoksa altında pislik aramak lazım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Lütfi Kaşıkçı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) - Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve televizyonları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün 19 Aralık; bundan tam yüz yedi yıl önce Millî Mücadele'de ilk kurşun Hatay'ın Dörtöyl ilçesinde Kara Mehmet Çavuş tarafından Fransızlara karşı atılmıştır. Bu vesileyle, başta Gazi Mustafa Kemal Paşa olmak üzere Tayfur Sökmen'i, Kara Hasan Paşa'yı, Kara Mehmet Çavuş'u ve Kuvayımilliye'nin tüm neferlerini rahmet, minnet ve şükranla anıyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Değerli arkadaşlar, cumhuriyetin 1'inci yüzyılını geride bıraktık, 2'nci yüzyılda en büyük motivasyonumuz ülkemizin küresel bir güç hâline gelmesidir. Önümüzdeki yüzyıllık takvim işlemeye başlamıştır. Zaman Türk ve Türkiye Yüzyılı zamanıdır. Bu yüzyılda, özlemine duyduğumuz Türk mucizesi gerçekleşecek, Türk-İslam medeniyetinin timsali Türkiye Cumhuriyeti devleti var olacaktır. Millî hedefimiz, tıpkısının aynısıyla Osmanlı barışına benzer bir Türk barış kuşağının kale duvarları gibi etrafımıza çekilmesi, Türk coğrafyalarının ve insanlığın tam bir huzura kavuşmasıdır. Ülkemizin bu hedefe ulaşması ancak el birliğiyle mümkündür. Her siyasi parti, her sivil toplum kuruluşu ülkemizin bu hedefe ulaşması için yapıcı katkılarını sunmalıdır. Bu manada, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli Bey gıda güvenliğinden sağlık politikalarına, enerjide dışa bağımlılığını bitirmiş bir Türkiye'den yüksek teknolojik ürünlerin üretildiği bir merkez hâline gelen Türkiye'ye, savunma sanayisinde üretim potansiyelinin artırılmasından su kaynaklarının verimli kullanılmasına kadar her alanda küresel güç olma hedefine hizmet edecek "Küresel Güç Türkiye Vizyonu" eserini kamuoyuyla paylaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin cumhuriyetin 2'nci yüzyılında küresel bir güç olması için bir taraftan da şehirlerimizi her türlü afet riskine karşı dirençli bir hâle getirmemiz gerekmektedir. Bu manada, şehirlerimizin dirençli hâle gelmesiyle ilgili hem bir depremde hem de bu konulara kafa yoran bir kardeşiniz olarak, geçmiş dönemde 2 defa da deprem komisyonlarında görev alan bir milletvekili olarak gördüğüm bazı hususları burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 2 dönem üst üste hem Elâzığ depreminden kaynaklı hem de Kahramanmaraş depreminden kaynaklı deprem komisyonları kuruldu. Bu deprem komisyonlarına her siyasi partiden üyeler verildi ve bu üyeler aylarca çalışarak gerçekten çok önemli 2 rapor hazırladılar ki bu raporlar aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisinin arşivinde durmaktadır.

Bu manada, 6 Şubat depremiyle birlikte bazı paradigmaların değiştiğini de burada sizlerle paylaşmak isterim. Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında AFAD özellikle deprem bölgesindeki illerde birer senaryo çalışması yapardı. Bu senaryolar kapsamında her ilde mülki idare amirinden belediyelere, kaymakamlıklara varıncaya kadar herkesin görev, yetki ve sorumlulukları net bir şekilde paylaşıldı. Ancak 6 Şubat depreminde öyle bir felaket yaşadı ki biz normalde depremin sadece bir ili etkileyeceğini düşünürken 6 Şubat bize bir fay hattı üzerindeki tüm illerin de etkilenebileceği gerçeğini gösterdi. O yüzden Türkiye Afet Müdahale Planı yeniden revize edilip bu müdahale planı içerisinde artık il bazı senaryolar değil, bir fay hattı üzerinde bulunan tüm illerin olası bir depremde bir felaketle karşı karşıya kalacağı gerçeği göz önünde tutularak yeni senaryoların geliştirilmesi gerekiyor.

Bir diğer husus, değerli arkadaşlar "afet lojistiği" diye yeni bir kavramla biz 6 Şubat depreminden sonra yeniden karşılaştık. Disiplinler arası bir perspektifle bu afet lojistiği kavramını tekrardan ele alıp, afet anında afet bölgesine müdahalenin nasıl olması gerektiğiyle ilgili yeniden bir tartışma açıp her ilimize, her bölgemize uygun yeni ulaşım senaryolarını gündemimize almamız lazım. Bunun dışında, 6 Şubat gibi büyük bir depremde, hepinizin bildiği üzere, vatandaşlarımızın çoğunluğunu deprem bölgesinden tahliye ettik, şehirlerimizde sadece valilerimizi, kaymakamlarımızı ve yerel idarecilerimizi bıraktık. Oysa deprem bize şunu gösterdi ki depremi yaşayan ildeki vali de Emniyet müdürü de ve Jandarma komutanı da aynı zamanda birer afetzede. Dolayısıyla, özellikle depremin akut zamanında sağlıklı ve doğru kararlar vermeyebilir bu arkadaşlarımız. Bu manada önerimiz şudur: Böylesine büyük bir afetten hemen sonra vatandaşlarımızı nasıl tahliye ediyorsak o ildeki valilerimizi, Emniyet müdürlerimizi, Jandarma komutanlarımızı ve ilgili kurum müdürlerimizi de afetzede olarak o ilden çıkarıp o ilde daha önce görev yapan valileri, Emniyet müdürlerini ve Jandarma komutanlarını hızlı bir şekilde bölgeye götürmeliyiz, bunun doğru olacağını düşünüyoruz.

Bir diğer husus, değerli arkadaşlar, afetlerde ilk arama ve kurtarma faaliyeti arama kurtarma ekiplerinden önce afetzede vatandaşlar tarafından yapılıyor. Bunu 11 deprem bölgemizde de gördük. Arama kurtarma ekipleri o bölgeye gelinceye kadar vatandaşlarımızın, o bölgede yaşayan vatandaşlarımızın her birinin enkazın başında, ellerindeki imkânlarla enkazın içerisinden vatandaşlarımızı çıkardığını gördük. Bu manada tavsiyemiz şudur ki deprem riski olan illerimizdeki tüm vatandaşlarımıza öncelikle ilk arama kurtarmayla ilgili bir afet bilinci verilmeli. Bunun yanında -belki de çok basit olarak karşılayabileceğiniz- çok küçük aletlerle onlarca, yüzlerce insanımızın hayatının kurtarıldığını gördük. Bu referansla da hareket ederek yine şunu tavsiye etmemiz çok doğru olacaktır: Afet riski taşıyan illerimizde muhakkak suretle kaymakamlıkların veya yerel yöneticilerin kontrolünde, muhakkak afete ilk müdahale hâlinde kullanılacak küçük aletlerin depolandığı yerlerin belirlenmesi ve vatandaşlara bunların iletilmesi gerekiyor.

Gelelim kentsel dönüşüme. Değerli arkadaşlar, bilim insanları afet öncesi 1 birim harcayarak çözeceğimiz bir problemin afetten sonraya bırakırsak ancak 7 birim maliyetle karşımıza çıktığını bizlere söylüyorlar. Yani eğer biz bugün, risk azaltma çalışmaları kapsamında 1 birim harcamaktan çekinirsek kaybedeceğimiz canların yanında afetten sonra 7 birim olarak bu bizim karşımıza çıkacak. Bu manada, kentsel dönüşümü çok önemsiyoruz, hâlâ illerimizde, deprem riski olan illerimizde riskli yapı stokumuzun çok fazla olduğunu görüyoruz. Bu manada, riskli yapı stokumuzu dönüştürken de topyekün bütün riskli yapıyı ele almadan bir ölçeklendirme kullanmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu ölçeklendirmeyi de şu şekilde tarif ediyoruz: Değerli arkadaşlar, önceliğimiz diri fay hattı üzerindeki yüksek katlı konutların dönüşümü olmalı. Bir ilde veya bir ilçede dönüşüme girdiğimiz zaman önceliğimizin bu olması gerektiğini de ifade edip -Sayın Sanayi Bakanımız burada- Sanayi Bakanımızla ilgili de bir hususu dile getirmek istiyorum. Depremden sonra Sayın Aile Bakanımız ve Sayın Sanayi Bakanımız bölgemizde birçok çalışma yaptılar. Özellikle Antakya Küçük Sanayi Sitesi depremle birlikte neredeyse yerle bir oldu. Bu manada sizlerin bölgede esnafımızı ayağa kaldırmak için çok yoğun bir mücadeleniz oldu. İlk etapta 51 iş yeri çok iyi bir şekilde, çok güzel bir şekilde, depreme dayanıklı bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFİ KAŞIKÇI (Devamla) - Sayın Başkanım, ek süre vermiyorsunuz herhâlde.

BAŞKAN - Veremiyoruz.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Devamla) - Öyle mi? Ben artık kendisine iletirim.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aralık ayı birçok anlamı gerektiren bir ay; 49'lar davası, Maraş katliamı, cezaevi operasyonları, Taybet ana, Cizre bodrumları, tamamını sayabiliriz. Ben bunlardan özellikle Maraş katliamının 47'nci, cezaevi operasyonlarının da 25'inci yılında, unutturulmak istenen acıların hafızamızda tazeliğini koruduğunu belirterek başlamak istiyorum. Yüzlerce canımızı yitirdiğimiz bu olaylarda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına rağmen sorumlular hâlen cezalandırılmadı, yargı önüne çıkarılmadı. Toplumsal barış ve hakiki bir yüzleşme için karanlıkta kalan gerçekler gün yüzüne çıkarılmalı, failer yargılanmalıdır. Adalet sağlanmadıkça bu yaraların kapanması mümkün değildir. Yaşamını yitirenleri bir kez daha saygıyla anarak sözlerime başlamak istiyorum.

Türkiye'nin en temel ve en yakıcı meselelerinden birini konuşacağım. Demokrasi krizinden derinleşen yoksulluğa kadar yaşadığımız her sorunun merkezinde duran barış meselesine değinmek istiyorum. Yüz yıldır tercihlere dayalı bir siyasal düzen inşa edilmiş ve yüzyıldır bütün sonuçlarından şikâyet ediliyor. Yüz yıldır çoklu kişilik bozukluğu yaşıyor bu ülke; bir yandan demokratiklik iddiasında bulunuyor, diğer yandan yerel özerkliği tehdit olarak görüyor ve tüm gücünü merkezde ve mümkünse tek elde toplamaktan da geri durmuyor, vazgeçmiyor. Bunun için de her zaman bir gerekçesi oluyor; "beka", "güvenlik", "içinde bulunduğumuz olağanüstü şartlar" gibi gerekçeler. Herkes bu anayasal düzenden şikâyetçi ama kim iktidara gelirse, şikâyet ettiği bu düzenin verdiği nimetleri sonuna kadar kullanmaktan da geri durmuyor. Bu ülkede on yıllarca süren çatışmalı süreç on binlerce can kaybına, derin toplumsal yaralara, çoklu kayıplara, ağır adaletsizliklere ve büyük bir yıkıma yol açmıştır. Ortaya çıkan bu tablo yüz yıllık bir inkârın ve yine yüz yıllık bir çatışmanın artık ertelenemez bir hâl almış olan bir barış sorununun sonucu olmalıdır elbette. Bu topraklarda halkların hikâyesi ve elbette varlığı Osmanlı'dan da cumhuriyetten de daha eskidir. Kurtuluş Savaşı yıllarında halklar bu ülkenin bağımsızlığı için en ön saflarda yer almışlardır. Cephede yan yana savaşanlar kader ortaklığıyla beraber aynı yoksulluğu paylaşmışlardır, aynı umutla bu ülkenin kuruluşuna omuz, güç ve destek vermişlerdir. O gün verilen söz açıktı; bu ülke ortak bir vatan olacaktı, herkesin diliyle, kimliğiyle, inancıyla eşit yurttaş olduğu bir cumhuriyet kurulacaktı. Peki, ne oldu? 1924 Anayasası'yla birlikte bu ortaklık reddedildi. Kurucu irade inkâr edildi. Bu Mecliste, bu toprakların kadim halkları tek bir dil, tek bir ırk, tek bir kimlik anlayışıyla yok sayıldı. Halklar bir gecede bu ülkenin yok sayılan halkı hâline getirildi. Diller yasaklandı, kimlikler inkâr edildi.

Değerli haklarımız, bir halkın adı yasaklanırsa, dili ve kültürü yok sayılırsa, yaşam alanları haritadan silinirse ortada barış değil artık derin bir adaletsizlik büyür. Bu inkâr politikaları beraberinde doğal ve haklı olarak itirazları ve karşı koymaları getirdi. Ancak devleti yöneten akıl her defasında aynı yolu seçti, müzakere yerine bastırmayı, adalet yerine güvenlikçi politikaları tercih etti. Bu tercih hepimize ve herkese kaybettirdi. On yıllar boyunca bu ülke kanla, gözyaşıyla, acıyla yönetildi. Halklar birbirine yabancılaştırıldı. Demokrasi askıya alındı. Meclis iradesi devre dışı bırakıldı ve bugün geldiğimiz noktada artık çok açık bir gerçek var; inkâr politikaları artık miadını doldurmuş, iflas etmiştir.

Yine, değerli halklarımız, şunu ifade edelim: Bu Meclisin en başta gelen görevlerinden biri de tarihî bir onarım sürecini başlatmasıdır. Tarihî bir onarım diyoruz çünkü tarihe baktığımızda, tarihimizde, bu Meclisin tarihinde büyük yaralar ve çatlaklar var. Barış Mecliste konuşarak, toplumda birlikte yürünerek, şeffaf ve demokratik bir zeminle mümkündür. Bugün bu kürsüden bir kez daha barış çağrısını tekrarlıyoruz. Bu ülkenin artık daha fazla kaybedecek bir gün, hatta bir dakikası bile yoktur, bulunmamaktadır. Bu barış fırsatı heba edilmemelidir. Bizler, Kürt'ün, Türk'ün, Arap'ın, Süryani'nin, Ermeni'nin, Alevi'nin, Sünni'nin bir, bütün halkların eşit ve özgür yurttaşlar olarak yaşayacağı bir Türkiye'yi savunuyoruz, savunmaya da devam edeceğiz; barışı savunmaya devam edeceğiz, demokratik toplumu savunmaya devam edeceğiz. Sonunda şunu herkes mutlaka görecektir: Barış kazanırsa halklar kazanacak, demokrasi kazanacak. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Barış yalnızca savaşın ve silahların susması değildir; barış, insanların özgürce, korkmadan ve umutla yaşayabildiği bir toplumsal düzenin de adıdır; barış, adaletin tesis edildiği, insan onurunun korunduğu bir yaşam biçimidir. Tarih boyunca milyonlarca insan barış uğruna büyük bedeller ödedi; kimi sözleriyle bedelini ödedi, kimi eylemiyle ödedi, kimi ise yalnızca yaşama hakkını savunarak bu mücadeleyi vermiştir. Buna rağmen bugün hâlen savaşlar, çatışmalar ve ayrımcı politikalar devam etmektedir ne yazık ki. Oysa dünya herkese ve hepimize yetecek kadar büyüktür. Kaynaklar hepimize yetecek kadar fazladır ve zengindir. Eksik olan şey ise vicdandır, empatidir ve anlayıştır. Barış bir iktidar tercihi ya da dönemsel bir politika olmamalıdır ve öyle bir meseleye konu edilmemelidir. Barış bir insanlık sorumluluğudur.

Değerli halklarımız, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğinin Ekim 2023 tarihinde yayınlanan "Geçiş Dönemi Adaleti: İnsanlar, Önleme ve Barış İçin Stratejik Bir Araç" başlıklı rehber notu Birleşmiş Milletlerin bu alandaki vizyonunu güncelleyen temel bir belgedir. Geçiş dönemi adaletini sadece hukuki bir süreç olarak değil, sürdürülebilir bir barış ve kalkınma için stratejik bir politika aracı olarak yeniden tanımlamaktadır. Bu belge Birleşmiş Milletlerin dünya genelindeki barış operasyonlarında ve siyasi misyonlarında geçiş dönemi adaletine nasıl destek vereceğine dair standartları belirlemektedir. Özellikle "cezasızlıkla mücadele" ve "hukukun üstünlüğü" kavramlarını sosyal ve ekonomik adaletle birleştirerek daha kapsayıcı bir çerçeve sunuyor. Söz konusu rehber notta kalıcı barışın ancak hakikatle yüzleşmeyle, adaletin sağlanmasıyla, mağduriyetlerin onarımıyla, cezasızlıkla mücadele ve demokratikleşme adımlarıyla mümkün olacağını açıkça ifade etmektedir. Yani "Barış, yalnızca çatışmanın sona ermesinden değil, benzer acıların bir daha yaşanmamasını garanti altına alan demokratik bir düzen kurulmasıyla mümkündür." diyor.

Bu nedenle, yeniden ölmek için, kimse ölmesin diye herkesin hakkının eksiksiz biçimde tahakkuk ettirildiği, toplumsal bir yüzleşme sürecinin işletildiği, demokratikleşme iradesinin güçlendirildiği, kalıcı bir toplumsal barış ikliminin inşa edilmesi artık ertelenemez bir zorunluluktur. Unutulmamalıdır ki barış, çocukların gülüşüdür. Barış, bir annenin evladını kaybetme korkusu olmadan uyuyabilmesidir. Barış, farklılıklarımızı bir tehdit olarak değil, bir zenginlik olarak görebilme olgunluğudur. Şiddetin sona ermesine katkı sunan, barış için sorumluluk alan, bu yönde emek veren herkes ama herkes saygıyı hak etmektedir. Bu çabalara katkı sunan herkese bu kürsüden bir kez daha teşekkür ediyorum.

DEM PARTİ olarak bizler bu kürsüden bir kez daha şunu ifade ediyoruz: Nefesimiz yetene kadar barışı savunmaya devam edeceğiz ve hepinizi bu tarihsel sorumlulukla hareket etmeye davet ediyorum.

Son söz olarak zindanlarda cezaevi ve izleme kurullarının hukuksuz ve ahlaksız kararlarına karşı direnen tüm yoldaşlarımı buradan bir kez daha selamlayarak hepinize saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Evrim Karakoz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EVRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizin yönetilemeyen bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe görüşmeleri başladığı günden bu yana iktidar öyle güzel hikâyeler ve masallar anlattı ki bir an başka bir ülkede yaşadığımızı zannettik. Hamasetle ve tekrarın gücüyle televizyonlarda, gazetelerde, radyolarda ve konuşmalarında bu masalı anlatmaya devam ettiler. Yirmi üç yılda memleketi getirdiğiniz noktada bugün vatandaşlarımız adaletsizlikle, yoksullukla, yoklukla mücadele ederken siz iktidar partisi olarak hiç suçu üstlenmeyip hep suçu başkalarına atıyorsunuz. Baktığınızı ama görmediğinizi, duyduğunuzu ama anlamadığınızı biliyoruz çünkü mahallenizi değiştirdiniz. Artık milletin mahallesinde değil, karşı mahallede, saraylar içinde bir eli yağda, bir eli balda yaşıyor ve milletimize umut satmaya, hayal satmaya devam ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Milleti tek tipleştirme gayretinizle beraber muhalefete de istikamet çizmeye çalıştığınızı gözlemliyoruz. Mağdurluktan mağrurluğa, mücahitlikten müteahhitliğe geçerken de ülkeyi ayrıca komplastırdınız. Ülkeyi ikiye böldünüz; bir tarafta bürokraside, siyasette, ticarete oluşturduğunuz elit bir grup ve diğer tarafta millet. Bugün eğer sizdenseniz bu ülkede vergi ödemiyorsunuz, yargılanmıyorsunuz, sorgulanmıyorsunuz; doğumdan ölene kadar korunup kollanıyorsunuz, bir eliniz yağda bir eliniz balda yaşıyorsunuz. Eğer sizden değilseniz ise bu ülkede üzerinizde vergi baskısı oluyor, yargılanıyorsunuz, sorgulanıyorsunuz, mülakatlarda eleniyorsunuz. Örneğin, eğer çiftçiyse batıyorsunuz, traktörünüzü, tarlanızı satılığa çıkarıyorsunuz. Eğer esnafsanız yine batıyorsunuz.

Anlattıklarınıza kendinizin de inanmadığını biliyorum ama özellikle "miş gibi" yapıyorsunuz; çiftçiyi, hayvancıyı, emekliyi, emekçiyi, asgari ücretliyi düşünüyormuş gibi yapıyorsunuz. Bu ülkede ekonomik kriz yokmuş, bu ülkede bolluk, bereket varmış, bu ülkede insanlar mutluymuş, gelecekte umutluymuş gibi yapıyorsunuz. Dünyanın en demokratik ülkesiymiş gibi konuşup, haksız yere tutuklanan belediye başkanlarını, siyasetçilerini, gazetecileri görmezden geliyorsunuz. "adalet" diyorsunuz, "hukuk" diyorsunuz, ne AIHM kararlarına ve Anayasa Mahkemesi kararlarına uyuyorsunuz. FETÖ dönemini aratmayacak şekilde sahte delillerle, sahte tanıklarla insanların lekelenmeme hakkının çiğnenmesini, insanların savunma hakkının elinden alınmasını da görmezden geliyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

"İfade özgürlüğü." diyorsunuz ama ifade özgürlüğü siz övüldüğünüzde geçerli oluyor, siz eleştirildiğinizde ise ifade özgürlüğünden bahsetmiyorsunuz. Burada, bu yüce Meclisin, Gazi Meclisin çatısı altında "Yasama faaliyeti yapıyoruz." diyorsunuz, oysa saraydan gelen metinlerin virgölüne, noktasına dahi dokunamadan sayısal üstünlüğünüzle geçirip işte "Yasa yaptık." diyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Sokakların her gün daha da artarak güvensizleşmesini, uyuşturucunun memleketin en ücra köşelerine kadar ulaşmasını, kadın cinayetlerini, çocuk işçi ölümlerini de görmezden geliyorsunuz. Bütçenizde bir huzur, bir nefes, bir çare göremedik ama yirmi üç yıllık iktidarınızda çok enteresan şeyler gördük. Örneğin, arı görmeyen bal gördük, süt olmayan peynir gördük, içinde zeytin olmayan zeytinyağı gördük, öğretmeni olmayan okul gördük, doktoru olmayan hastane gördük, adalet olmayan adliye gördük, yasama olmayan Meclis gördük, millet olmayan bütçe gördük. (CHP sıralarından alkışlar) Üstüne ucuz ekmek kuyrukları, ucuz et kuyrukları, ucuz sebze kuyrukları gördük. 10 kişilik iş ilanına yüz binlerce insanın başvurduğunu gördük. Tıka basa hapishaneler gördük, randevu alınamayan hastaneler gördük, ödeneksizlikten yarım kalan inşaatlar gördük.

Diğer taraftan, yaptığınız işlere baktığımızda da 5'li çeteleri, 10'lu çeteleri gördük. Enflasyon canavarının nasıl milletimizin sırtında olduğunu gördük. Bu milletin emeğini, alın terini, geçiş garantilerine, hasta garantilerine, yandaşlara, faizcilere nasıl peşkeş çektiğinizi de gördük. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Özetle şunu gördük: Vatandaşa vergi, yandaşa sevgi; vatandaşa azap, yandaşa rant sağladığınızı gördük. Tekrardan ve ezberden oluşan hamasi söylemlerinizi, gerçekten bu milleti önemişymiş gibi kurduğunuz cümlelerle -görmediğimiz şeylerden-şunu söylemek istiyoruz: Çiftçimiz, hayvancımız gerçekten zor durumda. Bugün, üretmeye değil direnmeye ve dayanmaya çalışıyor, bir taraftan da ülkede kuraklık belası var. Çiftçinin, hayvancının sorunlarını çözemediğinizi ve ayrıca kuraklıkla da ilgilenemediğinizi gördük. Ürünün vergisini, sigorta borcunu, kirasını ödeyemeyen, siftah yapamayan ve batmaya yaklaşmış esnafa çare, çözüm

bulamadığınızı gördük. Kirasını ödeyemeyen, çarşıya çıkamayan önceden çoluk çocuğuna yardım ederken, bugün çoluk çocuğundan yardım isteyen emeklilerin derdine de deva bulamadığınızı gördük. İş için, aş için, çocuğu için, çocuğunun geleceği için kötü koşullarda çalışan emekçilerin dertlerine de deva olamadığınızı gördük.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Zulüm düzeni, zulüm!

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) - Diğer taraftan, hem memleketin içinde hem dışında kabara kabara dolaşan ABD Büyükelçisine tek söz söyleyemediğinizi de gördük. (CHP sıralarından alkışlar) Hamasi cümlelerinizde "Dünya bizi kıskanıyor." derken, "Dünyada siyaset üretiyoruz." derken birinizin de çıkıp şu kürsülerden "Ey ABD!" "Ey Putin!" "Ey Trump!" diyemediğinizi de gördük! (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖZHAN (Adıyaman) - Sen de!

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) - Sayın milletvekilleri, iktidar milletvekilleri size sesleniyorum: "Asım'ın nesli olacak, Asım'ın nesli gelecek." diye çıktığınız yolda, bugün gençlerimiz iyi beslenemiyor, iyi eğitim alamıyor, eğitim alsa iş bulamıyor, iş bulsa geçinemiyor, evlenemiyor, yurt dışında yaşamayı, yurt dışına taşınmayı düşünür hâlde geliyor; gençler için artık bir umutsuzluk ve mutsuzluk var. Diğer taraftan, bahis, kumar, uyuşturucu gençlerimiz arasında hızla yayılıyor ancak yine sizin gençlerimizi düşünmediğinizi görüyoruz, beceriksizliğinizi ve başarısızlığınızı görüyoruz ve bunları milletin sırtına yüklediğinizi görüyoruz. Sizlere baktığımızda biz, sizden bağımsız olarak bir ithalat lobisi, bir dolar lobisi, bir faiz lobisi görmüyoruz. Biz, karşımızda ithalatçı bir iktidar görüyoruz; dolara, euroya teslim olmuş bir iktidar görüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu milletin emeğini, alın terini, umudunu har vurup harman savuran, dağı taşı, ormanı, madeni, yer altı ve yer üstü kaynaklarını satan, geleceğimizi, gençlerimizin geleceğini çalan bir iktidar görüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) En kötüsü de zenginden alıp fakire vermesi gerekirken fakirden alıp zengine veren bir iktidar görüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Geldiğimiz noktada, akşam önceden "Ne pişirelim?" denirken şimdi "Ne pişirebiliriz?" deniyor. Bir zamanlar "Asgari ücretle nasıl geçinilir?" derken şimdi "Asgari ücretle nasıl hayatta kalınır?" deniyor. Bir zamanlar "Kenara köşeye para ayırdım, para biriktirdim." derken bugün krediyi krediyle kapatma ve kredi kartlarının asgarisini ödemeye alakalı konuşuyoruz. Milletimiz, bir yokluk ve yoksulluk sarmalının içindedir. Milletimiz, yoksul doğup yoksul ölmektedir. Milletimiz, artık yandaş değil, vatandaş olmak istemektedir ve vatandaş olduğu için de bu ülkede eşit bir şekilde yaşamak istemektedir, eğitimde fırsat eşitliği istemektedir, çalışmak, üretmek, kazanmak istemektedir, kendisi için, çocukları için geleceğe güvenle bakmak istemektedir, güvenli sokaklarda dolaşmak istemektedir, yastığa başını koyduğunda huzur içinde uyumak istemektedir. (CHP sıralarından alkışlar) Aziz milletimiz irfan sahibidir, yüce gönüllüdür, zorluklara karşı dirençli ve sabırlıdır. Örneğin, masasındaki 5 ekmeğe 4'e düşüğünde "Buna da şükür." der, sabreder; 4 ekmeğe 3'e düşüğünde "Bunu da bulamayan var." der, şükreder ancak geldiğimiz noktada artık milletimizin şükretmeye, sabretmeye hâli kalmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi iktidara gelecek, bolluk gelecek, bereket gelecek ve milletimiz artık varlığa şükredecek. Her şey çok güzel olacak! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Tuba Vural Çokal konuşacak.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Üzerinde yaşadığımız bu topraklar birlik ve hoşgörüyle yoğrulmuş, bu değerlere yabancı olanların anlamakta zorlandığı bir merhametle medeniyetleri ağırlamış, konumu ve bereketiyle büyük güç mücadelelerine ev sahipliği yapmıştır. Biz öyle bir coğrafyada yaşıyoruz ki bu coğrafyada yaşamak, bu coğrafyayı yönetmek, bu coğrafyada söz sahibi olmak dik duruş ister, kaderiyle hemhâl olmayı, sorumluluk almayı, gerektiğinde elini taşın altına koyabilme cesaretini ister. Coğrafyamızda birliğimizi her daim savunduğu, Türk-İslam coğrafyasının güçlü bir coğrafya olduğunu bütün dünyaya çekinmeden söylediği için Sayın Cumhurbaşkanımıza hem kendi adıma hem de kendi kaderini coğrafyanın kaderiyle ortak görenler adına şükranlarımı sunarak sözlerime başlamak istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Ömer Seyfettin bir zamanlar o meşhur öyküsünde "Kızılma neresi?" diye sormuştu. Bugün bu soruyu bir kez daha sormalıyız çünkü Kızılma sadece bir hedef değil Türk milletinin ruhudur, iradesidir, varoluş sebebidir, bin yıllık devlet aklının adıdır. Kızılma, tarih boyunca şekil değiştirmiş ama asla kaybolmamış bir idealdir. Bir zamanlar Türk akıncısının kargısının ucundan gördüğü bir ufuktu, bugünse o ufka kokpitin ucundan bakan anlayıştır. Kızılma, Türk Devletleri Teşkilatıyla ortak akla dönüşen birlik iradesidir; Karabağ'da adaletle taçlanan kardeşliktir; Filistin'de, Gazze'de zulme karşı susmayan vicdandır; Afrika'da sömürünün karşısında dikilen onurlu duruştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın "Dünya 5'ten büyüktür." sözü yalnızca küresel bir adaletsizliğin işareti değil Kızılma idealinin modern dünyaya yansıyan güçlü bir haykırışıdır. Türk milletinin iradesi ne 5 büyük gücün tahakkümüne ne de çizilen yapay sınırların içine sığar. Bizler, Türk milletinin kaderini başkalarının kalemine bırakmadık, bırakmayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün, enerji bir güvenliktir, gıda bağımsızlıktır, teknoloji güçtür; savunma sanayisiyse diplomasinin en caydırıcı dilidir. Bugün dünya krizde, enerjiden ekonomiye, iklimden gıdaya ve dijital güvenliğe uzanan bu çoklu kriz ortamında biz küresel gelişmeleri yakından izliyor, ülkemizin güvenliğini önceleyen adımları kararlılıkla atıyoruz. Bugün etrafımız krizlerle çevrili, doğumuzda savaş, batımızda istikrarsızlık, güneyimizde ateş hattı var. Bu coğrafyada güçlü devlet olmak sloganla, serzenişle ve temenniyle değil dış politikada vizyonla, kapasiteyle ve güçlü diplomasiyle olur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir yanda İHA, SİHA ve KAA'lar, diğer yanda dijital altyapılar, yapay zekâ ve girişimci merkezleri; bunlar sıradan başarılar değil stratejik bir eşik, bir neslin öz güveni, yarınlarımızın teminatıdır. Bunların tamamı bu ülkenin çocuklarının, mühendislerinin, üniversitelerinin alın teridir. İşte, bu yüzden irade millettir, başka yerden alınmaz diyoruz. Meşruyetimiz de gücümüz de milletimizdir. Millet varken dış kapı çalınmaz, milletle yürüyen kazanır. Zor günlerde biz hep milletimizin yanındaydık; yangında da selde de salgında da biz vardık. Ha, siz neredeydiniz? "Tweet" atıyordunuz. Siz vitrin süslediniz, biz TOKİ'yle şehirler kurduk. Siz konuştunuz, biz yaptık; siz bahane ürettiniz, biz eser

ürettik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Siz sahne kurdunuz, biz şantiye kurduk. Siz "Gerek yok." dediniz, biz köprüler ile kıtaları birbirine bağladık. Siz zıpladınız, biz dağları tünellerle deldik, yollarla birlikte gönülleri birleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Siz bahane ürettiniz, biz SİHA'ları dünyaya konuşturduk. Atatürk "İstikbal göklerdeki." dedi, biz Türk'ün adını göklere yazdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi gelelim o meşhur yerel yönetimlere; ana, ata toprağım Manavgat'a.

AYHAN BARUT (Adana) - Meşhur model iktidara geldi...

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Bir söz vardı: "Manavgat nasıl yönetiliyorsa Türkiye de öyle yönetilecek." Biz söylemedik, sözün sahibi bellidir.

AYHAN BARUT (Adana) - Ülkeyi nasıl yönettiğinizi anlatın siz. Yerel yönetimlerle sizin ne işiniz var!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - "Manavgat modeli" dediler, baklava modeli çıktı; "şeffaflık" dediler, rüşvet çıktı. Altın nerede? Depoda. Rüşvet nerede? Baklava kutusunda.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ayakkabı kutuları da vardı, ayakkabı kutuları!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Otuz iki saatlik görüntü nerede? Hayal dünyasında.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ayakkabı kutuları ne oldu, bir de onu anlat!

AYHAN BARUT (Adana) - Ayakkabı kutuları ne oldu?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Biz "masumiyet karinesi" dedik, siz yolsuzluğu gördünüz, savunamadınız bile. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) - Üç senedir bir hastaneyi yapamadınız!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Belediye başkanlarınızı iddianameyi beklemeden bozuk para gibi harcadınız. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Sen Manavgat için ne yaptın?

AYKUT KAYA (Antalya) - Üç senedir hastaneyi yapın bel!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Manavgat halkı slogan değil, masal değil, hesap bekliyor arkadaşlar.

AYKUT KAYA (Antalya) - Üç senedir yüzde 10'dan hastaneyi çıkamadınız.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Para sayma makineleri nerede, para sayma makineleri?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Manavgat Belediyesinde yolsuzluk bir istisna değil, sistem hâline gelmiş. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) - Hastane yüzde 10'u geçemedi.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sandığı getirin, sandığı!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Bir dönemi kapatıyorsunuz, bir sonraki dönem aynı düzende devam ediyor, değişen sadece yüzler ama kasanın yönü hiç değişmiyor. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Çevre yolunu ne yaptınız? Çevre yolunu bitiremediniz.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ya, korkmayın, korkmayın!

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Ya, neye bağıyorsunuz, neye bağıyorsunuz? Rahatsız mı oldunuz? Doğruyu duymaya tahammülünüz yok.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Şimdi gelelim o meşhur Manavgat Devlet Hastanesi alınıza.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sen oradan buraya nasıl geçtin, onu söyle! Sen oradan buraya nasıl geçtin, onu söyle!

Oradan buraya nasıl geçtin?

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Nerede, para sayma makineleri nerede?

ALİYE COŞAR (Antalya) - Hastane ne oldu, hastane?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Kameralarınızı çamura çevirdiniz, mikrofonlarınızı dedikoduya tuttunuz; aylardır aynı nakaratı dinliyoruz, "İnşaat durmuş, makine yok, hastane bataklıkta." diyorsunuz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Oradan buraya nasıl geçtin, bir anlatsana! Niye geçtin?

ALİYE COŞAR (Antalya) - Üç yıldır temelinden çıkamadınız hastanenin.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Bataklık görmek istiyorsanız inşaatı devam eden hastanenin zeminine değil, Manavgat Belediyesinin yıllardır bitmeyen rüşvet ve yolsuzluk bataklığına bakacaksınız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) - Bırak sen! Hastaneden bahset, hastaneden!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Bataklık zeminde değil batmış olan o belediyenin zihnindedir.

AYKUT KAYA (Antalya) - Üç senedir yüzde 10 seviyesini geçemedi.

ALİYE COŞAR (Antalya) - Sen bir yapamadığın hastanenin hesabını ver, yapamadığın yolların hesabını ver!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Manavgat Devlet Hastanesinde takvim planlı bir şekilde işlemektedir ama biz bu filmi daha önce de gördük.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sandığı getirin, sandığı!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - 2021'de Manavgat yangınında "Devlet bu evleri yapamaz." dediler, yaptık ve teslim ettik. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Kendi paranla mı yaptın?

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Bir yılda yapacaktın, ne oldu, ne oldu?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Yapını eleştiriyor, yapılane gölge düşürmeye çalışıyorsunuz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - İyi Partide böyle demiyordun ama!

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ya, aynaya bak, aynaya!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Antalya'nın göz bebeği ilçesi sizin elinizde büyük bir köye döndü.

ALİYE COŞAR (Antalya) - Hepinizin beceriksizliği yüzünden sürdü.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - İnşaatı devam eden hastanenin önünde açıklama yapacağınıza, bir gün alın o mikrofonu, hastane önünden değil belediye kapısının önüne tutun ve çıkın deyin ki: "Evet, biz bu şehri kirlettik, halkın alın terini baklava kutularına sığdırdık."

AYKUT KAYA (Antalya) - Manavgat yeni Devlet Hastanesinin cevabını verin.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - İYİ Partide böyle demiyordun.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Ama halk her şeyi biliyor; siz konuşursunuz, biz yaparız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ne oldu, ne oldu, ayakkabı kutuları ne oldu?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Antalya bu ülkenin vitrini ama vitrin dediğiniz şey camıyla değil içeriğiyle ölçülür.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Onlar sizde!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Turizmin başkenti olması gereken Antalya maalesef hizmetin değil, rüşvet ve irtikâbın merkezi hâline geldi.

ALİYE COŞAR (Antalya) - Peki siz ne yaptınız, Antalya'ya ne yaptınız?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Belediye değil, akrabalar, ahablar federasyonu.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Diyene bakın!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - "Hizmet" dediniz, rant çıktı; "belediye" dediniz, aile şirketi çıktı. (CHP sıralarından "Bakanlıklar farklı mı?" sesi) Eser yok, hizmet yok, baskı çok, haraç çok.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Önceki partide bunlar aklına gelmedi galiba.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Antalya'nın altyapı eksiklikleri, yol ve çöp hizmetlerindeki yetersizlikler, arıtma ve kanalizasyon gibi birçok problemleri ortadayken, siz her zamanki gibi yapamayacağınız işler üzerinden algı üretmeye devam ediyorsunuz.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sizin yaptıklarınızı gördük, git sokağa çık, sokağa?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Gerçekten insan sormadan edemiyor, hep sokaktayız; Antalya halkını bu kadar saf mı zannediyorsunuz?

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Neredesin, neredesin, hangi sokaktasın? Gel, bir esnafın yanına gel, gel gel, bir esnafa çık, dükkâncıya çık, gel, bir işçiye çık, gel. Gel de bir sor!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Çıkın da bir sorun, çıkın! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yıllardır aynı yalan, aynı bahane, aynı fotoğraf; şehir çökmüş, siz hâlâ algı yönetiyorsunuz, başarı hikâyesi anlatıyorsunuz.

ALİYE COŞAR (Antalya) - Antalya'dan Alanya'ya üç saatte...

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Seçim zamanı verdiğiniz sözlerden tek bir somut eser gösterin ya; bir yol, bir köprü, bir altyapı yok.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Gel gel... Burada mikrofondan konuşma, konuşma!

AYKUT KAYA (Antalya) - Siz üç senedir yüzde 10'u geçemediniz hastanede.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Baklava kutularına gizlenen rüşvetler, zirai depolarda saklanan altın külçeleri, ihalelerde dönen pazarlıklar... (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ne oldu, ne oldu? İYİ Partide konuşmadın, burada mı konuşuyorsun? Ne oldu?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Sizin yaptıklarınızı da sizin yapamadıklarınızı da biz yapıyoruz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ayakkabı kutularından bahset, ayakkabı kutularından! Çok sevdiniz...

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Amma döndün ha, maşallah! Bu kadar... Tam yağdanlık da...

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Antalya'nın dört bir yanını eserlerle süslüyoruz.

AYKUT KAYA (Antalya) - Ne yaptınız?

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Maşallah, maşallah! Bu kadar yağdanlık da... Helal sana, helal, helal!

ALİYE COŞAR (Antalya) - Ne yaptınız? Ne yaptınız ki, bir hastaneyi yapamadınız.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Keşke o paralarla bir mazgal yapsaydınız da yağmurda Antalya'nın sokakları sele dönmeseydi.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Tamam, tamam, çok güzel! Belli oluyor!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Halka yaşattığınız tablo ortadadır. Hizmette zaaf, yönetimde şaibe, söylemde çelişki.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Onların hepsi sizde var.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ya, Allah'tan kork, bir aynaya bakın! Yazık, günah, günah! Vatandaş perişan.

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Söyleyecek sözü olmayan bağırır böyle!

ALİYE COŞAR (Antalya) - Siz önce kendinize bakın.

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Söyleyecek sözünüz yok, bağırıyorsunuz sadece.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Antalya ve Manavgat halkı şeffaf, hesap verilebilir ve liyakatli bir belediyeyi fazlasıyla hak ediyor. Ha, bu arada, "hukuk" diyorsunuz...

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Hukuk kalmadı, kalmadı, hukuk mu kaldı? Yazık, yazık, valla yazık ya!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - ...mahkeme basan siz; "şeffaflık" diyorsunuz, kameraları bantlayan siz; "hesap verilebilirlik" diyorsunuz, yargıya hakaret eden siz.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Açığız, açığız hesap vermeye.

AYKUT KAYA (Antalya) - Manavgat Yeni Devlet Hastanesi ne zaman bitecek?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Ben bir Antalyalı olarak söylüyorum, bu topraklar dürüstlüğü sever, emanete sahip çıkanı sever çünkü şunu herkes bilir: Yapan konuşmaz, çok konuşan yapamaz. (CHP sıralarından laf atmalar, gürültüler)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Siz buradayken buraya "Kabine değil, kabile partisi" dediniz mi, demediniz mi?

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Millet kimin bağırdığına değil, kimin sorumluluk aldığına bakar. Tarih gürültü yapanları değil, devlete hizmet edenleri yazar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Millet yürekle yürür, o yüreğin adı Recep Tayyip Erdoğan'dır.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Maşallah! Maşallah!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - İYİ Partideyken "kabine" yerine "kabile" diyordun, şimdi yandaş...

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Cumhur İttifakı istikameti tutar, Türkiye'yi ileri taşır. Biz bu yolda tereddüt etmeyiz, gerisi lafûgûzafıtır. (CHP sıralarından gürültüler)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ya, sandığı getir, sandığı! Sandığı getir de bakalım halk ne diyor!

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) - Son sözüm Nihal Atsız'dandır:

"Toprak ana uyuturken koynunda bizi

Yarınkiler biçecektir ektiğimizi.

Yeşermesi ektiğimiz tohumun hakkıdır,

İşte o gün ruhlarımız şad olacaktır."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Emir...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın hatip grubumuza sataştı, Cumhuriyet Halk Partisini hırsızlıkla suçladı.

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Sataşma yok ki. Sen Antalya Belediye Başkanı mısın? Ortada zaten, neyi inkâr edeceksin?

MURAT EMİR (Ankara) - 69'a göre söz istiyorum.

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Hayır, neyi inkâr edeceksin Murat Bey? Görüntüsü bile var.

BAŞKAN - Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - Ben Antalya Milletvekili Tuba Hanım'a teşekkür ederim gerçekten, hem meslektaşım kendisi.

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Doğruları söyledi, sen de ikna oldun herhâlde.

MURAT EMİR (Devamla) - Şu baklava kutusu meselesini konuşmakta fayda var.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Keşke belediyenin önünde konuşsaydınız.

MURAT EMİR (Devamla) - Baklava kutusu orada suçüstü yapılmadan... (AK PARTİ sıralarından "Allah Allah!" sesleri)
...defalarca dışarıda provasının yapıldığı video kayıtları bizde var. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Gerçekten mi?

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Yayınla, yayınla, yayınla!

MURAT EMİR (Devamla) - Savcılıkta da var, savcılıkta da var; rahat olun ama bakın, bizim tavrımız çok net. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Böyle de bir tiyatro olabilir herhâlde!

MURAT EMİR (Devamla) - Öyle bağıracaksanız oynamayalım, rahat olun, bak, konuşuyorum.

Kim bir kuruş yemişse, bir kuruş boğazından geçmişse haram olsun ve yargı peşinden koşsun, hiç sorun yok. (CHP sıralarından alkışlar)

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Git bak, iddianameyi oku.

MURAT EMİR (Devamla) - Biz o başkanın da o ilgili arkadaşların hepsinin de üyeliğini aynı gün askıya aldık, aynı gün. Ama bakın, o baklava kutusunun provası yapıldı.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Yayınlayın Murat Bey, yayınlayın.

MURAT EMİR (Devamla) - Peki, sonra ne yapıldı, biliyor musunuz? Bilmeyenler için söylüyorum, sonra ne yapıldı? Manavgat Belediyesine çökmek lazım, çok rant var orada!

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Depodaki altınlar ne oldu(!)

MURAT EMİR (Devamla) - Çökmek için belediye meclis üyelerimizi gözaltına aldılar, özellikle, oy kullanamamışlar diye. Kaç kişi biliyor musunuz? 7 kişiyi aldılar, 7 belediye Meclis üyesini içeriye aldılar, sonra arkadaşlarımız istifa ettiler seçimde arkadan gelsin diye.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Git de itiraflarını dinle, git de itiraflarını dinle, iddianameyi oku!

CAVİT ARI (Antalya) - 20 kişiyi aldınız be!

MURAT EMİR (Devamla) - Ya, ilçe Seçim Kurulu Başkanı istifaları bir türlü kabul etmiyor. Kim, biliyor musunuz?

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Ya, bir baklava kutusu ancak böyle savunulabilir yani.

MURAT EMİR (Devamla) - Akrabalık ilişkisi var hâkimle. Ve sonra nihayetinde Manavgat'a çökemediniz, o siyasi operasyonu yapamadınız. Orada varsa bir hırsızlık gereken yapılır.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bir de onlar yapsa gereğini!

MURAT EMİR (Devamla) - Biz savcının da hâkimin de yargının da arkasındayız, somut delillerle yapılacak her türlü soruşturmayı da destekliyoruz ama Manavgat'a da diğer belediyelere de çökemediniz, çöktürmedik. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şahısları adına ilk konuşmacı Bartın Milletvekili Sayın Yusuf Ziya Aldatmaz.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Bartın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlarım; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi hakkında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve bizleri ekranları başında izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tüm Türkiye'de olduğu gibi Karadeniz'in incisi, yeşilin ve zarafetin adresi güzel memleketim Bartın'da da hizmet seferberliğimiz kararlılıkla devam etmektedir. Yollarla, tünellerle, akıllı kavşaklarla Bartın'ımızın ilçelerini ve beldelerini birbirine bağlarken il, ilçe ve belde merkezlerimizde hayata geçirdiğimiz doğal gaz yatırımlarıyla vatandaşımızın hayat konforunu artırıyoruz. TOKİ konutlarımız tüm ilçe ve beldelerimizde hızla yükselirken şehircilik anlayışımızın bir gereği olarak Bartın'ımızı barajlarla, taşkın koruma tesisleriyle sellerden koruyor, millet bahçelerini, sağlık ve eğitim yatırımlarımızı da eş zamanlı bir şekilde hayata geçiriyoruz. Fatih Sultan Mehmet Han'ın emaneti Amasra'mızın tarihî mirasını, tersaneleriyle asırlardır üretim simgesi olan Kurucuşile'mizin denizcilik kültürünü ve doğa kenti Ulus'umuzun eşsiz güzelliklerini Türkiye'ye ve dünyaya tanıtmak amacıyla kültür ve turizm yatırımlarımızı da çok yönlü bir anlayışla sürdürüyoruz. Bugün bu kürsüden Bartın'ımızın her köyünde, her sokağında yaşayan vefakâr ve koca yürekli hemşehrilerimize en kalbî selam ve muhabbetlerimi gönderiyorum.

Değerli milletvekilleri, bütçeler bir anlayışın, bir vizyonun ve bir yönetim felsefesinin hayata geçirilmesidir. AK PARTİ hükûmetlerinin kuruluşundan bu yana benimsediği "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." düsturu bütçe anlayışımızın da temelini oluşturmaktadır. Bizler bütçeyi vatandaşımızın hayatına doğrudan dokunan bir hizmet planı olarak görüyoruz. Devletimizin milletimizden aldığı imkânlarını milletimizin ihtiyaçları doğrultusunda kullanmayı bir sorumluluk ve onur meselesi olarak kabul ediyoruz. Eser ve hizmet siyaseti anlayışıyla bugünü yönetirken yarını da planlıyoruz. Ülkemizin gerçek ihtiyaçlarını esas alarak yatırımlarımızı kararlılıkla sürdürüyoruz.

Değerli milletvekilleri, ne yazık ki muhalefet eser siyasetinin ne anlama geldiğini hâlâ öğrenebilmiş değildir. Yapılan her yatırımı "Betona yatırım, gereksiz, çok pahalı." diyerek karalamayı siyaset sanmaktadır. Değerli milletvekilleri, Bartın'da tünel yapıldığında "Özel şirket için." denildi; yolcu limanı inşa edildiğinde "Buraya gemi mi gelir?" diye soruldu; üniversite kurulduğunda "Burada kampüs olur mu?" denildi ancak bugün Bartın'ımızda bu yatırımların şehrimize nasıl değer kattığını hep birlikte görüyoruz.

Bu anlayış ülke genelinde de her zaman kendini göstermiştir. Muhalefet her fırsatta ülkesini ve ülkesi için emek verenleri kötölemiş, hatta gidip Avrupa Parlamentosunda, doğduğu, büyüdüğü, Parlamentosunda görev yaptığı ülkesini şikâyet etmekten imtina etmemiştir.

Şehir hastaneleri için "Bu kadar büyük hastanelere ne gerek var?" diyenler, pandemi döneminde neler yaşandığını unutup bugün bu hastanelerin milletimize nasıl hizmet ettiğini görmezden gelmektedir. Yavuz Sultan Selim Köprüsü'ne, Osmangazi Köprüsü'ne, Çanakkale1915 Köprüsü'ne "Gerek yok." diyenler bugün o köprülerden geçen milyonlarca aracı yok saymaktadır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar) İstanbul Havaalanı için "Gerek yok, Sabiha Gökçen'i biraz büyütsek yeter." diyenler bugün Avrupa'nın en büyük, dünyanın 5'inci büyük havaalanına dönüşen bu eserin Türkiye'ye kazandırdığı gücü inkâr etmektedir. Bu muhalefet anlayışına rağmen tarih her defasında AK PARTİ'yi haklı çıkarmıştır, milletimiz her seçimde AK PARTİ'Yİ iktidara getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, iş bilen, kılıç kuşananındır. Daha belediyede bile bütçe yapamayanların, otobüslerin, metroların, hatta yürüyen merdivenlerin bakımını dahi yapamayanların, metro yapmak yerine yapımına başlanmış metro tünellerini kapatma törenleri yapanların, insanlar karda kışta Türkiye'nin en büyük şehrinde yollarda kalmışken İngiliz Büyükelçisiyle akşam yemeklerinde pazarlıklara oturanların, Yenikapı'da kiralık araçları dizip şov yaptıktan sonra daha fazla araç kiralayıp Sayıştay raporlarına göre binlercesini ortadan kaybedenlerin bırakın ülkeyi yönetmeyi, bakkal dükkânı bile yönetemeyeceği aşıkârdır diyor, 2026 bütçesinin Bartın'a ve Türkiye'nin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanmış güçlü Türkiye hedefine hizmet eden bir bütçe olduğunu ifade ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ikinci söz, İzmir Milletvekili Sayın Haydar Altıntaş'a aittir. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün bütçe münasebetiyle Parlamentoda asgari ücreti, faizi, emekli maaşlarını ve diğer konuları görüşüyoruz. Bu ülkede asgari ücretin ve emekli maaşının bu kadar sık konuşulması bir insanlık ayıbıdır çünkü insanın en temel hakkı, doğuştan Cenab-ı Allah tarafından kendisine verilen hakkı yaşama hakkıdır. Verdiğiniz üç kuruş maaşla insanların yaşama hakkını almak hiçbirinizin haddi değildir. Eğer 2008 yılında bozduğunuz maaş bağlama kanunuyla bugün emeklilere maaş bağlasa idiniz 16 bin lira maaş alan emekli 24 bin lira maaş alırdı. Ayrıca, bugün bütün imkânları zorlayın, emekliye ve asgari ücretliye yüzde 100 zam yapın, altı ay sonra gene bir şey satın alamaz hâlâ gelecekler çünkü takip ettiğiniz ekonomik model, insanı yaşatan bir model değildir.

2002 yılında bir kriz sonucunda Derviş politikalarıyla devraldığınız iktidar, yüzde 34 oy, yüzde 66 sandalyeyle yönetimde istikrarı sağlamış ama temsilde adaleti sağlayamadığı için esas felaket o zaman başlamıştır ve düşük kur/faiz modeliyle 2002'den başlayıp 2025'in sonuna kadar bu ülkeyi sonsuz bir şekilde soydurmuşsunuzdur, bunun hesabını kitabını yapmak mümkün değildir. Sadece bu sene "carry trade" modeliyle yaptığımız borçlanmalara ödediğimiz yüzde 40 dolar faizi, bir krizle gelen iktidarı yeni bir

krizle götürmeye namzettir. Ayrıca, bugün Türkiye'nin bu faizle geleceğini ilgilendiren, insanlara umut bağlatan herhangi bir proje göremiyoruz.

AYHAN BARUT (Adana) - Yüzde 50 faiz, yüzde 50. Yüzde 38'e düşmüş, bankalar düşürmüyor.

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamlı) - Şimdi "Kanal İstanbul" diye ortalığı ayağa kaldırıyorsunuz. Gelin, bütün dünyada 150 devletin deniz suyunu arıtarak kullandığı bir su modeli var... En şanslı ülke biziz. Neden? Karadeniz, tuzluluk oranı en az olan sudur. Ordu'dan havzalar arası bir su naklî projesi ortaya koyabilsek Kanal İstanbul'u yaptıktan daha iyi bir projeye imza atmış olmaz mıyız? Ama bunları akıl edecek hâlimiz yok, sadece iktidarı hangi model ve usulle uzatırız ve milletin hak ve hukukuna nasıl el atlarız gibi konular en birincil sırada yer almaktadır.

Ayrıca, bir anayasa tartışması var, bitip tükenmek bilmiyor. Ne yapacaksınız bu anayasayla? Vesayeti kaldıracaksınız. Evet, Türkiye'de bir askerî vesayet vardı, bu askerî vesayeti kaldırdınız ama bunun yerine bir sivil vesayet getirdiniz ki aman Allah'ım, Ya Rabb'im, askerî vesayete rahmet okutturur. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) 2002'den sonra değiştirdiğiniz 3 Anayasa'yla getirdiğiniz hiçbir düzen, bu memleketin ne demokrasisine ne hukukuna ne iş hayatına ne ekonomisine ne eğitimine hiçbir güzellik, hiçbir katkı sunmamış, iktidarı daha da despotik bir hâle getirerek toplumun boğazını sıkı, hukuku, adaleti, liyakati, hepsini bu ülkeden kovalayan bir sistemi buraya getirip davet etmişsiniz.

Bu model Türkiye'nin hayatını ilelebet sürdürebilme imkânına sahip değildir. Türkiye'de icat ettiğiniz, dünyada örneği olmayan partili başkanlık sistemi bir tarafta bakanlıklar bir tarafta kurullar, ofisler ve başkanlıklar; 4 ayrı birim tarafından yönetilen bir "dual" yapıya sahiptir. Baş kim? Baş Sayın Cumhurbaşkanı ama arkadaki 4 kurum kimden emir alacak ve Türkiye'nin meselelerini nasıl idare edecek diye baktığımızda bu kurlarla, bu faizlerle kaybettiğimiz ihracat pazarlarımızı tekrar kazanabilecek miyiz; batırdığımız tesisleri yeniden ayağa kaldırarak istihdama katkı da sunabilecek miyiz ve Türkiye olarak dünyada kaybettiğimiz yarış, hangi AR-GE modeliyle, hangi üniversitelerle, hangi eğitimle, hangi çalışmayla milletin önüne koyarak Türk milletini dünyayla yarışır hâle getireceğiz? Biz bütün iddialara rağmen -evet, güzel yaptığınız şeyler var, onları da alkışlıyoruz amma- dünyayla yarıştan koptuk, bu yarış yakalayabilmemiz için sarf etmemiz gereken emek çok fazladır. Buna yetişebilmek için kaybedecek zamanımız yok. Artık aklımızı başımıza alarak doğru neyse, rasyonel kararlar neyse, akıl ve bilim neyi gerektiriyorsa onu yapmazsak Türk milletinin geleceğini, bu milletin istiklalini ve istikbalini ağır bir yük, ağır bir enkaz altında boğarız. Böyle bir yanlışlığa artık bu milletin tahammülü yoktur. İktidardan da ricam -bizim de muhalefet olarak desteğimiz- memleketin ihtiyacı için doğru olan neyse o konuda birleşmektir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.37

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Rûmeysa KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2026 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi soru ve cevap işlemine geçiyoruz.

İlk soru, Sayın Bozan...

Buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, politikalarınız kepenk kapattırıyor esnafa. Size Mersin'deki küçük esnafın hâinden söz etmek istiyorum. Esnaf perişan değil, perperişan. Küçük esnaf politikalarınız yüzünden tarihe karışacak. Siftah yapmadan günü kapatan esnaflardan Mersin'de son üç yılda 15 bin esnaf kepenk kapattı. Bugüne kadar esnafın ekmeğine sahip çıkamadınız Sayın Bakan.

1) Küçük esnafın AVM zincirlerinin gölgesinde erimesini önleyecek projeleriniz var mı?

2) Küçük esnafın belini büken yüksek sosyal güvenlik primlerine yönelik herhangi bir çalışmanız var mı?

3) Yüksek banka faizleri altında ezilen küçük esnafa yönelik düşük faizli, uzun vadeli kredi çalışmanız var mı?

4) Küçük esnafa çoğu zaman uymayan devlet desteklerindeki kriterlerde esnaf lehine iyileştirme yapacak mısınız?

5) Sayın Bakan, küçük esnafın vergisine, banka borcuna, BAĞ-KUR borcuna destek olacak mısınız?

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yirmi beş yıl önce F tipi hapishanelere geçişe karşı yürütülen ölüm oruçları ve direnişler "hayata dönüş operasyonu" adı altında katliamla bastırılmak istendi. Bu operasyon devlet şiddetinin, cezasızlığın, yok etme kültürünün en karanlık örneklerinden biri olarak hafızalarımızda canlılığını korumaktadır. Aradan geçen otuz yılda devletin sorumluluk alarak hakikatle yüzleşmemesini ve adaletin sağlanmamasını, hapishanelerde işkencelerin, insanlık dışı uygulamaların devam etmesini kabul etmiyoruz.

Hayata dönüş operasyonlarında hayatlarını kaybeden 30 tutsağı ve yaralananları saygıyla anıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Leyla Zana sadece Kürtlerin değil, milyonların gönlünde taht kuran barış, demokrasi ve özgürlük savunucusudur. Leyla Zana "..."⁵

Sayın Bakan, Yolsuzluk Algı Endeksi'nde Türkiye'nin sıralamasının düşmesinde KOBİ teşvikleri ve AR-GE yatırımlarındaki yolsuzluk iddialarının payı nedir?

2025 yılı itibarıyla KOBİ teşviklerinden yararlanan şirketlerin coğrafi dağılımı nasıldır?

Urfa Organize Sanayi Bölgesi'nde saatlerce elektrik kesintisi yaşıyor, bu mağduriyeti giderme konusunda Bakanlık olarak herhangi bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

2026 yılında GAP için ayrılan bütçeyle Urfa'da kaç ilçenin sulama projesi tamamlanacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çağlar Gökalp...

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bitlis başta olmak üzere 6'ncı Bölge Teşvikleri kapsamında desteklenen tekstil ve hazır giyim işletmelerinde verilen kamu teşviklerinin kaç ı kalıcı, güvenceli ve sendikal ı istihdam yaratmıştır?

Bu işletmelerde çalışan kadın işçilerin sigortalılık oranları, ortalama ücretleri ve günlük çalışma süreleri nedir?

Teşvik alan tekstil firmalarının yurt dışına, özellikle Mısır'a üretim kaydırıp kaydırmadığı Bakanlığınızca izlenmekte midir? Bu durumun Bitlis'teki yerel istihdam üzerindeki etkilerine ilişkin bir tespitiniz var mıdır?

Bitlis'te kooperatif temelli, kadın odaklı üretim modellerinin desteklenmesine yönelik Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?

Teşvik politikalarının firma sayısı yerine iş güvencesi, sosyal haklar ve çalışma koşullarına bağlanarak yeniden düzenlenmesi planlanmakta mıdır?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Dindar...

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

1) Sayın Bakan, yatırım teşviklerinin bölgesel dağılımında illere göre sıralama nedir? Van ve bölge illerinin bu teşviklerdeki sırası nedir? Son yirmi yılda toplam ne kadar yatırım teşviki verilmiştir? Bölgenin oranı nedir? Geri bırakılmış bölgelerde bu teşviklerin daha yüksek olması için hangi ilave tedbirleri alacaksınız?

2) Millî ve yerli teknoloji üretiminde toplumsal hizmetlere neden öncelik verilmemektedir? Yerli ilaç, tıbbi cihaz ve medikal üretimi için neden kapsamlı çalışma yapılmamaktadır? Hastanelerde kullanılan tetkik ve tahlil cihazlarının ve engelliler için yardımcı teknolojilerin yerli üretimi için ne yapacaksınız?

3) Van'da organize sanayi sitelerinin altyapıları, organize sanayilerde elektrik, doğal gaz, kanalizasyon ve geri dönüşüm sistemi eksiklikleri için bir fizibilite çalışması yapılacak mıdır? Bu kapsamda eksiklikler ne zaman giderilecektir?

BAŞKAN - Son olarak Sayın Kaya...

Buyurun.

AYKUT KAYA (Antalya) - 2016 yılında yaklaşık 550 milyon dolar harcanarak 121 hektarlık bir alan üzerine kurulan Antalya EXPO alanı yıllardır atıl durumda. Tarımda ve turizmde öncü olan şehrimiz teknoloji alanında da güçlü bir atılım yapacak potansiyele sahiptir. Antalya'mız tarihiyle, doğasıyla, deniziyle ve insan kalitesiyle teknoloji ve AR-GE arayışında bulunanlar için bulunmaz bir nimettir.

Bu çerçevede size soruyorum: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak Antalya EXPO alanı da değerlendirilerek Antalya'nın teknoloji ve bilişim merkezi hâline getirilmesine yönelik bir planınız var mıdır? Bu potansiyel değerlendirilirse ülkemizin ihtiyaç duyduğu tüm dijital ve teknoloji altyapısı Antalya'da üretilebilir. Böylece, dijital üretimden teknolojiye kadar ortaya çıkacak tüm katma değer ülkemizde kalabilir.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi, cevaplar için Komisyona söz veriyorum.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

BAŞKAN - Peki.

Buyurun Sayın Bakan.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MEHMET FATİH KACIR - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben tüm sayın milletvekillerine görüşmelere yaptıkları katkılar için teşekkür ediyorum. Sorulara yanıt vermeye gayret edeceğim.

Bir sayın milletvekilimiz vergi dairelerinin yeterli olmaması nedeniyle vatandaşların hizmetlerinin aksatıldığını iddia etti; öncelikle şunu belirtmeliyim: Teknolojik dönüşümü sağladığımız Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi'yle muhasebe hizmetlerinin merkezileştirilmesi yönünde aldığımız karar çerçevesinde kapatılan mal müdürlüklerinin yerine ilçelerde vergi hizmetlerini sunmak üzere vergi daireleri ya da şubeler açılmaktadır. Bu çerçevede, mükelleflerimize yerinde hizmet sunmak ve uyumu kolaylaştırmak amacıyla bu yılın başında 481 olan vergi daire sayısını bugün itibarıyla 840'a çıkarmış bulunuyoruz. Vergi hizmetlerimizi tüm ilçelerde sunmaya devam ediyoruz.

Ayrıca, vergi hizmetlerinin hâlihazırda neredeyse tamamını dijital vergi dairesi üzerinden de vatandaşlarımıza sunuyoruz. 2023 yılında faaliyete başlayan ve fiziki bir vergi dairesi gibi çalışan dijital vergi dairesinde sunduğumuz hizmetlerin sayısı 208'e ulaştı. 2025 yılının on bir aylık döneminde yaklaşık 18,5 milyon başvuru ve dilekçe dijital ortamda alındı. Ayrıca, e-beyanname, e-tahsilat gibi hizmetler uzun yıllardır elektronik ortamda sunulmakta. Dolayısıyla mükelleflerimizin vergi hizmetlerinin aksatılması kesinlikle söz konusu değildir ama hususen sayın vekilimiz "Gebze'nin bir vergi dairesi yok." dediler, Gebze'nin 1 değil, 3 vergi dairesi var; Uluçınar Vergi Dairesi, Gebze İhtisas Vergi Dairesi ve İlyasbey Vergi Dairesi. Dolayısıyla bu hizmetler konusunda asla bir aksaklık söz konusu değildir.

Organize sanayi bölgelerinde attığımız adımlara ilişkin yine bir sayın milletvekilimizin ifade ettiği hususlar oldu. Geçtiğimiz yıl eylül ayında Organize Sanayi Bölgeleri Yönetmeliği'nde kapsamlı bir reform çalışması yaptık ve nihayetinde organize sanayi bölgelerinde atıl bulunan yatırım yerlerinin hızla üretime kazandırılması için adımlar attık. Süresinde yatırımını tamamlamamış olan

sanayicilerimize ilave sürelerden yararlanma imkânı getirdik; geçtiğimiz dönemde 4.697 sanayicimiz bu imkândan yararlandılar. Yoğun talepleri dikkate alarak bu yıl 17 Ekimde yeniden bir düzenleme yaparak 31 Aralık tarihine kadar da başvuru yapma imkânını yine sanayicilerimize getirdik.

"Buralardan alınan harçlardan elde ettiğiniz kaynağı ne yapacaksınız?" diye sordular sayın milletvekilimiz. Biz bu kaynaklarla, değerli milletvekilleri, Türkiye'nin dört bir yanında sanayi ve teknoloji kolejleri kuracağız. Hâlihazırda ülke genelindeki OSB'lerde nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla 81 meslek lisesi ve 26 meslek yüksek okulu faaliyetlerini sürdürüyor. İnşallah, önümüzdeki dönemde hayata geçireceğimiz sanayi ve teknoloji kolejleriyle mesleki eğitim konusunda yeni bir adımı daha sanayicilerimizle, OSB'lerimizle birlikte atmış olacağız.

Yine, esnaflarımıza ilişkin yürütülen çalışmalara dair bilgi vermek isterim. AK PARTİ iktidarları döneminde esnaf sayısı 1 milyon 300 binden 2 milyon 300 bine yükseldi. 776 bin esnaf ve sanatkârimıza sağladığımız hazine destekli kredi bakiyesi hâlihazırda 289 milyar liraya ulaştı. Bu kredilerin faizlerinin yarısını Hükûmet olarak biz karşılıyoruz, bu amaçla da 2025 yılında 60 milyar lira destek sağladık.

Önümüzdeki dönemde de Türkiye'nin müteşebbislerini, esnafımızı, KOBİ'lerimizi asla yalnız bırakmayacağız, hem müteşebbislerimizin hem emekçilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerine yerlerinden çok kısacık sözler vereceğim.

Buyurunuz Sayın Ekmen, sizinle başlayalım.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

GAP sulama yatırımlarının yetersizliği ve burada bir sıçrama ihtiyacı, serbest bölge içi ticaret yasağının doğurduğu sorunlar, OSB'lerin yapısal sorunları ile Mersin OSB'nin altyapı ihtiyaçları, Mersin Agropark'a bu yıl yeni bir bina ihtiyacının yatırım programına alınması ve Yerel Kalkınma Hamlesi kapsamında Mersin'in tarım potansiyelinin tam anlamıyla değerlendirilmesi için kimya, kozmetik ve ilaç sanayisinde yağ, ekstrakt ve benzeri üretimlerin yapılabilmesi için özel bir program desteğinin sunulması başlığı ile TÜBİTAK bursiyerlerinin tazminat sorumluluğu hakkında Sayın Bakanı bilgilendirmek istiyordum ancak sizin kısacık söz vermeniz ve kendisinin de bu hususlarda Bakanlıkta bir randevu verme niyeti nedeniyle sadece başlıkları saymış olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz.

Sayın Çömez, buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Benim de epeyce bir uzun hazırlığım vardı ama bu akşam hepimiz bir karar aldık, sizin de takdirinizle kısa konuşacağız.

Sayın Bakanım şuunu söyleyeceğim: Bu ülkenin temel ihtiyacı yatırım, istihdam, üretim, "know-how", ihracat ve teknoloji. Bakın, bizim geçen yıl teknoloji ihracatımız 10 milyar dolar civarında, bunun 7 milyar doları da "drone"lar, İHA'lar, SİHA'lar, kaldı geriye 3 milyar dolar. Tayvan'ın bir tek mikroçip fabrikasının yıllık ihracatı 150 milyar dolar. Onun için ne olursunuz, dışarıdan gelecek sıcak paraya değil, yüksek faizli paraya değil, yatırıma ağırlık verin. Bu konuda her türlü desteği size veririz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz.

Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kısaca ifade etmek istiyorum: Kamu personel rejiminin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 1965 yılında kabul edilmiştir. Kanun tam altmışyıllıktır; iyi hazırlanmakla birlikte aradan geçen uzun sürede birçok değişim ve dönüşüm olmuş, Türkiye'nin ekonomik, sosyal, demografik, eğitim yapısında büyük değişimler yaşanmıştır. Bu süre zarfında istihdam biçimleri çeşitlenmiş, teknolojik gelişmeler iş yapma biçimlerini dönüştürmüş, yeni çalışma modelleri ortaya çıkmış, vatandaşın devletten beklentileri de doğal olarak farklılaşmıştır. Ücret ve istihdam dengesi bozulmuştur. Atama, sicil, yer değiştirme, terfi gibi birçok konuda ciddi sorunlar baş göstermiştir. Bunları gidermek için etkin ve verimli bir kamu hizmeti anlayışını esas alan bir sistemi, reformu hep birlikte inşa etmek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Evet, bütçenin ve bugünkü görüştüğümüz maddelerin hayırlı olmasını diliyor, teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz.

Sayın Temelli...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 19 Aralık. 19 Aralık 1978 Maraş'ta Kürt ve Alevi yurttaşların katledildiği bir gün. Yine 19 Aralık 2000'de hayata dönüş operasyonunda cezaevindeki insanların Millî Güvenlik Kurulu kararıyla katledildiği bir gün ve yine 19 Aralık 2015 Taybet ananın Silopi'de katledildiği bir gün.

Ben, bu 19 Aralıkta bir kez daha yitirdiklerimizi saygıyla anıyorum. İnsanlığa karşı işlenen suçlarda zaman aşımı olmaz diyorum ve bu suçların aydınlatılması için bir kez daha çağrıda bulunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz.

Sayın Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - 1978 yılında 12 Eylül'e giden o karanlık günlerde Maraş katliamı ayın 19'unda başlatıldı, 111 vatandaşımız öldürüldü, katledildi ve binlerce iş yeri, konut yağmalandı, kundaklandı. Böylesine acı olaylarla, katliamlarla yüzleşmeyince, gerektiği gibi hesaplaşmayınca buna benzer katliamlara maalesef tanık olmak durumunda kaldık.

Yine, aynı şekilde, Fetullahçı bir çetenin kumpası sonrasında tutuklanıp, sonrasında tekrar tutuklamaya gelindiğinde yaşamına son veren Ali Tatar'ı da buradan anmak istiyorum. Aslında her iki kumpas da yani Maraş katliamı da FETÖ'cülerin bu Ergenekon...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - ...Balyoz, amiraller kumpas davaları da dışarıda tezgâhlanmış, kirli odaklar tarafından desteklenmiş, 12 Eylül darbecileri, onların sonrası, ardılları AKP iktidarları tarafından büyütülmüş, kucaklanmış, sırtları sıvazlanmış, palazlanmaları sağlanmış ve bugüne kadar da olması gerektiği gibi mücadele edilmemiştir. Bu nedenle bu katliamları anıyoruz, kaybettiğimiz insanların önünde saygıyla eğiliyoruz ama bunlarla olması gerektiği gibi hesaplaşmanın önemini bir kez daha vurguluyoruz.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz.

Sayın Zengin, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gün biterken, bütçe biterken galiba pek de yapmadığımız bir şey yapacağız. Size de teşekkür ediyorum. Her ne kadar verdiğimiz sözü birazcık aşanlar oldu ama cevap vermeyeceğim.

Diyorum ki hep kavga, hep kavga, nereye kadar; iyilik, dostluk galip olsun.

Hayırlı geceler diliyorum.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, Grup Başkan Vekillerimizden her zaman böyle başarılı performans bekleriz.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynen, katılıyoruz size.

Sayın milletvekilleri, 15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Böylece, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddeleri kabul edilmiştir.

Programa göre 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerini görüşerek oylamalarını yapmak için 20 Aralık 2025 Cumartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.05